

ГРУПА БЪЛГАРСКА ФОНДОВА БОРСА

Съвет на директорите:

Председател на СД:

Асен Ягодин

Членове на СД:

Христина Пендичева

Маню Моравенов

Васил Големански

Радослава Масларска

Счетоводно административно обслужване:

БД Консулти АД

Директор на дирекция Правомерност:

Калина Ангелова-Николова

Държава на регистрация:

Република България

Юридическа форма:

Акционерно дружество

Седалище, адрес на управление и място на дейност:

Република България
гр. София, 1301
ул. "Три уши" 6

Нефинансова дейност:

Управление на финансови пазари

Промяна в наименованието

Няма

Предприятие майка

Българска фондова борса АД

Крайно предприятие майка

Няма

Дата на съставяне:

23.04.2024 година

Одитори:

БДО АФА ООД

Годишен консолидиран доклад за
дейността на
Група Българска фондова борса
за 2023 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

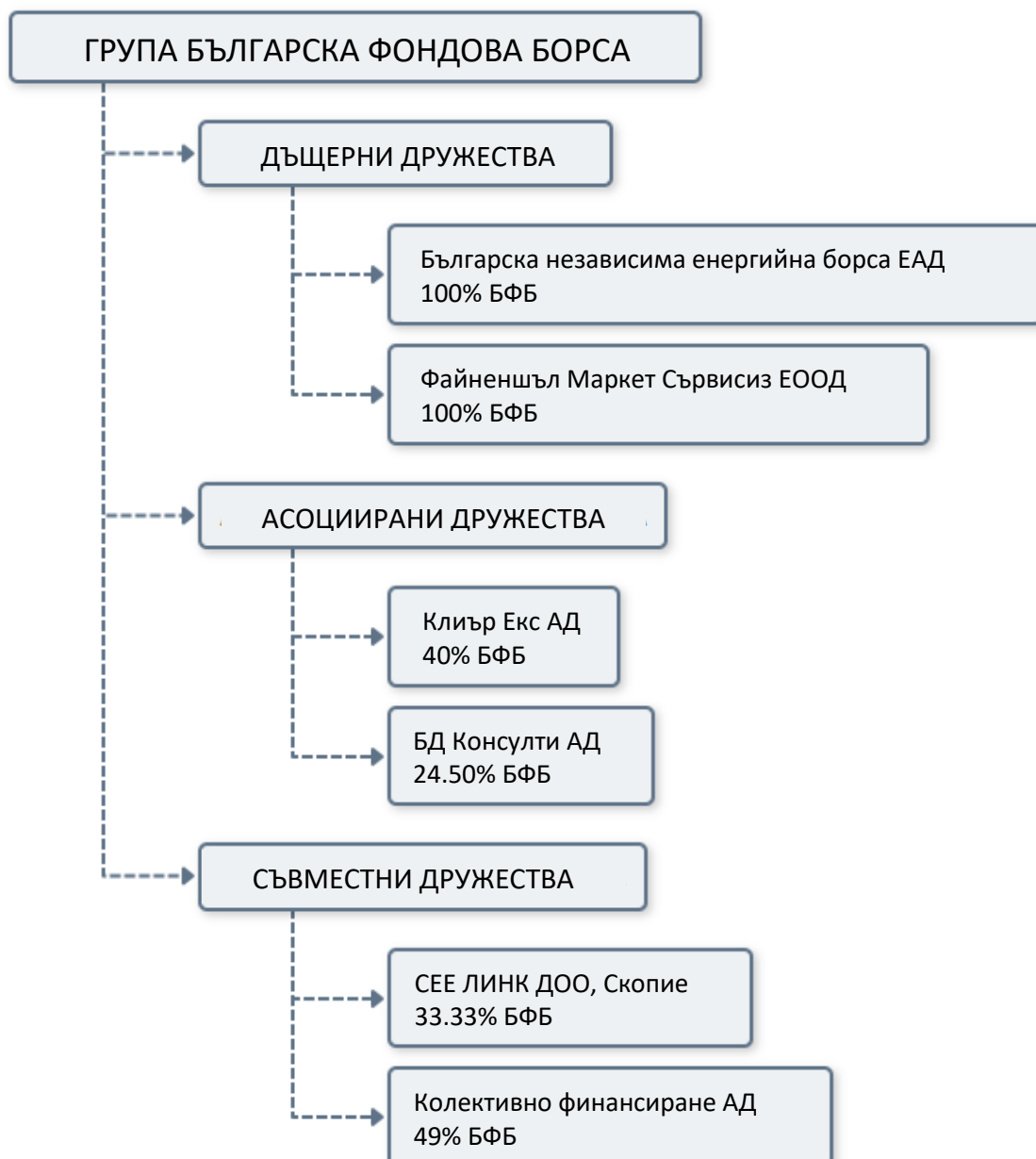
1.	КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ	6
1.1.	Регистрация и предмет на дейност	6
1.2.	Акционерна структура към 31.12.2023 г.	12
1.3.	Съвет на директорите	12
1.4.	Организационна структура	13
1.5.	Комитети и комисии	14
1.6.	Корпоративни събития	15
1.7.	Емисии финансови инструменти, издадени от „Българска фондова борса“ АД	16
1.8.	Информация относно обратно изкупени акции	17
1.9.	Информация за членовете на Съвета на директорите	17
2.	УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ (ESG)	20
2.1.	Екология и управление на ресурсите (Environmental)	21
2.2.	Социални въпроси и заетост (Social)	22
2.3.	Корпоративно управление (Governance)	23
3.	ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЕЙНОСТТА	25
3.1.	„Българска фондова борса“ АД	25
3.2.	„Българска независима енергийна борса“ ЕАД	32
3.3.	Програми, приоритети и развитие	35
4.	ОСНОВНИ РИСКОВЕ	41
5.	ФИНАНСОВ ОТЧЕТ	46
5.1.	Финансов резултат	46
5.2.	Активи и пасиви	46
5.3.	Приходи и разходи	46
5.4.	Основен доход на акция	47
5.5.	Важни събития, настъпили след датата на годишния финансов отчет	47
5.6.	Информация по Приложение № 2 към чл. 10, т. 1 от Наредба 2 към ЗППЦК	47

Въведение

Настоящият доклад е изготвен в съответствие с чл. 44 от Закона за счетоводството, чл. 190 от Закона за пазарите на финансови инструменти и съгласно изискванията на чл. 11 от Наредба № 2 на Комисията за финансов надзор от 09.11.2021 г. за първоначално и последващо разкриване на информация при публично предлагане на ценни книжа и допускане на ценни книжа до търговия на регулиран пазар (Наредба № 2), във връзка с чл. 100н от Закона за публичното предлагане на ценни книжа (ЗППЦК) и съдържа изискуемата информация по Приложение № 2 на Наредба № 2.

Докладът дава информация за важните събития, настъпили през 2023 г., като са взети под внимание основните показатели на дейността, съпроводени със съответните анализи и изводи. Очертани са основните тенденции в развитието на капиталовия пазар, направен е достоверен преглед на развитието и резултатите от дейностите и състоянието на дружествата, включени в консолидирания отчет като цяло и са описани основните рискове и несигурности, пред които те са изправени.

ОСНОВНИ АКЦЕНТИ

Изплатен брутен дивидент на една акция: 1.04 лв.

P/E: 9.25

Изменение на цената на акция: 34.08 %

Фрий флоут: 49.95 %

Оборот с емисията акции, издадена от БФБ: 5 777
хил. лв.

Общо приходи: 26 770 хил. лв.

Общо активи: 367 712 хил. лв.

1. КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

1.1. Регистрация и предмет на дейност

„Българска фондова борса“ АД (БФБ, Борсата, дружеството-майка) е търговско дружество, създадено през месец ноември 1991 г. Дружеството е със седалище и адрес на управление гр. София, ул. „Три уши“ № 6. Съдебната регистрация на дружеството е от 1991 г. с Решение № 25 156 /08.11.1991 г. на Софийски градски съд.

Към 31.12.2023 г. капиталът на дружеството е разпределен в 6 582 860 броя безналични поименни акции с номинална стойност на една акция – един лев.

Предмет на дейност: Организиране на регулиран пазар на финансови инструменти като система за търговия, която среща или съдейства за срещането на интересите за покупка и продажба на финансови инструменти, допуснати до търговия на регулирания пазар, на множество трети страни, в рамките на системата и въз основа на правила, като резултатът е сключване на сделки с тези инструменти. Системата функционира редовно и в съответствие с изискванията на Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ) и актовете по прилагането му.

Предметът на дейност на дружеството за 2023 г. включва следните видове операции и сделки:

- организиране на търговия с ценни книжа и други финансови инструменти;
- организиране и поддържане на информационна система за търговия с ценни книжа;
- оповестяване на доклади за търговия в качеството на дружеството като ОМП от страна на инвестиционните посредници.

„Българска фондова борса“ АД е публично дружество, по смисъла на чл. 110, ал. 1, от Закона за публичното предлагане на ценни книжа (ЗППЦК), както и има статут на публично предприятие по смисъла на чл. 2, ал.1 от Закона за публичните предприятия (ЗПП).

В допълнение, „Българска фондова борса“ АД, в качеството си на регулиран пазар по смисъла на чл. 152, ал. 1 от ЗПФИ и пазарен оператор по чл. 152, ал. 3 от ЗПФИ се явява организатор на Многоостранна система за търговия (МСТ) по чл. 154, ал. 1 и ал. 3 от ЗПФИ.

„Българска фондова борса“ АД е лицензирана от Комисията за финансов надзор с решение № 1001 от 25.10.2018 г. като Одобрен механизъм за публикуване (ОМП) по смисъла на Директива 2014/65/ЕС на Европейския Парламент и на Съвета от 15 май 2014 година относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и на Директива 2011/61/ЕС, както и на ЗПФИ, както и е единственият у нас лицензиран администратор на бенчмаркове по смисъла на Регламент (ЕС) 2016/1011.

ГОДИШЕН КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

Група Българска фондова борса (Групата) включва „Българска фондова борса“ АД (дружество-майка), две дъщерни дружества („Файненшъл маркет сървисиз“ ЕООД и „Българска независима енергийна борса“ ЕАД), две съвместни дружества (СЕЕ Линк ДОО, Скопие и „Колективно финансиране“ АД) и две асоциирани дружества (Клиър Екс АД и БД Консулти АД).

Подробна информация може да бъде намерена в т. 1 „Информация за Групата“ от „Приложения към консолидиран финансов отчет за 2023 г.“

Група Българска фондова борса няма регистрирани клонове в страната и чужбина.

Дружествата от Група Българска фондова борса извършват изцяло своята дейност в Република България, с изключение на съвместното дружество „СЕЕ Линк“ ДОО, което оперира на територията на Република Северна Македония.

ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА

Файненшъл маркет сървисиз

„Файненшъл маркет сървисиз“ ЕООД (предишно наименование „Сервиз финансови пазари“ ЕООД), ЕИК 131455253 е със седалище и адрес на управление на дружеството: гр. София, ул. „Три уши“ № 6, ет. 5.

Към 31.12.2023 г. капиталът на дружеството е в размер на 120 000 лв.

Предметът на дейност: Проектиране, развитие и поддържане на информационни системи и продукти, свързани с пазара на ценни книжа и финансови инструменти, разработване на информационни технологии, доставка, инсталиране и монтаж на информационни системи, хардуерна и софтуерна поддръжка, консултации и обучение.

Основната дейност на „Файненшъл Маркет Сървисиз“ ЕООД е поддържане на информационна платформа Х3.

X3News е информационен продукт, който дава възможност на публичните дружества и другите емитенти на ценни книжа да изпълняват законовите си задължения по оповестяване на обществеността на регулираната по смисъла на ЗППЦК. Платформата x3News осигурява оповестяването на информацията по недискриминационен начин, който осигурява достигането ѝ едновременно до възможно най-широк кръг лица. X3News дава

възможност и за публикуване на друга, нерегулирана информация, рекламни, PR съобщения и други.

EXTRI е интегрирана система за разкриване на информация по електронен път. През 2023 г. стартира разработването на нова система Extri. Разработването на новата система е свързано с внедряването от страна на Комисия за финансов надзор на нова Единна информационна система (ЕИС). Функционалностите на новата система Extri ще бъдат разработвани и внедрявани поетапно, като приоритет е даден на разработването на използваните от емитентите форми и в следствие ще бъдат добавяни и други функционалности. Очакван срок за приключване на проекта е последното тримесечие на 2024 г.

Oxygen е решение за отчитане на устойчиви бизнес практики. Стартиралата в началото на 2023 г. платформа Oxygen подпомага българските публични компании при отчитането на устойчивите аспекти от техния бизнес. Към датата на изготвяне на отчета платформата се използва от 17 компании, чиито финансови инструменти са регистрирани за търговия на Бorsата и една компания, която не е публична по смисъла на ЗППЦК. Към датата на изготвяне на отчета платформата Oxygen е лицензирана от Глобалната инициатива за отчитане (GRI).

X3analytics е платформа, която предоставя актуална, структурирана и достоверна информация за публичните компании. Уебсайтът е създаден, за да предоставя обобщени финансови, статистически и аналитични данни за пазарите и индексите, организирани от Българска фондова борса, както и достъп до финансова информация и нефинансова информация, анализи за компаниите, новини и корпоративни събития. Платформата стартира в началото на 2023 г. През периода се добави и нова функционалност – нов раздел, който визуализира данните за търговията на БФБ.

Българска
независима
енергийна
борса

„Българска независима енергийна борса“ ЕАД, ЕИК 202880940 е със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Васил Левски“ № 138.

Към 31.12.2023 г. капиталът на дружеството е в размер на 2 176 640 лв., разпределен в 217 664 бр. обикновени, поименни, безналични акции с право на глас с номинална стойност 10 лева всяка.

Предмет на дейност: Организиране на борсов пазар за търговия в областта на енергетиката и свързаните с енергопотреблението продукти като електричество, природен газ, въглища, емисии и зелени сертификати, като система за търговия, която среща или съдейства за срещането на интересите за покупка и продажба на допуснати до търговия на регулирания пазар на множество трети страни, в рамките на системата и въз основа на правила, като резултатът е сключване на сделки с тези инструменти.

С Решение № И1-Л-422 от 11.05.2023 г., ДКЕВР продължава срока на лицензия № Л-422-11 от 31.03.2014 г., издадена за дейността „организиране на борсов пазар на електрическа енергия“ на „Българска независима енергийна борса“ ЕАД с 10 (десет) години, считано от 01.04.2024 г.

През 2023 г. „Българска независима енергийна борса“ ЕАД продължи работата си по проектите, свързани с развитието на българския електроенергиен пазар и диверсификацията на предлаганите продукти и администрираните сегменти.

Проектът за интеграция с пазара на Република Северна Македония, въпреки бавния напредък, е част от стратегическата цел пред пазарния оператор, а именно, завършване на първия по вида си проект за обединение на пазар на страна член на ЕС, с такъв на страна от западните балкани, т.е. преодоляване на проблема свързан със законодателната рамка. Въпреки че през второто тримесечие на 2023 г. северномакедонският пазарен оператор МЕМО стартира пазара „Ден напред“ в Република Северна Македония, дейности по интеграционния проект на нашата граница още не са започнали, като приоритет е даден на друг проект, а именно интергация между Северна Македония, Косово, Албания и Гърция (все още директната връзка между

Северна Македония и Албания не е изградена).

На 15.11.2023 г. са въведени в реална работа блокови продукти на сегмент „Ден напред“, което допринася за диверсификация и подобряване на възможностите за управление на енергийния микс на клиентите на БНЕБ.

След въвеждането през второто тримесечие на 2023 г. на по-ефективния механизъм за управление на риска, позволяващ по-голяма гъвкавост при управление на обезпечението от страна на търговските участници, през третото и четвъртото тримесечие е отчетено нетно намаление на финансовата тежест за участие на пазара от гледна точка на необходимото обезпечение.

БНЕБ ЕАД продължава подготовката по въвеждане на организиран пазар на „Гаранции за произход“, чиято цел е стимулиране на инвестициите във възобновяема енергия, както и генериране на ценови сигнал относно цените на гаранциите за произход в българската пазарна зона. Очакваното завършване на проекта е планирано за Q2 2024 г.

Относно администрирането на нови сегменти на пазара на електрическа енергия, БНЕБ ЕАД работи активно по въвеждането на т.нар. „Търгове в рамките на деня“ (Intraday auctions - IDAs). Това е поредният общоевропейски проект предлагащ допълнителна възможност за търговските участници свързана с по-ефективното управление на енергийното им портфолио. Очаква се този нов пазарен сегмент да стартира едновременно във всички пазарни зони в рамките на страните от ЕС, в края на Q2 на 2024 г.

Подробна информация за състава на ключовия управленски персонал на дъщерните дружества може да бъде намерена в т. 1 „Информация за Групата“ от „Приложения към консолидиран финансов отчет за 2023 г.“

Към 31.12.2023 г. общият брой на персонала в Група Българска фондова борса е 58 служители (31.12.2022 г.: 54 служители).

Съвместни дружества

СЕЕ Линк

Съвместното дружество „СЕЕ Линк“ ДОО, Скопие е учредено на 15.04.2014 г. по силата на сключено съвместно споразумение между Българска фондова борса АД, Македонска Борса за ценни книжа АД, Скопие и Загребска Борса АД. Съгласно условията на споразумението всяка една от страните притежава 33,33 % от капитала на учреденото дружество.

Дружеството е със седалище ул. Орце Николов 75, Скопие, Македония.

Колективно финансиране

„Колективно финансиране“ АД, ЕИК 207596836 е със седалище и адрес на управление на дружеството: гр. София, ул. „Три уши“ № 6.

Към 31.12.2023 г. капиталът на дружеството е в размер на 150 000 лв., разпределен в 150 000 бр. обикновени, поименни, безналични акции с право на глас с номинална стойност 1 лева всяка.

Асоциирани дружества

Клиър Екс

„Клиър Екс“ АД, ЕИК 206077945 е със седалище и адрес на управление на дружеството: гр. София, ул. „Три уши“ № 6.

Към 31.12.2023 г. капиталът на дружеството е в размер на 500 000 лв., разпределен в 500 000 бр. безналични, обикновени, поименни акции с право на глас с номинална стойност 1 лева всяка.

БД Консулти

„БД Консулти“ АД, ЕИК 207514472 е със седалище и адрес на управление на дружеството: гр. София, ул. „Три уши“ № 6.

Към 31.12.2023 г. капиталът на дружеството е в размер на 100 000 лв., разпределен в 100 000 бр. поименни, безналични акции с право на глас с номинална стойност 1 лева всяка.

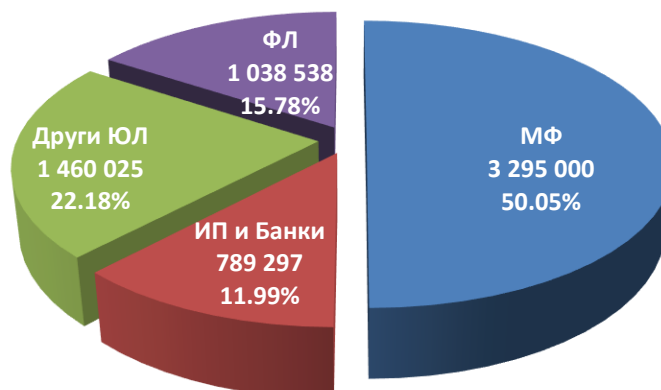
1.2. Акционерна структура към 31.12.2023 г.

Към 31 декември 2023 г. акционерният състав на дружеството-майка с право на глас е концентриран в четири основни вида лица, както следва:

Акционерна структура към 31.12.2023 г.

Вид	Брой акции с право на глас	%
Министерство на финансите (МФ)	3 295 000	50.05%
Инвестиционни посредници и търговски банки (ИП и Банки)	789 297	11.99%
Други юридически лица (Други ЮЛ)	1 460 025	22.18%
Физически лица (ФЛ)	1 038 538	15.78%
Общо	6 582 860	
От които чуждестранни акционери	422 405	6.42%

Акционерна структура на „Българска фондова борса“ АД към 31.12.2023 г.

1.3. Съвет на директорите

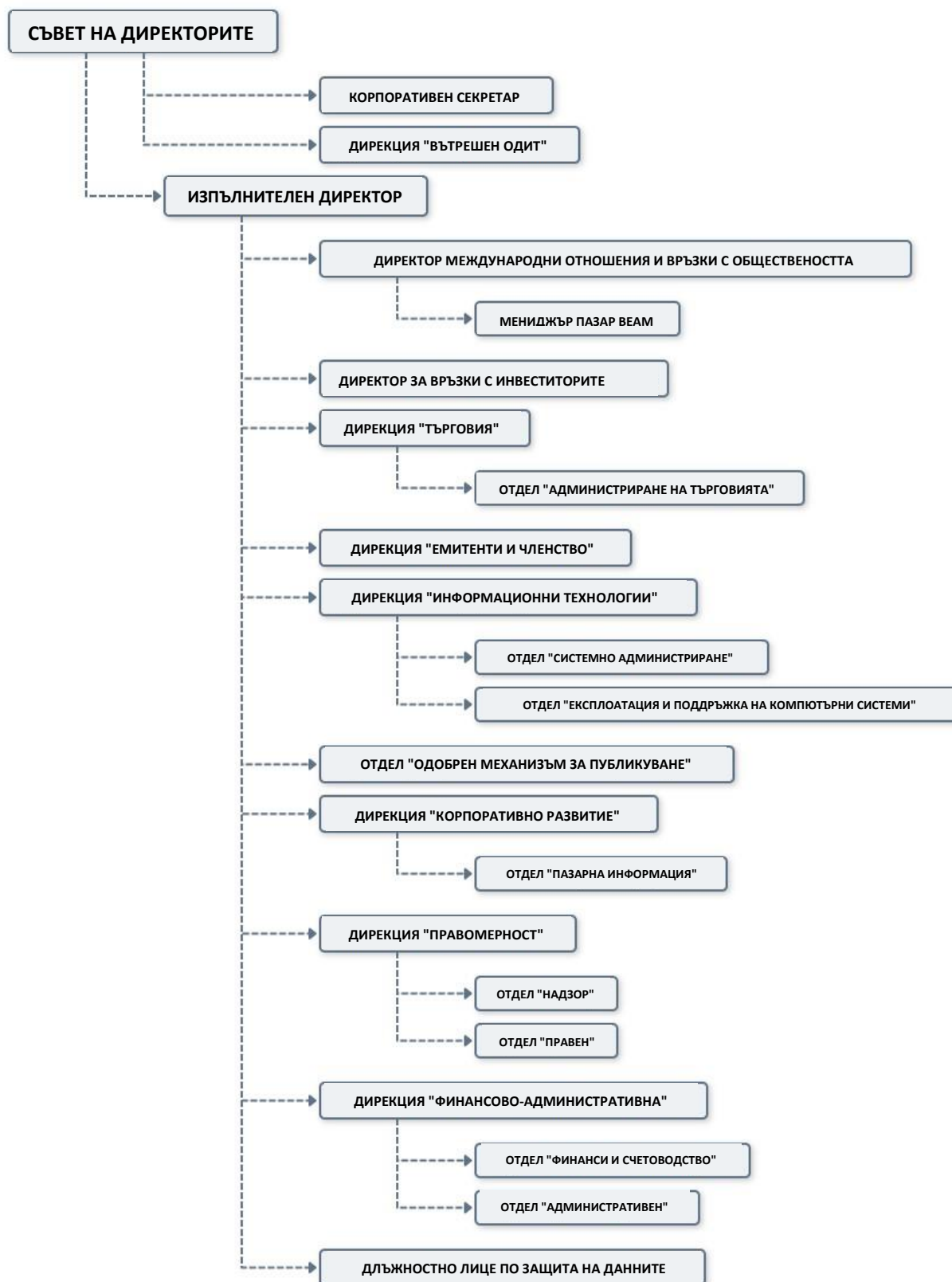
Дружеството-майка „Българска фондова борса“ АД има едностепенна система на управление със Съвет на директорите.

Към 31.12.2023 г. Съветът на директорите е в състав:

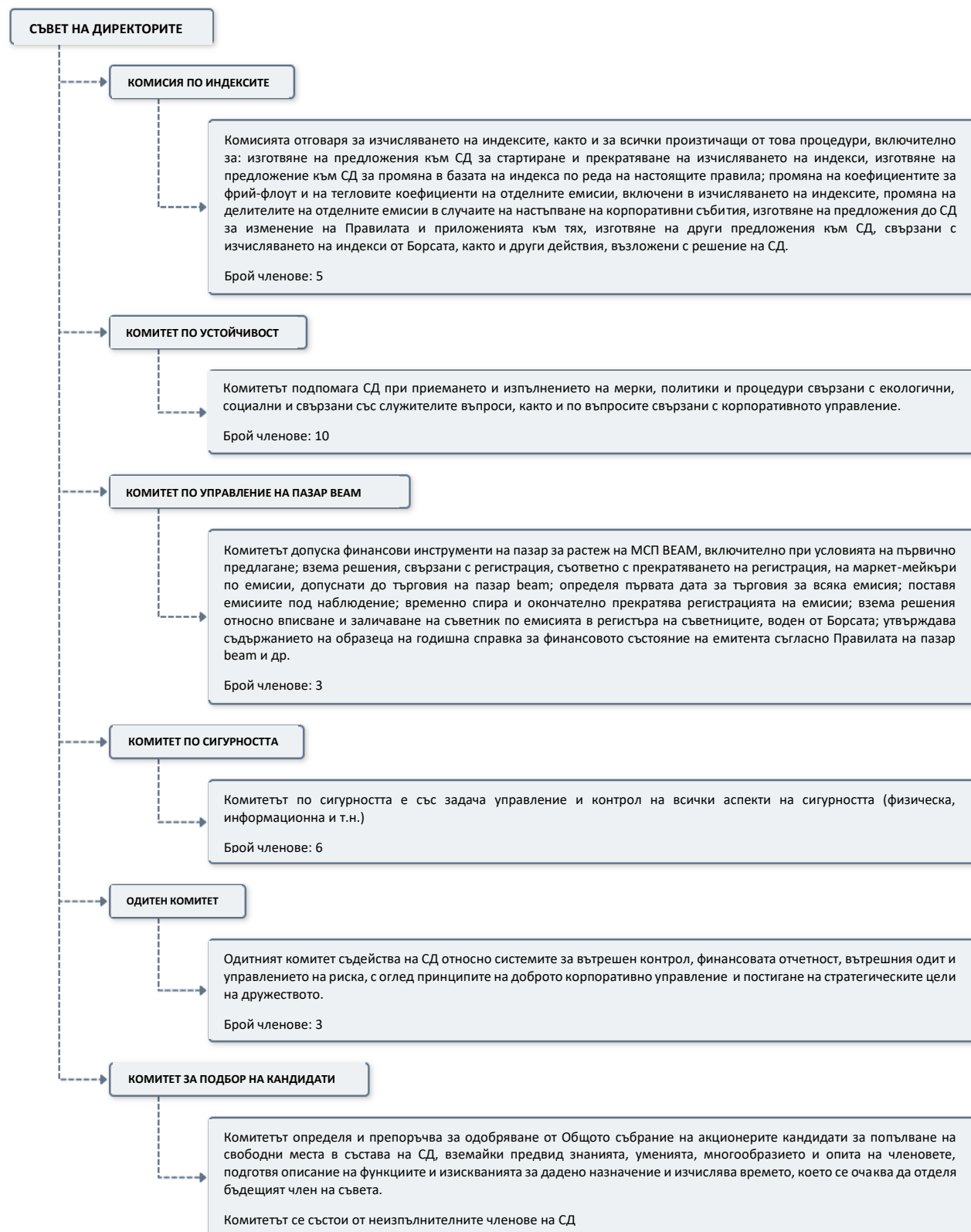
- Асен Ягодин, председател
- Васил Големански, заместник-председател
- Маню Моравенов, изпълнителен директор и член на СД
- Радослава Масларска, член на СД
- Христина Пендичева, член на СД (представител на Министерство на финансите)

Дружеството се представлява от Маню Моравенов.

1.4. Организационна структура

1.5. Комитети и комисии

1.6. Корпоративни събития

Като част от комплекта документи към Годишния консолидиран финансов отчет (част от който е и настоящият доклад) Група Българска фондова борса публикува Декларация за корпоративно управление. Детайлна информация за корпоративното управление можете да откриете именно в този отделен документ.

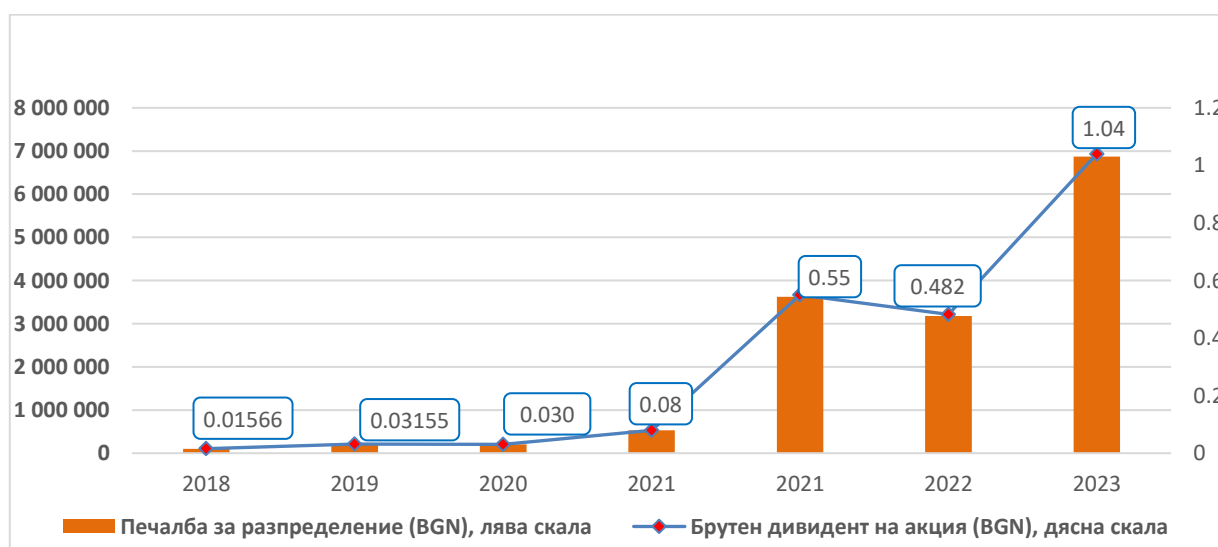
Подробна информация относно настъпилите важни събития през отчетния период за „Българска фондова борса“ АД, включително вътрешна информация по смисъла на чл. 7 от Регламент (ЕС) № 596/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно пазарната злоупотреба, както и друга информация, която би могла да бъде от значение на инвеститорите регулярно се оповестява от Дружеството-майка съгласно нормативните изисквания. Финансовите отчети на „Българска фондова борса“ АД, информацията за корпоративните събития, вътрешната информация, както и новините са оповестени на български и английски език. Те са достъпни за инвеститорите и всички заинтересовани страни в медията [x3news](https://x3news.com), както и на интернет страницата на БФБ в секцията [Връзки с инвеститорите](#).

На проведено на 29.06.2023 г. ОСА на „Българска фондова борса“ АД (BSE) е взето решение за разпределяне на дивидент за 2022 г., както следва:

- Брутен дивидент на една акция: 1.04 лв.
- Начин на изплащане на дивидента: чрез Централен депозитар АД и Уникредит Булбанк АД.
- Начална дата за изплащане на дивидента: 15.08.2023 г.

Информация за разпределения дивидент от БФБ за периода 2018 г. – 2023 г. (в лв.) е представена в следната фигура:

Разпределен дивидент от БФБ за периода 2018 г. – 2023 г. (в лв.)

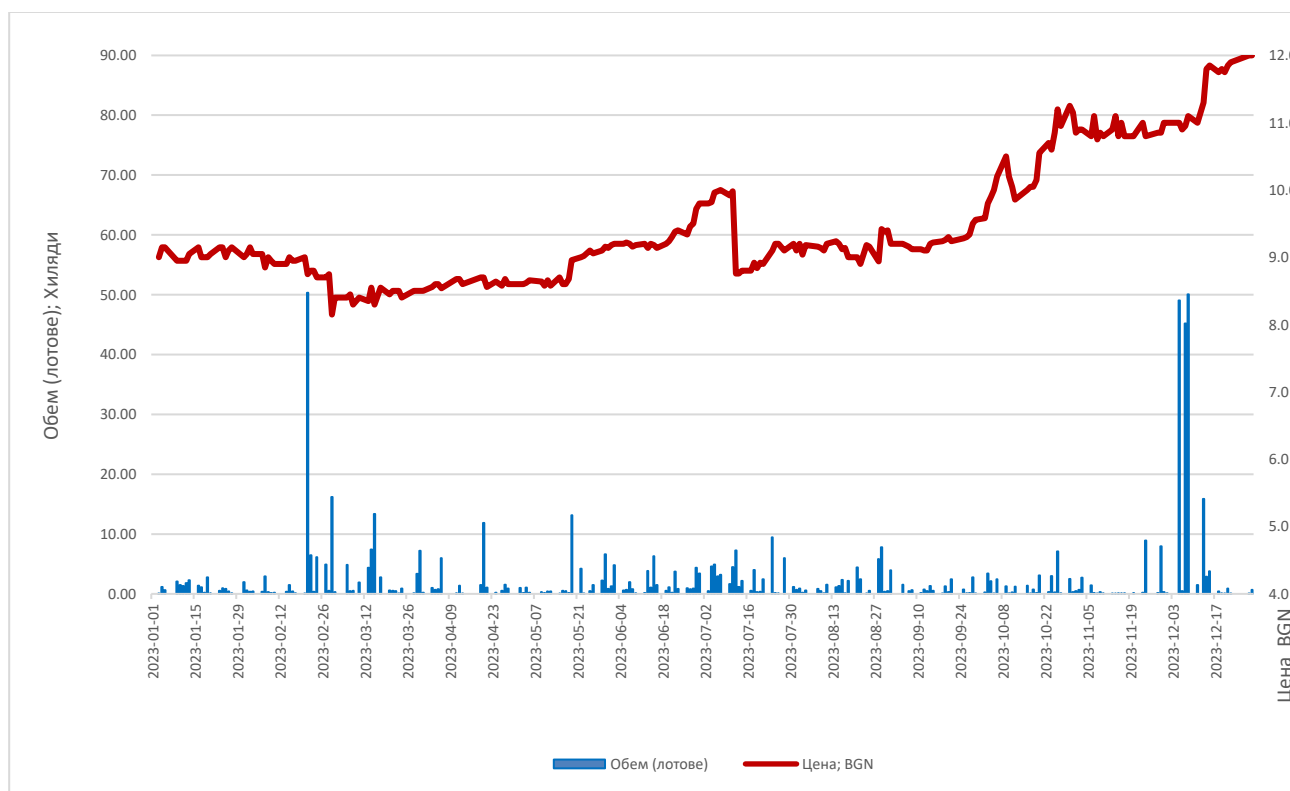
2023

ГОДИШЕН КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

1.7. Емисии финансови инструменти, издадени от „Българска фондова борса“ АД

Информация за движението на цената на акциите на дружеството-майка „Българска фондова борса“ АД през 2023 г. е представена в следната фигура:

Движение на цената на акциите на БФБ през 2023 г.

„Българска фондова борса“ АД има издадена една емисия обикновени поименни безналични акции с право на глас, всяка с номинална стойност от 1 (един) лев, ISIN код BG1100016978.

Емисията акции, издадена от „Българска фондова борса“ АД е допусната до търговия, считано от 06.01.2011 г.

В началото на 2023 г. емисията акции, издадена от „Българска фондова борса“ АД, борсов код BSE, е преместена от Основен пазар BSE, Сегмент акции Standard на най-високия сегмент на Основен пазар BSE – Сегмент акции Premium.

Считано от 20.03.2023 г. емисията е добавена в базата на водещия индекс SOFIX, с което БФБ стана „син чип“ 12 години след листването като публична компания.

Емисията акции, издадена от БФБ е част и от индексите BGBX40 и BGTR30.

1.8. Информация относно обратно изкупени акции

Информация по чл. 187д от ТЗ:

Общото събрание на акционерите на „Българска фондова борса“ АД, проведено на 30.07.2020 г. взе решение „Българската независима енергийна борса“ ЕАД (еднолично контролирано от БФБ) да изкупи до 300 000 акции от капитала на БФБ в рамките на 3 години.

Датата, от която започна обратното изкупуване е 15.12.2020 г.

След проведена процедура за избор на лицензиран инвестиционен посредник, чрез който да бъде извършено обратното изкупуване, за посредник, на който се дава поръчката за изкупуване, е определен ИП Капман АД.

Информацията за обратното изкупуване е разкрита своевременно пред КФН, регулирания пазар и обществеността, на основание чл. 17, §1, във вр. с чл. 7 от Регламент №596/2014 на ЕП и на Съвета, както и чл. 111, ал. 8 и чл. 100 т., ал. 3 и 4 от ЗППЦК.

През 2022 г. и 2023 г. не са изкупувани акции.

Обратно изкупените собствени акции от дъщерното дружество БНЕБ ЕАД към 31.12.2023 г. са в размер на 142 219 броя (31.12.2022 г.: 142 219 броя) с номинална стойност 1 лев за акция или общо номинална стойност в размер на 142 хил. лева (31.12.2022 г.: 142 хил. лв.) и цена на придобиване в размер на 719 хил. лева. (31.12.2022 г.: 719 хил. лв.).

Информация за обратно изкупените акции може да бъде намерена в следната таблица:

Година	Брой акции	Номинална стойност на акциите в лв.	Средна цена в лв.	% от капитала
2020 г. – изкупени	60 000	1,00	4,70	0,91
2021 г. – изкупени	127 419	1,00	5,08	1,94
2021 г. – продадени	(45 200)	1,00		0,68
Брой към 31.12.2023 г.	142 219			2,85

1.9. Информация за членовете на Съвета на директорите

Информация по чл. 247, ал. 2 и ал. 3 от ТЗ

1.9.1. Заплатите и другите краткосрочни доходи на ключовия управленски персонал на дружеството-майка „Българска фондова борса“ АД към 31.12.2023 г. възлизат на 388 хил. лв. (31.12.2022 г.: 345 хил. лв.). През 2023 г. не са начислявани и изплащани тантиеми.

За 2023 г. на членовете на Съвета на директорите на Дружеството – майка не са изплащани други материални стимули.

ГОДИШЕН КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

Информация относно получените възнаграждения на ключовия управленски персонал на Групата може да бъде намерена в т. 37 „Свързани лица и сделки със свързани лица“ от документ „Приложения към консолидиран финансов отчет за 2023 г.“

1.9.2. Няма придобити, притежавани и прехвърлени акции на БФБ от членовете на СД през 2023 г.

Дружеството няма издадени облигации.

1.9.3. Уставът на „Българска фондова борса“ АД не предвижда ограничения за правото на членовете на Съвета на директорите да придобиват акции на дружеството.

1.9.4. Участие на членовете на Съвета на директорите с повече от 25 на сто от капитала на други дружества:

Асен Ягодин: Дайк – Имоти ООД, ЕИК 131271075 (притежава 79 %)

Маню Моравенов: Сипка ЕООД, ЕИК 205414683 (едноличен собственик)

Импакт Оценители ООД, ЕИК 130983568 (притежава 40 %)

Ви Ем Пропърти ООД, ЕИК - 207280375 (притежава 50 %)

Васил Големански: няма участия

Радослава Масларска: няма участия

Христина Пендичева: няма участия

Участие на членовете на Съвета на директорите в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети:

Асен Ягодин: Юробанк България АД, ЕИК 000694749, изпълнителен директор и член на Управителния съвет

Булстрад Живот Виена Иншурънс Груп, ЕИК 831211284, член на Надзорния съвет

Васил Големански: Централен депозитар АД, ЕИК 121142712, изпълнителен директор

Колективно финансиране АД, ЕИК 207596836, Зам.-председател на СД

Маню Моравенов: СИИ Линк ДОО Скопие, ЕИК 4080014543811, член на НС

EuroCTR B.V., Амстердам, Нидерландия, ЕИК 91169410, член на НС

БД Консулти АД, ЕИК 207514472, член на СД

Колективно финансиране АД, ЕИК 207596836, председател на СД и изпълнителен директор

Радослава Масларска: Елана Трейдинг АД, ЕИК 831470130, председател на СД

Елана Финансов Холдинг АД, ЕИК 175371928, член на СД

Христина Пендичева: Не участва в управлението на други дружества

Няма участие на членовете на Съвета на директорите в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници.

1.9.5. През 2023 г. няма сключени договори по чл. 240б от Търговския закон.

1.9.6. През 2024 г. не се планират промени в прилаганата стопанска политика от ръководството на Група Българска фондова борса. През годината не се очаква осъществяването на действия, свързани с промени по отношение прилаганата политика по развитието на персонала.

2. УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ (ESG)

Признавайки важността на ролята, която субектите от финансовия сектор са призвани да играят в прехода към по-зелена и устойчива икономика, дружеството-майка „Българска фондова борса“ АД разработи инициативи, които насърчават прозрачността и доброто управление на въпросите, свързани с околната среда, социалната сфера и корпоративното управление (ESG – Екологични, социални и управленски въпроси).

ESG практиките са основополагащи, както за отделните компании, така и за инвеститорите, а фокусът върху ESG може да доведе до подобряване и хармонизиране на корпоративното управление и от там да подпомогне постигането на целите за декарбонизация на икономиката до 2050 г.

Комитет по устойчивост

В „Българска фондова борса“ АД, с решение на Съвета на директорите от 27.01.2023 г. се създаде Комитет по устойчивост. Комитетът подпомага Съвета при приемането и изпълнението на мерки, политики и процедури свързани с екологични, социални и свързани със служителите въпроси, както и по въпроси свързани с корпоративното управление. Комитетът разработва и предлага стратегия за корпоративна устойчивост на дружеството в съответствие с приложимите нормативни изисквания. Комитетът подпомага Съвета на директорите при наблюдение на изпълнението на приетата стратегия за корпоративна устойчивост на дружеството и предлага актуализиране на политики и процедури, свързани с изпълнението на стратегията.

Насоки за ESG отчитане

Принципите за устойчиво развитие, обособени като изисквания в Европейската зелена сделка, са основополагащи за усвояването на ефективни екологични и социални практики във взаимодействието между акционери, инвеститори, корпоративни ръководства и други заинтересовани страни.

„Българска фондова борса“ АД прие през август 2022 г. „Насоки за отчитане на ESG“, разработени от Green Finance & Energy Centre (Зеления център). Насоките съдържат методологични препоръки и разработки, които се отнасят до нормите за екологична, социална и корпоративна отчетност не само по отношение на дружествата, чиито ценни книжа се търгуват на капиталовия пазар, но и по отношение на всички компании, които биха желали да следват отговорно поведение. Изложените в Насоките методически подходи имат за цел да насърчат разкриването на допълваща доброволна информация за значими екологични и социални показатели, като се позовават на утвърдени международни стандарти за отчитане на екологични и социални параметри, одобрени за съответната индустрия или сектор.

Environmental – Social – Governance (ESG)**2.1. Екология и управление на ресурсите (Environmental)**

Група Българска фондова борса изготвя цялостна стратегия, свързана с климата и околната среда, която се очаква да бъде финализирана и одобрена до средата на 2024 г.

Дейността на Групата не предполага значително замърсяване на околната среда. Дружествата от Група Българска фондова борса генерират битови отпадъци в помещенията на административните сгради, в които се извършва основната дейност на дружествата.

Групата насърчава използването на градски транспорт от служителите в дружеството-майка и в дъщерното дружество „Файненшъл маркет сървисиз“ ЕАД, като осигурява за тях безплатни карти за цялата градска мрежа. От началото на 2023 г. „Българска фондова борса“ АД е предприела и мерки по намаляване на генерираните пластмасови отпадъци, като е заменила употребата на доставяната за служителите минерална вода в пластмасови бутилки с употреба за питейни нужди на вода от сградната ВиК инсталация филтрирана посредством система за обратна осмоза.

В дейността на дъщерното дружество БНЕБ ЕАД е възприето издаването на електронни фактури и извършването на дигитални разплащания, като се споделя разбирането, че дигиталните разплащания спомагат за устойчивото развитие на обществото.

Допълнителни мерки за смекчаване въздействието на дейността на Група Българска фондова борса върху околната среда ще бъдат въведени след приемане на цялостната стратегия на Групата през 2024 г.

В таблицата по-долу са представени генерираните от Група Българска фондова борса въглеродни емисии в Обхват 1 и 2, количеството на използваната вода и площта, използвана от дружеството за производството и предлагането на продукти и услуги.

Environment	2023
Стойност на емисиите от Обхват 1 (kg CO ₂ e)	17 900
Стойност на емисиите от Обхват 2 (kg CO ₂ e)	61 300
Площ, използвана от Група БФБ за производството и предлагането на продукти и услуги (кв.м)	1 878.95
Количество вода, използвана от Група БФБ за производството и предлагането на продукти и услуги (куб.м)	1 033.57

Повече информация по тази тема може да бъде намерена в част „Околна среда“ от консолидираната нефинансова декларация, приложена като отделен документ към настоящия доклад.

2.2. Социални въпроси и заетост (Social)

В „Българска фондова борса“ АД се прилагат редица политики по социални въпроси и заетостта.

- ✓ Политика за многообразието
- ✓ Политика за борба с дискриминацията
- ✓ Политика за сигурност на данните
- ✓ Политика за комуникация и разкриване на информация
- ✓ Политика за сигурност

„Българска фондова борса“ АД прилага всички, относими към Дружеството и неговата дейност, основни конвенции на Международната организация на труда (МОТ).

Приложимите за Група Българска фондова борса практики за управление на многообразието включват:

- ✓ Служителите се обучават по теми, свързани с многообразието, равнопоставеността и приобщаването на работното място;
- ✓ Обявите за наемане на служители включват ангажимент за многообразие, равенство и приобщаване.

Разпределение на членовете на управителните органи в Групата по пол	31.12.2023
Жени	25 %
Мъже	75 %
Разпределение на служителите на ръководни позиции в Групата по пол	31.12.2023
Жени	55 %
Мъже	45 %
Разпределение на служителите в Групата по пол	31.12.2023
Жени	61 %
Мъже	39 %
Служители, работещи на безсрочен договор в Групата	31.12.2023
Жени	32 бр.
Мъже	26 бр.

В Група Българска фондова борса не се наблюдават проблеми, свързани с текучеството на персонала.

Рисковете, свързани със социалните въпроси и заетостта от загуба на мотивация на служителите в Група Българска фондова борса, липса на квалифицирани кадри, текучество на персонал, влошено здравословно състояние на екипа се минимизират чрез прилагане на подходящи мерки.

Предвид специфичната дейност на дружеството-майка „Българска фондова борса“ АД в качеството на оператор на организиран пазар за търговия на ценни книжа и на дъщерните дружества – „Българска независима енергийна борса“ ЕАД, в качеството на организиран борсов пазар на електрическа енергия и „Файненшъл маркет сървисиз“ ЕООД, което поддържа информационната платформа X3, от страна на ръководствата на дружествата се полагат усилия да задържат служителите чрез продължаващи обучения по актуални теми, въвеждане на социална програма, допълнително здравно осигуряване, комфортна работна среда и др.

Повече информация по тази тема може да бъде намерена в част „Социални въпроси и заетост“ и „Защита правата на човека“ от консолидираната нефинансова декларация, приложена като отделен документ към настоящия доклад.

2.3. Корпоративно управление (Governance)

Освен информацията, посочена в т. 1, като част от прилагането на добрите практики/принципи на корпоративно управление, Българска фондова борса е дефинирала темите за устойчивост и е направила оценка на значимите за Дружеството теми, както следва:

- ✓ Надеждни пазари;
- ✓ Корпоративно управление и бизнес етика;
- ✓ Развитие на човешкия капитал;
- ✓ Управление на риска;
- ✓ Устойчиво поведение;
- ✓ Взаимоотношения с общностите;
- ✓ Устойчиви продукти;
- ✓ Продуктова отговорност;
- ✓ Поверителност на личните данни.

Дружеството - майка разкрива информация като използва следните комуникационни канали:

- ✓ Общи събрания
- ✓ Специализирани платформи за разкриване на информация (www.x3news.bg)

ГОДИШЕН КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

- ✓ Корпоративен уебсайт (www.bse-sofia.bg)
- ✓ Социални медии и видео канали

„Българска фондова борса“ АД и двете дъщерни дружества поддържат англезична версия на корпоративните си интернет страници и оповестяват информация на английски език.

„Българска фондова борса“ АД гарантира равнопоставено третиране на всички акционери на дружеството, включително миноритарни и чуждестранни инвеститори, защитава техните права и улеснява упражняването им в границите, разрешени от приложимото законодателство и в съответствие с устава на дружеството.

Повече информация по тази тема може да бъде намерена и в част „Корпоративно управление“ от консолидираната нефинансова декларация, приложена като отделен документ към настоящия доклад.

По отношение на възнагражденията на членовете на Съвета на директорите на дружеството-майка:

„Българска фондова борса“ АД е приела Политика за определяне на възнагражденията на членовете на Съвета на директорите.

Членовете на Съвета на директорите на „Българска фондова борса“ АД получават постоянно възнаграждение, което представлява ежемесечно твърдо плащане, определено от ОСА в съответствие с разпоредбите на Устава на дружеството и Политиката за възнагражденията.

Членовете на Съвета на директорите не получават допълнителни възнаграждения, свързани с осъществяването от „Българска фондова борса“ АД дейности по Закона за пазарите на финансови инструменти като пазарен оператор, одобрен механизъм за публикуване и администратор на бенчмаркове.

Повече информация относно получените възнаграждения от членовете на Съвета на директорите на дружеството-майка може да бъде намерена в т. 1.9.1 от настоящия доклад.

Информация относно получените възнаграждения на ключовия управленски персонал на Групата може да бъде намерена в т. 37 „Свързани лица и сделки със свързани лица“ от документ „Приложения към консолидиран финансов отчет за 2023 г.“

Група Българска фондова борса АД докладва ежегодно като част от декларацията за корпоративно управление към годишния консолидиран финансов отчет и нефинансова информация. Както през 2022 г. така и през 2023 година Групата доброволно изготвя нефинансова декларация на индивидуална и консолидирана база.

3. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЕЙНОСТТА

3.1. „Българска фондова борса“ АД – дружество-майка

3.1.1. Пазари

Регулираният пазар, организиран от „Българска фондова борса“ АД се състои от два пазара – Основен пазар BSE и Алтернативен пазар BaSE. Тези пазари са сегментирани на база качествени и количествени критерии по отношение на емитентите и техните емисии финансови инструменти, в т.ч. вида на финансовите инструменти, специфични изисквания относно акционерната структура на емитентите, финансовите им показатели, ликвидност и разкриване на информация.

В допълнение към регулирания пазар, „Българска фондова борса“ АД организира като многостранна система за търговия:

- МСТ Пазар за растеж на МСП beam (Bulgarian Enterprise Accelerator Market), който осигурява на малкия и среден бизнес възможност за набирание на капитал при по-облекчени условия в сравнение с регулирания пазар, като в същото време им предостави сходни предимства на тези на публичните компании. Борсата получи одобрение за организирането на пазара за растеж на МСП beam от Комисията за финансов надзор в края на 2018 г.

- МСТ Пазар MTF BSE International, който предоставя възможност на местните инвеститори да диверсифицират своите портфейли с финансови инструменти, издадени от едни от най-известните и ликвидни компании в света. Всички инструменти на пазар MTF BSE International имат регистриран маркет-мейкър – Tradegate AG, което прави ликвидността с тях изключително висока. Същинското прехвърляне на инструментите става в Clearstream Banking S.A., Люксембург между Централен депозитар и Tradegate AG. Централен депозитар води регистрите на притежателите на финансови инструменти при сделки сключени на БФБ.

Нови емитенти, отписани емисии и увеличения на капитал

Както се вижда от следващата таблица, броят на емисиите финансови инструменти, допуснати до търговия на пазарите на БФБ към 31.12.2023 г. се увеличава до 779 бр., докато към 31.12.2022 г. броят е 775. Промяната се дължи основно на включването на нови емисии облигации на Сегмент за облигации на Основен пазар BSE, с което броят им към края на 2023 г. е 95. Увеличение има и на броя емисии на Пазара за растеж на МСП beam. Към 31.12.2023 г. на Сегмент beam Акции са регистрирани 16 емисии и една емисия облигации.

2023

ГОДИШЕН КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

Регистрирани емисии по сегменти:

Пазарен сегмент \ Регистрирани емисии	31.12.2023	31.12.2022	Изменение
Сегмент акции Premium, пазар BSE	10	7	3
Сегмент акции Standard, пазар BSE	51	58	-7
Сегмент за борсово търгувани продукти, пазар BSE	22	20	2
Сегмент за дружества със специална инвестиционна цел, пазар BSE	16	16	-
Сегмент за държавни ценни книжа, пазар BSE	15	16	-1
Сегмент за компенсаторни инструменти, пазар BSE	3	3	-
Сегмент за облигации, пазар BSE	95	85	10
beam Акции, пазар BEAM	16	10	6
beam Облигации, пазар BEAM	1	-	1
Сегмент акции, пазар BaSE	130	131	-1
Сегмент за дружества със специална инвестиционна цел, пазар BaSE	33	35	-2
MTF BSE International	387	394	-7
Общо	779	775	4

Нови емитенти (сравнение на допуснатите до търговия емисии по пазари и сегменти):

Сегмент	Пазар	2023	2022
Сегмент за първично публично предлагане	BSE	1	0
Сегмент акции Standard	BSE	0	3
Сегмент за дружества със специална инвестиционна цел	BSE	0	0
Сегмент за облигации	BSE	19	11
Сегмент за борсово търгувани продукти	BSE	2	5
Сегмент за държавни ценни книжа	BSE	0	1
beam Акции	BEAM	6	3
beam IPO	BEAM	2	6
beam Облигации	BEAM	1	0
MTF BSE International	MTFINT	1	209
Общо:		32	238

Прекратени емисии:

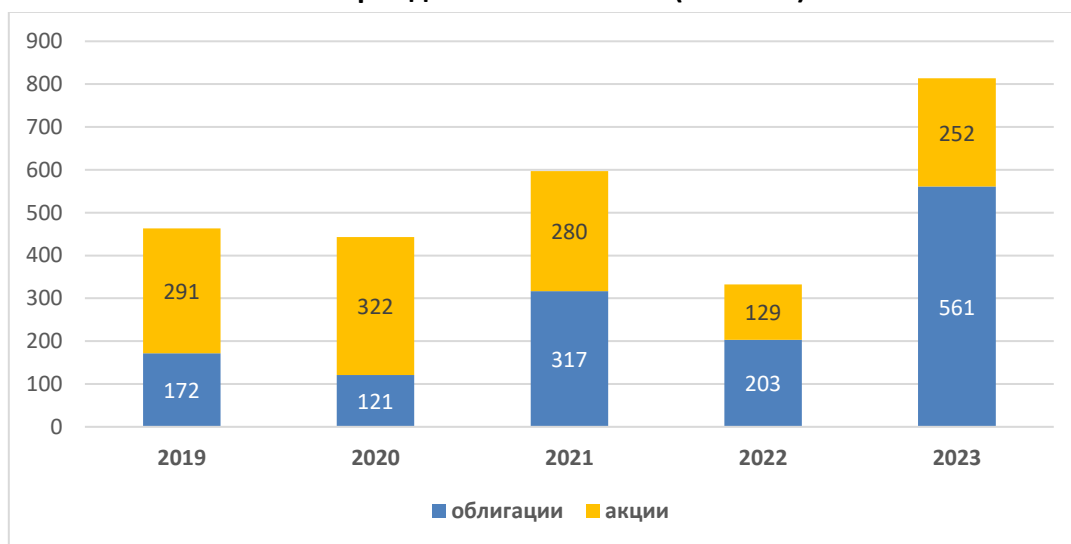
Прекратени емисии по сегмент	Пазар	Емисии
Сегмент за облигации	BSE	9
Сегмент за борсово търгувани продукти	BSE	2
Сегмент за ДЦК	BSE	1
Сегмент акции	BaSE	5
MTF BSE International	MTFINT	8
Общо:		25

2023

ГОДИШЕН КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

Информация за новия капитал, набран на пазарите, организирани от БФБ за периода 2019 г. – 2023 г. (млн. лв.) е представена в следната фигура*:

**Нов капитал, набран на пазарите, организирани от БФБ
за периода 2019 г. – 2023 г. (млн. лв.)**

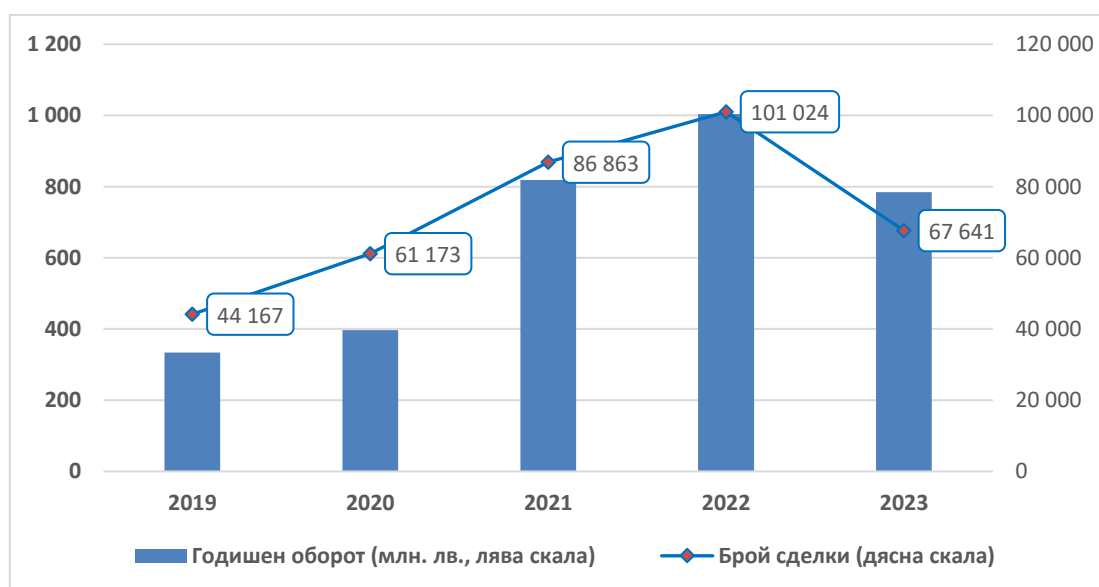

*Пазар MTF BSE International не е включен.

3.1.2. Търговия

Информация за годишния оборот и броя сделки, сключени на БФБ за периода 2019 г. – 2023 г. е представена на следната фигура:

Годишен оборот и брой сделки, сключени на БФБ за периода 2019 г. – 2023 г.

2023

ГОДИШЕН КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

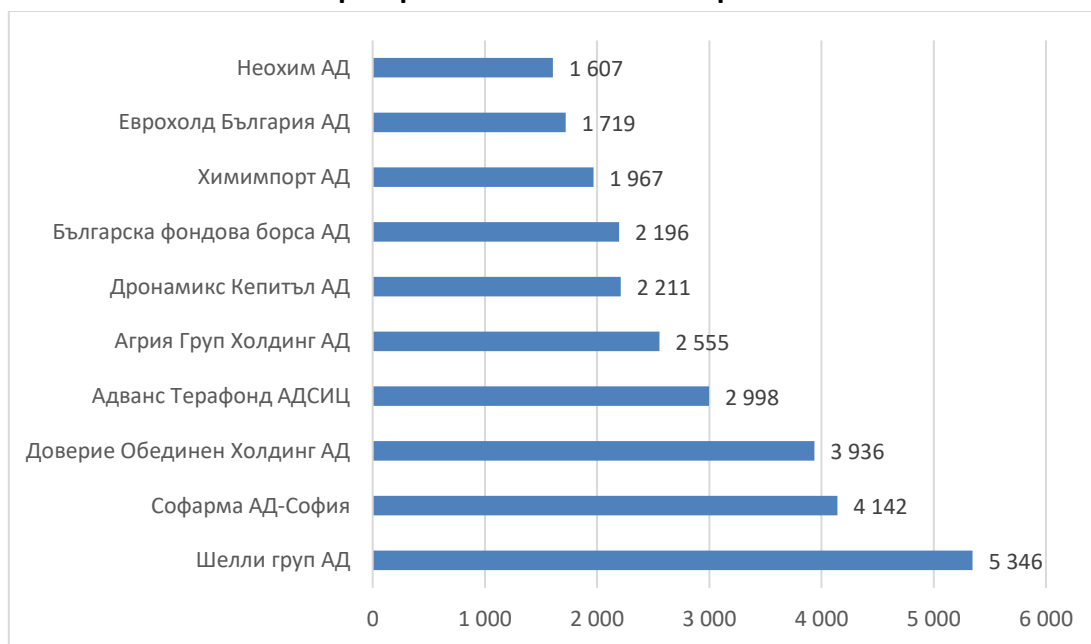
Информация за структурата на търговията на БФБ по пазарни сегменти към 31.12.2023 г. е представена на следната фигура:

Структура на търговията на БФБ по пазарни сегменти към 31.12.2023 г.

Информация за десетте емисии акции с най-висок брой сключени сделки на регулиран пазар и пазар за растеж на МСП beam през 2023 г. е представена на следната фигура:

Десетте емисии акции с най-висок брой сключени сделки на регулиран пазар и пазар за растеж на МСП beam през 2023 г.

Отраслова структура на търговията

Информация за структура на търговията по сектори (топ 10) за 2023 г. е представена в следната таблица:

Сектор	Брой сделки	Изтъргувани лотове	Оборот (лв.)
Финансови и застрахователни дейности	33 304	65 166 174	273 151 924
Операции с недвижими имоти	1 472	13 044 261	61 818 387
Професионални дейности и научни изследвания	7 434	12 416 931	52 482 298
Преработваща промишленост	13 027	8 435 380	42 886 754
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	452	1 113 458	8 371 661
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	2 205	3 192 449	7 041 888
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	140	1 394 038	3 913 475
Култура, спорт и развлечения	1 100	125 066	1 858 785
Транспорт, складиране и пощи	438	141 921	1 016 438
Строителство	199	232 195	946 399

Пазарна капитализация на Борсата

Към 31.12.2023 г. общата пазарната капитализация на регулирания пазар и на Пазара за растеж на МСП beam, организирани от „Българска фондова борса“ АД е в размер на 15 500 981 602 лв. (пазар MTF BSE International не е включен) което представлява спад с 48.63 % в сравнение с отчетената в края на 2022 година. Това се дължи до голяма степен на спада в капитализацията на Алтернативен пазар BaSE, Сегмент акции с 86 %. Капитализацията на Алтернативен пазар Base спадна значително поради Решение на КФН № 972-ФБ/26.10.2023 г. за прилагане на принудителна административна мярка за прекратяване на регистрацията на емисията акции, издадена от Кепитъл Концепт Лимитед АД (CCL) на Сегмент Акции.

Капитализацията на Сегмент акции Premium, Основен пазар BSE отбеляза сериозен ръст от 92.61 % спрямо отчетената към 31.12.2022 г. Капитализацията на компаниите от Сегмента за ДСИЦ на Основен пазар BSE нарасна с 4%, а тази на Сегмента за ДСИЦ на Алтернативен пазар BaSE с 23% .

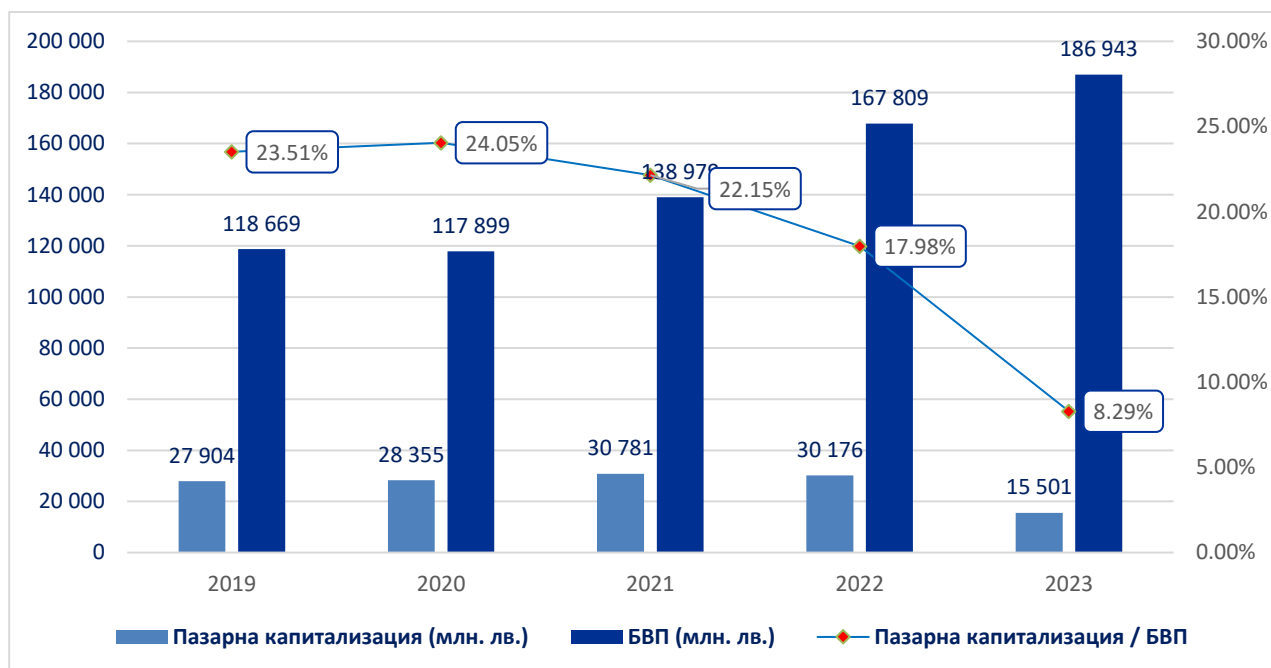
Капитализацията на компаниите от Пазара за растеж на МСП beam нарасна с 32%.

2023

ГОДИШЕН КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

Информация за пазарната капитализация на БФБ за периода 2019 – 2023 г. (млн. лв.) е представена на следната фигура*:

Пазарна капитализация на БФБ за периода 2019 – 2023 г. (млн. лв.)

*Пазар MTF BSE International не е включен.

Пазарна капитализация по пазарни сегменти/пазари

Пазарен сегмент/Пазар	31.12.2023 г.		31.12.2022 г.		Изменение
	В лева	В евро	В лева	В евро	
Сегмент акции Premium, BSE	3 083 129 277	1 576 378 968	1 600 720 017	818 435 149	92,61%
Сегмент акции Standard, BSE	7 745 938 385	3 960 435 409	8 138 367 101	4 161 081 025	-4,82%
Сегмент за ДСИЦ, BSE	1 191 177 074	609 039 167	1 144 756 312	585 304 608	4,06%
Сегмент акции, BaSE	2 628 119 832	1 343 736 333	18 622 746 624	9 521 659 155	-85,89%
Сегмент за ДСИЦ, BaSE	416 210 592	212 805 097	339 207 254	173 433 915	22,70%
Пазар за растеж beam	436 406 443	223 131 071	330 454 187	168 958 543	32,06%
Общо*:	15 500 981 602	7 925 526 044	30 176 251 496	15 428 872 395	-48,63%

*Пазар MTF BSE International не е включен.

Индекси на Българска фондова борса

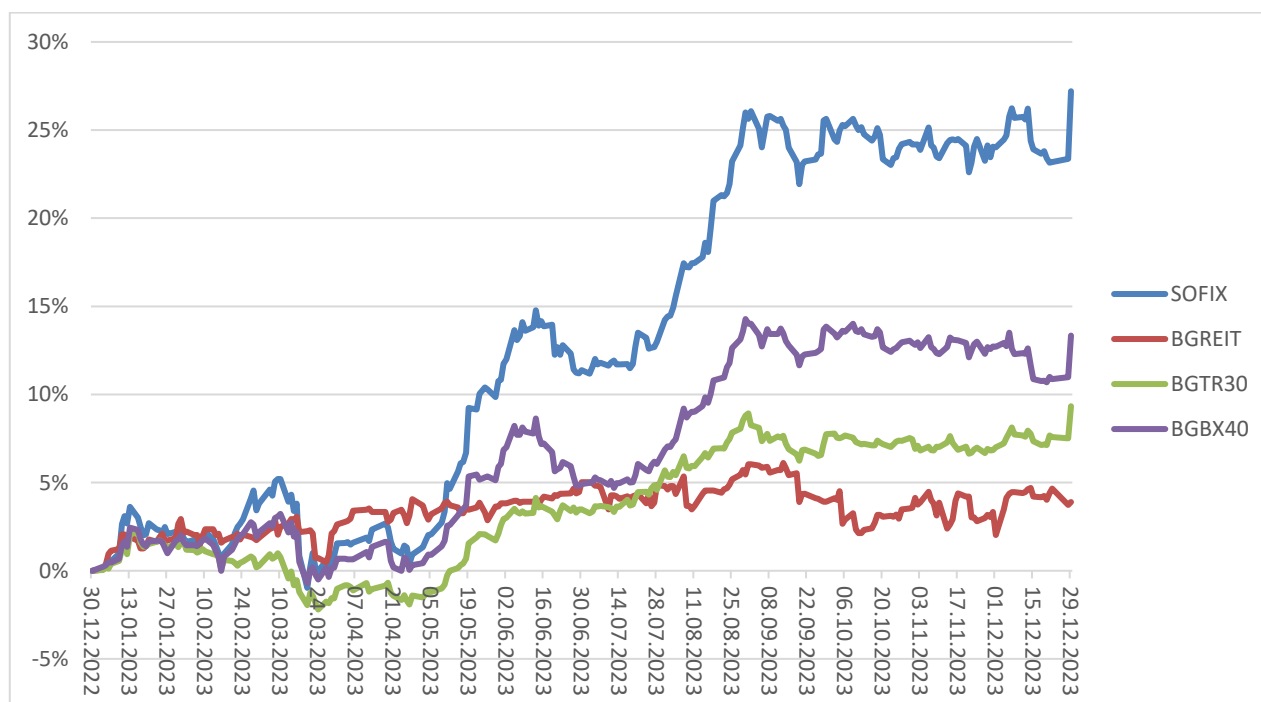
Всички индекси на БФБ отбелязват повишение в края на 2023 година като стойността на основния индекс SOFIX нарасна с 27 % до 765.12 пункта. BGBX40 отбеляза ръст от 13.35 % до

157.87 пункта. При BGTR30 ръстът е с 9.33% до 799.44 пункта. Стойността на BGREIT нарасна с 3.89% до 190.30 пункта.

През 2023 г. Българска фондова борса стартира изчисляването на нов борсов индекс на дружествата на Пазар за растеж на МСП beam – beamX. Официално той започна да се изчислява от 18 септември 2023 г. с началната стойност 100 пункта. Броят на емисиите, включени в базата за изчисляване на индекса, е 10. Към 31.12.2023 г. стойността на beamX е 101.85.

Информация за динамиката на индексите на БФБ (в %) през 2023 г. може да бъде намерена на следната фигура:

Динамика на индексите на БФБ (в %) през 2023 г.

Членове на БФБ и съветници на Пазар за растеж на МСП beam

Към 31.12.2023 г. броят на членовете на БФБ е 43 (четиридесет и три). През 2023 г. е прекратено членството на два инвестиционни посредника. Към 31.12.2022 г. членовете на Борсата са 45 (четиридесет и пет).

Към 31.12.2023 г., броят на съветниците на Пазар за растеж на МСП beam е 22 (двадесет и два) като 8 (осем) са инвестиционни посредника - членове на БФБ. През 2023 г. е прекратен статутът на 3 (три) съветника.

Списъци с членовете на Борсата и със съветниците са представени като Приложения към доклада за дейността.

3.2. „Българска независима енергийна борса“ ЕАД

3.2.1. Пазари

БНЕБ ЕАД допринася за развитието на пазара на електроенергия в България, като чрез интегрирането на различни сегменти за търговия с електрическа енергия с физическа доставка и предоставянето на допълнителни услуги, дава възможност за въвеждане на нови инструменти и продукти за търговия и задоволява нуждите на пазарните участници.

Лицензионната дейност, която Дружеството развива, включва организиране на борсов пазар със следните сегменти с физическа доставка, разделени по период на търгуваната и доставяна електрическа енергия:

- „Ден напред“ (Day Ahead market – DAM);
- „В рамките на деня“ (Intraday market – IDM);
- „Двустранни договори“ (Bilateral contracts – BC).

Първите два от тези пазарни сегменти вече участват в обединение с вътрешнообщностните за Европейския съюз електроенергийни организирани пазари DAM и IDM, съгласно възприетите на европейско ниво механизми и целеви модел и в изпълнение на Регламент (ЕС) 2015/1222 на Комисията от 24 юли 2015 година за установяване на насоки относно разпределянето на преносната способност и управлението на претоварването.

Нелицензионната дейност, която Дружеството продължава да развива, включва предоставяне на услуги по докладване на данни съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия (REMIT), както и услуги по предоставяне на данни за пазара, свързани с постигнати цени и търгувани количества на пазарните сегменти администрирани от БНЕБ ЕАД.

Освен докладването на данни съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 1227/2011, Дружеството предоставя услуги за публикуване на вътрешна информация на платформа за разкриване на вътрешна информация. Платформата за разкриване на вътрешна информация на БНЕБ ЕАД беше сертифицирана от Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия (ACER) и включена в списъка на платформите за вътрешна информация, публикуван на интернет страницата на ACER.

В допълнение, от 03.06.2019 г., след успешни преговори, Дружеството стартира листване на български енергийни фючърси на Европейската Енергийна Борса (EEX AG), което има за цел, както предоставянето на възможност за хеджиране на риска при дългосрочно планиране на енергийното портфолио, така и генерирането на ценови сигнал за дългосрочни продукти с финансов сетълмент, чийто клиринг се извършва по дневна цена базов товар на пазарен

сегмент „Ден напред“. За периода 01.01.2023 – 31.12.2023 г. на ЕЕХ са търгувани български фючърси за над 1,8 TWh, като са регистрирани 8 търговски участника, активни в пазарната зона на Република България.

3.2.2. Администриране на пазарните сегменти

Пазарен сегмент „Ден напред“ (DAM)

За администриране на борсовия сегмент DAM БНЕБ ЕАД избра модел на опериране в партньорство с реномиран и опитен европейски борсов оператор – т.нар. “Serviced Power Exchange”. За целта и в резултат на проведена процедура по избор на доставчик, на 21.04.2015 г. БНЕБ ЕАД сключи договор с Nord Pool Group AS за предоставяне на услуги по опериране на борсов пазарен сегмент DAM.

Nord Pool Group AS оперира пазарите в Норвегия, Дания, Швеция, Финландия, Естония, Латвия, Литва. Дружеството оперира и една от двете борси във Великобритания (N2EX). 394 компании от 20 държави търгуват на пазарите на Nord Pool Group AS. Подобен договор за партньорство с Nord Pool Group AS имат и пазарният оператор на Република Хърватска – CROPEX.

Избраният подход осигури безпрепятственото интегриране на българската пазарна зона към възприетия на общоевропейско ниво модел за обединяване на борсовите пазари.

Интегрирането на пазарния сегмент чрез българо-гръцката граница се осъществи на 10.05.2021 г., а на българо-румънската на 30.10.2021 г.

Пазарен сегмент „В рамките на деня“ (IDM)

За администриране на борсовия пазарен сегмент „В рамките на деня“ БНЕБ ЕАД отново избра модел на опериране в партньорство с реномиран и опитен европейски борсов оператор – “Serviced Power Exchange model”. За целта и в резултат на проведена процедура по избор на доставчик, на 28.02.2017 г. БНЕБ ЕАД сключи договор с Nord Pool Group AS за предоставяне на услуги по опериране на борсов пазарен сегмент „В рамките на деня“ (IDM). Вследствие на успешна подготовка от страна на БНЕБ ЕАД, промени в ПТЕЕ (Правила за търговия с електрическа енергия), както и готовността на независимия преносен оператор (ЕСО ЕАД), стартът на реалната работа на новия пазарен сегмент се състоя в началото на април 2018 г., а интегрирането на пазарния сегмент чрез българо-румънската граница се осъществи на 19.11.2019 г., а на българо-гръцката на 30.11.2022 г.

Пазарен сегмент „Двустрани договори“ (BC)

За администриране на централизирания пазар за покупко-продажба на електрическа енергия посредством двустрани договори БНЕБ ЕАД избра подхода на ползване на платформа чрез лицензиране или така наречения „SaaS – Software as a service“, подход, който е широко

разпространен сред борсовите оператори като ефективен и икономически целесъобразен. За целта през 2016 г. БНЕБ ЕАД сключи договор за предоставяне на услуга с един от водещите в Европа доставчици на подобни електронни системи за търговия – Trauport Ltd. Компанията-доставчик предоставя широк набор от услуги както за борсови оператори, така и за търговски участници. Trauport Ltd. предоставя търговска платформа, чрез която функционират над 35 организирани пазари в Европа (борсови пазари и брокерски платформи), на които се търгува електрическа енергия и/или природен газ.

Сравнение по пазарни сегменти

Параметър	2023	2022	%
Средна цена базов товар сегмент Ден напред	203.10 лв.	495.28 лв.	-59.0%
Общо търгуван базов обем сегмент Ден напред	27 662 347.8 MWh	27 924 696.3 MWh	-0.9%
Среднопретеглена цена сегмент В рамките на деня	210.10 лв.	503.34 лв.	-58%
Общо търгуван обем В рамките на деня	2 279 559.4 MWh	1 187 796.3 MWh	92%
Среднопретеглена цена доставени количества сегмент Двустранни договори	288.68 лв./MWh	491.20 лв./MWh	-41%
Общо доставени количества Двустранни договори	7 539 788 MWh	8 702 961 MWh	-13%

Списък с членовете на „Българска независима енергийна борса“ ЕАД е представен като Приложение към доклада за дейността.

3.3. Програми, приоритети и развитие

**Deutsche
Boerse
Group**

БФБ има повече от 15-годишно партньорство с немския оператор Дойче Бьорзе, като от м. юни 2008 г. търговията на Борсата се осъществява чрез търговската платформа на Дойче Бьорзе - T7®. В допълнение, от същата дата Дойче Бьорзе калкулира четирите основни индекса на БФБ (SOFIX, BGBX40, BGTR30 и BGREIT), както и разпространява пазарни данни от БФБ на чуждестранни вендори.

От месец юли 2021 г. на БФБ стартира пазар MTF BSE International, на който към момента се търгуват акциите на близо 400 топ световни компании, ETF-и и крипто ETN-и.

Към датата на изготвяне на настоящия доклад, „Българска фондова борса“ АД създаде нов сегмент „EuroBridge Market“ на Основния пазар BSE, чрез който се осигурява възможност за български емитенти да бъдат допуснати до търговия на организиран от Deutsche Boerse AG регулиран пазар на финансови инструменти.

**Government
Securities
Programme**

БФБ работи в тясно сътрудничество с Министерство на финансите за реализиране на програма за публично предлагане на държавни ценни книжа (ДЦК) на регулиран пазар в България предназначена за индивидуални инвеститори. Това би увеличило многократно броя на активните инвеститори на БФБ, би активирало вторичната търговия на ДЦК, както и ще повиши атрактивността на българския капиталов пазар като цяло.

beamUp Lab

BeamUp Lab е програма за стимулиране и насърчаване растежа на български стартапи, малки и средни компании. Целта на програмата е да отличи перспективни и иновативни български компании с устойчиви бизнес модели, да им даде видимост пред потенциални инвеститори, както и да повиши тяхното знание относно възможностите за финансиране. В края на 2023 г. започна четвъртото издание на акселераторската програма beamUp Lab.

Stock Lending Platform

БФБ планира да стартира електронна платформа за сключване и регистрация на договори за заем на финансови инструменти. Целта на БФБ е да стимулира късите продажби и по този начин да подобри ликвидността на пазара. Платформата за заемане е сред предпоставките за въвеждане на деривативни продукти в бъдеще.

LSEG DATA & ANALYTICS

Партньорството с LSEG Data & Analytics (Refinitiv) ще предоставя данни за устойчивото представяне на българските публични компании. Данните под формата на оценки ще послужат за избор на дружествата, които ще бъдат включени в бъдещия ESG индекс на БФБ. Новият индекс ще стартира в средата на 2024 г.

oxygen

Охуген е инициатива на Българска фондова борса и дъщерната ѝ компания Файненшъл маркет сървисиз и е първа по рода си в България. Платформата дава възможност на българските компании да измерват и отчитат своето екологично, социално и корпоративно въздействие, като получат оценка на техния въглероден отпечатък, както и на други индикатори, свързани с ESG.

От началото на 2024 г. компаниите могат да се възползват от новите възможности на платформата Охуген. Публичните дружества могат напълно безплатно да изчисляват въглеродния си отпечатък, благодарение на партньорството с глобалната платформа Synesgy, дигитално решение за оценка на екологичната, социалната и корпоративна устойчивост на международната компания ICAP CRIF.

Към датата на изготвяне на отчета платформата се използва от 17 компании, чиито финансови инструменти са регистрирани за търговия на Борсата и една компания, която не е публична по смисъла на ЗППЦК.

На 18 януари 2024 г., платформата Охуген стана и единственият инструмент в България с лиценз от Глобалната инициатива за отчитане (GRI), позволявайки на бизнеса бързо и лесно да докладва спрямо всички европейски и международни ESG стандарти.

Green Centre (GC) е водещ think tank в областта на устойчивите финанси и енергетика в България, създаден по инициатива на „Българска фондова борса“ АД и дъщерното дружество „Българска независима енергийна борса“ ЕАД. Зеленият център подпомага БФБ и БНЕБ в усилията им за устойчивост. Зеленият център съдейства на БФБ при разработването и приемането на Насоки за ESG отчитане и ще има своята роля в поддържането на първия ESG индекс в България. През 2024 г. Зеленият център ще организира 4 стратегически срещи, предназначени да покажат устойчивите практики на публични и непублични компании.

BSE Advance е дългосрочна програма на Българска фондова борса. Чрез нея БФБ води целенасочена и проактивна политика за повишаване на финансовата грамотност на младите хора. БФБ си партнира за съвместни образователни инициативи със Стопанския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, Висшето училище по застраховане и финанси, Университета за национално и световно стопанство и с ПУ „Паисий Хилендарски“. По линия на програмата, в БФБ се провеждат регулярни срещи с ученици и студенти, които проявяват интерес към капиталовия пазар.

На 27.04.2023 г. в дружеството-майка и в дъщерното дружество „Българска независима енергийна борса“ ЕАД съвместно с Джуниър Ачийвмънт България се проведе 21-то издание на инициативата „Мениджър за един ден“.

БФБ се стреми да направи капиталовия пазар атрактивен за кариера сред младите специалисти, както и да насърчи развитието им и обогатяването на квалификацията им. В тази връзка през 2023 г., за трета година, БФБ награди с грамоти и даде финансов стимул на отлично представилите се на изпитите на Комисия за финансов надзор за брокери и инвестиционни консултанти.

Чрез програмата БФБ предлага възможности за неплатен стаж за завършили магистри и бакалаври. От тази възможност през 2023 г. се възползваха студенти, учещи в България и в чужбина.

Публични
партньорства

Споразумение за сътрудничество в сферата на инвестициите между БФБ и община Стара Загора

На 12 януари 2023 г. Българска фондова борса и Община Стара Загора подписаха Споразумение за сътрудничество за привличането на потенциални инвеститори към региона, както и в подкрепа на компаниите с интерес да се листнат на пазарите на БФБ. Това е първото подобно споразумение на Борсата с община в България. Партньорството е важна стъпка към осъществяването на редица инициативи с обучителна и практическа насоченост, които ще помогнат на инвеститори от цяла България да научат повече за обещаващи компании от Стара Загора. Отваря се и директен канал за комуникация за компании, търсещи финансиране, с представители на БФБ, където свободно да се обсъждат различните възможности за набиране на капитал.

Споразумение за сътрудничество за обмен на данни и пазарна информация между Група БФБ и НСИ

На 15 май 2023 г. Група Българска фондова борса, която включва БФБ, БНЕБ и ФМС, и Националният статистически институт (НСИ) подписаха Споразумение за сътрудничество. В резултат на договореностите четирите организации активно ще партнират, за да отговорят на динамичните процеси в икономиката и обществото, цифровизацията и глобализацията, и увеличаването на обема и видовете източници на данни. Очаква се съвместното сътрудничество да доведе и до разширяване на потенциала и обогатяване на предлаганите от организациите информационни услуги.

Международна дейност

Важен приоритет в дейността на БФБ е разширяването на международните контакти и връзки с останалите борсови институции и организации, в регионален, в общеевропейски и световен мащаб.

БФБ има статут на пълноправен член на Федерацията на европейските фондови борси (FESE).

Инициативата на ООН за устойчиви фондови борси

През ноември 2020 г. Българската фондова борса се присъедини към Инициативата на ООН за устойчиви фондови борси (United Nations Sustainable Stock Exchanges Initiative, UN SSE). Това е програма за партньорство на ООН, организирана от UNCTAD, Глобалния договор на ООН, UNEP

FI и PRI. Визията на UN SSE е да осигури глобална платформа за изследване на това как борсите, в сътрудничество с инвеститори, компании (емитенти), регулатори, политици и съответни международни организации, могат да подобрят своето ESG (екологично, социално и корпоративно управление) представяне, като насърчат устойчиви инвестиции, включително финансиране по целите на ООН за устойчиво развитие.

Чрез участието в Инициативата на ООН за устойчиви фондови борси, БФБ споделя и следва мисията за насърчаване на отговорните инвестиции в устойчиво развитие и подобряване на резултатите по отношение на екологично, социално и добро корпоративно управление в България.

Българската фондова борса се присъедини към Глобалния Договор на ООН

На 13 септември 2023 г. Българска фондова борса, инициатор на Green Finance & Energy Centre (Център за устойчиви финанси и енергетика, Зелен център) – първият по рода си think-tank в двете сфери, официално се присъедини към Глобалния Договор на ООН.

Глобалният договор на ООН е най-голямата инициатива за корпоративна устойчивост в света, обединяваща над 15 000 компании и 3 000 организации с идеална цел в над 160 държави и повече от 70 местни мрежи. Българската мрежа е обединение на компании, образователни институции и неправителствени организации, което работи вече 10 години след официалното огласяване от генералния секретар на ООН н.пр. Бан Ки-Мун. Местната мрежа осигурява платформа и среда за развитие на компании, които са доказали своите усилия и принос по посока устойчивия растеж на България.

Глобалният договор на ООН е инициатива, която призовава компаниите да възприемат десет универсални принципа в областта на човешките права, трудовите стандарти, околната среда и борбата с корупцията и да ги приложат в своите бизнес стратегии и във всекидневната си работа. Чрез своя ангажимент по отношение на всеобщо възприети ценности и чрез минимизирането на негативните ефекти от своята стопанска дейност, компаниите могат да дадат своя принос за постигането на Целите за устойчиво развитие на ООН.

14 европейски борси се обединяват и учредяват ново дружество EuroCTR

На 23 август 2023 г. EuroCTR B.V. е учредено като дружество и е избран Надзорен съвет. Целта на новата компания (joint venture) е да предоставя консолидирани пазарни данни (consolidated tape) за акции в Европейския съюз. EuroCTR има свой собствен Съвет на директори, а всички борси са представлявани в Надзорния съвет на дружеството.

Българска фондова борса представлява малките борси в Надзорния съвет на новото дружество.

Акционери на EuroCTP B.V. са 14 европейски борси, съответно борсови групи, които представляват операторите на основните регулирани пазари в 25 страни от ЕС.

Акционерите на EuroCTP B.V. имат ясен ангажимент за осъществяването на този значим за европейските капиталови пазари проект и са посветени на дългосрочния успех и просперитет на инвеститорите на дребно и участниците на пазара. Като оператори на регулирани пазари, акционерите на EuroCTP са крайъгълният камък на европейския капиталов пазар, ангажирани не само с поддържането, но и с по-нататъшното укрепване на неговата екосистема.

Целта е

- да се създадат консолидирани данни, предлагащи цялостна и стандартизирана картина върху търговията в ЕС в интерес на всички участници на пазара;
- да се предоставят добре управлявани, стабилни и устойчиви данни, които са икономически обосновани и в съответствие с приложимите законови разпоредби.

Повече от година отне работата на акционерите по първоначалната инициатива като с направените значителни инвестиции, те са поели ангажимент за пълно финансиране на дейността като доставчик на консолидирани данни. Акционерите са признати специалисти в предоставянето на надеждни и висококачествени пазарни данни, като съчетават десетилетия опит и познания в управлението на критична пазарна инфраструктура. Дружеството ще действа напълно независимо и самостоятелно в бъдещия процес за подбор на доставчик на консолидирани данни в Европейския съюз.

Група Българска фондова борса не осъществява научно изследователска и развойна дейност.

4. ОСНОВНИ РИСКОВЕ

Като лицензиран пазарен оператор, дружеството-майка „Българска фондова борса“ АД организира дейността и операциите на регулирания пазар съобразно изискванията на закона и актовете по прилагането му. Организацията и управлението на „Българска фондова борса“ АД се извършват въз основа на правилник за дейността, който се приема от Съвета на директорите на Борсата и се одобрява от Комисията за финансов надзор. Правилникът за дейността на „Българска фондова борса“ АД урежда всички аспекти от дейността на дружеството, в т.ч. и:

1. идентифицирането на възможните заплахи и рискове, които биха могли да причинят потенциални загуби и прекъсване на процесите на търговия, осигурявани, осъществявани и поддържани от Борсата;

2. средствата за контрол и управление на идентифицираните заплахи и рискове;

3. разпределението на отговорностите между служителите на Борсата във връзка с Управлението на рисковете.

Основните видове рискове, относими към дейността дружеството и политиката по тяхното управление са регламентирани в част VI – Правила за управление на риска от Правилника за дейността на „Българска фондова борса“ АД.

Политиката по управлението на рисковете се прилага интегрирано и съобразно с всички останали политики и принципи, регламентирани във вътрешните актове на Българска фондова борса. Правилата за управление на риска на Българска фондова борса документират мерките и процедурите по установяване, управление и оценка на рисковете, свързани с дейността на Борсата по реда на чл. 86, ал. 1, т. 3 от Закона за пазарите на финансови инструменти.

Правилата за управление на риска на Българска фондова борса дефинират следните видове рискове, свързани с дейностите, процедурите и системите на дружеството:

1. **Вътрешни** – свързани с организацията на работа на Борсата, представляващи:

- а) Рискове, свързани с процесите

- рискове, свързани с изпълнението на основните функции на Борсата
- рискове, свързани с предлаганите услуги и
- проектни рискове

- б) Рискове, свързани със системите

- пълна или частична недостоверност и пропуск в пълнотата на данните;
- последващо проявление на проблемите с достоверността и пълнотата на данните;
- липса на прецизност в методите на обработка;

- грешки на софтуерни продукти;
- несъвършенство на използваните технологии;
- срыв на системата на регулирания пазар, информационните и комуникационни системи.

в) Рискове, свързани с персонала

- напускане на ключови служители;
- недобросъвестно поведение от страна на служителите на Бorsата;
- недостатъчна квалификация и липса на подготовка на лицата, работещи по договор за

Бorsата;

- неблагоприятни изменения в трудовото законодателство;
- неосигурена безопасност на трудовата среда;
- недостатъчна или неадекватна мотивация на служителите;
- честа смяна на заетите служители, водеща до невъзможност за адекватно изпълнение

на функциите.

2. **Външни** – свързани с макроикономически, политически и други фактори, които оказват и/или могат да окажат влияние върху дейността на Бorsата, например:

- Неблагоприятни промени в нормативната уредба
- Рискове, свързани с прехвърлянето на важни дейности на трета страна – изпълнител
- Политически изменения
- Изменения в данъчната уредба
- Рискове от физическо вмешателство.

3. **Други рискове, свързани с дейността на Българска фондова борса** – други рискове, свързани с предлаганите услуги, неидентифицирани в правилата за управление на риска на Българска фондова борса

- Пазарен риск
- Ценови риск
- Валутен риск
- Лихвен риск
- Ликвиден риск

4. **Общи (систематични) рискове** – Общите рискове произтичат от възможни промени в цялостната икономическа система и по-конкретно, промяна на условията на финансовите пазари. Те не могат да се диверсифицират, тъй като на тях са изложени всички стопански субекти в страната.

- Кредитен риск
- Икономически растеж и външна задлъжнялост
- Инфлационен риск
- Безработица
- Валутен риск и валутен борд

- Лихвен риск
- Данъчно облагане
- Други системни рискове

Подробно описание на рисковете, характерни за дейността на „Българска фондова борса“ АД, е представено в т. 4 „Рискови фактори“ от регистрационния документ (стр. 12 – 24), представляващ Част I от одобрения от Комисията по финансов надзор проспект с решение № 816 – ПД/15.12.2010 г. за допускане на акциите на Българска фондова борса до търговия на регулиран пазар. Проспектът може да бъде намерен на интернет страницата на Българска фондова борса в секция „Проспект на Българска фондова борса“.

По отношение управлението на риска и предвид спецификата на дейността на БФБ в качеството ѝ на регулиран пазар се прилага разработена оперативна процедура от Системата за управление (СУ) на БФБ (ISO 9001 / 27001). Процедурата третира основно оперативните рискове, свързани с основните процеси по търговия на БФБ.

Ръководството на дружеството-майка е ангажирано с: осигуряване и поддържане на съответствието на СУ, интегрирането на СУ в бизнес процесите, насърчаване на лидерството, осигуряване и поддържане на необходимите ресурси за поддържане и функциониране на процесите, подобряването на системата за управление на база на анализа, основан на риска и информацията за функциониране на процесите. Ръководството, съвместно с директорите на дирекции, управлява рисковете и възможностите за процесите, които счита за необходимо да наблюдава и контролира при функционирането на СУ. Управление на рисковете и възможностите включва: идентифициране, оценка, определяне на подходящи действия за третиране и овладяване, пропорционални на възможността за възникване, потенциалното въздействие, определяне на отговорни служители за прилагане на мерките и за контрол на изпълнението, определяне на подходящи контролни механизми, при необходимост, периодичен преглед, най-малко веднъж годишно, и при възникване на необходимост, преоценяване, когато е приложимо. При управление на рисковете и възможностите се прилагат и изискванията на Правилника за дейността, част VI Правила за управление на риска.

В БФБ се прилага и Политика по управление на риска. Политиката се прилага интегрирано и съобразно с всички останали политики и принципи, регламентирани във вътрешните актове на борсата. В Политиката по управление на риска са разграничени видовете риск, свързани с дейностите, процедурите и системите на БФБ. За всеки от рисковете са посочени процедури с мерки за управление, които БФБ се ангажира да прилага. Със заповед на изпълнителния директор е създаден и Комитет по сигурността.

Повече информация относно управлението на финансовия риск от Групата може да бъде намерена в т. 36 „Управление на финансовия риск“ от документа „Приложения към консолидиран финансов отчет за 2023 г.“

Подробна информация относно прилаганите от емитента в процеса на изготвяне на финансовите отчети система за вътрешен контрол и система за управление на рискове може да бъде намерена в т. 5.6.15 от представената към настоящия доклад за дейността информация по Приложение № 2 към чл. 10, т. 1 от Наредба 2 към ЗППЦК.

Основните рискове, свързани с дейността на дъщерното дружество „Българска независима енергийна борса“ ЕАД са:

В ролята си на лицензиран пазарен оператор на пазара на електрическа енергия за пазарната зона на Република България, „Българска независима енергийна борса“ ЕАД организира дейността си, управлявайки присъщите за нея рискове, които се разделят на:

- Вътрешни – такива свързани с техническото администриране на пазарните сегменти, свързани с персонала и организацията на работа, предвид непрекъснатия цикъл на работа на краткосрочните пазарни сегменти Пазар Ден напред (Day-ahead market, DAM) и Пазар в рамките на деня (Intraday Market, IDM), както и такива свързани с финансовото състояние на дружеството, предвид неговата монополна позиция и свързаната с това възможност за регулиране на тарифната структура от страна на Комисията за енергийно и водно регулиране.
- Външни – такива свързани с неблагоприятни макроикономически промени, неблагоприятни промени в приложимото законодателство, както и рискове от прехвърляне на дейности присъщи за оператора на пазара към момента, които биха повлияли общите условия на функциониране на пазара на електрическа енергия (въвеждане на клирингова къща като страна по сделките с електрическа енергия, както на дългосрочните (CMBC), така и за краткосрочните пазари (DAM и IDM));

Дългосрочната стратегия за управление на риска е съсредоточена към реализиране на следните възможности:

- Възможност за общо гарантиране на риска (обезпечение) на всички пазарни сегменти, оперирани от БНЕБ, което ще допринесе в значителна степен за облекчаване на условията на участие;
- Възможност за разработка на собствени платформи за опериране на пазарните сегменти, което ще намали зависимостта от доставчици на услугите.

Основните рискове, свързани с дейността на дъщерното дружество „Файненшъл Маркет Сървисиз“ ЕООД, са:

- рискове, свързани с ресурсната (технологична и експертна) осигуреност на дружеството във връзка с основния му предмет на дейност по предоставяне на информационни услуги;
- пазарни рискове, свързани със състоянието и развитието на конкуренцията в сектора;
- външни рискове – свързани от една страна с изменения в нормативната база, регламентираща задължението и начините за оповестяване на регулирана информация от публичните дружества и другите емитенти на ценни книжа, а от друга с общото състояние на корпоративното управление в България.

5. ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

Консолидираният финансов отчет на Група Българска фондова борса е изготвен съгласно приетата счетоводна политика на Групата и Международни стандарти за финансови отчети (МСФО) и предоставя информация за финансовото ѝ състояние и резултатите от дейността ѝ.

5.1. Финансов резултат

Към края на 2023 г. нетният финансов резултат, реализиран от Групата е печалба в размер на 12 521 хил. лв., което се дължи главно на консолидацията на дъщерното дружество „Българска независима енергийна борса“ ЕАД.

Информацията относно основните финансови показатели може да бъде намерена в т. 26 „Капитал и резерви“ от „Приложения към консолидиран финансов отчет за 2023 г.“.

5.2. Активи и пасиви

Сумата на активите на Група Българска фондова борса към края на 2023 г. възлиза на 367 712 хил. лв. и е с 18 443 хил. лв. (5%) по-ниска от стойността им в края на 2022 г.

Нетекущите активи на годишна база бележат ръст от 152 хил. лв. (1%), което се дължи основно на нарастване на позицията „Капиталови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“ и на инвестицията в резултат на придобиване на участие в Нидерландското дружество Euro CTP B.V., както и в нарастване на позицията за съвместни дружества, в резултат на придобиване на участие в дружеството Колективно финансиране АД.

Текущите активи се понижават с 5% или 18 595 хил. лв. основно в резултат на спад в стойността на позицията „Парични средства и парични еквиваленти“ и спад във „Вземания от контрагенти за електрическа енергия“.

По отношение на собствения капитал, към края на текущия период натрупаните неразпределени печалби и загуби са в размер на 19 144 хил. лв. За сравнение към края на 2022 година те са в размер на 13 369 хил. лева. По другите статии от собствения капитал има незначителни промени, като собственият капитал на Групата намалява с 5 823 хил. лв. към 31.12.2023 г. спрямо предходния период.

Текущите задължения намаляват със 7% или 24 278 хил. лв., основно поради спад на задълженията към контрагенти за електрическа енергия. Нетекущите задължения нарастват с 2% или с 12 хил. лв.

5.3. Приходи и разходи

Приходите от договори с клиенти възлизат на 17 711 хил. лв., като Групата отбелязва ръст спрямо 2022 г. от 3% или 453 хил. лв., който се дължи главно на нарастване в приходите от Такси за регистрация на дружества с 323 хил. лв. (36%), Такса за информационно обслужване

ГОДИШЕН КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

с 144 хил. лв. (18 %), ръст на Месечни комисионни за достъп до търговия с 115 хил. лв. (122%) и спад на Комисиони за сделки на Борсата с 327 хил. лв. (29%). През отчетния период Групата реализира приходи от такси за докладване на данни, както следва: Борсата реализира приходи от такси за докладване като Одобен механизъм за публикуване в размер на 93 хил. лв. и БНЕБ реализира 517 хил. лв. от такси за докладване на данни.

„Финансовите приходи“ нарастват от 657 хил. лв. през 2022 г. до 8 561 хил. лв. през 2023 г., в резултат на увеличение в позицията „Приходи от лихви по депозити в банки“ и „Приходи от лихви по споразумения с клауза за обратно изкупуване“. По останалите приходни позиции има незначително в абсолютна стойност изменение.

По основните разходни позиции има спад от 9 % спрямо 31.12.2022 година, което се дължи предимно на спад възлизащ на 2 965 хил. лв. по позицията „Разходи за обезценка на вземания“.

5.4. Основен доход на акция

Нетната печалба на една акция е изчислена на база на нетната печалба на Група Българска фондова борса за периода и броя на обикновените акции през отчетния период.

Основен доход на акция	2019	2020	2021	2022	2023
Средно претеглен брой акции	6 582 860	6 582 040	6 487 155	6 440 641	6 440 641
Нетна печалба за годината (BGN'000)	2 769	4 336	6 605	4 533	12 521
Основен доход на акция (BGN)	0.42	0.66	1.02	0.70	1.94

5.5. Важни събития, настъпили след датата на годишния финансов отчет

През февруари 2024 г. дъщерното дружество „Българска независима енергийна борса“ ЕАД е сключило договор за кредит за овърдрафт с ангажимент за 25 млн. лв. с банка с висок кредитен рейтинг със срок за една година. Към датата на подписване на настоящия консолидиран отчет няма усвоени суми по този договор.

Не са настъпили други събития след 31 декември 2023 г., които да налагат допълнителни корекции и/или оповестявания в консолидирания финансов отчет на дружеството за периода, завършващ на 31 декември 2023 г.

5.6. Информация по Приложение № 2 към чл. 10, т. 1 от Наредба 2 към ЗППЦК

5.6.1. Основните дейности на „Българска фондова борса“ АД са свързани с:

- организиране на регулиран пазар на финансови инструменти като система за търговия;

- организиране и поддържане на информационна система за търговия с ценни книжа;
- предоставяне на информационни услуги и разпространение на борсова информация;
- създаване и изчисляване на индекси на Българска фондова борса;
- осъществяване на надзор от борсата върху търговията с финансови инструменти на пазарите, организирани от нея.

Във връзка с основната си дейност Група Българска фондова борса реализира следните основни видове приходи:

„Българска фондова борса“ АД

- приходи от регистрация и поддържане на регистрацията на финансови инструменти;
- приходи от комисиони за сделки с финансови инструменти;
- приходи от годишни такси за членство;
- приходи от инвестиране на средства;
- приходи от информационни услуги;
- приходи от такси за промяна в параметри на емисиите;
- приходи от такси за достъп до търговската система.

„Българска независима енергийна борса“ ЕАД

- Приходи от такса за търговия с електрическа енергия;
- Приходи от годишни такси;
- Приходи от такси за докладване на данни;
- Приходи от такси за обучение.

„Файненшъл Маркет Сървисис“ ЕООД

- Приходи от такси информационно обслужване;
- Приходи от услуги по поддържане на интернет сайтове към свързани лица;
- Приходи от услуги по пренос съобщения и информационно обслужване към свързани лица;
- Приходи от комисионни за посредническа дейност;
- Приходи Oxygen и X3analytics.

2023

ГОДИШЕН КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

Общата сума на приходите, в т. ч. Финансови приходи и други доходи за 2023 година, е 26 770 хиляди лева, респективно 18 315 хиляди лева за 2022 година.

Приходите от договори с клиенти по оперативни сегменти и видове услуги включват:

	31.12.2023 BGN'000	31.12.2022 BGN'000
Оперативен сегмент „Търговия с електрическа енергия“	14,154	14,084
Такса за търговия с електрическа енергия	10,804	10,777
Годишна такса	2,003	1,929
Такса за докладване на данни	517	411
Такса участие	228	216
Такса обучение	178	161
Други такси	424	509
Неустойки	-	81
Оперативен сегмент „Регистрация и поддържане на емисии финансови инструменти за търговия“	1,456	1,061
Такси за регистрация на дружества	1222	899
Такси за членство	160	132
Такси за промяна на параметри на емисии	40	22
Такси за неразкриване на информация и такса за временно спиране от търговия	28	8
Такса за присвояване на борсов код	3	-
Такса преместване на емисия	2	-
Такса допускане на борсов посредник	1	-
Оперативен сегмент „Информационно обслужване“	1,034	866
Такса за информационно обслужване	930	786
Такса за докладване на данни ОМП	93	70
Такса право на ползване на търговска марка	11	10
Оперативен сегмент „Търговия с финансови инструменти“	1,067	1,247
Комисиони за сделки на Борсата	802	1,129
Месечни комисионни за достъп до търговия	209	94
Такси за поддържане неприсъствени работни станции	28	23
Месечна такса свързаност	25	-
Финансови санкции на членовете на Борсата	2	1
Такса изпитване на съвместимост на алгоритъм	1	-
Общо	17,711	17,258

Повече информация може да бъде намерена в т. 3 „Приходи от договори с клиенти“ от документ „Приложения към консолидиран финансов отчет за 2023 г.“

5.6.2. Структура на приходите за 2023 г. и сравнение спрямо 2022 г. (Приложение № 2; т. 2):

	2023		2022	
	BGN '000	%	BGN '000	%
Приходи от договори с клиенти	17 711	66,16%	17 258	94,23%
Други доходи от дейността	498	1,86%	400	2,18%
Финансови приходи	8 561	31,98%	657	3,59%
Общо	26 770		18 315	

Към 31.12.2023 г. Групата е реализирала приходи от български клиенти в размер на 14,130 х. лв. (31.12.2022 г.: 14,737 х. лв.), а приходите от чуждестранни клиенти са в размер на 3,581 х. лв. (31.12.2022 г.: 2,521 х. лв.).

5.6.3. През текущата година не са сключвани големи сделки и такива от съществено значение за дейността на Група Българска фондова борса. (Приложение № 2, т. 3)

5.6.4. Информация относно сделките, сключени между БФБ и свързани лица през отчетния период е посочена в т. 37 „Свързани лица и сделки със свързани лица“ от документ „Приложения към консолидиран финансов отчет за 2023 г.“ (Приложение № 2, т. 4)

5.6.5. През 2023 г. няма събития и показатели с необичаен за Група Българска фондова борса характер, имащи съществено влияние върху дейността му, и реализираните от него приходи и извършени разходи. (Приложение № 2; т. 5)

5.6.6. Поетите от Групата условни ангажменти към 31.12.2023 г. са посочени в т. 38 „Ангажменти, условни задължения и получени обезпечения“ от документ „Приложения към консолидиран финансов отчет за 2023 г.“ (Приложение № 2; т. 6)

Получени обезпечения

Във връзка с Правилата за работа на организиран борсов пазар Групата чрез дъщерното дружество БНЕБ ЕАД е получила банкови гаранции в размер на 165,620 х. лв. (2022 г.: 168,913 х. лв.).

5.6.7. Информация за дялови участия и за основните инвестиции в страната и в чужбина на БФБ е представена в т. 16-17 от документ „Приложения към консолидиран финансов отчет за 2023 г.“. (Приложение № 2; т. 7)

5.6.8. Информация за сключените от Групата договори за заем в качеството на заемополучатели може да бъде намерена в т. 34 „Банкови заеми“ от документ „Приложения към консолидиран финансов отчет за 2023 г.“ (Приложение № 2; т. 8). Към 31.12.2023 г. едногодишните договори за овърдрафт с четири банкови институции на обща стойност 100

000 х. лв., сключени през 2022 г. от Групата, са приключили и не са подновени. През 2023 г. са усвоени и върнати общо 9,731 х. лв. (2022 г.: 9,731 х. лв.) по договори за овърдрафт.

5.6.9. Информация за сключените от Групата, в качеството им на заемодатели може да бъде намерена в т. 23 „Вземания по споразумения с клауза за обратно изкупуване“ и т. 24 „Вземания от банки по обезпечения“. (Приложение № 2; т. 9)

5.6.10. През 2023 г. няма издадена нова емисия ценни книжа. (Приложение № 2; т. 10)

5.6.11. През 2023 г. няма публикувани прогнози за финансови резултати. (Приложение № 2; т. 11)

5.6.12. Управлението на риска се осъществява текущо от оперативното ръководство на дружеството-майка съгласно политиката, определена от Съвета на директорите на „Българска фондова борса“ АД и респективно от ръководствата на дъщерните дружества. Съветът на директорите на БФБ е приел основни принципи на общото управление на финансовия риск, на базата на които са разработени конкретните процедури за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден, и за риска при използването на недеривативни инструменти. Управлението на финансовия риск е подробно оповестено в т. 36 „Управление на финансовия риск“ от документ „Приложения към консолидиран финансов отчет за 2023 г.“ (Приложение № 2; т. 12)

5.6.13. Група Българска фондова борса не е декларирила инвестиционни намерения за 2024 година извън обявените с предходни отчети и решения на Съвета на директорите. (Приложение № 2; т. 13)

5.6.14. През 2023 г. не са настъпвали промени в основните принципи на управление на „Българска фондова борса“ АД и дъщерните й дружества „Българска независима енергийна борса“ ЕАД и „Файненшъл Маркет Сървисис“ ЕООД. (Приложение № 2; т. 14)

Съгласно Решение № 993 на Комисията за финансов надзор от 03.11.2023 г. „Колективно финансиране“ АД получи лиценз да управлява краудфъндинг платформа, която ще улеснява финансирането на иновативни бизнес проекти. Българската фондова борса, заедно с Централен депозитар и Клиър Екс, са основни акционери в „Колективно финансиране“ АД. Новата краудфъндинг платформа ще допринесе за разширяване на инвестиционните възможности, което е в унисон със стремежа на Българска фондова борса да подкрепя иновациите и да предложи модерни финансови инструменти, осигуряващи добавена стойност за всички пазарни участници.

5.6.15. В дружеството-майка „Българска фондова борса“ АД има създаден Одитен комитет и Дирекция „Вътрешен одит“. (Приложение № 2; т. 15)

Основната цел на Одитния комитет е да подпомага Съвета на директорите при надзора на качеството, адекватността и ефективността на системите за вътрешен контрол, в т.ч. и системата за управление на рисковете. За тази цел Одитният комитет активно подпомага ръководството на БФБ при изготвянето на годишната самооценка за състоянието на системите за вътрешен контрол.

В дъщерното дружество „Българска независима енергийна борса“ ЕАД също има сформирани одитен комитет. Одитният комитет подпомага работата на Съвета на директорите, има роля на лица натоварени с общо управление, които извършват мониторинг и надзор над вътрешната контролна система, управлението на риска и системата на финансово отчитане на Дружеството.

Дирекция „Вътрешен одит“ в БФБ осъществява дейността по вътрешен одит на Група Българска фондова борса. Тъй като БФБ е едноличен собственик на капитала на „Българската независима енергийна борса“ ЕАД и „Файненшъл Маркет Сървисиз“ ЕООД, двете дружества попадат в одитната вселена на звеното по вътрешен одит на БФБ. Вътрешният одит извършва независими оценки за нормативно съответствие и ефективност на контролните механизми, управлението на риска и управлението на дейностите в групата на БФБ.

Дирекция „Вътрешен одит“ изготвя и ежегодно актуализира Стратегия за дейността по вътрешен одит, като действащата в момента е за периода 2023-2025 година.

В зависимост от оценката на риска, която е направена на одитните единици и периода, който е изминал от последната им проверка и резултатите от нея, се прави анализ и всяка година се изготвя Одитен план, в който се включват обектите на одит за следващата година.

Резултатите от извършените одитни ангажменти се описват в одитните доклади от проведените ангажменти и се включват в Годишния доклад за дейността на Дирекцията за вътрешен одит на БФБ, който се одобрява от Съвета на директорите на БФБ и се предоставя до края на м. януари за сведение в Министерството на финансите.

Дирекция „Вътрешен одит“ наблюдава напредъка при изпълнението на дадените от одиторите и приети от одитираните единици препоръки, информира Съвета на директорите на Дружеството за своите констатации и направените предложения за прилагане на коригиращи мерки, когато това е целесъобразно.

Ръководителят на Дирекцията провежда редовни срещи с ръководството на БФБ за обсъждане на резултатите от работата в областта на вътрешния одит за текущата година, като веднъж на всеки пет години се провежда външна оценка.

5.6.16. През 2023 г. не са извършвани промени в Съвета на директорите на БФБ и в ръководствата на двете дъщерни дружества. (Приложение № 2; т. 16)

5.6.17. Информация относно възнагражденията на ключовия управленски персонал на Група Българска фондова борса може да бъде намерена в т. 37 от документ „Приложения към консолидиран финансов отчет за 2023 г.“. (Приложение № 2; т. 17).

5.6.18. Към 31.12.2023 г. членовете на Съвета на директорите на „Българска фондова борса“ АД, управителят на „Файненшъл маркет сървисиз“ ЕООД и членовете на Съвета на директорите на „Българска независима енергийна борса“ ЕАД не притежават акции от капитала на дружеството. Дружеството-майка и дъщерните дружества нямат назначени прокуристи. (Приложение № 2; т. 18)

Няма други членове на висшия ръководен състав на дружествата от Групата, освен членовете на СД на акционерните дружества, съответно управителя на дъщерното дружество „Файненшъл маркет сървисиз“ ЕООД.

На членовете на СД на БФБ АД не са предоставени опции върху акциите на дружеството-майка.

На управителя на „Файненшъл маркет сървисиз“ ЕООД не са предоставени опции върху капитала на дъщерното дружество, нито върху акции на БФБ АД.

На членовете на СД на БНЕБ ЕАД не са предоставени опции върху акциите на дружеството-майка, нито върху акции на самото дъщерно дружество БНЕБ ЕАД.

5.6.19. На дружеството не са известни договорености, в резултат на които в бъдещ период могат да настъпят промени в притежавания относителен дял акции от настоящи акционери. (Приложение № 2; т. 19)

5.6.20. Групата, чрез дъщерното си дружество БНЕБ ЕАД, има съдебно вземане от контрагент, в процедура по обявяване в несъстоятелност, с брутен размер 5 430 хил. лв. и балансова стойност нула към 31.12.2023 г. (2022 г.: брутен размер 6 747 хил. лв. и балансова стойност 1 082 хил. лв.) (Приложение № 2; т. 20).

Подробна информация може да бъде намерена в т. 22 „Други вземания и предплатени разходи“ от документ „Приложения към консолидиран финансов отчет за 2023 г.“

5.6.21. Към 31.12.2023 г. Директор за връзки с инвеститорите на „Българска фондова борса“ АД е Миглена Димитрова. (Приложение № 2; т. 21)

Към датата на изготвяне на настоящия годишен доклад и съгласно сключен трудов договор от 15.02.2024 г., длъжността Директор за връзки с инвеститорите на „Българска фондова борса“ АД се изпълнява от Надя Колчакова-Лазарова.

Адрес за кореспонденция: гр. София, ул. „Три уши“ № 6

Тел. за контакти: +359 2 937 09 40

E-mail: ir@bse-sofia.bg

5.6.22. Нефинансовата декларация по чл. 41 от Закона за счетоводството е приложена като самостоятелен документ към настоящия доклад. (Приложение № 2; т. 22)

23 април 2024 г.

Изпълнителен директор

Manyu
Todorov
Moravenov

Маню Моравенов

Digitally signed by
Manyu Todorov
Moravenov
Date: 2024.04.23
10:40:44 +03'00'

Приложение 1: Членове на „Българска фондова борса“ АД към 31.12.2023 г.

ИП АБВ Инвестиции ЕООД	ИП Фоукал Пойнт Инвестмънтс АД
ИП АВС Финанс АД	ИП ЮГ Маркет ЕАД
ИП Адамант Кепитъл Партнърс АД	ТБ Алианц Банк България АД
ИП Балканска консултантска компания-ИП ЕАД	ТБ Банка ДСК АД
ИП БенчМарк Финанс АД	ТБ Българо-Американска Кредитна Банка АД
ИП Булброкърс ЕАД	ТБ Българска Банка за развитие АД
ИП Варчев Финанс ЕООД	ТБ Инвестбанк АД
ИП Де Ново ЕАД	ТБ Интернешънъл Асет Банк АД
ИП Ди Ви Инвест ЕАД	ТБ Кей Би Си Банк България ЕАД
ИП Дилингова Финансова Компания АД	ТБ Обединена Българска Банка АД
ИП Евро - Финанс АД	ТБ Общинска Банка АД
ИП Елана Трейдинг АД	ТБ Първа Инвестиционна Банка АД
ИП Загора Финакорп АД	ТБ Тексим банк АД
ИП Интеркапитал Маркетс АД	ТБ Ти Би Ай Банк ЕАД
ИП Капман АД	ТБ Токуда Банк АД
ИП Карол АД	ТБ Търговска Банка Д АД
ИП Кепитъл Инвест ЕАД	ТБ УниКредит Булбанк АД
ИП МК Брокерс АД	ТБ Централна Кооперативна Банка АД
ИП Първа Финансова Брокерска Къща ЕООД	ТБ Юробанк България АД
ИП Реал Финанс АД	Трейдгейт АГ-Берлин
ИП София Интернешънъл Секюритиз АД	Ууд и компания финансови услуги а.с.-Прага
ИП Фаворит АД	

Приложение 2: Съветници на пазара за растеж на МСП beam към 31.12.2023 г.

Адвокатско дружество Боянов и Ко	Колефф и партньори ЕООД
Адвокатско дружество Гугушев и партньори	Мейн Кепитъл АД
Адвокатско дружество Димитрова и Стайкова	Риск трансфер ООД
Адвокатско дружество Микински и съдружници	ИП АВС Финанс АД
Адвокатско дружество Токушев и съдружници	ИП БенчМарк Финанс АД
Адвокатско дружество Цветкова, Бебов и съдружници	ИП Дилингова Финансова Компания АД
Бизнестакс АД	ИП Елана трейдинг АД
Дейта аул ООД	ИП Карол АД
Инвестър Рилейшънс Сървисис ЕООД	ИП МК Брокерс АД
КейсПро ООД	ИП ПФБК ООД
Кепитъл Адвайзър ЕООД	ИП Юг Маркет ЕАД

2023

ГОДИШЕН КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

Приложение № 3 Членове на БНЕБ

Членове	CAT	Day-ahead	Day-ahead Date	Intraday	Intraday Date	Bilateral Contracts	Bilateral Contracts Date
A29 Energia Bulgaria EOOD	Trader	Active	20.11.2018	Active	19.12.2018	Withdrawn	07.08.2023
ACTAEL EOOD	Trader	Active	05.05.2020	Active	10.12.2020	Active	29.04.2020
Active Energy Corporation EOOD	Trader	Active	27.01.2023	Active	27.01.2023	Active	28.02.2023
AES Geo Energy OOD	Generator	Active	20.11.2018	Active	20.11.2018	Registered	20.11.2020
AKSE Energy Solutions EOOD	Trader	Active	01.09.2023	Active	01.09.2023	Active	14.09.2023
Alpiq Energy SE	Trader	Active	16.02.2016			Active	27.04.2017
Armaco Energy EAD	Trader	Active	05.05.2022	Active	05.05.2022	Active	23.05.2022
Aurubis Bulgaria AD	Consumer	Active	27.02.2018	Active	04.02.2018	Active	21.07.2020
AXPO Bulgaria EAD	Trader	Active	18.01.2016	Active	21.11.2019	Active	15.12.2020
AYEN ENERGIJA D.O.O	Trader	Active	21.08.2020	Active	07.12.2020	Active	12.05.2022
Balkan logic OOD	Trader	Active	18.10.2017	Active	29.12.2018	Active	25.09.2020
Biovet AD	Consumer	Active	18.02.2016	Active	02.04.2018	Active	21.12.2020
Casting Forging Machinery Complex EOOD	Consumer	Active	17.02.2024			Active	13.04.2021
Central Hydroelectric de Bulgary EOOD	Generator	Active	03.01.2018	Active	02.04.2019		
CEZ a.s.	Trader	Active	27.08.2019	Active	27.08.2019		
Company for the power worker and development OOD	Generator	Active	13.08.2016	Active	02.08.2018	Active	25.09.2018
Contour Global Maritsa East 3 AD	Generator	Active	18.07.2022	Active	18.07.2022	Active	04.09.2023
D. Trading d.o.o.	Trader	Active	10.05.2023	Active	10.05.2023	Active	12.07.2023
Dak Energy Ltd.	Trader	Active	31.03.2023	Active	31.03.2023		
Danske Commodities A/S	Trader	Active	16.02.2016	Active	09.10.2018	Active	10.04.2017
Duferco Hellas S.A	Trader	Active	02.04.2024	Active	02.04.2024	Registered	01.04.2024
E-NTELLIGENCE ENERGY AND EMISSIONS CONSULTANTS	Trader	Active	21.06.2023				
Ecogas Engineering EOOD	Trader	Active	21.11.2023	Active	21.11.2023	Active	30.11.2023
EDF Trading Europe Limited	Trader	Active	16.12.2020				
EL BONUS EOOD	Trader	Active	13.12.2018	Active	13.12.2018	Active	19.10.2020
EL EX CORPORATION AD	Trader	Active	31.12.2018	Active	25.04.2019	Active	28.09.2021
Electrodistribution Grid West EAD	Transmission and/or Distribution Company	Active	15.06.2018	Active	15.06.2018	Active	25.05.2018
Electrodistribution North AD	Transmission and/or Distribution Company	Active	15.06.2018	Active	15.06.2018	Active	12.02.2021
Electrohold Sales AD	Trader	Active	04.12.2017	Active	02.04.2018	Active	01.12.2017
Electrohold Trade EAD	Trader	Active	18.01.2015	Active	02.04.2018	Active	07.10.2016
Elekticni Financni Tim d.o.o	Trader	Active	18.11.2016	Active	21.02.2022	Active	30.08.2017

ГОДИШЕН КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

Elektroenergien Sistemen Operator EAD	Transmission and/or Distribution Company	Active	14.06.2018	Active	08.06.2018	Active	25.05.2018
Elektrorazpredelenie Yug EAD	Transmission and/or Distribution Company	Active	15.06.2018	Active	21.10.2022	Active	31.05.2018
Ellatzite-Med AD	Consumer					Active	17.11.2021
ELNOVA AD	Trader	Active	22.06.2020	Active	22.06.2020	Active	26.07.2021
ELPEDISON S.A.	Trader	Active	27.07.2020	Active	27.07.2020		
Elpro Bulgaria OOD	Trader					Withdrawn	08.09.2017
Energa Brussels NV	Trader	Active	18.09.2023			Active	21.09.2023
Energama AD	Trader					Active	11.11.2022
Energeo EOOD	Trader	Active	18.01.2015	Active	02.04.2018	Active	19.10.2016
Energi Danmark A/S	Trader	Active	21.12.2020	Active	02.02.2021	Active	18.03.2020
Energiko EOOD	Trader	Active	29.11.2023	Active	29.11.2023	Active	07.03.2023
Energo-Pro Energy Services EAD	Trader	Active	02.04.2018	Active	10.04.2018	Active	20.10.2016
Energo-Pro Sales AD	Last Resort Supplier Generator	Active	04.11.2021	Active	04.11.2021		
Energo-Pro Bulgaria EAD	Generator	Active	11.10.2018	Active	11.10.2018	Active	09.09.2021
Energocom Gas and Power SRL	Trader					Registered	26.03.2024
Energoinvestment AD	Trader	Active	18.01.2016	Active	02.04.2018	Active	03.11.2020
Energovia EOOD	Trader	Active	01.03.2016	Active	02.05.2019	Active	23.12.2021
Energy Distribution Services S.R.L.	Trader	Active	03.05.2023			Active	07.08.2023
Energy Innovation Technology EOOD	Trader					Active	28.07.2021
Energy Invest Europe AD	Trader	Active	08.08.2019	Active	08.08.2019	Withdrawn	06.10.2021
Energy Market AD	Trader	Active	18.01.2016	Active	10.04.2018	Active	26.10.2016
ENERGY MARKET GLOBAL OOD	Trader	Active	16.06.2022	Active	23.02.2022	Active	22.12.2020
Energy MT EAD	Trader	Active	25.01.2016	Active	13.04.2018	Active	28.10.2016
Energy Operations OOD	Trader					Active	27.10.2021
Energy Supply EOOD	Trader	Active	18.01.2016	Active	13.04.2018	Active	25.06.2021
Energy Supply Green EOOD	Trader					Suspended	17.03.2020
ENERGY TRADING SYSTEM OOD	Trader	Active	21.10.2019	Active	21.10.2019	Active	05.06.2020
Energisa Europe Kft.	Trader	Active	10.11.2021	Active	25.07.2022	Registered	07.11.2022
Ener Portfolio Optimization Bulgaria EAD	Trader	Active	13.04.2023	Active	13.04.2023		
EON Bulgaria 1 EOOD	Trader	Active	03.05.2022	Active	03.05.2022		
ERP ZLATNI PIASACI	Transmission and/or Distribution Company	Active	26.06.2018				
ESP ZLATNI PIASACI	Trader	Active	25.06.2021				
Etem gestamp aluminium extrusions AD	Consumer	Active	08.02.2022	Active	08.02.2022	Active	06.06.2022
ETMT Energy d.o.o	Trader	Active	27.04.2023	Active	27.04.2023	Active	24.01.2024
EVN BULGARIA ELEKTROSABDIAVANE EAD	Trader					Active	01.09.2020
EVN Bulgaria Renewables EOOD	Generator	Active	11.05.2018	Active	11.05.2018		

ГОДИШЕН КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

EVN Bulgaria Toplofikatsia EAD	Generator	Active	23.02.2018			Active	12.07.2018
EVN Trading South East Europe EAD	Trader	Active	18.01.2016	Active	02.04.2018	Active	20.09.2016
F Invest Ltd.	Trader	Active	07.06.2023	Active	07.06.2023	Active	18.01.2024
Factor Energy Bulgaria OOD	Trader	Active	13.03.2023	Active	13.03.2023		
GEN-I SOFIA - ELECTRICITY TRADING AND SALES EOOD	Trader					Active	21.12.2020
GEN-I, trgovanje in prodaja električne energije, d.o.o.	Trader	Active	18.01.2016	Active	02.04.2018	Active	12.10.2016
Graystone Bulgaria Ltd	Trader					Active	12.04.2024
Holding Slovenske Elektrarne d.o.o.	Trader	Active	01.03.2016	Active	21.07.2020	Active	13.12.2016
HYDRO POWER UTILITIES EOOD	Trader	Active	29.09.2021	Active	30.09.2021	Active	20.11.2020
In Out Energy OOD	Trader	Active	10.06.2019			Active	15.03.2022
Infinia EOOD	Trader	Active	03.07.2023			Active	09.11.2021
Interenergo, energy engineering Ltd.	Trader	Active	21.07.2017	Active	24.02.2020	Active	12.01.2022
Kaolin EAD	Consumer					Active	07.02.2022
KCM AD, Plovdiv	Consumer	Active	10.12.2019	Active	10.12.2019	Active	27.05.2021
KER Toki Power AD	Trader	Active	31.03.2022	Active	01.04.2022	Active	17.11.2021
Kozloduy NPP	Generator	Active	18.01.2016	Active	31.05.2018	Active	24.10.2016
Kronospan Bulgaria EOOD	Consumer					Active	08.11.2022
KUMMER OOD	Trader	Active	31.05.2021			Registered	13.10.2023
LUKOIL Neftohim Burgas AD	Consumer	Active	03.12.2022	Active	05.12.2022	Active	10.05.2018
MET Austria Energy Trade GmbH	Trader					Registered	07.11.2023
MET Energy Trading Bulgaria EAD	Trader	Active	11.05.2018	Active	19.06.2018	Active	15.04.2018
Metatron Energy EOOD	Trader					Active	23.11.2023
MFT ENERGY A/S	Trader	Active	21.11.2019	Active	21.11.2019	Active	04.02.2022
Mini Maritsa Iztok EAD	Consumer	Active	13.08.2016	Active	02.04.2018	Active	17.09.2020
Mix Gas Group Ltd	Trader	Active	24.10.2022	Active	24.10.2022		
Most Energy AD	Trader	Active	18.01.2015	Active	02.04.2018	Active	03.10.2016
MVM Partner Energiakereskedelmi Zrt.	Trader	Active	21.11.2018	Active	28.09.2020	Active	01.10.2020
NEKA ELECTRIC Ltd	Trader	Active	28.11.2022	Active	28.11.2022	Active	09.10.2023
Nomad Energy Company EOOD	Trader	Active	10.06.2021	Active	10.06.2021	Active	25.09.2020
Natsionalna elektricheska kompania EAD	Generator	Active	18.01.2015	Active	02.04.2018	Active	04.01.2018
OMV Petrom SA	Trader	Active	29.07.2022	Active	29.07.2022	Active	29.08.2022
PETROL, Slovenska energetska družba, d.d., Ljubljana	Trader	Active	27.08.2016	Active	01.12.2021	Active	20.11.2020
Potentia Trade SRL	Trader	Active	04.04.2023	Active	04.04.2023	Active	13.04.2023
Proakt OOD	Trader	Active	28.09.2018	Active	12.07.2019	Active	16.06.2020
Protergia Energy SA	Trader	Active	27.10.2023	Active	27.10.2023	Active	15.01.2024
PUBLIC POWER CORPORATION S.A.	Trader	Active	10.08.2023	Active	10.08.2023	Active	14.11.2023
Respect Energy Spółka Akcyjna	Trader	Active	02.10.2023	Active	02.10.2023	Active	04.01.2024
Ritam-4-TB OOD	Trader	Active	18.01.2015	Active	02.04.2018	Active	17.10.2016
Rodopi Eco Projects EOOD	Consumer					Withdrawn	17.05.2022
Sense Trade SRL	Trader	Active	23.11.2022	Active	23.11.2022	Active	29.11.2022
Sky Energy Supply EOOD	Trader	Active	12.09.2022			Registered	12.09.2022

ГОДИШЕН КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

Sofia Med AD	Consumer	Active	25.06.2020	Active	25.06.2020	Active	07.10.2020
Solar CV OOD	Trader	Active	26.07.2022	Active	22.01.2024		
SONEL 888 EOOD	Trader					Active	23.03.2022
STATE ENTERPRISE NATIONAL INFRASTRUCTURE COMPANY	RAILWAY Transmission and/or Distribution Company	Active	22.06.2018				
Statkraft Markets GmbH	Trader	Active	11.03.2016	Active	07.06.2018		
Stock Energy EOOD	Trader	Active	27.06.2019			Active	23.11.2020
Stomana-Industry AD	Trader	Active	25.02.2016	Active	18.04.2018	Active	21.12.2017
Svilocell EAD	Consumer					Active	01.12.2021
Synergon Energy OOD	Trader	Active	11.05.2018	Active	11.05.2018	Active	14.05.2018
Terna Energy Trading EOOD	Trader	Active	06.12.2019	Active	06.12.2019	Registered	19.06.2020
Tinmar Energy S.A.	Trader	Active	12.09.2022			Registered	12.09.2022
TM-Technology AD.	Trader	Active	18.01.2016	Active	20.06.2018	Active	17.11.2021
Toplivo Gas EOOD	Trader	Active	19.12.2022			Active	27.07.2023
TOPLOFIKACIA SOFIA EAD	Generator	Active	03.04.2018	Active	02.04.2018	Active	10.07.2018
Toplofikatsia - Petrich EAD	Generator	Active	02.01.2019	Active	29.01.2019	Withdrawn	06.03.2019
Toplofikatsia - Sliven EAD	Generator					Withdrawn	01.07.2019
TPP Maritsa 3 AD	Trader					Active	20.01.2021
TPP Maritsa East 2 EAD	Generator	Active	18.01.2016	Active	02.04.2018	Active	20.10.2016
TPP VARNA EAD	Trader	Active	23.03.2018	Active	03.04.2018	Active	21.08.2020
VEC YAHINOVO OOD	Generator	Active	30.05.2019				
VI.ENER ENERGY COMPANY S.A.	Trader	Active	07.03.2018			Active	07.10.2021
Vitol Gas and Power B.V.	Trader	Active	22.10.2021	Active	22.10.2021	Active	21.10.2022
W&S Energy group Ltd	Trader	Active	11.10.2022	Active	11.10.2022	Active	29.11.2022
WATT AND VOLT BULGARIA EOOD	Trader	Active	29.08.2019	Active	29.08.2019		
Zagora Energy EOOD	Trader	Active	19.05.2016	Active	02.04.2018	Active	08.01.2018
Zlatna Panega Cement AD	Consumer	Active	10.05.2016	Active	02.04.2018	Active	27.09.2016

Дружество: **Българска фондова борса АД**

Код по НКИД: **6611**

Вид на дружеството: **Публично търгувано дружество**

Уебсайт:

www.bse-sofia.bg www.ibex.bg
<https://fms.capital/bg/>

Околна среда

Социални
въпроси и
заетост

Защита правата
на човека

Антикорупция

Групата прилага политика в съответната област

×

✓

×

✓

Групата е определила служител в съответната област

×

×

×

×

Групата участва/подкрепя инициативи в съответната област

✓

×

×

×

Групата отчита рискове в съответната област

×

✓

×

✓

Групата прилага мерки за контрол в съответната област

×

✓

×

✓

Управителните органи участват в оценката и изпълнението на политиките в съответната област

×

✓

×

✓

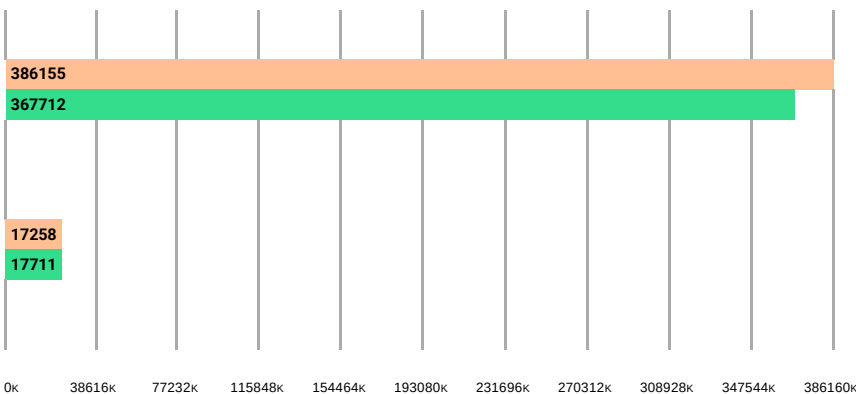
Основание за изготвяне на нефинансова декларация

Доброволно оповестяване

Основна информация

Обща стойност на активите (хил.)

Нетен оборот (хил.)

2022 2023

Дружество: **Българска фондова борса АД**

Код по НКИД: **6611**

Вид на дружеството: **Публично търгувано дружество**

Уебсайт:

www.bse-sofia.bg www.ibex.bg
<https://fms.capital/bg/>

Съществени за Групата въпроси, свързани с устойчивото развитие

Група Българска фондова борса АД е дефинирала темите за устойчивост и е направила оценка на значимите за борсата теми, както следва:

Надеждни пазари;

Корпоративно управление и бизнес етика;

Развитие на човешкия капитал;

Управление на риска;

Устойчиво поведение;

Взаимоотношения с общностите;

Устойчиви продукти;

Продуктова отговорност;

Поверителност на личните данни.

Дружество: **Българска фондова борса АД**Код по НКИД: **6611**Вид на дружеството: **Публично търгувано дружество**Уебсайт:
www.bse-sofia.bg www.ibex.bg
https://fms.capital/bg/

Корпоративно управление

Лице за връзка с инвеститорите

Надя Колчакова-Лазарова

<https://www.bse-sofia.bg/bg/issuer-profile/BSE/>

Описание на бизнес модела

Българска фондова борса АД е единственият в България лицензиран оператор на регулиран пазар на финансови инструменти по смисъла на чл. 152 от Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ).

Българска фондова борса АД е публично дружество, по смисъла на чл. 110, ал. 1 от ЗППЦК. Българска фондова борса АД е организатор на:

- Многостранна система за търговия (МСТ) Пазар за растеж на МСП ВЕАМ, който дава възможност за финансиране на дейността на малките и средни компании в България;

- Многостранна система за търговия (МСТ) Пазар MTF BSE International, който предоставя възможност на местните инвеститори да диверсифицират своите портфейли с финансови инструменти, издадени от едни от най-известните и ликвидни компании в света.

В допълнение, Българска фондова борса АД е доставчик на услуги за докладване на данни - оператор на механизъм за публикуване по смисъла на чл. 205,

ал. 2 от ЗПФИ, както и единственият у нас лицензиран администратор на бенчмаркове по смисъла на Регламент (ЕС) 2016/1011.

Основната мисия на Българска фондова борса АД е да съдейства за създаването на условия за съществуването и утвърждаването на българския капиталов пазар като добре развит, ликвиден, надежден и ефективен пазар, който е стабилен, ползва се с общественото доверие и в същото време осигурява защитата на инвеститорите във финансови инструменти, като и повишава тяхната информираност.

Файненшъл Маркет Сървисиз ЕООД (ФМС) е с предмет на дейност проектиране, развитие и поддръжане на информационни системи и продукти, свързани с пазара на ценни книжа и финансови инструменти, разработване на информационни технологии, доставка, инсталиране и монтаж на информационни системи, хардуерна и софтуерна поддръжка, консултации и обучение.

Българска независима енергийна борса ЕАД (БНЕБ) е единственият в България лицензиран оператор на организиран борсов пазар на електрическа енергия по смисъла на разпоредбата на чл. 43, ал. 1, т. 2 от Закона за енергетиката, според която на територията на страната се издава само една лицензия за организиране на борсов пазар на електрическа енергия. Основната мисия на БНЕБ ЕАД е да съдейства за създаването на условия за съществуването и утвърждаването на българския организиран борсов пазар на електрическа енергия като добре развит, ликвиден, надежден и ефективен пазар, който е стабилен, прозрачен, насърчава свободната конкуренция и се ползва с общественото доверие.

Настъпили промени в бизнес модела

Няма настъпили промени в бизнес модела на Групата през отчетния период.

Взаимодействие със заинтересованите страни

Дружествата от групата на Българска фондова борса АД са идентифицирали всички основни групи заинтересовани страни. За Българска фондова борса АД и Файненшъл Маркет Сървисиз ЕООД това са - емитенти, инвеститори, регулаторни органи.

БНЕБ ЕАД е идентифицирало всички основни групи заинтересовани страни – търговски участници, доставчици на услуги, регулаторни органи, клиенти, на които БНЕБ ЕАД предоставя услуги по публикуване на вътрешна информация, предоставяне на данни за пазара, докладване на данни по РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия. В дружеството се насърчава откритата и навременна комуникация със заинтересованите страни. Към БНЕБ ЕАД функционира Борсов съвет, сред чиито цели са подобряване на комуникацията между БНЕБ ЕАД и търговските участници, получаване на информация относно приоритетите на търговските участници, насърчаване на свободната конкуренция.

Организиран се срещи с всички заинтересовани лица при публикуване на тримесечните и годишни консолидирани отчети на Група Българска фондова борса, на които първите могат да зададат своите въпроси, свързани с дейността на дружествата от Групата, към корпоративното ръководство.

Осъществява се интензивно взаимодействие между БНЕБ ЕАД и едноличния собственик на капитала - (дружеството-майка) Българска фондова борса АД. Правомощията на едноличния собственик на капитала на БНЕБ ЕАД са регламентирани в Устава на дружеството.

Международни стандарти

Българска фондова борса АД е сертифицирана по ISO 9001/27001.

Политика по риска

На уеб сайта на Българска фондова борса АД: https://download.bse-sofia.bg/BSE-Rules/Part_VI-Risk%20Management%20Rules.pdf

В БНЕБ ЕАД е приета Политика за управление на риска.

Дружество: **Българска фондова борса АД**

Код по НКИД: **6611**

Вид на дружеството: **Публично търгувано дружество**

Уебсайт:

www.bse-sofia.bg www.ibex.bg

<https://fms.capital/bg/>

Орган одобрил политиката: Политиката за управление на риска на Българска фондова борса АД е приета от Съвета на директорите на Българска фондова борса АД.

Политиката за управление на риска на БНЕБ ЕАД е приета от Съвета на директорите на БНЕБ ЕАД и одобрена от едноличния собственик на капитала - Българска фондова борса АД.

Налагани през отчетния период санкции от регулаторен, надзорен или държавен орган

Няма налагани санкции

Дружество: Българска фондова борса
АД

Код по НКИД: 6611

Вид на дружеството: Публично търгувано
дружествоУебсайт:
www.bse-sofia.bg www.ibex.bg
<https://fms.capital/bg/>

Околна среда

Ключови показатели за резултат (КПР)

Моля, обяснете как са отнесени в числителя ключовите показатели за резултатите / КПР/ - оборот, капиталови и оперативни разходи

Всички показатели - оборот, капиталови и оперативни разходи на дружествата от групата на Българска фондова борса са от услуги, които не са свързани със съобразени с Таксономията на ЕС икономически дейности.

Обяснение за базата за изчисляване на КПР

Всички показатели - оборот, капиталови и оперативни разходи на дружествата от групата на Българска фондова борса са от услуги, които не са свързани със съобразени с Таксономията на ЕС икономически дейности.

Политики, свързани с климата и околната среда, които се прилагат в Групата

Българска фондова борса АД изготвя цялостна стратегия, свързана с климата и околната среда, която се очаква да бъде финализирана и одобрена до средата на 2024 г.

Инициативите за климата и опазване на околната среда, в които дружеството участва/инициира

Българска фондова борса, следвайки мисията за насърчване на отговорните инвестиции в устойчиво развитие и подобряване на резултатите по отношение на екологично, социално и добро корпоративно управление в България, съвместно с Българска независима енергийна борса са инициатори за създаването на сдружение Център за устойчиви финанси и енергетика (Green Finance & Energy Centre, Зеления център), който да концентрира усилията на бизнеса, държавата и останалите заинтересовани страни в посока трансформация на икономиката и за устойчиво развитие на страната ни. През август 2022 г. Съветът на директорите на Българска фондова борса също прие да следва Насоките за ESG отчитане. Българска фондова борса АД е убедена, че ESG практиките са основополагащи както за отделните компании, така и за инвеститорите, а фокусът върху ESG може да доведе до подобряване и хармонизиране на корпоративното управление и от там да подпомогне постигането на целите за декарбонизация на икономиката до 2050 г. През август 2022 г. Българска фондова борса обяви партньорството си с един от водещите световни доставчици на данни и инфраструктура за финансовите пазари – LSEG Data & Analytics (предишен Refinitiv), част от Групата на Лондонската фондова борса (London Stock Exchange Group). LSEG Data & Analytics ще управлява и предоставя данни за устойчивото представяне на българските публични компании. Тези данни във вид на рейтинги ще служат за подбор на компаниите, които ще влязат в бъдещия ESG индекс на Българска Фондова Борса АД.

Екологично устойчиви дейности

Групата не извършва екологично устойчиви дейности, допринасящи за изпълнение на екологичните цели, съгласно чл.9 от Регламент 2020/852.

Екологично устойчиви цели

Неприложимо за компанията

Дружество: Българска фондова борса
АД

Код по НКИД: 6611

Вид на дружеството: Публично търгувано
дружество

Уебсайт:

www.bse-sofia.bg www.ibex.bg
<https://fms.capital/bg/>

Околна среда

Екологично устойчиви дейности

Групата не извършва екологично устойчиви дейности, допринасящи за изпълнение на екологичните цели, съгласно чл.9 от Регламент 2020/852.

Екологични продукти и/или услуги

Групата не разработва екологично продукти и/или услуги.

План за управление на отпадъците

Групата е внедрила план за управление на отпадъците.

Дружествата от Група Българска фондова борса генерират битови отпадъци в помещенията на административните сгради, в които се извършва основната дейност на дружествата.

Предприети дейности за смекчаване въздействието върху околната среда

Групата не е предприела активни мерки за смекчаване въздействието си върху околната среда.

Пътуване: Въведена е зелена политика за пътуване. Българска фондова борса насърчава използването на градски транспорт от служителите в дружеството и във ФМС ЕООД, като осигурява за тях безплатни карти за цялата градска мрежа.

Друго: Групата е предприела и мерки по намаляване на генерираните пластмасови отпадъци, като е заменило употребата на доставяната за служителите минерална вода в пластмасови бутилки с употреба за питейни нужди на вода от сградната ВиК инсталация филтрирана посредством система за обратна осмоза. В дейността на БНЕБ ЕАД е възприето издаването на електронни фактури и извършването на дигитални разплащания, като се споделя разбирането, че дигиталните разплащания спомагат за устойчивото развитие на обществото.

Допълнителни мерки за смекчаване въздействието на дейността на дружествата на групата Българска фондова борса върху околната среда ще бъдат въведени след приемане на цялостната стратегия на Групата през 2024 г.

Въздействие върху околната среда

От използването на продукти или услуги на дружеството

Групата не измерва въздействието върху околната среда на произвежданите и предлагани продукти и услуги.

Контрол на замърсяването

Дейността на Групата не предполага значително замърсяване на околната среда.

Генерирани отпадъци

Дружествата от Група Българска фондова борса генерират битови отпадъци в помещенията на административните сгради, в които се извършва основната дейност на дружествата.

Количеството вода, използвана от дружеството за производството и предлагането на продукти и услуги (в м³)

1033.57

Площ използвана от дружеството за производството и предлагането на продукти и услуги (в м²)

1878.95

Количеството редкоземни елементи, които дружеството използва (в кг.)

Групата не използва "Редкоземни елементи".

Други природни ресурси от значение за дейността на дружеството

Няма други природни ресурси, които да са от значение за дейността на Група Българска фондова борса АД.

Дружество: **Българска фондова борса АД**

Код по НКИД: **6611**

Вид на дружеството: **Публично търгувано дружество**

Уебсайт:

www.bse-sofia.bg www.ibex.bg
<https://fms.capital/bg/>

Общо количество консумирана енергия в рамките на организацията (в MWh)

155.76

включително от възобновяеми източници (в MWh)

0

Емисии парникови газове (ПГ) – в еквиваленти на въглероден диоксид (kg CO2e)

Емисии парникови газове (ПГ) - Обхват 1 и Обхват 2

Емисии ПГ от обхват 1: Преки емисии (kg CO2e) - **17900**

Емисии ПГ от обхват 2: Непреки емисии (kg CO2e) - **61300**

Емисии парникови газове (ПГ) - Обхват 3

Групата не изчислява емисии ПГ от обхват 3.

Екологични рискове

Групата не отчита рискове, произтичащи от изменението на климата и влошаването на околната среда.

Цели и задачи

Групата е в процес на разработване на цялостна стратегия по отношение въздействие върху околната среда, която включва и определяне на целите и задачите.

Дружество: **Българска фондова борса АД**

Код по НКИД: 6611

Вид на дружеството: **Публично търгувано дружество**

Уебсайт:

www.bse-sofia.bg www.ibex.bg

<https://fms.capital/bg/>

Социални въпроси и заетост

Политики, свързани със социалните въпроси и заетостта

Политика за многообразието

Политика за борба с дискриминацията

Политика за сигурност на данните

Политика за комуникация и разкриване на информация

Политика за сигурност

Политика за физическа сигурност

Брой заети лица в дружеството - 58

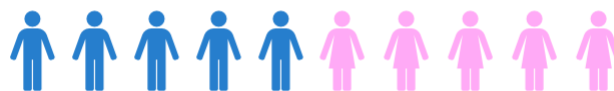
Многообразие служители

Членове на управителните органи

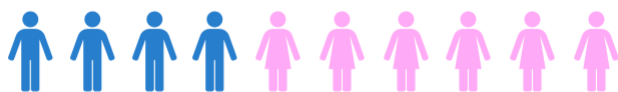
■ 75% Мъже ■ 25% ■ 0% Други

Служители на ръководни позиции

■ 45% Мъже ■ 55% ■ 0% Други

Служители

■ 39% Мъже ■ 61% ■ 0% Други

Дружество: Българска фондова борса
АД

Код по НКИД: 6611

Вид на дружеството: Публично търгувано
дружество

Уебсайт:

www.bse-sofia.bg www.ibex.bg
<https://fms.capital/bg/>

Средна продължителност на трудовите правоотношения в Групата

15

Среден брой часове, в които служителите са участвали в обучения за
кариерно развитие през отчетния период

45

Напуснали служители през отчетния период

6

Нерегламентиран достъп до данни на клиенти или потребители през
отчетния период

Не

Трудови злоупотреби

0

Случаи на изтичане, кражба или загуба на клиентски или потребителски
данни в дружеството през отчетния период

Не

Случаи на професионални заболявания

0

Разлика в заплащане между половете

Няма разлика в стартовото ниво на заплащане между половете в Групата.

Мерки за подпомагане равновесието между професионалния и личен живот на служителите

Насърчаване ползването на отпуск

Отчитане на извънредния труд

Организиране на регулярни тийм билдинги

Въведено гъвкаво работно време и дистанционна работа

Мерки, гарантиращи здравето и безопасността на служителите по време на работа

Разработени са мерки за отстраняване и намаляване на риска за здравето и безопасността при работа

Отстраняват се възникнали опасни условия на работното място

Разработени са мерки за отстраняване и намаляване на риска за здравето и безопасността при работа

Разработени са правила за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд в Групата

Спазва се приложимата нормативна уредба

Определено е длъжностно лице с подходящо образование и квалификация, което изпълнява функциите на орган по безопасност и защита при работа.

Политиката на Българска фондова борса АД е ориентирана към непрекъснато подобряване на организацията за управление на дейността по
отношение осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд. През 2023г. са проведени следните перидични инструктажи:

- Инструктаж по безопасност и здравословни условия на труд - м. февруари

- Инструктаж по пожаробезопасност и противопожарна евакуация - м. май

Дружество: Българска фондова борса
АД

Код по НКИД: 6611

Вид на дружеството: Публично търгувано
дружествоУебсайт:
www.bse-sofia.bg www.ibex.bg
<https://fms.capital/bg/>

Социални въпроси и заетост

Дискриминация

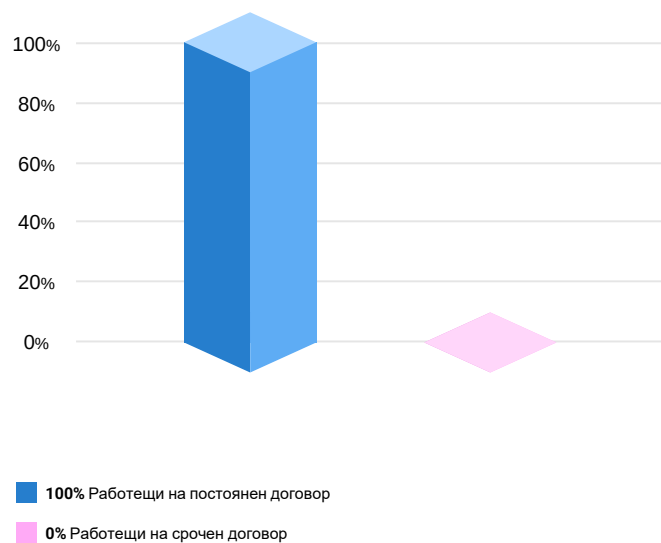
Видовете дискриминация, които могат да се докладват

Дружествата от групата на Българска фондова борса не са определили определен ред за докладване на случаи на дискриминация. Всички случаи могат да бъдат докладвани по общия ред.

Докладвани случаи на дискриминация през отчетния период

0

Видове трудови правоотношения

Вид възнаграждения

Основни рискове, свързани със социални въпроси и заетост

Българска фондова борса АД: Рисковете от загуба на мотивация на служителите, липса на квалифицирани кадри, текучество на персонал, влошено здравословно състояние на екипа се минимизират чрез прилагане на подходящи мерки.

Предвид специфичната дейност на Българска фондова борса в качеството ѝ на организиран пазар за търговия на ценни книжа, дружеството полага усилия да задържи служителите си чрез продължаващи обучения по актуални теми, въвеждане на социална програма, допълнително здравно осигуряване, комфортна работна среда и др.

БНЕБ ЕАД: Рисковете от загуба на мотивация на служителите, липса на квалифицирани кадри, текучество на персонал, влошено здравословно състояние на служителите се смекчават чрез прилагане на подходящи мерки. Предвид специфичната дейност на БНЕБ ЕАД в качеството ѝ на организиран борсов пазар на електрическа енергия, Дружеството полага усилия да задържи служителите си чрез продължаващи обучения, възможност за дистанционна работа, допълнително здравно осигуряване, комфортна работна среда и др.

Дружество: **Българска фондова борса АД**

Код по НКИД: **6611**

Вид на дружеството: **Публично търгувано дружество**

Уебсайт:

www.bse-sofia.bg www.ibex.bg
<https://fms.capital/bg/>

Цели и задачи

Основната цел на Българска фондова борса АД е осигуряването на равнопоставеност, възможност за развитие, продължаващо обучение и повишаване на квалификацията на служителите. Дружеството стимулира кариерното израстване на служителите, като дава приоритет на вътрешни кандидати при откриване на нови свободни позиции.

Основните цели и задачи на БНЕБ ЕАД са осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд, осигуряване на честно и справедливо заплащане на труда и обезщетения, работно време, възможност за дистанционна работа, сигурност на работното място; забрана на всякакъв вид дискриминация; забрана за наемането на лица под законоустановената минимална трудоспособна възраст; защита на личните данни.

Дружество: Българска фондова борса
АД

Код по НКИД: 6611

Вид на дружеството: Публично търгувано
дружествоУебсайт:
www.bse-sofia.bg www.ibex.bg
<https://fms.capital/bg/>

Защита правата на човека

Политики, свързани със защита правата на човека

Групата не прилага политика за защита правата на човека.

Групата спазва Ръководните принципи на ООН за бизнеса и правата на човека, Декларацията на МОТ за основните принципи и права в труда.

В допълнение Българска фондова борса АД поддържа и насърчава основните човешки права на служителите като същите са въведени в различни правила и процедури в Българска фондова борса АД:

Осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд;

Осигуряване на честно и справедливо заплащане на труда, и обезщетения, работно време, допълнителни бонуси, възможност за дистанционна работа;

Сигурност на работното място;

Разглеждане на подадени жалби;

Забрана на всякакъв вид дискриминация;

Забрана за наемането на лица под законоустановена минимална трудоспособна възраст;

Защита на личните данни.

БНЕБ ЕАД се стреми към осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд, честно и справедливо заплащане на труда и обезщетения, работно време, възможност за дистанционна работа, сигурност на работното място; забрана на всякакъв вид дискриминация; забрана за наемането на лица под законоустановената минимална трудоспособна възраст; защита на личните данни.

Прилагани принципи и стандарти

Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените

Конвенцията на ООН за правата на детето

Ръководните принципи на ООН за бизнеса и правата на човека („ръководните принципи на ООН“)

Декларацията на Международната организация на труда за основните принципи и права в труда

Международната конвенция на ООН за премахване на всички форми на расова дискриминация

Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания

Харта на основните права на Европейския съюз

Всеобщата декларация на ООН за правата на човека

Насоките на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие за мултинационалните предприятия за отговорно бизнес поведение

Дейности извършвани в държави, определени като високорискови зони

Групата не извършва дейности и няма контрагенти, извършващи дейност във " високорискови зони".

Принципи за гарантиране на съответствието с политиките за защита правата на човека в цялостната верига на доставки и търговски взаимоотношения

Групата установява бизнес отношения с доставчици с добра репутация.

Основната част от лицата, с които БНЕБ ЕАД установява търговски взаимоотношения, са преминали успешно лицензионна процедура пред Комисията за енергийно и водно регулиране. БНЕБ ЕАД установява отношения с доставчици с добра репутация.

Случаи на нарушаване на човешките права, свързани с дейността на дружеството

0

Нови доставчици, за които е извършена надлежна проверка за потенциални и действителни неблагоприятни въздействия върху правата на човека (%)

0

Основни рискове, свързани със защита правата на човека

Дружеството не прилага политики и не е идентифицирало рискове, свързани със защита правата на човека.

Цели и задачи

Групата си поставя за цел поддържането на нулева дискриминация по въпросите, свързани със защита правата на човека.

Дружество: Българска фондова борса
АД

Код по НКИД: 6611

Вид на дружеството: Публично търгувано
дружество

Уебсайт:

www.bse-sofia.bg www.ibex.bg
<https://fms.capital/bg/>

Антикорупция

Прилагани политики за превенция и противодействие на корупцията

Политика за подаване на сигнали за нередности и жалби

Въведени мерки за превенция и борба с корупцията

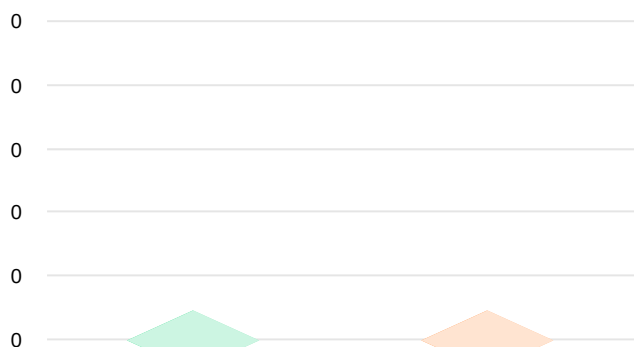
Осигурен канал за подаване на сигнали за нарушения от страна на служителите.

Информирание на контрагентите за ангажимента на Групата по отношение приложимото законодателство и изискване на реципрочен ангажимент от тяхна страна.

Българска фондова борса АД е разработила и прилага Правила за подаване на вътрешни сигнали от служители. Правилата са достъпни на:

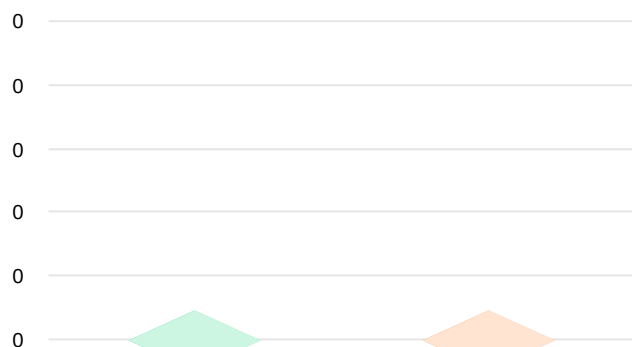
[//download.bse-sofia.bg/BSE-Rules/Part_X-Whistleblowing_Rules_2021-02-16.pdf](https://download.bse-sofia.bg/BSE-Rules/Part_X-Whistleblowing_Rules_2021-02-16.pdf)

БНЕБ ЕАД подкрепя разбирането, че ефективната борба срещу корупцията изисква колективно целенасочено усилие не само на държавните органи и администрацията, на съдебната власт и гражданското общество, но и на бизнеса. В БНЕБ ЕАД са разработени и приети Правила за регистриране и обработване на сигнали.

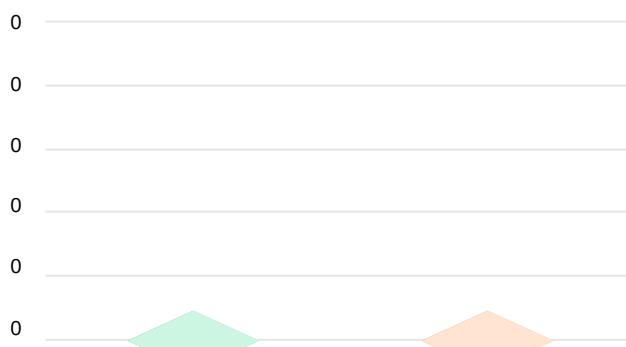
Проверки за нередности в процес на
разглеждане

Приключили проверки за нередности

Потвърдени случаи на корупция

Констатирани инциденти с подкупи

Висящи съдебни дела за корупция

Завършени съдебни дела
за

Дружество: **Българска фондова борса АД**

Код по НКИД: **6611**

Вид на дружеството: **Публично търгувано дружество**

Уебсайт:

**www.bse-sofia.bg www.ibex.bg
<https://fms.capital/bg/>**

Съществени рискове, свързани с превенцията и борбата с корупцията

Група Българска фондова борса спазва принципа за колективно взимане на стратегически решения, както и стриктното спазване на приложимото антикорупционно законодателство, което минимизира риска от корупционни практики в дружеството.

БНЕБ ЕАД напълно подкрепя създаването на нетолерантна към корупцията среда чрез почтено поведение (интегритет) и спазване на нормативните актове, регламентиращи противодействието на корупцията. В съответствие с насоките на ОИСР, от страна на БНЕБ ЕАД са предприети действия по информиране на търговските участници за ангажимента на БНЕБ ЕАД за борба с корупцията и почтеността и е на клауза в договора за участие на организиран борсов пазар на БНЕБ ЕАД. Повече информация е налична тук: <https://ibex.bg/2023/03/27> (публикация на интернет страницата на БНЕБ ЕАД от 27.03.2023 г. със заглавие „БНЕБ включва специална антикорупционна клауза в договора за участие на организиран борсов пазар на електрическа енергия“).

Manyu
Todorov
Moravenov

Digitally signed by
Manyu Todorov
Moravenov
Date: 2024.04.23
10:41:58 +03'00'

Дружество: **Българска фондова борса АД**Система на управление: **Едностепенна**Код по НКИД: **GG11**Вид на дружеството: **Дружество с прехвърлими ценни книжа, търгувани на регулирани пазари в ЕС**

Кодекс за добро корпоративно поведение, одобрен от Комисия за финансов надзор

Дружеството-майка спазва частично Националния кодекс за корпоративно управление

Председателят на Съвета на директорите на дружеството-майка "Българска фондова борса" АД не е независим член, доколкото същият е член на управителен орган на лице, което е в договорни взаимоотношения с борсата (борсов член). Независимо от това, структурата на Съвета на директорите на "Българска фондова борса" АД е в съответствие с изискванията на чл. 116а¹, ал. 2 от ЗППЦК.

Възнаграждението на изпълнителното ръководство, определено в договора за управление няма променлив компонент. В зависимост от постигнатите финансови резултати, Съветът на директорите може да определи допълнителни стимули за изпълнителните членове.

Структурата на СД на дружеството-майка е в съответствие с чл. 116а¹, ал. 2 от ЗППЦК, но поради факта, че същият не разграничава независими от изпълнителни членове, възнаграждението на първите не може да бъде определено на база контролни функции и участие в заседания.

В приетата дружествена политика за определяне на възнагражденията на членовете на управителните органи на БФБ не е предвидена възможност за разпределяне на допълнителни стимули на изпълнителните членове на Съвета на директорите на дружеството.

Група Българска фондова борса (Групата) се състои от Българска фондова борса АД (Дружество-майка) и дъщерните дружества Файненшъл маркет сървисиз ЕООД и Българска независима енергийна борса ЕАД. В допълнение на това Групата притежава две съвместни дружества - СЕЕ Линк, Македония и Колективно Финансиране АД, както и две асоциирани дружества - Клиър Екс АД и БД Консулти АД.

Дружеството-майка стриктно спазва най-добрите практики по отношение на разкриването на информация, без това да е формулирано под формата на писмена политика. Всяка промяна в процеса на разкриване на информация бива оторизирана от корпоративното ръководство.

Съветът на директорите на дружеството-майка е приел правила за дейността си, които не включват етични аспекти от нея. През 2023 г. не са възниквали въпроси от етичен характер между членовете на ръководството, включително и налагащи спазването на определени писмени процедури.

Одитният комитет на дружеството-майка, в съответствие с изискванията на Закона за независимия финансов одит, се състои от трима членове: Сирма Илиева Атанасова, Мариана Стефанова Симова и Радослав Атанасов Желязов (Решение по т. 13 от дневния ред на Годишното общо събрание на акционерите, проведено на 24.06.2021 г.), двама от които – независими.

Корпоративното ръководство на дружеството-майка следва стриктни и последователни правила за организирането и провеждането на всяко общо събрание (редовно или извънредно). Поканата за ОСА се изготвя с максимална степен на детайлност и съобразно нормативните изисквания, като се посочват подробно предлаганите проекти за решения и се дава възможност на всеки акционер да се запознае предварително с дневния ред на събранието от момента на нейното обявяване. Писмени процедури за провеждане на ОСА не са изготвени, тъй като нормативната уредба изрично е уредила основните принципи на организация и провеждане на Общото събрание на публично дружество, а конкретните проекти за решения са детайлно изложени в поканата.

Всяка съществена периодична и инцидентна информация се разкрива незабавно. Дейността на дружеството-майка се осъществява изцяло в съответствие с действащата нормативна уредба, включително с приложимото европейско законодателство с директно приложение в местното законодателство. Независимо от горното, БФБ има разработени правила като част от Политиката по управление на качеството и сигурността на информация и по защита на личните данни, съобразно които се извършва преценка на съществеността на всяка информация, свързана с дружеството, съответно на необходимостта от разкриването ѝ.

Годишните и междинните отчети се изготвят под контрола на изпълнителния директор на "Българска фондова борса" АД и Одитния комитет, без това да е уредено под формата на вътрешни правила.

До момента дружеството-майка е публикувало единствено информация по отношение на работата със служители, доставчици и клиенти, както и информация за социалната отговорност на дружеството. Борсата ще акцентира на разкриването и на нефинансова информация в останалите аспекти от дейността си.

Дружеството-майка няма разработени собствени правила за отчитане на интересите на заинтересованите лица (борсови членове, емитенти), но при вземане на решения, които пряко или непряко засягат тези лица, се извършват съответните съгласувателни процедури.

Всички промени в правилата за дейността на дружеството-майка биват обсъждани предварително със съсловните организации и участниците в капиталовия пазар чрез съответните съгласувателни процедури.

Спазване на Кодекс за добро корпоративно поведение, различен от одобрения от Комисия за финансов надзор

Дружеството - майка не спазва Кодекс за добро корпоративно поведение, различен от одобрения от Комисия за финансов надзор.

Дружество: **Българска фондова борса АД**Система на управление: **Едностепенна**Код по НКИД: **GG11**Вид на дружеството: **Дружество с прехвърлими ценни книжа, търгувани на регулирани пазари в ЕС**

Система за вътрешен контрол

Вътрешната контролна система на финансовото отчитане и отчетност в дружествата от Група Българска фондова борса е разработена в резултат на проучвания на добри отчетни и контролни практики в България, водещи дружества от същата сфера на бизнес, както и при спазване на законовите изисквания, регламентиращи дейността на дружествата в Групата. Тя е в постоянен процес на наблюдение от страна на ръководствата и на доразработване и усъвършенстване. Повечето параметри, които ще бъдат предоставени в настоящия документ, са от практиката на "Българска фондова борса" АД и "Българска независима енергийна борса" ЕАД, доколкото те са с най-развита система на вътрешен контрол и са най-съществени за Групата.

В Група Българска фондова борса е изградена система за вътрешен контрол, която гарантира ефективното функциониране на системите за отчетност и разкриване на информация. Системата за вътрешен контрол се изгражда и функционира с оглед идентифициране на рисковете, съпътстващи дейността на Групата и подпомагане тяхното ефективно управление.

Дирекция „Вътрешен одит“ в БФБ осъществява дейността по вътрешен одит на Група Българска фондова борса. Тъй като БФБ е едноличен собственик на капитала на „Българската независима енергийна борса“ ЕАД и „Файненшъл Маркет Сървисиз“ ЕООД, двете дружества попадат в одитната вселена на звеното по вътрешен одит на БФБ. Вътрешният одит извършва независими оценки за нормативно съответствие и ефективност на контролните механизми, управлението на риска и управлението на дейностите в групата на БФБ.

Дружествата в Група БФБ са приели и прилагат правила и процедури, регламентиращи ефективното функциониране на системите за отчетност и разкриване на информация от Групата. В правилата детайлно са описани различните видове информация, създавани и разкривани от дружествата от Групата, процесите на вътрешнофирмения документооборот, различните нива на достъп до видовете информация на отговорните лица и сроковете за обработка и управление на информационните потоци. Създадената система за управление на рисковете осигурява ефективното осъществяване на вътрешен контрол при създаването и управлението на всички фирмени документи в т.ч. финансовите отчети и другата регулирана информация, която Групата е длъжна да разкрива в съответствие със законовите разпоредби.

Основните видове рискове, относими към дейността на Групата и политиката по тяхното управление са регламентирани в част VI - Правила за управление на риска от Правилника за дейността на дружеството - майка и в Правилата за работа на организиран борсов пазар и приложенията към тях, както и в Правилата за поведение на борсов базар, разработени и приети от дъщерното дружество – БНЕБ.

Политиката по управлението на рисковете се прилага интегрирано и съобразно с всички останали политики и принципи, регламентирани във вътрешните актове на дружествата от Групата. Правилата за управление на риска на дружеството-майка документират мерките и процедурите по установяване, управление и оценка на рисковете, свързани с дейността на Борсата по реда на чл. 168, ал. 1, т. 3 от Закона за пазарите на финансови инструменти.

Подробно описание на рисковете, характерни за дейността на БФБ, е представено в т. 4 „Рискови фактори“ от регистрационния документ (стр. 12 – 24), представляващ Част I от одобреният от Комисията за финансов надзор Проспект с Решение № 816 – ПД/15.12.2010 г. за допускане на акциите на БФБ до търговия на регулиран пазар. Проспектът може да бъде намерен на интернет страницата на БФБ. (<https://www.bse-sofia.bg/bg/shareholders-rights>)

Съгласно Законът за енергетиката и Правилата за търговия на електрическа енергия, Българска независима енергийна борса ЕАД е титуляр на лицензия за организиране на борсов пазар на електрическа енергия и като оператор на борсовия пазар извършва администрирането на всички сделки на сегменти „Ден напред“ и „В рамките на деня“, които са част от борсовия пазар на електрическа енергия. За управление на оперативните рискове от тази дейност, са разработени Правила за работа на организиран борсов пазар на електрическа енергия. Тези правила, заедно с Приложенията към тях, регламентират правата и задълженията на всички търговски участници и на БНЕБ във връзка с участието им, респективно с оперирането, на борсовия пазар на електрическа енергия, сегменти „Ден напред“ и „В рамките на деня“.

Неразделна част от Правилата за работа на борсов пазар са Правилата за сетълмент на борсов пазар, сегменти „Ден напред“ и „В рамките на деня“

(Правилата). Те обхващат действията, пораждащи финансови взаимоотношения и Финансови задължения на пазарните сегменти „Ден напред“ (ПДН) и „В рамките на деня“ (ПРД), част от организирания борсов пазар на електрическа енергия, при съобразяване със следните принципи:

- БНЕБ ЕАД, като оператор на борсовия пазар, е страна по всички сделки за покупка и продажба на електрическа енергия, реализирани на пазарните сегменти ПДН и ПРД;
- На пазарните сегменти ПДН и ПРД не могат да бъдат сключвани необезпечени сделки. За гарантиране изпълнението на финансовите си задължения, всеки пазарен участник е длъжен да поддържа обезпечение, което да отговаря на определените за стойността му изисквания. Обезпечението е под формата на банкова гаранция, гаранционен депозит и/или комбинация;
- Всеки търговски участник (ТУ) има достъп чрез съответните платформи до информация за реализираните от него сделки за покупка и продажба на електрическа енергия, налично и изискуемо обезпечение, както и до информация относно Финансовите задължения, възникнали в следствие на сключените сделки.
- Услугите по сетълмент, извършвани от БНЕБ ЕАД по отношение на търговията, осъществена на сегменти ПДН и ПРД, подлежат на таксуване съгласно Тарифата за таксите на БНЕБ ЕАД.

Подробно описание на рисковете, характерни за дейността на Група БФБ като цяло е представено в консолидирания годишен доклад за дейността.

Управителни органи

Съвет на директори - функции и задължения:

Съветът на директорите на дружеството-майка „Българска фондова борса“ АД управлява независимо и отговорно Дружеството в съответствие с установените визия, цели, стратегии на компанията и интересите на акционерите.

Дружество: **Българска фондова борса АД**

Система на управление: **Едностепенна**

Код по НКИД: **GG11**

Вид на дружеството: **Дружество с прехвърлими ценни книжа, търгувани на регулирани пазари в ЕС**

Членовете на Съвета на директорите дават гаранция за своето управление в размер, определен от Общото събрание на акционерите на равностойността на тримесечното им брутно възнаграждение.

Съветът на директорите на „Българска фондова борса“ АД установява и контролира стратегическите насоки за развитие на Дружеството.

Съветът на директорите на „Българска фондова борса“ АД е установил и следва политиката на Дружеството в областта на риска. Под контрола на Съвета е изградена и функционира системата за управление на риска и вътрешен одит на „Българска фондова борса“ АД.

Съветът на директорите на „Българска фондова борса“ АД спазва законовите и договорните задължения на Борсата, съобразно приетия Устав на Дружеството и приетите Правила за работа на СД.

Под контрола на Съвета на директорите на „Българска фондова борса“ АД е създадена и функционира финансово-информационната система на Дружеството.

Основно задължение на Съвета на директорите на „Българска фондова борса“ АД е да дава насоки, одобрява и контролира изпълнението на: бизнес плана на Дружеството, сделки от съществен характер, както и други дейности, установени в устройствените му актове.

Съветът на директорите на „Българска фондова борса“ АД е дефинирал и следи за спазването на политиката на Дружеството по отношение на разкриването на информация и връзките с инвеститорите. Предоставя на акционерите изискваната по време и формат от закона и устройствените актове на Дружеството информация.

По време на своя мандат членовете на Съвета на директорите се ръководят в своята дейност от общоприетите принципи за почтеност и управленска и професионална компетентност.

Съветът на директорите на „Българска фондова борса“ АД изготвя годишен доклад за дейността си и с него се отчита пред Общото събрание на акционерите.

Избор и освобождаване на членове на Съвета на директорите:

Общото събрание на акционерите избира и освобождава членовете на Съвета на директорите на „Българска фондова борса“ АД.

БФБ е регулиран пазар на финансови инструменти и пазарен оператор, по смисъла на чл. 152 от Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ). За организиране и извършване по занятие на дейност като регулиран пазар се изисква лиценз от Комисията за финансов надзор (КФН). Същевременно БФБ е публично дружество по смисъла на чл. 110 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа (ЗППЦК).

В качеството си на регулиран пазар, пазарен оператор и публично дружество БФБ е поднадзорно лице на КФН и извършва дейността си при спазване на изискванията на действащото национално и европейско законодателство, както и в съответствие с добрите практики и принципите на съвременното корпоративно управление (Национален кодекс за корпоративно управление).

По отношение осъществяваната от БФБ дейност като регулиран пазар се прилагат специални изисквания към подбора, номинирането, избора и одобрението на членовете на управителните и контролните органи на пазарния оператор, чрез Комитет за подбор на кандидати, които са въведени от Директива 2014/65/ЕС – Директива 2014/65/ЕС на Европейския Парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и на Директива 2011/61/ЕС.

В договорите за възлагане на управлението, сключвани с членовете на Съвета на директорите, се определят техните задължения и задачи, критериите за размера на тяхното възнаграждение, задълженията им за лоялност към Дружеството и основанията за освобождаване.

Структура и компетентност на Съвета на директорите:

Броят на членовете и структурата на Съвета на директорите са определени в Устава на „Българска фондова борса“ АД.

Съставът на изборния от Общото събрание Съвет на директорите гарантира независимостта и безпристрастността на оценките и действията на неговите членове по отношение функционирането на Дружеството. Броят и качествата на независимите директори гарантират интересите на акционерите.

Съветът на директорите осигурява надлежно разделение на задачите и задълженията между своите членове. Изпълнителното ръководство на „Българска фондова борса“ АД е съставено от независими директори по смисъла на чл. 116а1, ал. 2 от ЗППЦК, които участват ефективно в работата на Дружеството в съответствие с интересите и правата на акционерите.

Председателят на Съвета на директорите не е независим член, доколкото той е член на управителен орган на лице, което е в договорни взаимоотношения с борсата (борсов член). Независимо от това, структурата на Съвета на директорите е в съответствие с изискванията на чл. 116а1, ал. 2 от ЗППЦК.

Компетенциите, правата и задълженията на членовете на Съвета на директорите следват изискванията на закона, устройствените актове, правилника за дейността на „Българска фондова борса“ АД и стандартите на добрата професионална и управленска практика.

Членовете на Съвета на директорите на „Българска фондова борса“ АД имат подходящи знания и опит, които изисква заеманата от тях позиция.

След избирането им, новите членове на Съвета на директорите се запознават с основните правни и финансови въпроси, свързани с дейността на Групата. Членовете на Съвета на директорите разполагат с необходимото време за изпълнение на техните задачи и задължения. Броят на дружествата в управлението на които могат да участват членовете на Съвета на директорите се определя в съответствие с чл. 158, ал. 3 и 4, във връзка с чл. 14 от ЗПФИ и чл. 20, ал. 1, т. 12 от Закона за публичните предприятия.

Изборът на членовете на Съвета на директорите на дружеството-майка се осъществява посредством прозрачна процедура по Закона за пазарите на финансови инструменти и при спазване на Закона за публичното предлагане на ценни книжа, и съответното приложение на Закона за публичните предприятия. Процедурата осигурява достатъчна информация за личните и професионалните качества на кандидатите за членове. Броят на последователните мандати на членовете на Съвета на директорите осигурява ефективна работа на Дружеството и спазването на законовите изисквания. Съгласно Устава на „Българска фондова борса“ АД, членовете на Съвета на директорите могат да бъдат преизбирани без ограничение.

Възнаграждение на членовете на Съвета на директорите:

Размерът и структурата на възнагражденията на членовете на Съвета на директорите на дружеството-майка се определят съгласно приетата от Общото събрание „Политика за определяне на възнагражденията на членовете на Съвета на директорите на Българска фондова борса АД“ и Устава.

В съответствие със законовите изисквания и добрата практика на корпоративно управление, размерът и структурата на възнагражденията на членовете на Съвета на директорите на дружеството-майка отчитат:

Задълженията и приноса на всеки един член на Съвета в дейността и резултатите на Групата;

Дружество: **Българска фондова борса АД**Система на управление: **Едностепенна**Код по НКИД: **GG11**Вид на дружеството: **Дружество с прехвърлими ценни книжа, търгувани на регулирани пазари в ЕС**

Възможността за подбор и задържане на квалифицирани и лоялни членове на Съвета на директорите;

Необходимостта от съответствие на интересите на членовете на Съвета на директорите и дългосрочните интереси на Групата. Възнаграждението на изпълнителното ръководство, определено в договора за управление няма променлив компонент.

Съгласно приетата Политика за определяне на възнагражденията на Съвета на директорите, дружеството-майка не предоставя като допълнително възнаграждение на членове на Съвета на директорите акции, опции върху акции и други подходящи финансови инструменти.

В устройствените актове не е регламентиран редът за осигуряване и използване на допълнителни стимули от членовете на Съвета на директорите. Неизпълнителните членове на Съвета не ползват допълнителни стимули.

Възнагражденията на независимите директори са постоянни и отразяват участието в заседания, изпълнението на техните задачи да контролират действията на изпълнителното ръководство и да участват ефективно в работата на Групата.

Разкриването на информация за възнагражденията на членовете на Съвета на директорите на дружеството-майка и дъщерните дружества се представя в годишния консолидиран отчет на Групата, в съответствие със законовите норми и устройствените актове. Акционерите на дружеството-майка имат лесен достъп до информацията за възнагражденията. БФБ публикува своя годишен отчет в интернет портала X3News и на своята интернет страница в под-секция „Отчети на БФБ“ на секция „Връзки с инвеститорите“.

Конфликт на интереси:

Членовете на Съвета на директорите избягват и не допускат реален или потенциален конфликт на интереси.

Членовете на Съвета на директорите незабавно разкриват конфликти на интереси и осигуряват на акционерите достъп до информация за сделки между Дружеството и членове на Съвета на директорите или свързани с него лица.

Всеки конфликт на интереси се разкрива на Съвета на директорите.

Дружеството-майка отчита и се съобразява с практиката, че потенциален конфликт на интереси съществува тогава, когато Групата възнамерява да осъществи сделка с юридическо лице, в което:

- член на Съвета на директорите или свързани (заинтересовани) с него лица имат финансов интерес;
- член на Съвета е член на Управителен съвет, Надзорен съвет или Съвет на директорите.

Защита правата на акционерите:

Корпоративното ръководство на дружеството-майка насърчава участието на акционерите в Общото събрание на акционерите, включително и чрез осигуряване на възможност за дистанционно присъствие чрез технически средства (вкл. интернет) в случаите, когато това е възможно и необходимо и не противоречи на т. 23.2.4. от Националния кодекс за корпоративно управление и когато се създаде нормативен регламент и има надеждна и сигурна техническа възможност.

Комитети, подпомагащи дейността на Съвета на директорите - функции и отговорности:

Дейността на Съвета на директорите на дружеството-майка се подпомага от Одитен комитет.

С решение на Общото събрание на акционерите на „Българска фондова борса“ АД от 07.04.2017 година, на основание чл. 107 от Закона за независимия финансов одит е избран Одитен комитет.

Председател на Одитния комитет е Сирма Атанасова.

В дъщерното дружество „Българска независима енергийна борса“ ЕАД също има сформирания одитен комитет. Одитният комитет подпомага работата на Съвета на директорите, има роля на лица натоварени с общо управление, които извършват мониторинг и надзор над вътрешната контролна система, управлението на риска и системата на финансово отчитане на Дружеството.

В дружеството-майка функционират също и:

- Комитет по устойчивост, който подпомага СД при приемането и изпълнението на мерки, политики и процедури свързани с екологични, социални и свързани със служителите въпроси, както и по въпросите свързани с корпоративното управление;
- Комитет по сигурността, който е със задача управление и контрол на всички аспекти на сигурността (физическа, информационна и т.н.)
- Комитет за подбор на кандидати, който определя и препоръчва за одобряване от Общото събрание на акционерите кандидати за попълване на свободни места в състава на СД, вземайки предвид знанията, уменията, многообразието и опита на членовете, подготвя описание на функциите и изискванията за дадено назначение и изчислява времето, което се очаква да отдели бъдещият член на съвета.

Подробна информация относно всички комитети и комисии, създадени в дружеството-майка може да бъде намерена в консолидирания доклад за дейността.

Функции и отговорности на общото събрание на акционерите

Всички акционери на дружеството-майка имат право да участват в Общото събрание на акционерите и да изразяват мнението си.

Акционерите с право на глас имат възможност да упражняват правото си на глас на Общото събрание на Дружеството и чрез представители. Корпоративното ръководство на „Българска фондова борса“ АД осъществява ефективен контрол, като създават необходимата организация за гласуването на упълномощените лица в съответствие с инструкциите на акционерите или по разрешените от закона начини.

Корпоративното ръководство на „Българска фондова борса“ АД организира и провежда редовните и извънредните Общи събрания на акционерите на Дружеството при спазване на стриктни правила. Те гарантират равнопоставено третиране на всички акционери и правото на всеки от акционерите да изрази мнението си по точките от дневния ред на Общото събрание.

Корпоративното ръководство на дружеството-майка организира и провежда Общото събрание на акционерите по начин, който не затруднява или оскъпява ненужно гласуването.

Дружество: **Българска фондова борса АД**Система на управление: **Едностепенна**Код по НКИД: **GG11**Вид на дружеството: **Дружество с прехвърлими ценни книжа, търгувани на регулирани пазари в ЕС**

Корпоративното ръководство на дружеството-майка насърчава участието на акционерите в Общото събрание на акционерите, включително и чрез осигуряване на възможност за дистанционно присъствие чрез технически средства (вкл. интернет) в случаите, когато това е възможно и необходимо и не противоречи на т. 23.2.4. от Националния кодекс за корпоративно управление и когато се създаде нормативен регламент и има надеждна и сигурна техническа възможност.

Всички членове на корпоративното ръководство на дружеството-майка присъстват на общите събрания на акционерите на дружеството-майка.

Материали за Общото събрание на акционерите:

Писмените материали, изготвени от дружеството-майка и свързани с дневния ред на Общото събрание са конкретни и ясни и не въвеждат в заблуждение акционерите. Всички предложения относно основни корпоративни събития се представят като отделни точки в дневния ред на Общото събрание, включително предложението за разпределяне на печалба.

Дружеството-майка поддържа на интернет страницата си специална секция за правата на акционерите и участието им в Общото събрание на акционерите. Корпоративното ръководство на „Българска фондова борса“ АД спазва разпоредбите на ЗППЦК и съдейства на акционерите, овластени от съда за включване на допълнителни въпроси в дневния ред на Общото събрание.

Корпоративното ръководство на „Българска фондова борса“ АД гарантира правото на акционерите да бъдат информирани относно взетите решения на Общото събрание на акционерите.

Дъщерни дружества

Управителни органи Файненшъл маркет сървисиз ЕООД (дъщерно дружество)

Дъщерното дружество се управлява и представлява от един управител, назначен от едноличния собственик. Управителят организира и ръководи дейността на дружеството в съответствие със закона и решенията на едноличния собственик и се отчита на него.

Управителни органи Българска независима енергийна борса ЕАД (дъщерно дружество)

Дъщерното дружество е с едностепенна система на управление и се управлява от Съвет на директорите от трима членове. Съветът на директорите осъществява оперативното ръководство на дъщерното дружество и контролира дейността на изпълнителния директор на дружеството. Той изпълнява всички функции и решава всички въпроси, които не са от изключителната компетентност на едноличния собственик. Съветът на директорите се отчита за дейността си на едноличния собственик.

Информация по член 10, параграф 1, букви (в), (г), (е), (з) и (и) от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно предложенията за поглъщане

Значими преки или косвени акционерни участия по смисъла на член 85 от Директива 2001/34/ЕО

Няма такива.

Притежателите на всички ценни книжа със специални права на контрол и описание на тези права

Дружеството-майка няма акции, които да дават специални права на контрол.

Не са налице ограничения върху правата на глас, като например ограничения върху правата на глас на притежателите на определен процент или брой

гласове, крайни срокове за упражняване на правата на глас или системи, посредством които чрез сътрудничество с дружеството финансовите права, предоставени на ценните книжа, са отделени от притежаването на ценните книжа във връзка с акциите, издадени от „Българска фондова борса“ АД.

Ограничения върху правата на глас

В дружеството няма ограничения върху правата на глас на акционерите на дружеството.

Правила, с които се регулира назначаването или смяната на членове на съвета и внасянето на изменения в учредителния договор

Правилата за избор на членове на Съвета на директорите на дружеството-майка са уредени в Устава на дружеството. Съгласно чл. 21, т. 4 от Устава на Борсата, избирането и освобождаването на членовете се осъществява от Общото събрание на акционерите. Изискванията към членовете на Съвета на директорите на „Българска фондова борса“ АД са посочени в чл. 158 от Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ). Съгласно разпоредбата на чл. 158, ал. 3 във връзка с чл. 15, ал. 1 от ЗПФИ, промяната в състава на лицата, които са членове на управителните органи на пазарния оператор или управляват дейността на пазарния оператор, се извършват след предварително одобрение от Заместник-председателя на Комисията, ръководещ Управление „Надзор на инвестиционната дейност“. През 2019 г. бе приет Законът за публичните предприятия (ЗПП), по силата на който БФБ като дружество с над 50% държавно участие е публично предприятие. ЗПП се прилага дотолкова доколкото избирането и освобождаването на членовете на СД не е уредено в специалните закони.

Правомощията на членовете на съветите в дружеството, и по-специално правото да се емитират или изкупуват обратно акции

Правомощията на членовете на Съвета на директорите на Борсата са посочени в чл. 35 от Устава на дружеството. Правото да се емитират или изкупуват обратно акции е в компетентността на Общото събрание на акционерите по чл. 21, т. 2 от Устава на дружеството.

Дружество: Българска фондова борса АД

Система на управление: Едностепенна

Код по НКИД: GG11

Вид на дружеството: Дружество с прехвърлими ценни книжа, търгувани на регулирани пазари в ЕС

Политика по многообразие

Описание на политиката по многообразие:

Политиката за подбор на членовете на Съвета на директорите (СД) на „Българска фондова борса“ АД и за насърчаване на многообразието, която Борсата провежда е съобразена с регулаторните изисквания към управителните и контролни органи, произтичащи от транспонирането на Директива 2014/65/ЕС (MiFID II) в Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ) и актовете по прилагането му, както и от изискванията на Закона за публичното предлагане на ценни книжа (ЗППЦК), Насоките на Европейския орган по ценни книжа и пазари (ESMA) относно ръководния орган на пазарни оператори и доставчици на услуги за

докладване на данни и Наредба № 74 от 9.08.2022 г. за изискванията към дейността на пазарните оператори.

Прилагане на политиката по многообразие:

Основни принципи, които се прилагат при подбора и оценката на членовете на СД на дружеството-майка са:

- равнопоставеност между жените и мъжете при извършване на подбор на членовете на СД;
- равнопоставеност между жените и мъжете при вземането на решения.

Чрез прилагане на тези принципи БФБ се стреми към поддържане на балансирано съотношение на половете.

Цели на политиката по многообразие:

Целта на Политика е прилагане на установените стандарти, които следва да се вземат под внимание при назначаване на нови и оценка на съществуващи членове на ръководния орган, както и осигуряване на разнообразие при подбора на членовете на ръководните органи, което да гарантира надеждна система на управление и контрол, съответно добро корпоративно управление на „Българска фондова борса“ АД.

Резултати от прилагането на политиката по многообразие:

Съветът на директорите на дружеството-майка се състои от 5 (пет) физически лица с различен професионален опит, пол и възраст.

Manyu
Todorov
MoravenovDigitally signed
by Manyu
Todorov
Moravenov
Date: 2024.04.23
10:42:41 +03'00'

БЪЛГАРСКА
ФОНДОВА БОРСА

ДЕКЛАРАЦИЯ

По чл. 100н, ал. 4, т. 4 от ЗППЦК

Долуподписаните:

1. Маню Тодоров Моравенов – Изпълнителен директор на „Българска фондова борса“ АД,
2. Искрен Иванов Николов – Изпълнителен директор на „БД Консулти“ АД (Съставител)

ДЕКЛАРИРАМЕ, че доколкото ни е известно:

1. Годишният консолидиран финансов отчет за 2023 г., съставен съгласно приложимите счетоводни стандарти, отразява вярно и честно информацията за активите и пасивите, финансовото състояние и печалбата или загубата на „Българска фондова борса“ АД и на дружествата, включени в консолидацията;

2. Годишният консолидиран доклад за дейността за 2023 г. съдържа достоверен преглед на развитието и резултатите от дейността на „Българска фондова борса“ АД, както и състоянието на емитента и дружествата, включени в консолидацията, заедно с описание на основните рискове и несигурности, пред които е изправен.

23.04.2024 г.
гр. София

Manyu
Todorov
Moraven
ov

Digitally signed
by Manyu
Todorov
Moravenov
Date: 2024.04.23
10:43:26 +03'00'

Маню Моравенов,
Изпълнителен директор
на „Българска фондова борса“ АД

Iskren
Ivanov
Nikolov

Digitally signed
by Iskren Ivanov
Nikolov
Date: 2024.04.23
10:27:25 +03'00'

Искрен Николов
Изпълнителен директор
на „БД Консулти“ АД (Съставител)

Годишен консолидиран финансов
отчет на
Група Българска фондова борса
за 2023 г.

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД	1
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	2
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	3
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНите В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	4

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ГРУПАТА	8
1.1. Собственост и управление	10
1.2. Структура на Групата и предмет на дейност	11
1.3. Предмет на дейност на дружествата от Групата	11
1.4. Основни показатели на икономическата среда	13
2. ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ГРУПАТА	14
2.1. База за изготвяне на консолидирания финансов отчет	14
2.2. Дефиниции	19
2.3. Принципи на консолидация	21
2.4. Сравнителни данни	23
2.5. База за оценяване	24
2.6. Функционална валута и валута на представяне. Признаване на курсови разлики.	24
2.7. Приходи	24
2.8. Разходи	31
2.9. Финансови приходи и разходи	31
2.10. Имоти, машини и оборудване	32
2.11. Нематериални активи	33
2.12. Инвестиции в асоциирани и съвместни дружества	34
2.13. Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	34
2.14. Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност	36
2.15. Търговски вземания, вземания по репо-сделки и други вземания	37
2.16. Парични средства и парични еквиваленти	38
2.17. Търговски и други задължения	39
2.18. Лизинг	39
2.18.1.Групата като лизингополучател	40
2.18.2.Групата като лизингодател	42
2.19. Правителствени финансираня	43
2.20. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство	43
2.21. Акционерен капитал и резерви	45
2.22. Данъци върху печалбата	46
2.23. Финансови инструменти	47
2.23.1.Финансови активи	47
2.23.2.Финансови пасиви	52
2.23.3.Компенсирание (нетирание) на финансови инструменти	53
2.24. Нетна печалба или загуба на акция	54

2.25.	Сегментно отчитане	54
2.26.	Оценяване по справедлива стойност	55
2.27.	Преценки от определящо значение при прилагане на счетоводната политика на дружеството. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност	57
2.27.1.	Признаване на приходи от годишни поддържащи такси	57
2.27.2.	Очаквани кредитни загуби	58
2.27.3.	Оценка на справедливата стойност на капиталови инвестиции	62
2.27.4.	Договори за лизинг	62
2.27.5.	Актюерски изчисления	63
2.27.6.	Признаване на активи по отсрочени данъци	63
2.27.7.	Признаване на провизии при неизпълнение по договори	64
2.28.	Провизии и условни задължения	65
3.	ПРИХОДИ ОТ ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ	66
3.1.	Информация за видовете приходи	66
3.2.	Задължения за изпълнение по договори с клиенти	67
3.3.	Салда по договори с клиенти	67
4.	ДРУГИ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА	67
5.	РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ И КОНСУМАТИВИ	68
6.	РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ	68
7.	РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА	68
8.	РАЗХОДИ ЗА ОБЕЗЦЕНКА НА СЪДЕБНИ ВЗЕМАНИЯ	69
9.	ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА	69
10.	ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ	69
11.	ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ	70
12.	РАЗХОД ЗА ДАНЪК ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА	70
13.	ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	71
14.	ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ	72
15.	НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	73
16.	ИНВЕСТИЦИИ В СЪВМЕСТНИ И АСОЦИИРАНИ ДРУЖЕСТВА	74
16.1.	Инвестиции в съвместни дружества	74
16.2.	Инвестиции в асоциирани дружества	76
17.	ФИНАНСОВИ АКТИВИ	79
17.1.	Дългови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	79
17.2.	Капиталови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	79
17.3.	Дългови инструменти по амортизирана стойност	82
18.	ДЪЛГОСРОЧНО ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ	83
19.	АКТИВИ И ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ	84
20.	ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ	86
20.1.	Вземания от клиенти	86
20.2.	Вземания от контрагенти за електрическа енергия	86
21.	ДАНЪЦИ ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ	87
22.	ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ	87
23.	ВЗЕМАНИЯ ПО СПОРАЗУМЕНИЯ С КЛАУЗА ЗА ОБРАТНО ИЗКУПУВАНЕ	89
24.	ВЗЕМАНИЯ ОТ БАНКИ ПО ОБЕЗПЕЧЕНИЯ	90
25.	ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	90

26.	КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ	91
27.	ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ	93
28.	ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	96
28.1.	Получени гаранционни депозити от контрагенти	96
28.2.	Задължения към доставчици и други кредитори	96
28.3.	Задължения към контрагенти за електрическа енергия	96
29.	ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ	97
30.	ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ	97
31.	ПРАВИТЕЛСТВЕНИ ФИНАНСИРАНИЯ	98
32.	ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	99
33.	ЛИЗИНГ	99
34.	БАНКОВИ ЗАЕМИ	100
35.	СЕГМЕНТНО ОТЧИТАНЕ	101
36.	УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	103
36.1.	Пазарен риск	104
36.2.	Кредитен риск	105
36.3.	Ликвиден риск	107
36.4.	Риск на лихвоносните парични потоци	107
36.5.	Управление на капиталовия риск	109
37.	СВЪРЗАНИ ЛИЦА И СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	110
38.	АНГАЖИМЕНТИ, УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ПОЛУЧЕНИ ОБЕЗПЕЧЕНИЯ	112
39.	СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД	113

ГРУПА БЪЛГАРСКА ФОНДОВА БОРСА
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД
за годината, завършваща на 31 декември 2023 година

	Приложения	2023 BGN'000	2022 BGN'000
Приходи от договори с клиенти	3	17 711	17 258
Други приходи от дейността	4	498	400
Разходи за материали и консумативи	5	(74)	(78)
Разходи за външни услуги	6	(6 075)	(5 020)
Разходи за амортизации	14, 15	(822)	(788)
Разходи за персонала	7	(4 181)	(3 495)
Разходи за обезценка на вземания	8	-	(2 965)
Други разходи за дейността	9	(369)	(279)
Печалба от оперативна дейност		6 688	5 033
Финансови приходи	10	8 561	657
Финансови разходи	11	(1 328)	(572)
Финансови приходи/(разходи), нетно		7 233	85
Дял в загубата от участия в съвместни дружества при прилагане метода на собствения капитал	16.1	(10)	(3)
Дял в печалбата от участия в асоциирани дружества при прилагане метода на собствения капитал	16.2	86	13
Печалба преди данък върху печалбата		13 997	5 128
Разход за данък върху печалбата	12	(1 476)	(595)
НЕТНА ПЕЧАЛБА ЗА ГОДИНАТА		12 521	4 533
Други компоненти на всеобхватния доход:			
Компоненти, които няма да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата:			
Последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи	27	(26)	59
Нетна промяна в справедливата стойност на капиталови инвестиции оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	13, 17.1	54	(43)
Данък върху дохода, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход, които няма да бъдат рекласифицирани	13	(5)	4
		23	20
Компоненти, които могат да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата:			
Нетна промяна в справедливата стойност на дългови ценни книжа оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	13, 17.1	(1)	(148)
Данък върху доходите, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход, които могат да бъдат рекласифицирани	13	-	16
		(1)	(132)
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци	13	22	(112)
ОБЩО ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД ЗА ГОДИНАТА		12 543	4 421
Нетна печалба за годината, отнасяща се към:			
Притежателите на собствения капитал на дружеството-майка		12 521	4 533
Общ всеобхватен доход за годината, отнасящ се към:			
Притежателите на собствения капитал на дружеството-майка		12 543	4 421
Основна нетна печалба на акция (в лева)	26	1.94	0.70

Приложенията от страници 5 до 113 са неразделна част от консолидирания финансов отчет.

Изпълнителен директор: Manyu Todorov
Маню Моравенов
Moravenov
Digitally signed by Manyu Todorov Moravenov
Date: 2024.04.23 10:52:01 +03'00'

Счетоводно административно обслужване (съставител):
БД Консулти АД Iskren Ivanov
Nikolov
Digitally signed by Iskren Ivanov Nikolov
Date: 2024.04.23 10:28:22 +03'00'

Консолидиран финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата 24 април 2024 г.
БДО АФА ООД, рег. № 015

VALIA IORDANOVA
IORDANOVA
Digitally signed by VALIA IORDANOVA
Date: 2024.04.24 10:52:54 +03'00'

VALIA IORDANOVA
IORDANOVA
Digitally signed by VALIA IORDANOVA
Date: 2024.04.24 11:04:20 +03'00'

Валия Йорданова Йорданова
Управител и регистриран одитор, отговорен за одита

ГРУПА БЪЛГАРСКА ФОНДОВА БОРСА
 КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
 към 31 декември 2023 година

	Приложения	31.12.2023 BGN'000	31.12.2022 BGN'000
АКТИВ			
Нетекущи активи			
Имоти, машини, оборудване	14	1 786	1 750
Нематериални активи	15	3 919	4 210
Инвестиции в съвместни дружества	16.1	151	36
Инвестиции в асоциирани дружества	16.2	330	244
Дългови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	17.1	1 026	1 043
Капиталови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	17.2	861	392
Дългови инструменти по амортизирана стойност	17.3	10 271	10 269
Дългосрочно предплатени разходи	18	295	522
Активи по отсрочени данъци	19	717	738
		19 356	19 204
Текущи активи			
Вземания от клиенти	20.1	720	567
Вземания от контрагенти за електрическа енергия	20.2	20 035	58 478
Данъци за възстановяване	21	-	51 782
Други вземания и предплатени разходи	22	843	1 997
Вземания по споразумения с клауза за обратно изкупуване	23	196 117	-
Вземания от банки по обезпечения	24	-	400
Парични средства и парични еквиваленти	25	130 641	253 727
		348 356	366 951
ОБЩО АКТИВИ		367 712	386 155
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ			
СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
Капитал, отнасящ се до притежателите на собствения капитал на дружеството-майка			
Основен акционерен капитал		6 583	6 583
Обратно изкупени акции		(719)	(719)
Резерви		7 395	7 347
Неразпределена печалба		19 144	13 369
	26	32 403	26 580
ПАСИВИ			
Нетекущи задължения			
Пасиви по отсрочени данъци	19	335	368
Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	27	145	94
Дългосрочни задължения по лизинг	33	128	18
Правителствени финансираня	31	-	116
		608	596
Текущи задължения			
Получени гаранционни депозити от контрагенти за електрическа енергия	28.1	270 274	252 593
Задължения към контрагенти за електрическа енергия	28.3	39 420	104 473
Задължения към доставчици и други кредитори	28.2	1 685	822
Задължения към персонала и социалното осигуряване	29	536	429
Задължения за данъци	30	21 939	250
Правителствени финансираня	31	43	151
Краткосрочни задължения по лизинг	33	131	21
Други задължения	32	673	240
		334 701	358 979
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ		367 712	386 155

Приложенията от страници 5 до 113 са неразделна част от консолидирания финансов отчет.

Консолидираният финансов отчет на страници от 1 до 113 е одобрен за издаване от Съвета на директорите и е подписан от негово име на 23 април 2024 година от:

Изпълнителен директор: Manyu Todorov Moravenov
Manю Моравенов
Digitally signed by Manyu Todorov Moravenov
Date: 2024.04.23 10:52:46 +03'00'

Счетоводно административно обслужване (съставител): БД Консулти АД Iskren Ivanov Nikolov
Digitally signed by Iskren Ivanov Nikolov
Date: 2024.04.23 10:28:51 +03'00'

Консолидиран финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата 24 април 2024 г.
БДО АФА ООД, рег. № 015

Валя Йорданова Йорданова
Управител и регистриран одитор, отговорен за одита
VALIA IORDANOVA
Digitally signed by VALIA IORDANOVA
Date: 2024.04.24 10:53:59 +03'00'
VALIA IORDANOVA
Digitally signed by VALIA IORDANOVA
Date: 2024.04.24 11:12:53 +03'00'

	Приложения	2023 BGN'000	2022 BGN'000
Парични потоци от оперативна дейност			
Постъпления от контрагенти по сделки за покупко-продажба на електрическа енергия		5 093 088	13 860 828
Плащания на контрагенти по сделки за покупко-продажба на електрическа енергия		(5 002 430)	(14 888 348)
Получени/(възстановени) гаранционни депозити от контрагенти за електрическа енергия, нетно		17 682	284 322
Постъпления от клиенти		20 396	20 380
Плащания на доставчици		(7 746)	(7 081)
Плащания на персонала и за социалното осигуряване		(4 147)	(3 182)
Платен данък върху печалбата		(1 376)	(960)
(Платени)/възстановени данъци (без данъци върху печалбата), нетно		(43 975)	687 217
Получени/(възстановени) суми за Фонд "Сигурност на енергийната система", нетно		-	(719)
Постъпления от лихви по депозити в банки		4 826	351
Платени банкови такси и комисионни		(5)	(492)
Други (плащания)/постъпления, нетно		(301)	(140)
Нетни парични потоци от/(използвани в) оперативна дейност		76 012	(47 824)
Парични потоци от инвестиционна дейност			
Постъпления от продажба на ценни книжа с уговорка за обратно изкупуване		624 463	-
Плащания за покупка на ценни книжа с уговорка за обратно изкупуване		(820 300)	-
Постъпления от лихви по репо сделки		3 188	-
Постъпления от лихви и дивиденди, свързани с дългови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход		57	94
Плащания по капиталови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход		(415)	(33)
Постъпления при падеж на дългови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход		-	549
Постъпления от лихви и дивиденди, свързани с дългови инструменти по амортизирана стойност		269	244
Плащания за покупка на дългови инструменти по амортизирана стойност		-	(190)
Плащания за покупки на машини и оборудване		(83)	(259)
Постъпления от продажби на машини и оборудване		-	25
Плащания за покупки на нематериални активи		(155)	(77)
Плащания по предоставен заем на асоциирано дружество		(345)	(400)
Постъпления от погасяване на предоставен заем на асоциирано дружество		345	400
Плащания по инвестиции в асоциирани дружества		-	(22)
Плащания по инвестиции в съвместни дружества		(125)	-
Плащания по финансови обезпечения		-	(400)
Постъпления по предоставени финансови обезпечения		400	-
Нетни парични потоци използвани в инвестиционната дейност		(192 701)	(69)
Парични потоци от финансова дейност			
Плащания на дивиденди		(6 248)	(2 913)
Плащания по лизинг		(104)	(33)
Получени финансираня		-	139
Възстановени неусвоени финансираня		(70)	-
Плащания за такси за управление по договори за овърдрафт		-	(260)
Нетни парични потоци използвани във финансовата дейност		(6 422)	(3 067)
Нетно намаление на паричните средства и паричните еквиваленти		(123 111)	(50 960)
Парични средства и парични еквиваленти на 1 януари		253 763	304 723
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември, нетно		130 652	253 763
Провизии за обезценка за очаквани кредитни загуби	8, 22	(11)	(36)
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември, нетно	25	130 641	253 727

Приложенията от страници 5 до 113 са неразделна част от консолидирания финансов отчет.

Изпълнителен директор:
Маню Моравенов

Manyu Todorov
Moravenov

Digitally signed by Manyu Todorov Moravenov
Date: 2024.04.23 10:53:22 +03'00'

Счетоводно административно обслужване (съставител):
БД Консулти АД

Iskren Ivanov
Nikolov

Digitally signed by Iskren Ivanov Nikolov
Date: 2024.04.23 10:29:22 +03'00'

Консолидиран финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата 24 април 2024 г.
БДО АФА ООД, рег. № 015

Валя Йорданова Йорданова

Управител и регистриран одитор, отговорен за одита

VALIA IORDANOVA IORDANOVA

Digitally signed by VALIA IORDANOVA IORDANOVA
Date: 2024.04.24 10:56:19 +03'00'

VALIA IORDANOVA IORDANOVA

Digitally signed by VALIA IORDANOVA IORDANOVA
Date: 2024.04.24 11:15:45 +03'00'

ГРУПА БЪЛГАРСКА ФОНДОВА БОРСА

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

за годината, завършваща на 31 декември 2023 година

Отнасящ се към притежателите на собствения капитал на дружеството-майка								
Приложения	Основен акционерен капитал	Обратно изкупени акции	Резерв по обратно изкупени акции	Законови резерви	Други резерви	Резерв по финансови активи през друг всеобхватен доход	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Салдо на 1 януари 2022 година	6 583	(719)	186	658	3 378	383	14 799	25 268
Промени в собствения капитал за 2022 година								
Разпределение на печалбата за:	-	-	-	-	2 913	-	(6 022)	(3 109)
* дивиденсти	-	-	-	-	-	-	(3 109)	(3 109)
* допълнителен резерв	-	-	-	-	2 913	-	(2 913)	-
Общ всеобхватен доход за годината, в т.ч.:	-	-	-	-	-	(171)	4 592	4 421
* нетна печалба за годината	-	-	-	-	-	-	4 533	4 533
* други компоненти на всеобхватния доход, нетно от данъци	-	-	-	-	-	(171)	59	(112)
Салдо на 31 декември 2022 година	6 583	(719)	186	658	6 291	212	13 369	26 580
Промени в собствения капитал за 2023 година								
Разпределение на печалбата за:	-	-	-	-	-	-	(6 720)	(6 720)
* дивиденсти	-	-	-	-	-	-	(6 720)	(6 720)
* допълнителен резерв	-	-	-	-	-	-	-	-
Общ всеобхватен доход за годината, в т.ч.:	-	-	-	-	-	48	12 495	12 543
* нетна печалба за годината	-	-	-	-	-	-	12 521	12 521
* други компоненти на всеобхватния доход, нетно от данъци	-	-	-	-	-	48	(26)	22
Салдо на 31 декември 2023 година	6 583	(719)	186	658	6 291	260	19 144	32 403

Приложенията от страници 5 до 113 са неразделна част от консолидирания финансов отчет.

Изпълнителен директор:
Маню Моравенов

Manyu Todorov
Moravenov

Digitally signed by Manyu Todorov
Moravenov
Date: 2024.04.23 10:53:58 +03'00'

Счетоводно административно обслужване (съставител):
БД Консулти АД

Iskren Ivanov
Nikolov

Digitally signed by Iskren
Ivanov Nikolov
Date: 2024.04.23 10:30:14
+03'00'

Консолидиран финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата 24 април 2024 г.
БДО АФА ООД, рег. № 015

ВАЛИА
IORDANOVA
IORDANOVA

Digitally signed by
VALIA IORDANOVA
IORDANOVA
Date: 2024.04.24
10:58:31 +03'00'

ВАЛИА
IORDANOVA
IORDANOVA

Digitally signed by
VALIA IORDANOVA
IORDANOVA
Date: 2024.04.24
11:18:53 +03'00'

Валя Йорданова Йорданова
Управител и регистриран одитор, отговорен за одита

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ГРУПАТА

Група Българска Фондова Борса (Групата) включва Българска Фондова Борса АД (Дружество-майка/Борсата), две дъщерни дружества (Файненшъл Маркет Сървисиз ЕООД (до 28.08.2022 г. СЕРВИЗ ФИНАНСОВИ ПАЗАРИ ЕООД) и Българска независима енергийна борса ЕАД), две съвместни дружества (СЕЕ Линк ДОО, Скопие и Колективно финансиране АД) и две асоциирани дружества (Клиър Екс АД и БД Консулти АД).

Дружество – майка

Българска фондова борса АД (Дружество-майка, Борсата) е търговско дружество, създадено през месец ноември 1991 г. Дружеството е със седалище и адрес на управление гр. София, ул. Три уши № 6. Съдебната регистрация на дружеството е от 1991 г. с Решение № 25156/08.11.1991 г. на Софийски градски съд.

На 09.12.2010 г. в Търговския регистър е вписано увеличение на основния капитал на Борсата със 715,000 лева от 5,867,860 лева до 6,582,860 лева чрез издаване на нови 715,000 броя обикновени поименни безналични акции с право на глас срещу парична вноска от акционера на дружеството Министерство на финансите на Република България.

Българска фондова борса АД е публично акционерно дружество. Към 31.12.2023г. капиталът на дружеството е разпределен в 6,582,860 броя безналични поименни акции с номинална стойност на една акция - един лев (31.12.2022 г. 6,582,860 броя безналични поименни акции с номинална стойност на една акция - един лев).

Дъщерни дружества

Дъщерното дружество **Файненшъл Маркет Сървисиз ЕООД** е регистрирано съгласно решение № 2 на СГС от 6 март 2007 г. Дружеството е със седалище и адрес на управление гр. София, ул. “Три уши” № 6.

Първоначално същото е регистрирано като търговско дружество - съвместно контролирано предприятие със съдружници - Българска Фондова Борса АД и Централен депозитар АД и капитал от 80 х. лв. На 12 октомври 2006 г. по решение на Общото събрание на съдружниците на съвместното дружество (ДВ бр.191 от 2006 г.), Централен депозитар прекратява участието си. Взето е решение за намаляване на капитала на дружеството от 80 х. лв. на 40 х. лв., при което напусналият съдружник е получил изцяло обратно средствата от своя дял в съвместното предприятие.

С решение от 26.08.2019 г. капиталът на дъщерното дружество е увеличен с 80 х. лв., от 40 х. лв. на 120 х. лв. Промяната е вписана в Търговския регистър на 12.09.2019 г.

На 29.08.2022 г. е вписана в ТРРЮЛНЦ промяна в наименованието от Сервиз финансови пазари ЕООД на Файненшъл Маркет Сървисиз ЕООД.

Дъщерното дружество **Българска независима енергийна борса ЕАД (БНЕБ ЕАД)** е учредено през 2014 г. Същото е регистрирано като еднолично акционерно дружество в град София, вписано в Търговския регистър с ЕИК 202880940. Седалището и адресът на управление на БНЕБ ЕАД е град София - 1000, район Оборище, бул. „Васил Левски“ № 138.

Българска фондова борса АД придобива контрол над дружеството през 2018 г. съгласно договор от 03.01.2018 г., сключен между Българска фондова борса АД и Български енергиен холдинг ЕАД, за покупка и придобиване на 100 % от акционерния капитал на БНЕБ ЕАД или 217,664 броя обикновени поименни акции с право на глас, с номинална стойност 10 лв. и представляващи 100 % от капитала Българска независима енергийна борса ЕАД на покупна стойност 5,200,000 лв. Промяната в собствеността е вписана в Търговския регистър на 15.02.2018 г.

Съвместни дружества

Съвместното дружество **СЕЕ Линк ДОО, Скопие** е учредено на 15.04.2014 г. по силата на сключено съвместно споразумение между Българска фондова борса АД, Македонска борса за ценни книжа АД, Скопие и Загребска борса АД. Съгласно условията на споразумението всяка една от страните притежава 33.33 % от капитала на учреденото дружество. Дружеството е със седалище ул. „Орце Николов“ 75, Скопие, Македония.

Съвместното дружество **Колективно финансиране АД** е с предметът на дейност предоставяне на услуги за колективно финансиране чрез организиране, управление и експлоатация на платформа за колективно финансиране по чл.164, т.9 от ЗППЦК. На 03.11.2023 г. с решение № 993 - ДУКФ дружеството получава лиценз от Комисията по Финансов Надзор за осъществяване на дейността си, а на 13.11.2023г. е вписано и в Търговския Регистър. Колективно финансиране АД е учредено от Българска Фондова Борса АД, Централен депозитар АД и Клиър Екс АД с капитал 150 х.лв., разпределен в 150 000 дяла с номинална стойност 1 (един) лев. Участието в капитала на дружеството от страна на Българска фондова борса АД е 49%, от Централен депозитар АД – 32% и от Клиър Екс АД е 19%.

Асоциирани дружества

Асоциирано дружество **Клиър Екс АД (Clear EX)** е учредено на 21.04.2020 г. от Българска фондова борса АД и Централен депозитар АД (Clear EX) с капитал 100 х. лв. Предметът на дейност на Клиър Екс АД е извършване на услуги като клирингова къща, във връзка със сделки с електрическа енергия, природен газ и стоки, сключени на организиран пазар, както и други дейности разрешени от закона. Капиталът на дружеството е 100 х. лв., разпределен в 100 000 броя безналични поименни акции с право на глас и с номинална стойност 1 (един) лев. Участията в капитала на дружеството от страна на Централен депозитар АД и Българска фондова борса АД са съответно 60% и 40%. Дружеството се управлява от изпълнителен директор - Георги Иванов Караджов. През м. декември 2020 г. по решение на акционерите на Извънредното Общо събрание на акционерите на Клиър Екс АД от 16.12.2020 г. основният капитал на Клиър Екс АД е увеличен, чрез издаване на нови 400 000 броя обикновени, поименни, безналични акции, с което капиталът на дружеството става 500 хил. лева.

На 14.09.2023г. Клиър Екс получава лиценз с № КК-01 за извършване на дейност като клирингова къща с Решение № 38/ 14.09.2023г. на основание чл.8, ал.1 от ЗСБТ.

Асоциирано дружество **БД Консулти ООД** е учредено на 21.04.2020 г. Българска фондова борса АД и Централен депозитар АД. Предметът на дейност на БД Консулти ООД включва административно, финансово и деловодно обслужване, както и други дейности разрешени от закона. Капиталът на дружеството е 5 х. лв., разпределен в 5 000 дяла с номинална стойност 1 (един) лев. Участията в капитала на дружеството от страна на Централен депозитар АД и Българска фондова борса АД са съответно 50.02% и 49.98%.

През 2022 г. капиталът на дружеството е увеличен на 100 х.лв., като капиталът е разпределен в следното отношение – Централен депозитар АД 42.5%, Клиър Екс АД 33% и Българска фондова борса АД 24.5%.

На 7 септември 2023г. БД Консулти е преобразувано в Акционерно дружество. Дружеството се управлява от изпълнителен директор – Искрен Иванов Николов.

1.1. Собственост и управление

Дружество-майка

На 21.12.2010 г. в Търговския регистър е вписан и обявен статутът на Борсата като публично дружество, както и новият устав на дружеството.

Към 31.12.2023 г. регистрираният акционерен капитал на Българска фондова борса АД възлиза на 6,583 х.лв., разпределен в 6,582,860 обикновени поименни акции с право на глас с номинална стойност на акция - 1 лев.

Разпределението на основния акционерен капитал с право на глас е:

	2023	2022
Държавата, чрез Министерство на финансите	50.05%	50.05%
Други юридически лица	22.18%	22.46%
Физически лица	15.78%	15.03%
Инвестиционни посредници и търговски банки	11.99%	12.46%

Българска фондова борса АД е публично дружество, по смисъла на чл. 110, ал.1 от ЗППЦК.

Дружеството има едностепенна система на управление със *Съвет на директорите* от петима членове.

Ръководството на дружеството в лицето на Съвета на директорите има следния състав към 31.12.2023 г.:

- Асен Василев Ягодин (Председател),
- Васил Димитров Големански (Заместник-председател),
- Маню Тодоров Моравенов,
- Радослава Георгиева Масларска,
- Христина Стефанова Пендичева.

На основание чл. 40, във връзка с чл. 39, ал.1 от Устава на Българска фондова борса АД, дружеството се представлява от Изпълнителния директор - Маню Тодоров Моравенов.

Одитният комитет подпомага работата на Съвета на директорите, има роля на лица натоварени с общо управление, които извършват мониторинг и надзор над вътрешната контролна система, управлението на риска и системата на финансово отчитане на дружеството.

С решение по т.13 от протокола, Общото събрание на акционерите на 24.06.2021 г., избра Одитен комитет в състав, предложен на Председателя на Съвета на директорите.

Членовете на одитния комитет са:

- Сирма Атанасова – председател,
- Мариана Симова – член,
- Радослав Желязов – член.

Дъщерни дружества

Управлението на дъщерните дружества е както следва:

Българска независима енергийна борса ЕАД

Дъщерното дружество има едностепенна система на управление със *Съвет на директорите* от трима членове.

Към 31.12.2023 г. в ръководството на дружеството в лицето на Съвета на директорите има следния състав:

- Тодор Радославов Ханджиев – член и Председател на СД на БНЕБ ЕАД;
- Константин Валериев Константинов – изпълнителен член на СД на БНЕБ ЕАД;
- Любомир Николаев Бояджиев – член на СД на БНЕБ ЕАД.

Файненшъл Маркет Сървисиз ЕООД

Дружеството се управлява от Управител – Гургана Василис Пападопулу.

Към 31.12.2023г. общият брой на персонала в Групата е 58 служители (31.12.2022 г.: 54 служители).

1.2. Структура на Групата и предмет на дейност

Структурата на Групата включва Българска фондова борса АД като дружество – майка и посочените по-долу дъщерни дружества:

Дъщерни дружества	31.12.2023	31.12.2022	Дата на придобиване
	Участие	Участие	
	%	%	на контрол
Файненшъл Маркет Сървисиз ЕООД	100	100	12.10.2006
Българска независима енергийна борса ЕАД	100	100	15.02.2018

В допълнение на това Групата притежава две съвместни дружества - СЕЕ Линк, Македония с 33.33 % участие в капитала и дата на придобиване 15.04.2014 г. и Колективно финансиране АД с 49 % участие и дата на придобиване 13.11.2023 г., както и две асоциирани дружества – Клиър Екс АД с 40 % участие и дата на придобиване 21.04.2020 г. и БД Консулти АД с 24.50 % участие и дата на придобиване 21.04.2020 г.

1.3. Предмет на дейност на дружествата от Групата

Дружество-майка

Дружеството майка е лицензирано с разрешение издадено от Държавната комисия по ценните книжа да извършва дейност като фондова борса.

Предметът на дейност на дружеството за 2022 и 2023 г. включва следните видове операции и сделки:

- организиране на търговия с ценни книжа и други финансови инструменти;
- организиране и поддържане на информационна система за търговия с ценни книжа;
- в качеството й на Одобен механизъм за публикуване (ОМП), Българска фондова борса АД извършва оповестяване на доклади за търговия от страна на инвестиционните посредници.

Основната мисия на дружеството майка – Българска фондова борса АД е да съдейства за развитието на организиран капиталов пазар, който да осигури на борсовите членове и техните клиенти равен достъп до пазарната информация и еднакви условия за участие в търговията с ценни книжа.

Дъщерни дружества

Основната дейност на **Файненшъл Маркет Сървисиз ЕООД** е поддържане на информационна платформа Х3. Х3 News дава възможност на публичните дружества и другите емитенти на ценни книжа да изпълняват законовите си задължения по оповестяване на обществеността на регулираната по смисъла на Закона за публичното предлагане на ценни книжа информация. Платформата Х3 News осигурява оповестяването на информацията по недискриминационен начин, който осигурява достигането ѝ едновременно до възможно най-широк кръг лица.

Х3 News отговаря на изискванията на ЗППЦК. Системата осигурява оповестяването на информация по начин, гарантиращ сигурност на връзката, елиминиране на риска от изкривяване на данните, недопускане на неоторизиран достъп и сигурност на източника на регулираната информация.

Х3 News дава възможност и за публикуване на друга, нерегулирана информация, рекламни, PR съобщения и други.

През 2023г. дружеството стартира и платформа Охуген, която подпомага българските публични компании при отчитането на устойчивите аспекти от техния бизнес. Платформата е сертифицирана на 12.01.2024г. от Глобалната инициатива за докладване (GRI).

Предметът на дейност на дъщерното дружество **Българска независима енергийна борса ЕАД (БНЕБ)** е: организиране на борсов пазар за търговия в областта на енергетиката и свързаните с енергопотреблението продукти като електричество, природен газ, въглища, емисии и зелени сертификати, като система за търговия, която среща или съдейства за срещането на интересите за покупка и продажба на допуснати до търговия на регулирания пазар на множество трети страни, в рамките на системата и въз основа на правила, като резултатът е сключване на сделки с тези инструменти.

БНЕБ ЕАД притежава Лицензия №Л-422 от 31 март 2014 г., издадена от Комисията за енергийно и водно регулиране, за организиране на борсов пазар на електрическа енергия за срок от 10 (десет) години. С Решение № И1-Л-422 от 11.05.2023 г., ДКЕВР продължава срока на лицензия № Л-422-11 от 31.03.2014 г., издадена за дейността „организиране на борсов пазар на електрическа енергия“ на „Българска независима енергийна борса“ ЕАД с 10 (десет) години, считано от 01.04.2024 г.

Процесите по либерализация на електроенергийните пазари предполагат създаването на вътрешен - за общността пазар, който предоставя възможност на потребителите за свободен избор на доставчик на електрическа енергия с цел повишаване на ефективността, конкурентни цени, повисоки стандарти на услугите, сигурност на доставките и устойчиво развитие. Борсовият пазар на електрическа енергия играе съществена роля в процесите на либерализация на електроенергийните пазари като отразява равновесната цена, определена като пресечна точка между търсенето и предлагането.

Лицензионната дейност, която развива Българска независима енергийна борса ЕАД, включва борсов пазар със следните сегменти с физическа доставка разделени по период на търгуваната и доставяна електрическа енергия:

- „Ден напред“ (Day Ahead market - DAM);

- „В рамките на деня“ (Intraday market - IDM);
- „Централизиран пазар за покупко-продажба на електрическа енергия посредством двустранни договори“ (Centralized market for bilateral contracts - CMBC).

Съвместно дружество

Съвместното дружество **СЕЕ Линк ДОО (СЕЕЛ), Скопие** е с основен предмет на дейност: извършване на услуги във връзка с компютри и информационни технологии.

Съвместното дружество **Колективно финансиране АД** е с предмет на дейност предоставяне на услуги за колективно финансиране чрез организиране, управление и експлоатация на платформа за колективно финансиране по чл.164, т.9 от ЗППЦК, за която дружеството притежава лиценз с № 993 – ДУКФ от Комисията по Финансов Надзор. Участията в капитала на дружеството са Българска фондова борса АД - 49%, Централен депозитар АД – 32% и Клиър Екс АД - 19%.

Асоциирани дружества

Асоциирано дружество **Клиър Екс АД (Clear EX)** е с предметът на дейност извършване на услуги като клирингова къща, във връзка със сделки с електрическа енергия, природен газ и стоки, сключени на организиран пазар, както и други дейности, разрешени от закона. Участията в капитала на дружеството от страна на Централен депозитар АД и Българска фондова борса АД са съответно 60% и 40%. Клиър Екс АД притежава лиценз с № КК-01 за извършване на дейност като клирингова къща с Решение № 38/ 14.09.2023г. на основание чл.8, ал.1 от ЗСБТ.

Асоциирано дружество **БД Консулти АД** е с предмет на дейност: административно, финансово и деловодно обслужване, както и други дейности разрешени от закона. Участията в капитала на дружеството са Централен депозитар АД - 42.5%, Клиър Екс АД - 33% и Българска фондова борса АД - 24.5%.

1.4. Основни показатели на икономическата среда

Основните показатели на икономическата среда, които оказват влияние върху дейността на групата, за периода 2019 – 2023 г. са представени в таблицата по-долу:

Показател	2019	2020	2021	2022	2023
БВП в млн. лева*	120 342	120 492	138 979	167 809	182 950
Реален растеж на БВП **	4.0 %	- 4.0 %	7.7 %	3.9 %	1.9 %
Инфлация в края на годината (ХИПЦ) ***	3.1 %	0.0 %	6.6 %	14.3 %	5.0 %
Среден валутен курс на щатския долар за годината	1.75	1.72	1.65	1.86	1.81
Валутен курс на щатския долар в края на годината	1.74	1.59	1.73	1.83	1.77
Основен лихвен процент в края на годината*	0.00	0.00	0.00	1.30	3.80
Безработица (в края на годината)*	5.9 %	6.7 %	4.8 %	5.4 %	5.6 %
Кредитен рейтинг на Р България по Standard&Poors (дългосрочен)	BBB	BBB	BBB	BBB	BBB
Кредитен рейтинг на Р България по Moody's (дългосрочен)	Baa2	Baa1	Baa1	Baa1	Baa1
Кредитен рейтинг на Р България по Fitch (дългосрочен)	BBB	BBB	BBB	BBB	BBB
Кредитен рейтинг на Р България по Scope Ratings (дългосрочен)	BBB	BBB	BBB+	BBB+	BBB+

* Предварителни данни на БНБ за 2023г. към 23.02.2024 г.

** Предварителни данни на БНБ за 2023г. към декември месец 2023 г.

*** Предварителни данни на НСИ за 2023г. към 15.02.2024г.

2. ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ГРУПАТА

2.1. База за изготвяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет на Българска фондова борса АД е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 01.01.2023 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз. МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т.8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти“ (МСС).

За текущата финансова година Групата е приела всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за нейната дейност.

От възприемането на посочените по-долу стандарти и/или тълкувания, практически приложими за годишни отчетни периоди, започващи най-рано на 01.01.2023 г. за предприятията в Република България, не са настъпили промени в счетоводната политика на Групата, респ. активите, пасивите, операциите и нейните резултати, освен някои нови и разширяването на вече установени оповестявания, без това да доведе до други промени в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти и операции.

Новите и/или променените стандарти и тълкувания включват:

- Промени в МСС 1 Представяне на финансови отчети и Изложение за практика 2 Преценки за същественост (в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., приет от ЕК). *Промените дават насоки и примери относно приложение на концепцията за същественост при преценки и вземане на решения, свързани с оповестяванията на счетоводната политика като: а) заместват изискването за оповестяване на съществена информация за счетоводните политики вместо на значимите счетоводни политики. б) дават пояснения как предприятията могат да идентифицират съществената информацията относно счетоводните политики и да дават примери кога информация за счетоводните политики е вероятно да бъде съществена; в) поясняват, че информацията за счетоводните политики може да бъде съществена поради своята същност, дори и когато съответните суми са несъществени; г) поясняват, че информацията за счетоводните политики е съществена, ако е необходима на потребителите на финансовите отчети на предприятието за разбирането на определена съществена информация във финансовите отчети; и д) поясняват, че предприятието не е нужно да оповестява несъществена информация за счетоводните политики, това не следва да води до пропускане или прикриване на съществена счетоводна информация;*
- Промени в МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки (в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., приети от ЕК). *Промените са насочени основно към приблизителните оценки и са свързани с пояснения за по-точно разграничение между промени в счетоводната политика, корекции на грешки и промени в приблизителните оценки като: а) „дефиницията за промени в приблизителните*

оценки“ е заменена с „дефиниция за приблизителните оценки“ - според новата дефиниция приблизителните оценки са стойности във финансовите отчети, които са обект на несигурност по отношение на оценяването им; б) предприятието разработва и прилага приблизителни оценки, ако счетоводните политики изискват позиции във финансовите отчети да бъдат оценени по начин, който съдържа несигурност по отношение на оценяването им; в) направено е пояснение, че промяна в приблизителна оценка може да е резултат на промяна във входящи данни или на оценъчната техника, както и от нова информация или ново развитие, освен ако това не е резултат от корекция на грешка от предходни години; и г) промяна в приблизителна оценка може да има отражение върху печалбата или загубата за текущия период или върху печалбата и загубата за текущия период и бъдещи периоди;

- МСС 12 Данъци върху дохода (в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., приети от ЕК). Изменения на МСС 12 Данъци върху дохода – Отсрочени данъци, свързани с активи и пасиви, произтичащи от единична транзакция. Измененията ограничават обхвата на освобождаване от признаване на отсрочени данъчни пасиви, вследствие на което то не се прилага за транзакции, при които при първоначално признаване, възникват равни по размер облагаеми и намаляеми временни разлики. Такива транзакции са признаването на актив “право на ползване” и задължения по лизинг от лизингополучателите на датата на стартиране на лизинга, както и при начисляване на задължения за демонтаж, преместване и възстановяване, включени в себестойността на съответния актив. С влизане в сила на измененията предприятията следва да признаят всеки отсрочен данъчен актив (до степента, до която е вероятно да съществува облагаема печалба, срещу която да могат да се използват намаляемите временни разлики) и отсрочен данъчен пасиви (за всички облагаеми временни разлики) съобразно критериите на МСС 12 за сделки, свързани с активи и пасиви, произтичащи от единични транзакции на или след началото на най-ранния представен във финансовия отчет сравнителен период. Предприятията признават кумулативния ефект от първоначалното прилагане на измененията като корекция на началното салдо на неразпределената печалба или друг компонент на собствения капитал, ако е подходящо към тази дата. Измененията са в сила за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.;
- Промени в МСС 12 Данъци върху дохода – Международна данъчна реформа – примерни правила за Втори стълб модел (в сила веднага след издаване на промените, както и за годишни периоди от 01.01.2023 г., приети от ЕК). Промените уточняват, че МСС 12 се прилага за данъците върху доходите (печалбите), които произтичат от данъчни закони, приети или приети по същество с цел въвеждане на примерни правила от Втори стълб модел, издадени от Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР), в т.ч. данъчни закони, въвеждащи допустими минимални национални допълнителни данъци, описани в тези правила, наречени законодателни актове от Втори стълб или данъци върху доходите от Втори стълб. Промените въвеждат временно изключение от изискването на стандарта, позволяващо на предприятията да не признават и оповестяват информация за отсрочени данъчни активи и пасиви, произтичащи и свързани със законодателното въвеждане на правилата на Втори стълб модела. Предприятията следва да оповестят факта, че са приложили това изключение. Те, обаче, следва да оповестяват отделно информацията, свързана с текущия разход/(икономия от) за данък, произтичащ от прилагане на правилата по Втори стълб

за глобален минимален данък, както и информация, която би подпомогнала потребителите да разберат ефектите за дружеството от въвеждането на законодателното въвеждане на правилата на Втори стълб. Промените се прилагат ретроспективно;

- МСФО 17 Застрахователни договори (в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., приет от ЕК). Този стандарт е изцяло нов счетоводен стандарт за всички видове застрахователни договори, вкл. за някои гаранции и финансови инструменти, като обхваща принципи за тяхното признаване, оценяване, представяне и оповестяване. Стандартът ще замени действащия до този момент стандарт за застрахователните договори – МСФО 4. Той установява нов цялостен модел за отчитането на застрахователните договори и дейности, покриващ всички релевантни счетоводни и отчетни аспекти, както и съдържанието и структурата на финансовите отчети (представяне и оповестяване) на предприятия със застрахователна дейност. Той не е приложим за дейността на Групата, поради което ръководството не е оценявало неговото приложение;
- Подобрения на МСФО 17 Застрахователни договори (в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., приети от ЕК). Промените са свързани с първоначалното прилагане на МСФО 17 и МСФО 9 – сравнителна информация. С тях се добавя опция за преход, отнасяща се до сравнителна информация за финансови активи при първоначално прилагане на МСФО 17 с цел намаляване на счетоводни несъответствия, възникващи между финансови активи и задължения по застрахователни договори в сравнителната информация при първоначално прилагане на МСФО 17 и МСФО 9. Прилагането на промените е по избор и се отнасят само до представянето на сравнителната информация при първоначално прилагане на МСФО 17. Той не е приложим за дейността на Групата, поради което ръководството не е оценявало неговото приложение.

Към датата на издаване за одобряване на този консолидиран финансов отчет са издадени, но не са все още в сила за годишни периоди, започващи на 01.01.2023 г., няколко нови стандарти и разяснения, както и променени стандарти и разяснения, които не са били приети за по-ранно приложение от Групата.

От тях ръководството е преценило, че следните биха имали потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на Групата за следващи периоди, а именно:

- Промени в МСС 1 Представяне на финансови отчети (в сила за годишни периоди от 01.01.2024 г., не приети от ЕК). Тези промени са насочени към критериите на класифицирането на задълженията като текущи и нетекущи. Според тях предприятието класифицира задълженията си като текущи или нетекущи в зависимост от правата му, които съществуват в края на отчетния период и не се влияе от вероятността дали то ще упражни правото си да отложи уреждането на задълженията. Класификацията не се повлиява от очаквания на предприятието за или събития след датата на финансовия отчет. Промените уточняват, че под „уреждане“ на задължения се има предвид прехвърлянето на трета страна на парични средства, инструменти на собствения капитал, други активи или услуги. Класификацията не се отнася за деривативите в конвертируеми пасиви, които сами по себе си са инструменти на собствения капитал. Промените се прилагат ретроспективно. По-ранно прилагане е разрешено, но едновременно с прилагане на промените в МСС 1 Представяне на финансови отчети, нетекущи задължения, обвързани с ограничителни условия;

- Промени в МСС 1 Представяне на финансови отчети, нетекущи задължения, обвързани с ограничителни условия (в сила за годишни периоди от 01.01.2024 г., не са приети от ЕК). Тези промени уточняват, че само ограничителни условия, които предприятието е длъжно да спазва на или преди края на отчетния период засягат правото на предприятието да отложи уреждането на съответните задължения за най-малко дванадесет месеца след отчетната дата и съответно, само те следва да се вземат предвид при оценката на класификацията на задълженията като текущи или нетекущи. Тези споразумения влияят върху това дали правото съществува в края на отчетния период, дори ако спазването на условията се оценява след него (например ограничително условие, базирано на финансовото състояние на предприятието към края на отчетния период, но оценено след неговия край). Ограничителни условия, които се изчисляват на база на финансовото състояние на предприятието след края на отчетния период (например на база на финансовото състояние на предприятието шест месеца след отчетната дата) не следва да се вземат предвид при определяне на класификацията на задълженията и правото на тяхното отлагане. Въпреки това предприятията следва да оповестят информация за ограничителните условия, обхващащи наблюдаем период в рамките на дванадесет месеца след края на отчетния период с цел оценка на риска от това дали задълженията биха станали изискуеми. Промените се прилагат ретроспективно. По-ранно прилагане е разрешено, но едновременно с прилагането на промените в МСС 1 Представяне на финансови отчети относно класифицирането на задълженията като текущи и нетекущи;
- Промени в МСС 7 Отчет за паричните потоци и МСФО 7 Финансови инструменти: оповестяване: договорености за финансиране на доставчици (в сила за годишни периоди от 01.01.2024 г., не са приети от ЕК). Промените имат за цел да повишат прозрачността на отчитането на договореностите за финансиране на доставчици и да помогнат на потребителите на финансови отчети да оценят ефекта им върху задълженията, паричните потоци и ликвидния риск, на който предприятието е изложено, като добавят допълнителни оповестявания във връзка с този тип договорености. Промените са свързани с изискване за добавяне на информация за оценка на ефектите от тези договорености върху задълженията и паричните потоци, както следва: а) ред и условия на договореностите; б) балансовата стойност и съответния ред от отчета за финансовото състояние на задълженията, които са част от договореностите; в) балансовата стойност и съответния ред от отчета за финансовото състояние на сумите, които доставчикът вече е получил от доставчика на финансиране (финансовата институция); г) времевия диапазон от сроковете за плащане за финансовите задължения по договореностите за финансиране на доставчици и съпоставимите срокове за финансови задължения, които не са част от тези договорености; д) вида и ефекта на непаричните изменения в балансовата стойност на финансовите задължения, които са част от договореностите за финансиране на доставчици. В МСФО 7 са добавени изисквания към оповестяване на оценка на изложеността на предприятието към ликвиден риск и какъв ефект върху предприятието може да окаже прекратяване на договореностите. Промените се прилагат ретроспективно, като има облекчения относно неоповестяване на информация за периоди преди началната дата на периода, в който промените се прилагат за първи път, както и относно някои количествени оповестявания,

отнасящите за началната дата на периода на първоначално прилагане. По-ранно прилагане е разрешено;

- *Промени в МСФО 16 Лизинг – Задължение по лизинг при продажба и обратен лизинг (в сила за годишни периоди от 01.01.2024 г., приети от ЕК). Промените имат за цел да доразвият изискванията към продавача- лизингополучател при измерване на задължението по лизинг при сделки „продажба – обратен лизинг“. Те изискват след началната дата на лизинга (датата на предоставяне на основния актив) продавачът - лизингополучател да определи „лизингови плащания“ и „ревизирани лизингови плащания“ по начин, по който да не признае печалба или загуба, която се отнася до правото на ползване, задържано от него. Промените не се отнасят за признаване на печалби и загуби във връзка с частично или пълно прекратяване на лизинговия договор. Промените се прилагат ретроспективно и засяга особено сделки по продажба и обратен лизинг, където лизинговите вноски включват променливи плащания, които не зависят от индекс или процент. По-ранно прилагане е разрешено;*
- *МСФО 10 (променен) – Консолидирани финансови отчети и МСС 28 (променен) – Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – относно продажби или апорт на активи между инвеститор и негови асоциирани или съвместни предприятия (с отложена ефективна дата на влизане в сила, подлежаща на определяне от СМСС). Тези промени са насочени към решаването на счетоводното третиране на продажбите или апортите на активи между инвеститор и негови асоциирани или съвместни предприятия. Те потвърждават, че счетоводното третиране зависи дали продаваните активи или апортираните немонетарни активи, съставляват или не по същество „бизнес“ по смисъла на МСФО 3. Ако тези активи като съвкупност не отговарят на определението за „бизнес“ инвеститорът признава печалба или загуба до процента, съответстващ на дела на другите несвързани инвеститори в асоциираното или съвместното предприятие. В случаите когато се продават активи или се апортират немонетарни активи, които като съвкупност са „бизнес“, инвеститорът признава изцяло печалбата или загубата от транзакцията. Тези промени ще се прилагат перспективно. СММС отложи началната дата на приложение на тези промени за неопределено време.*

Ръководството е в процес на проучване, анализ и оценка на ефектите от направените промени в горепосочените стандарти, които биха оказвали влияние върху счетоводната политика и върху класификацията и представянето на активите и пасивите на Групата.

Допълнително, за посочения по-долу променен стандарт, който е издаден, но все още не е в сила за годишни периоди започващи на 01.01.2023 г., ръководството е преценило, че следния не би имал потенциален ефект за промени в счетоводната политика и финансовите отчети на Групата:

- *Промени в МСС 21 Ефекти от промените в обменните курсове: липса на обменни курсове (в сила за годишни периоди от 01.01.2025 г., не приети от ЕК). Тези промени уточняват и изискват от предприятията да прилагат последователен подход при определяне на: а) кога дадена валута е обменяема в друга и кога не, както въвеждат определения за това. Една валута може да се приеме за обменяема в друга, когато предприятието може да придобие другата валута в нормални времеви граници, включващи нормални административни закъснения и пазарен механизъм, който позволява сделката по обмяна на валутата да доведе до изпълними права и задължения. Ако предприятието може да получи само незначителна част от другата валута на датата на оценката за*

определената цел, то се счита, че валутата не е обменяема в другата валута ; б) какъв обменен курс да се прилага, когато една валута не е обменяема в друга, като се посочват два механизма: 1) първият е използването на наблюдаем обменен курс - без допълнителни корекции, като - наблюдаем курс за друга цел или първия обменен курс, по който обмяната може да бъде направена; 2) вторият е чрез използването на друга техника на определяне и оценка; в) информацията, която предприятието следва да оповести, когато една валута не е обменяема в друга, за да позволи на потребителите на неговите финансови отчети да разберат как това влияе върху финансовите резултати, финансовото състояние и парични потоци на предприятието. Промените се прилагат ретроспективно. По-ранно прилагане е разрешено.

Групата води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), които приема като негова отчетна валута за представяне. Данните в консолидирания финансов отчет и приложенията към него са представени в хиляди лева, освен ако не е оповестено изрично нещо друго, като българският лев е приет за отчетна валута на представяне на Групата.

Борсата, нейните дъщерни и асоциирани дружества водят своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приемат като тяхна функционална и отчетна валута на представяне. Съвместното дружество организира своето счетоводство и отчетност съгласно изискванията и законодателството на Република Македония и поддържа своите счетоводни регистри в съответната местна валута – македонски денар.

Индивидуалните финансови отчети на чуждестранните дружества се преизчисляват от местна валута в български лев за целите на всеки консолидиран финансов отчет съгласно политиката на Групата (Приложение 2.6).

Представянето на консолидирания финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета.

Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на консолидирания финансов отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях. Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за консолидирания финансов отчет, са оповестени в Приложение 2.27.

2.2. Дефиниции

Дружество-майка

Това е дружеството, което контролира едно или повече други дружества (предприятия), в които е инвестирало. Притежаването на контрол означава, че инвеститорът е изложен на, или има права върху променливата възвръщаемост от неговото участие в дружеството, в което е инвестирано, както и има възможност да окаже въздействие върху размера на тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано.

Дружеството-майка е Българска фондова борса АД, България (Приложение 1).

Дъщерно дружество

Дъщерно дружество е такова дружество, или друга форма на предприятие, което се контролира директно или индиректно от дружеството – майка.

Дъщерните дружества се консолидират от датата, на която ефективният контрол е придобит от Групата, и спират да се консолидират от датата, на която се приема, че контролът е прекратен и е прехвърлен извън Групата. За тяхната консолидация се прилага методът на пълната консолидация.

Дъщерните дружества са посочени в Приложение 1.2.

Неконтролиращо участие

Това са дяловете на акционери (съдружници) – трети лица, извън тези на акционерите на дружеството-майка. Те се посочват самостоятелно в консолидирания отчет за финансово състояние, консолидирания отчет за всеобхватния доход и консолидирания отчет за промените в собствения капитал.

В Групата няма неконтролиращо участие, доколкото тя притежава 100% от капитала на дъщерните си дружества. Поради това тя не оповестява обобщена финансова информация за дъщерните дружества с неконтролиращи дялови участия.

Съвместно дружество

Съвместно дружество е такова дружество или друга форма на предприятие, създадено по силата на договорно споразумение между дружеството – майка като инвеститор и една или повече други страни (дружества), които се заемат с обща стопанска дейност и върху която контролиращите съдружници (вкл. и дружеството – майка има такъв статут) упражняват съвместен контрол. Съвместен контрол е налице, когато вземането на стратегическите финансови и оперативни решения, свързани със съвместното дружество, е договорно установено да се приемат със задължително единодушно съгласие (консенсус) между контролиращите съдружници. Последните имат права върху нетните активи на съвместното дружество.

Съвместното дружество се включва в консолидирания финансов отчет на Групата, като се прилага методът на собствения капитал - от датата, на която ефективният съвместен контрол е придобит от контролиращия съдружник (конкретно - дружеството-майка), и спира да се консолидира чрез този метод от датата, когато съвместното дружество се трансформира в дъщерно, или от датата, на която се приема, че съвместният контрол е прехвърлен от контролиращия съдружник на трети лица.

Съвместни дружества са СЕЕ Линк ДОО, Скопие и Колективно финансиране АД (Приложение 1.2).

Асоциирано дружество

Това е дружество, в което инвеститорът (конкретно - дружеството-майка) упражнява значително влияние, но което не представлява нито дъщерно дружество, нито съвместно дружество на инвеститора.

Значително влияние е правото на участие при вземането на решения, свързани с финансовата и оперативната политика на предприятието, в което е инвестирано, но не е контрол или съвместен контрол върху тази политика.

Обичайно то е налице при: а) притежаване, пряко или косвено, от страна на инвеститора на дялове (акции) от 20 % до 50 % от капитала на дружеството, в което е инвестирано (вкл. по силата на споразумение между акционери) и, б) в допълнение, инвеститорът има представителство в управляващия орган на дружеството, в което е инвестирано и/или участва в процеса на вземане на

решенията по отношение на политиката и стратегията на дружеството, в което е инвестирано, и/или са налице съществени операции между инвеститора и дружеството, в което е инвестирано.

Асоциираното дружество се включва в консолидирания финансов отчет на Групата, като се прилага методът на собствения капитал - от датата, на която е придобито значително влияние от инвеститора (конкретно - дружеството-майка) и спира да се включва чрез този метод или от датата, когато дружеството се трансформира в дъщерно, или от датата, на която се приема, че значителното влияние е прехвърлено от инвеститора на трети лица.

Асоциирани дружества са Клиър Екс АД и БД Консулти АД (Приложение 1.2).

2.3. Принципи на консолидация

Консолидираният финансов отчет включва финансовите отчети на дружеството-майка, дъщерните дружества, съвместните и асоциирани дружества, изготвени към 31 декември, която дата е датата на финансовата година на Групата. При консолидацията е прилаган подходът на “икономическо предприятие”, като за оценката на неконтролиращото участие (ако има такова) при бизнес-комбинации и други форми на придобивания на дъщерни дружества е избран методът на “пропорционален дял в нетните активи”.

Финансовите отчети на дъщерните дружества, съвместното и асоциирани дружества за целите на консолидацията са изготвени за същия отчетен период, както този на дружеството-майка и при прилагане на единна счетоводна политика.

Консолидация на дъщерни дружества

В консолидирания финансов отчет отчетите на включените дъщерни дружества са консолидирани на база на метода “пълна консолидация”, ред по ред, като е прилагана унифицирана за съществените обекти счетоводна политика. Инвестициите на дружеството-майка са елиминирани срещу дела в собствения капитал на дъщерните дружества към датата на придобиване. Вътрешно-груповите операции и разчети са напълно елиминирани, вкл. нереализираната вътрешно-групова печалба или загуба. Отчетен е и ефектът на отсрочените данъци при тези елиминиращи консолидационни записвания.

Придобиване на дъщерно дружество

При придобиване на дъщерно дружество (предприятие) от Групата при бизнес-комбинации се използва методът на придобиване (покупко-продажба). Прехвърленото възнаграждение включва справедливата стойност към датата на размяната на предоставените активи, възникналите или поети задължения и на издадените инструменти на собствен капитал от придобиващото дружество, в замяна на получаването на контрола над придобиваното дружество. Тя включва и справедливата стойност на всеки актив или пасив, който се явява резултат от споразумение за възнаграждение под условие. Преките разходи, свързани с придобиването, се признават като текущи за периода, в който те са извършени, с изключение на разходите за емисия на дългови или инструменти на собствения капитал, които се признават като компонент на собствения капитал.

Всички придобити разграничими активи, поети пасиви и условните (изкристализирали) задължения в бизнес-комбинацията, се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност към датата на размяната. Всяко превишение на сбора от прехвърленото възнаграждение (оценено по справедлива стойност), сумата на неконтролиращото участие в придобивано предприятие и, при придобиване на етапи, справедливата стойност на по-рано притежаваното капиталово участие в

придобиваното предприятие, над придобитите разграничими активи (в т.ч. признатите при бизнес комбинацията нематериални активи), пасиви и условни (изкристализирали) задължения, се третира и признава като репутация. Ако делът на придобиващото дружество в справедливата стойност на нетните придобити разграничими активи надвишава цената на придобиване на бизнес-комбинацията, това превишение се признава незабавно в консолидирания отчет за доходите на Групата към печалби/(загуби) от придобиване на/(освобождаване от) дъщерни дружества. Всяко неконтролиращо участие при бизнес комбинация се оценява на база метода "пропорционален дял в нетните активи" на придобиваното дружество. До момента при придобиване на дъщерни дружества в Групата не е признавано неконтролиращо участие, доколкото от всички дружества са придобивани 100% от дяловете.

Когато бизнес комбинацията по придобиването на дъщерно дружество се осъществява на етапи, на датата на придобиване всички предишни инвестиции, държани от придобиващия, се преоценяват до справедлива стойност, като получените ефекти от тази преоценка се признават в текущата печалба или загуба на Групата, съответно към финансови приходи и финансови разходи, вкл. всички предишно отчетени ефекти в другите компоненти на всеобхватния доход се рециклират.

Период на оценяване

Ако първоначалното счетоводно отчитане на бизнес-комбинацията не е приключено до края на отчетния период, в който се осъществява комбинацията, Групата преценява приложението на провизорна сума за отчетните обекти, за които оценяването и отчитането на комбинацията не е приключило. През периода на оценяване, който не може да надвишава една година от датата на придобиване, Групата коригира ретроспективно (със задна дата) тези провизорни суми или признава допълнителни активи или пасиви, за да отрази новата получена информация за фактите и обстоятелствата, които са съществували към датата на придобиване, и, ако са били известни, щяха да повлияят на оценката на сумите, признати към тази дата.

Възнаграждение под условие

Всяко възнаграждение под условие, дължимо от придобиващия, се признава по справедлива стойност към датата на придобиване и се включва като част от прехвърленото възнаграждение в замяна на придобиваното предприятие. Последващи промени в справедливата стойност на възнаграждението под условие, което е класифицирано като пасив, се признават в съответствие с изискванията на МСФО 9, в печалбата или загубата в периода на промяната. Промени във възнаграждението под условие, класифицирано като собствен капитал не подлежи на преоценяване и последващото му уреждане се отчита в рамките на собствения капитал. Промени в справедливата стойност на възнаграждението под условие, които са резултат от допълнителна информация, получена от придобиващия след датата на придобиване, относно факти и обстоятелства, съществували към тази дата, се отчитат като корекции за периода на оценяване и се отразяват ретроспективно за сметка на репутацията.

Освобождаване от дъщерно дружество

При продажба или друга форма на загуба (трансфер) на контрол върху дъщерно дружество:

- Отписват се активите и пасивите (вкл. ако има принадлежаща репутация) на дъщерното дружество по балансова стойност към датата на загубата на контрол;
- Отписва се неконтролиращото участие в това дъщерно дружество (ако има такова) по балансова стойност в консолидирания отчет за финансовото състояние към датата на загубата на контрола, вкл. всички компоненти на друг всеобхватен доход, свързани с тях;

- Признава се полученото възнаграждение по справедлива стойност от сделката, събитието или операцията, довела до загубата на контрол;
- Рекласифицират се към “печалби или загуби за годината” или се трансферират директно към натрупани печалби всички компоненти на собствения капитал, представляващи нереализирани доходи или загуби – съгласно изискванията на съответните МСФО, под чиито правила попадат тези компоненти на собствения капитал;
- Признава се всяка резултатна разлика като “печалба или загуба от освобождаване (продажба) на дъщерно дружество” в консолидирания отчет за всеобхватния доход, принадлежаща на дружеството-майка.

Останалите за държане дялове, формиращи инвестиции в асоциирани, съвместни дружества или инвестиции на разположение и за продажба, се оценяват първоначално по справедлива стойност към датата на продажбата и впоследствие се оценяват по реда на приетата от Групата счетоводна политика.

Консолидация на асоциирани и съвместни дружества

За включването на асоциираните и съвместни дружества в консолидирания финансов отчет е приложен методът на собствения капитал, според който инвестицията на дружеството-майка в него първоначално се отчита по цена на придобиване (себестойност), а впоследствие се преизчислява, за да отрази промените на дела на инвеститора (конкретно – дружеството-майка) в нетните активи на асоциираните и съвместни дружества след придобиването. Инвестицията на Групата в асоциираните и съвместни дружества включва и репутациите, идентифицирани при придобиването им, нетно от всяка призната обезценка.

Печалбата или загубата след придобиването за Групата (чрез дружеството-майка) от асоциираните и съвместните дружества, за съответния отчетен период, представлява нейния дял в нетните им финансови резултати (след данъци) от тяхната стопанска дейност за този период, който дял се признава и представя на отделен ред в консолидирания отчет за всеобхватния доход. Аналогично, делът на Групата в измененията след придобиването на другите компоненти на всеобхватния доход на асоциираните и съвместни дружества (предприятия), също се признава и представя като движение в другите компоненти на всеобхватния доход в консолидирания отчет за всеобхватния доход, съответно консолидираните резерви на Групата в отчета за измененията в собствения капитал. Групата признава своя дял в загуби на асоциирани и съвместни дружества до размера на нейната инвестиция, в т.ч. и предоставените им вътрешни заеми, освен ако тя не е поела определени задължения или плащания от името на асоциираното или съвместното дружество.

Вътрешните разчети между Групата и асоциираните и съвместните дружества не се елиминират. Нереализираната печалба или загуба от сделки между тях се елиминира до процента на груповото участие в асоциираните и съвместни дружества, като включително се проверява за обезценка в случаите на загуба. Отчита се и ефектът на отсрочените данъци при тези консолидационни процедури.

2.4. Сравнителни данни

Групата представя сравнителна информация в този консолидиран годишен финансов отчет за една предходна година. Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират, за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.5. База за оценяване

Консолидираният финансов отчет на Групата е изготвен на база историческата цена, с изключение на финансовите активи, оценени по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

2.6. Функционална валута и валута на представяне. Признаване на курсови разлики.

Функционалната валута на дружествата от Групата в България и отчетната валута на представяне на Групата е българският лев. Левът е фиксиран по Закона за БНБ към еврото в съотношение BGN 1.95583:EUR 1.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към 31 декември те се оценяват в български лева като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Немонетарните отчетни обекти в консолидирания отчет за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на търговски сделки в чуждестранна валута, или отчитането на търговски сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в момента на възникването им, като се представят към "други доходи/ загуби от дейността".

2.7. Приходи

Обичайните приходи на Групата са от дейностите оповестени в *Приложение 1.2*

Признаване на приходи по договори с клиенти

Приходите в Групата се признават, когато контролът върху обещаните в договора с клиента услуги се прехвърли на клиента. Контролът се прехвърля на клиента при удовлетворяване на задълженията за изпълнение по договора чрез предоставяне на обещаните услуги.

Оценка на договор с клиент

Договор с клиент е налице само когато при влизането му в сила той:

- а. има търговска същност и мотив;
- б. страните са го одобрили (устно, писмено или на база „установена и общопризната стопанска практика“) и са се ангажирали да го изпълнят;
- в. правата на всяка страна и
- г. условията за плащане могат да бъдат идентифицирани; и
- д. съществува вероятност възнаграждението, на което Групата очаква да има право при изпълнение задълженията си за изпълнение, да бъде получено. При оценка на събираемостта се вземат предвид всички релевантни факти и обстоятелства по сделката,

вкл. минал опит, обичайни бизнес практики, публикувани правила и направени изявления от страна на дружеството.

Договор, за който някой от горепосочените критерии все още не е изпълнен, подлежи на нова оценка през всеки отчетен период. Получените възнаграждения по такъв договор се признават като задължение (пасив по договор) в консолидирания отчет за финансовото състояние, докато:

- а. всички критерии за признаване на договор с клиент не бъдат изпълнени;
- б. Групата изпълни задълженията си за изпълнение и е получила цялото или почти цялото възнаграждение (което не подлежи на възстановяване); и/или
- в. когато договорът е прекратен и полученото възнаграждение не подлежи на възстановяване.

За договорите с клиенти, при които има висока несигурност за входящите парични потоци поради сериозни затруднения на клиента (обичайно за клиенти в ликвидация и/или процедура по несъстоятелност), признаването на прихода се отлага, докато всички критерии за признаване на договор с клиент не бъдат изпълнени. Критериите обичайно се изпълняват при плащане от страна на клиента (Приложение 2.28).

При първоначалната оценка на договорите си с клиенти Групата прави допълнителен анализ и преценка дали два или повече договора трябва да бъдат разглеждани в тяхната комбинация и да бъдат отчетени като един, и респ. дали обещаните услуги във всеки отделен и/или комбиниран договор трябва да бъдат отчетени като едно и/или повече задължения за изпълнение.

Всяко обещание за прехвърляне услуги, които са разграничими (сами по себе си и в контекста на договора), и/или на поредица (серия) от разграничими услуги, които по същество са еднакви и имат същия модел на прехвърляне на клиента, се отчита като едно задължение за изпълнение.

Групата признава приход за всяко отделно задължение за изпълнение на ниво индивидуален договор с клиент като се анализират вида, срока и условията за всеки конкретен договор. При договори със сходни характеристики приходите се признават на портфейлна база само ако групирането им в портфейл не би имало съществено различно въздействие върху консолидираните финансови отчети.

Измерване/(оценяване) на приходите по договори с клиенти

Приходите се измерват въз основа на определената за всеки договор цена на сделката.

Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на което Групата очаква да има право, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни. При определянето на цената на сделката, Групата взема предвид условията на договора и обичайните си търговски практики, вкл. влиянието на променливи възнаграждения, наличието на съществен финансов компонент, непарични възнаграждения и възнаграждения, дължими на клиента (ако има такива). При договори с повече от едно задължения за изпълнение цената на сделката се разпределя към всяко задължение за изпълнение на база индивидуалните продажни цени на всяка услуга, определени по един от допустимите в МСФО 15 методи, като приоритет се дава на метода на „наблюдаемите продажни цени”.

Промяната в обхвата или цената (или и в двете) на договора се отчита като отделен договор и/или като част от съществуващия договор в зависимост от това дали промяната е свързана с добавяне на услуги, които са разграничими, и от определената за тях цена. В зависимост от това:

- а. модификацията се отчита като отделен договор, ако обхвата на договора се разширява поради добавянето на услуги, които са разграничими, и промяната в договорната цена отразява индивидуалните продажни цени на добавените услуги;
- б. модификацията се отчита като прекратяване на съществуващия договор и сключване на нов договор (прилагане в бъдещето), ако оставащите услуги са разграничими от прехвърлените преди модификацията, но промяната в договорната цена не отразява индивидуалните продажни цени на добавените услуги;
- в. модификацията се отчита като част от съществуващия договор (кумулятивно коригиране), ако оставащите услуги не са разграничими от прехвърлените преди модификацията и следователно са част от едно задължение за изпълнение, което е уредено частично.

Задължения за изпълнение по договори с клиенти

Приходите, генерирани в Групата, са основно от такси за участие (регистрация) на борсов пазар (борсов пазар на електрическа енергия и борсов пазар на финансови инструменти), в т.ч. такси допускане до търговия на емисии финансови инструменти, такса за регистриране емисии на финансови инструменти и такси за регистриране на участник на борсовия пазар на електрическа енергия, такси за членство, такси за търговия с финансови инструменти и електрическа енергия, такси за информационно обслужване, в т.ч. такси за докладване на данни, такси за разпространяване на борсова информация и такси за публикуване на доклади за търговия от името на инвестиционни посредници, в качеството ѝ на одобрен механизъм за публикуване (ОМП), такса за ползване на търговски марки (лицензионни такси) и други.

Като цяло Групата е достигнала до заключение, че действа като принципал при договореностите си с клиентите, освен ако изрично не е оповестено друго за определени транзакции, тъй като обичайно Групата контролира услугите преди да ги прехвърли към клиента.

Приходи от такси за участие на борсов пазар, такси за членство и за информационно обслужване:

При продажба на услугите, свързани с отчитане на приходи от такса за участие на борсов пазар, приходи от годишни такси за членство, такси за неприсъствена работна станция и такси за информационно обслужване, контролът върху услугите се прехвърля в периода от времето при тяхното предоставяне, тъй като този начин отразява начина на предоставяне и консумиране на услугата. Приходите се признават *в течение на времето*, а напредъкът (етапа на завършеност) по договора се измерва на база изминало време (действително вложено и/или отчетено време). Този метод е определен като най-подходящ за измерване на напредъка, доколкото услугите се предоставят за определен период (обичайно месечно и/или година) и са част от серия, и следователно, най-добре описва схемата на прехвърляне на контрола и удовлетворяване на задълженията, респ. нивото на завършеност.

Оценките за приходите, разходите и/или степента на напредък към завършване се преразглеждат, ако обстоятелствата се променят и/или настъпят нови такива. Всяко последващо увеличение или намаление на очакваните приходи и/или разходи се отразява в печалбата или загубата в периода, в който обстоятелствата, довели до преразглеждането, станат известни на ръководството.

Лицензионни такси:

Лицензионните такси се събират във връзка с неизключителни лицензии за използване на търговски марки, собственост на компанията-майка (SOFIX). Техния размер се определя като процент от

договорена с клиента величина (обичайно средна аритметична стойност на управляваните от клиента активите), като е определен минимален и максимален размер.

Ръководството е определило, че предоставянето на лицензия представлява право на достъп до интелектуалната собственост на дружеството-майка във вида, в който тя съществува към всеки един момент в течение на целия срок на лицензията. В резултат на това Групата отчита предоставянето на лицензии като задължение за изпълнение, удовлетворявано в течение на времето. Контролът върху услугите се прехвърля в периода от времето при тяхното предоставяне, тъй като този начин отразява начина на предоставяне и консумиране на услугата. Приходите от продажби се признават чрез измерване на степента на изпълнение на задълженията на Групата (етап на завършеност) чрез метод, основаващ се изминалото време (действително вложено и/или отчетено време).

Приходи от такси за търговия с електрическа енергия и финансови инструменти:

При продажба на услуги, свързани с допускане до търговия на емисии финансови инструменти и за търговия на Фондовата борса, и др., както и за търговия с електрическа енергия на Българската независима енергийна борса, контролът върху услугите се прехвърля в точно определен момент, при тяхното приемане от клиента.

Принципал срещу агент. Продажба на електрическа енергия

Като титуляр на лицензията за организиране на борсов пазар на електрическа енергия, БНЕБ ЕАД е оператор на борсов пазар и извършва администрирането на всички сделки на борсовия пазар на електрическа енергия. За целта дъщерното дружество сключва договори със своите контрагенти (клиенти) (в качеството им на продавачи и купувачи на ел. енергия) за покупко-продажба на електрическа енергия. В зависимост от периода на търгуване и доставка на електрическа енергия тези сделки са организирани в два пазарни сегмента: „Ден напред“ и „В рамките на деня“. За тях ръководството е определило, че дъщерното дружество не контролира стоките (ел. енергията), преди те да бъдат прехвърлени на клиентите-купувачи, и не е в състояние да насочи използването или да получи ползи от самите стоки, тъй като:

- то не носи основна (първостепенна) отговорност за изпълнение на задълженията за изпълнение по доставката на ел.енергия. Неговото задължение се изразява в това да осъществи и опосредства връзката и договарянето с друга страна, която да осигури съответното количество електрическа енергия;
- то не носи риска за количеството електрическа енергия преди или след като то е било прехвърлено на клиента-купувач от клиента-продавач, доколкото доставката на ел. енергия се извършва само след заявка и по нареждане на клиента - купувач на ел. енергия;
- то не разполага със свобода на действие при договаряне на цените на ел. енергията.

Цената на ел.енергията се определя съгласно публични и приети от страните правила в зависимост от пазарния сегмент, както следва:

- за сегмента „Ден напред“: механизмът за функциониране на този пазарен сегмент е възприет на общеевропейско ниво, а резултат от функционирането му е формирането на единни равновесни (клирингови) цени, определени на базата на общеевропейския алгоритъм за изчисляване на цените и потоците Euphemia (PCR (Price Couping of Region) алгоритъм) и като се отчита съвкупното търсене и предлагане на електрическа енергия;
- за сегмент „В рамките на деня“: сделките се сключват автоматично, по метода „auto-matching“, и на цената на инициращата оферта.

Поради описаното по-горе, ръководството е определило, че при изпълнение на тези договори, дъщерното дружество действа в качеството си на агент.

Приходите от продажби по тези договори се признават в размера на комисионната, която дъщерното дружество събира под формата на такси за търговия.

Съгласно Правилата за търговия с електрическа енергия, издадени от Държавната комисия да енергийно и водно регулиране, вземанията и задълженията, възникнали от сделки за покупко-продажба на електрическа енергия, сключени на борсовия пазар, се уреждат брутно, а финансовият риск се управлява от оператора на борсовия пазар и/или клирингова къща. Поради това вземанията и задълженията, възникнали в резултат на сделките за покупко-продажба на електрическа енергия чрез БНЕБ ЕАД от контрагентите в качеството им на клиенти-продавачи и клиенти-купувачи, се представят отделно, съответно към статията „Вземания от контрагенти за електрическа енергия“ и към статията „Задължения към контрагенти за електрическа енергия“ във отчета за финансовото състояние на дружеството и респективно на Групата.

Цена на сделката и условия за плащане

Цената на сделката обичайно включва фиксирана продажна цена (такса), определена съгласно „Тарифа за таксите“ на Българска фондова борса АД и „Тарифа за таксите“ на БНЕБ ЕАД и променливо възнаграждение. Тарифите за таксите са приети от ръководството на съответното дружество, актуализират се периодично, оповестена е публично оповестени и е достъпни на интернет страниците на дружествата.

Променливо възнаграждение

Променливото възнаграждение се включва в цената на сделката само доколкото е много вероятно, че няма да настъпи съществена корекция в размера на признатите кумулативно приходи. Формите на променливо възнаграждение включват:

- *Неустойки за неизпълнение* на задълженията на някоя от страните, включително за качествено изпълнение от страна на дружествата в Групата: променливите възнаграждения под формата на неустойки се включват в намаление на цената на сделката, само ако плащането им е твърде вероятно. Опитът на дружествата в Групата показва, че исторически тя спазва изискванията по договорите с клиенти и не е начислявало задължения за неустойки. Получаването на променливите възнаграждения под формата на неустойки, дължими от клиента, зависи от действията на клиента. Поради това те се включва като част от цената на сделката, само когато несигурността за получаването им е разрешена.
- *Ценови отстъпка*: съгласно приетата Тарифа за таксите на дружеството – майка за определени такси клиента получава отстъпка от фиксираното възнаграждение при кумулативно изпълнение на определени в Тарифата за таксите условия. Отстъпката се определя предварително и се приспада от дължимата от клиента такса. В случай, че клиентът не изпълни определените условия, предоставената отстъпка подлежи на възстановяване.
- *Възнаграждение, зависещо от обема на предоставените услуги*: някои такси, събирани от дружеството-майка зависят от обема на предоставените на клиента услуги за определен период от време (обичайно календарна година). Първоначално таксата се определя на база заявления от клиента обем на услугите, които ще ползва, и се предплаща в началото на отчетния период. В случай, че заявеният от клиента обем бъде превишен, клиента се таксува

с по-висока такса, определена съгласно Тарифата, от началото на договора или датата на подновяването ми (което е по-късно).

Всички последващи промени в размера на променливото възнаграждение се признават като корекция на приходите (като увеличение или намаление) към датата на промяната и/или разрешаване на несигурността. В края на всеки отчетен период Групата преразглежда направените преценки и актуализира цена на сделките, така че да представи вярно съществуващите и настъпилите през отчетния период обстоятелства.

Съществен финансов компонент

Групата е направила анализ и е определила, че продължителността на срока между момента, в който клиента плаща за обещаните и/или получени услуги и момента на прехвърляне на контрола върху тези услуги е в рамките на дванадесет месеца и договореното възнаграждение няма съществен компонент на финансиране.

Съгласно Тарифите таксите, събирани от Групата, се предплащат за период от 6 до 12 месеца. Групата ползва допустимото облекчение и за договори с клиенти, при които очакването е периодът между плащането от клиента и прехвърлянето на контрола върху обещаните услуги да е до 12 месеца, не коригира цената на сделката за въздействието на компонента на финансиране. Събраните авансово плащания от клиента се представят в консолидирания отчет за финансовото състояние като пасиви по договори с клиенти.

Такса „Задължения към обществото“ и други компенсации

Съгласно Законът за енергетиката, Правилата за търговия с електрическа енергия и свързаните с тях решения на КЕВР, дъщерното дружество като оператор на организиран борсов пазар е задължено да събира от крайните клиенти, присъединени към електропреносната система на България такса „Задължение към обществото“. Размерът на таксата се определя от КЕВР и се събира в полза на Фонд „Сигурност на енергийната система“ (ФСЕС) за периода след 01.07.2018 г. и в полза на НЕК за периода до 30.06.2018 г. Допълнително с чл. 36з от Закона за енергетиката, таксата е определена за публично държавно вземане.

Дъщерното дружество не получава възнаграждение за събраните такси, тъй като заплаща на ФСЕС събраните от него от клиентите суми в пълен размер. За тези такси ръководството е определило, че неговото задължение е да събере дължимите от клиентите суми от името на трето лице, което задължение е законово регламентирано. Поради това то е определило, че събраните такси „Задължения към обществото“ не са част от цената на сделката (Приложение 3), а са събрани суми от името на трети лица.

Съгласно приети през 2021-2022 г. „Програми за компенсиране разходите на небитови крайни клиенти за електрическа енергия“ дъщерното дружество е изплатило към небитови крайни клиенти и в следствие е получило сумите за изплащането им от „Фонд сигурност на електроенергийната система“ и Министерство на енергетиката. За тези суми ръководството е определило, че неговото задължение е да събере дължимите суми от името на трето лице, което задължение е законово регламентирано, поради което те също се отчитат не като част от цената на сделката, а като суми, плащани/ събирани от името на трети лица (Приложение 3).

Разходи по договори с клиенти

Като разходи по договори с клиенти Групата третира:

- допълнителните и пряко обвързани разходи, които то поема при сключване на договор с клиент и които очаква да бъдат възстановени за период по-дълъг от дванадесет месеца (разходи за получаване на договор с клиент) и
- разходите, които то поема при изпълнение на договор с клиент и които са пряко свързани с конкретния договор, спомагат за генерирането на ресурси за използване при самото изпълнение на договора и се очаква да бъдат възстановени за период по-дълъг от дванадесет месеца (разходи за изпълнението на такива договори).

В обичайната си дейност дружествата в Групата не поемат директни и специфично направени разходи за получаване на договори с клиенти и разходи за изпълнение на такива договори, които не биха възникнали, ако съответните договори не бяха сключени и които да подлежат на капитализация.

Салда по договори с клиенти

Търговски вземания и активи по договори

Търговските вземания представляват безусловно право на Групата да получи възнаграждение по договори с клиенти и други контрагенти (т.е. то е обвързано само с изтичане на време преди изплащането на възнаграждението).

Първоначалното оценяване, последващата оценка и обезценката на търговските вземания са оповестени в Приложение 2.15, Приложение 2.25 и Приложение 2.27.

Активът по договор е правото на Групата да получи възнаграждение в замяна на услугите, които е прехвърлило на клиента, но което не е безусловно (начисление за вземане). Ако чрез прехвърляне на предоставянето на услугите Групата изпълни задължението си преди клиента да заплати съответното възнаграждение и/или преди плащането да стане дължимо, актив по договор се признава за заработеното възнаграждение (което е под условие). Признатите активи по договор се рекласифицират като търговско вземане, когато правото на възнаграждение стане безусловно. Правото на възнаграждение се счита за безусловно, ако единственото условие за това, плащането на възнаграждението да стане дължимо, е изтичането на определен период от време.

Пасиви по договори

Като пасив по договор Групата представя получените от клиента плащания и/или безусловно право да получи плащане, преди да е изпълнило задълженията си за изпълнение по договора. Пасивите по договор се признават като приход, когато (или като) удовлетвори задълженията за изпълнение.

Активите и пасивите по договор се представят към текущите и нетекущите активи и пасиви в консолидирания отчет за финансовото състояние и се оповестяват отделно. Те се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в обичаен оперативен цикъл на дружеството, а останалите – като нетекущи. Активите и пасивите, произтичащи от един договор се представят нетно в консолидирания отчет за финансовото състояние, дори ако те са резултат от различни задължения за изпълнение по един и същ договор с клиент.

След първоначалното признаване, търговските вземания и активите по договора се подлагат на преглед за обезценка в съответствие с правилата на МСФО 9. Загубите от обезценка в резултат от договори с клиенти се представят отделно от други загуби от обезценка към “други разходи за дейността”.

2.8. Разходи

Разходите в Групата се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите, за които се отнасят, се изпълняват.

2.9. Финансови приходи и разходи

Финансовите приходи се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, и се състоят от: реализирани лихвени доходи по дългови ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, реализирани лихвени доходи по дългови ценни книжа по амортизирана стойност и приходи от дивиденди.

Финансовите разходи се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, и се състоят от: лихвени разходи, вкл. банкови такси и други преки разходи по банкови заеми и репо-сделки, отрицателните курсови разлики от валутни операции и за заемни средства, нетно, загуби от обезценка на и сделки с финансови активи, както и лихви по лизингов пасив.

Финансовите приходи се представят отделно от финансовите разходи на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Метод на ефективния лихвен процент

В съответствие с МСФО 9 при признаването на приходите и разходите за лихви се използва методът на ефективния доход за всички финансови инструменти по амортизирана стойност и по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

Ефективният лихвен процент се определя като този процент, който точно дисконтира бъдещите входящи и изходящи потоци, които се очаква да се генерират през целия живот на даден финансов инструмент или за по-кратък период, ако това е уместно, до неговата нетна цена на придобиване. При изчислението на ефективния лихвен процент се вземат предвид всички договорни условия на съответния финансов инструмент, включително такси и други вътрешноприсъщи разходи, които се отнасят пряко до инструмента и по същество са част от ефективния лихвен процент, но без бъдещи кредитни загуби. Приходите от лихви и разходите за лихви включват амортизация на всеки отбив или премия или други разлики между първоначалната стойност на лихвоносни инструменти и тяхната стойност на падеж, изчислявана на база ефективния лихвен процент.

Признаване на приход от лихви

За финансови активи, класифицирани във Фаза 1 и Фаза 2 приходите от лихви се признават на база на ефективния лихвен процент върху брутната балансова стойност на инструмента.

За финансови активи, класифицирани във Фаза 3 приходите от лихви се признават на база на ефективния лихвен процент върху амортизираната стойност на инструмента. Когато финансовият актив се възстанови (настъпят подобрения) и вече не се оценява като кредитно-обезценен и е налице наблюдаем наличен паричен поток, тогава признаването на лихвения приход отново се прави на брутна база.

2.10. Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) на Групата са представени в консолидирания финансов отчет по историческа цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Първоначално оценяване

При първоначалното си придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по себестойност, която включва покупната цена, вкл. митническите такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяемите данъци и др.

Групата е определило стойностен праг от 500 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се третира като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващо оценяване

Избраният от Групата подход за последваща балансова оценка на имотите, машините и оборудването е моделът на себестойността по МСС 16 – историческа цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчния му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Методи на амортизация

Групата използва линеен метод на амортизация на дълготрайните материални активи. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Земята не се амортизира. Полезният живот по групи активи е определен в съответствие с: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване и е както следва:

- сгради – 50 г.
- съоръжения – 7 г.
- машини оборудване – от 3 до 6 г.
- транспортни средства – 4 г.
- компютри – 2 г.
- офис обзавеждане – 6.7 г.

Определеният срок на годност на дълготрайните активи се преглежда в края на всяка година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на имотите, машините и оборудването подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че те биха могли да се отличават трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на дълготрайните материални активи е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Печалби и загуби от продажба

Дълготрайни материалните активи се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “имоти, машини и оборудване” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността” на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.11. Нематериални активи

Нематериалните активи са представени в консолидирания финансов отчет по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. Нематериалните активи на Групата включват индивидуално придобити нематериални активи и такива, придобити при бизнес комбинация за покупка на дъщерни дружества.

Индивидуално придобитите нематериални активи първоначално се оценяват по цена на придобиване. В техния състав са включени основно лицензии за програмни продукти и лиценз за търговска система, използвани в дружеството.

Нематериалните активи на придобити дъщерни дружества и тези, идентифицирани при придобиване (бизнес комбинация) се оценяват по справедлива стойност към датата на сделката (бизнес комбинацията), която се приема за цена на придобиване за целите на консолидацията и включват лицензия за организиране на борсов пазар на електрическа енергия.

В Групата се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот от 2 години до 7 години.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Нематериалните активи се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “нематериалните активи” се

определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността” на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.12. Инвестиции в асоциирани и съвместни дружества

Дългосрочните инвестиции, представляващи участия в асоциирани и съвместни дружества, са представени в консолидирания финансов отчет по метода на собствения капитал – стойност, която включва цената на придобиване, представляваща справедливата стойност на възнаграждението, което е платено, вкл. преките разходи по придобиване на инвестицията, коригирана с дела на дружеството-инвеститор в печалбите или загубите, и респективно другите резерви на съвместните и асоциираните дружества след датата на придобиването им.

Делът в печалбите и загубите след датата на придобиване на асоциираните и съвместните дружества се представят на отделен ред в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), а делът в другите компоненти на всеобхватния доход на съответния ред в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в другите компоненти на всеобхватния доход) и като самостоятелно движение на отделните компоненти на резервите в консолидирания отчет за промените в собствения капитал.

Притежаваните от Групата инвестиции в асоциирани и съвместни дружества, в т.ч. включената репутация, подлежат на преглед за обезценка към датата на всеки отчет. При установяване на условия за обезценка и като се определи нейният размер, същата се отразява в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в статията “печалби/(загуби) от асоциирани и съвместни дружества”.

При покупка и продажба на инвестиции в асоциирани и съвместни дружества се прилага “датата на сключване” на сделката.

Инвестициите в асоциирани и съвместни дружества се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва значителното или съвместното влияние върху стопанските изгоди от инвестициите. Доходът от продажбата им се представя към статия “печалби/(загуби) от асоциирани и съвместни дружества” на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.13. Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Инвестиции във финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, са недеривативни финансови активи, представляващи:

- а) дългови ценни книжа, при които договорните парични потоци пораждат плащания единствено на главница и лихва и които Групата държи в рамките на бизнес модел с цел както събирането на договорените парични потоци, така и продажба на активи. Групата обичайно разполага с портфейл от държавни ценни книжа (дългосрочни български държавни ценни книжа - облигации) и;
- б) капиталови инструменти - акции и дялове от капитала на други дружества (малцинствено участие), държани с дългосрочна перспектива.

Първоначално оценяване

Първоначално инвестициите (финансовите активи), оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, се признават по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е било платено, включително преките разходи по придобиване на инвестицията (финансовия актив).

Всички покупки и продажби на финансовите активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, се признават на „датата на търгуване“ на сделката, т.е. датата, на която Групата се ангажира да закупи или продаде актива.

Последващо оценяване

Притежаваните от Групата инвестиции (финансови активи), оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, се оценяват последващо по справедлива стойност (Приложение 2.28).

Дългосрочните инвестиции, представляващи дългови ценни книжа с фиксирани или определяеми плащания и фиксирани матуритетни дати, последващо се оценяват и се представят в консолидирания отчет за финансовото състояние по справедлива стойност при спазването на следната политика: „определяне на справедливата стойност директно на база пазарни цени (цени на дилъри) – „последна цена купува“ към последния работен ден на съответния отчетен период (година), т.е. директни (некоригирани) цени (Ниво 1).

Ефектите от последващата преоценка на дълговите инструменти до тяхната справедлива стойност се представят в отделен компонент на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход) и респ. в резерв от финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

Дълговите ценни книжа се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) при освобождаване (продажба) от съответната инвестиция, като се посочват към статията „финансови приходи“ или „финансови разходи“.

Дългосрочните инвестиции, представляващи дългови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход подлежат на преглед за обезценка за кредитни загуби. Очакваната кредитна загуба е част от негативната промяна в справедливата стойност, дължаща се на увеличен кредитен риск. Тези активи продължават да се представляват по справедлива стойност в консолидирания отчет за финансовото състояние, а сумата на натрупания коректив за кредитни загуби се признава в другия всеобхватен доход като част от резерва от преоценка. Разходите за обезценка се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) и представят към статията „финансови разходи“. При последващо отписване на инструмента натрупаният коректив за кредитни загуби се признава в печалбата или загубата за периода.

Приходите от лихви и ефектите от валутна преоценка, свързани с дългосрочни инвестиции (финансови активи) по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, представляващи: дългови ценни книжа с фиксирани или определяеми плащания и фиксирани матуритетни дати (дългови инструменти) се признават и представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статията „финансови приходи“, съответно „финансови разходи“. Приходите от лихви се определят на база метода на ефективния лихвен процент.

Останалите промени в справедливата стойност на дългосрочните инвестиции, представляващи дългови инструменти, се признават в другия всеобхватен доход. При отписване кумулативната

промяна в справедливата стойност, призната в друг всеобхватен доход, се отнася в печалбата или загубата.

Дългосрочните инвестиции (финансови активи), представляващи капиталови инструменти (акции в други дружества (малцинствено участие)), не се търгуват на активен пазар и за тях няма котировки на пазарни цени. Последващо те се оценяват и представят в консолидирания отчет за финансовото състояние по справедлива стойност, определяна чрез прилагането на приходния подход, респ. метода на дисконтираните парични потоци като основна оценъчна техника (Ниво 3). Справедливата стойност на капиталовите инструменти се определя с помощта на лицензиран оценител.

Ефектите от последващата преоценка на капиталовите инструменти до тяхната справедлива стойност се представят в отделен компонент на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход) и респ. в резерв от финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. Резервът от финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход не се рекласифицира през печалба и загуба при освобождаване от съответната инвестиция. Кумулативните ефекти от промяна в справедливата стойност, отчитани в този резерв се прехвърлят в неразпределената печалба при освобождаване (продажба) на съответната инвестиция.

Дългосрочните инвестиции в капиталовите инструменти не подлежат на обезценка.

Приходите от дивиденди, свързани с дългосрочни инвестиции (финансови активи), представляващи акции в други дружества (малцинствено участие) се признават като текущи приходи при възникване на правото на вземане на дивидент и се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статията „финансови приходи“.

2.14. Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност

Инвестиции във финансови активи, оценявани по амортизирана стойност са такива активи, които представляват дългови ценни книжа, с фиксирани или определяеми плащания и фиксирани матуритетни дати. Групата отчита дълговите ценни книжа по амортизирана стойност, когато те се държат в рамките на бизнес модел, чиято основната цел е да се събират договорните парични потоци, които включват плащания единствено на главница и лихва. Също така в тази група се включват вземания под различни форми от различни контрагенти и паричните средства и еквиваленти.

Тези активи се оценяват първоначално по тяхната цена на придобиване, а последващо – по амортизирана стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена със сумите на очаквани кредитни загуби, ако има такава.

Приходите от тях се признават на база метода на ефективния лихвен процент и се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статията „финансови приходи“.

2.15. Търговски вземания, вземания по репо-сделки и други вземания

Търговски вземания

Търговските вземания представляват безусловното право на Групата да получи възнаграждение по договори с клиенти и други контрагенти (т.е. то е обвързано само с изтичане на време преди изплащането на възнаграждението).

Първоначално оценяване

Търговските вземания се представят и отчитат първоначално по справедлива стойност на база цената на сделката, която стойност е обичайно равна на фактурната им стойност, освен ако те съдържат съществен финансиращ компонент, който не се начислява допълнително. В този случай те се признават по сегашната им стойност, определена при дисконтова норма в размер на лихвен процент, преценен за присъщ на клиента - длъжник.

Последващо оценяване

Групата държи търговските вземания единствено с цел събиране на договорни парични потоци и ги оценява последващо по амортизирана стойност (която обичайно е фактурната стойност), намалена с размера на натрупаната обезценка за очаквани кредитни загуби (Приложение 2.25).

Обезценка

Групата прилага модела на очакваните кредитни загуби за целия срок на всички търговски вземания, използвайки опростения подход, допускан от МСФО 9, и на база матричен модел за процента на загубата. Обезценката на вземанията се признава и представя към статията "Разходи за обезценка на вземания" на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Вземания по репо сделки

Вземанията по репо сделки са свързани с използван от дружество от Групата – БНЕБ ЕАД инструмент за инвестиране на свободни парични средства срещу обезпечение от ценни книжа. Сумите, предпоставени срещу ценни книжа, прехвърлени временно на трето лице под формата на споразумение за продажба и обратно изкупуване (репо-сделки), представляват финансов инструмент, който дружеството използва с цел управление на паричните си средства и постигане на доходност от свободните си средства. Тези финансови инструменти се сключват на базата на рамков договор с банка с висок рейтинг, в условията, в които са одобрени от едноличния собственик дружеството-майка. Репо-сделките са краткосрочни договори и се сключват за период не по-дълъг от три месеца. Банката продава ценни книжа с уговорка за обратно изкупуване на падежа на репо сделката по предварително определена цена. Разликата в цената между покупката и цената на падежа формира дохода за дружеството от Групата.

Първоначално оценяване

Вземанията по репо-сделки се представят и отчитат първоначално по справедлива стойност на база цената на сделката.

Последващо оценяване

Дружеството държи вземанията по репо сделки единствено с цел събиране на договорни парични потоци и ги оценява последващо по амортизирана стойност, намалена с размера на натрупаната обезценка за очаквани кредитни загуби.

Обезценка

Дружеството прилага модела на очакваните кредитни загуби за целия срок на вземанията по репо сделки, тъй като те са със срок около и под 3 месеца.

2.16. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства включват касовите наличности и наличностите по разплащателни сметки, а паричните еквиваленти - депозити в банки с оригинален матуритет до три месеца и средствата на депозитите с по-дълъг матуритет, които са свободно разполагаеми за групата съгласно условията на договореностите с банките по време на депозита (Приложение № 2.25 Финансови инструменти).

Последващо оценяване

Паричните средства и еквиваленти се представят последващо в консолидирания финансов отчет на групата по амортизирана стойност, намалена с натрупаната обезценка за очаквани кредитни загуби (Приложение № 2.29).

Обезценката на паричните средства се признава и представя към статията "Други разходи за дейността" на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

За целите на изготвянето на консолидирания отчет за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- паричните постъпления и плащанията от контрагенти (клиенти-продавачи и клиенти-купувачи) във връзка с договори за покупко-продажба на електрическа енергия са представени отделно съответно към „Постъпления от контрагенти по сделки за покупко-продажба на електрическа енергия“ и „Плащания от контрагенти по сделки за покупко-продажба на електрическа енергия“, доколкото вземанията и задълженията се уреждат брутно и Групата носи финансовия риск, въпреки че действа в качеството си на агент при посредничеството за осъществяването на сделките по покупко-продажба. Същият принцип се прилага и за сумите по компенсации по „Програми за компенсиране разходите на небитови крайни клиенти за електрическа енергия“, предвид факта, че сумите първо се изплащат и после се събират от „Фонд сигурност на електроенергийната система“ и Министерство на енергетиката и дъщерното дружество носи кредитния риск и реално управлява тези парични потоци;
- паричните постъпления и плащанията във връзка с такси "Задължения към обществото" са представени нетно доколкото паричните потоци отразяват по-скоро дейностите на трети лица (Фонд „Сигурност на енергийната система“ (ФСЕС) за периода след 01.07.2018 г. и НЕК за периода до 30.06.2018 г.), отколкото на тези на Групата;
- паричните постъпления и плащания във връзка с получени и възстановени депозити за участие на борсов пазар се представят нетно към статията „Платени/(Възстановени) депозити, нетно“;
- платените суми за ДДС по доставка на имоти, машини, оборудване и нематериални активи, с право на възстановяване, са представени като плащания към доставчици в оперативна дейност;

- получените лихви по разплащателни сметки, както и платените банкови такси, вкл. такси за свръхналичност по банкови сметки са представени в оперативната дейност;
- получените лихви от предоставени срочни депозити над 3 месеца в банки и ипотечни облигации са представени в инвестиционна дейност, доколкото по съдържание тези операции представляват инвестиране на свободни ресурси на Групата;
- постъпленията от получените финансираня са представени отделно, към финансовата дейност;
- плащанията, свързани с лизингови договори (лихви и главници), свързани с признати в консолидирания отчет за финансовото състояние активи „право на ползване“ и задължения по лизингови договори се посочват към финансова дейност, а плащанията, свързани с краткосрочни лизингови договори и договори за лизинг на активи на ниска стойност се посочват като плащания за оперативна дейност;
- плащанията и постъпленията по банкови овърдрафти, които се уреждат за периоди по-кратки от три месеца, се представят нетно в паричните потоци от финансова дейност.

2.17. Търговски и други задължения

Търговските и другите текущи задължения се отчитат и представят в консолидирания финансов отчет по стойността на оригиналните фактури (фактурна стойност), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизирана стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва (Приложение 2.25).

2.18. Лизинг

На началната дата на лизинга, която е по-ранната от двете дати - датата на лизинговото споразумение или датата на ангажирането на страните с основните условия на лизинговия договор, дружеството прави анализ и оценка дали даден договор представлява или съдържа елементи на лизинг. Даден договор представлява или съдържа лизинг, ако по силата на него се прехвърлят срещу възнаграждение правото на контрол над използването на даден актив за определен период от време.

Прехвърляне на контрол върху използването на актива е налице, когато групата в качеството ѝ на клиент едновременно получава:

- правото да ръководи използването на определения актив – да определя по какъв начин и с каква цел да използва актива през срока на ползването му;
- правото да получи по същество пряко или не пряко всички икономически ползи от употребата на актива през срока на ползването му – чрез използване, държане или преотдаване на лизинг на актива.

2.18.1.Групата като лизингополучател

Групата прилага изискванията на МСФО 16 за всички лизингови договори в качеството ѝ на лизингодател и за всички лизингови договори в качеството ѝ на лизингополучател, с изключение на лизингови договори със срок под 12 месеца и лизингови договори с ниска стойност на ползвания актив, които се признават директно като текущи разходи в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на база линеен метод за периода на лизинга.

Групата не се е възползвала от практическата целесъобразна мярка на МСФО 16, която позволява на лизингополучателя за всеки клас идентифициран актив да не отделя нелизинговите от лизинговите компоненти, а вместо това да отчита всеки лизингов компонент и свързаните с него нелизингови компоненти като отделен лизингов компонент. За договори, които съдържат лизинг на един или повече лизингови и нелизингови компоненти, Групата прилага политика да разпределя възнаграждението по договори, които съдържат лизингови и нелизингови компоненти, на база относителните единични цени на лизинговите компоненти и съвкупната единична цена на нелизинговите компоненти.

Групата признава актив „право на ползване“ и „задължение по лизинг“ в консолидирания отчет за финансовото състояние на датата на стартиране на лизинговите договори (датата, на която основният актив е на разположение за ползване от страна на дружеството-лизингополучател).

а) Активи „право на ползване“

Активът „право на ползване“ се отчита първоначално по цена на придобиване, която включва сумата на първоначалната оценка на пасива по лизинга, първоначалните преки разходи, разходите за демонтаж, преместване и възстановяване, както и извършени предишни плащания минус суми за предоставени стимули.

При последващо оценяване на актива „право на ползване“ се прилагат изискванията на МСС 16 като се използва модела по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и начислените обезценки. Групата амортизира актива „право на ползване“ за по-краткият период от полезния живот и срока на лизинговия договор. Ако собствеността върху актива се прехвърля по силата на лизинговия договор до края на срока на договора, то го амортизира за полезния му живот.

Всички корекции на задължението за лизинг коригират и актива „право на ползване“, а ако той е напълно амортизиран – се отчитат като текущ разход в текущата печалба или загуба.

Активите „право на ползване“ се тестват за обезценка в съответствие с МСС 36 Обезценка на активи, като се прилага политика за определяне и отчитане на обезценката, аналогична на тази при имотите и оборудването (дълготрайните материални активи). Възстановимата стойност на активите „право на ползване“ е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се определят като разлика между възстановимата и балансовата стойност (когато възстановимата стойност е по-ниска от балансовата), и се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като други разходи.

Активите „право на ползване“ са представят към „имоти, машини, оборудване и активи „право на ползване“ в консолидирания отчет за финансовото състояние, а тяхната амортизация – към разходи за амортизация в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

б) Задължение по лизинг

Задължение по лизинг се признава първоначално по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата. Те включват:

- фиксирани плащания (включително фиксирани по същество лизингови плащания), намалени с подлежащите на получаване лизингови стимули;
- променливи лизингови плащания, зависещи от индекси или проценти първоначално оценени, използвайки индексите или процентите на датата на стартиране на лизинга;
- цената за упражняване на опцията за покупка, ако е достатъчно сигурно, че съответното дружество от Групата, в качеството му на лизингополучател ще ползва тази опция;
- плащания на санкции за прекратяване на лизинговите договори, ако в срока на лизинговия договор е отразено упражняването на опция за прекратяването на договора от страна на дружеството-лизингополучател;
- сумите, които Групата очаква да плати на лизингодателите като гаранции за остатъчна стойност.

Променливите лизингови плащания, които не зависят от индекси или преценки, а са свързани с изпълнение или с използването на основния актив, не се включват в оценката на задължението по лизинг и в актива „право на ползване“. Те се признават като текущ разход в периода, в който настъпи събитието или обстоятелството, довело до тези плащания и се включват в печалбата и загубата за годината.

Лизинговите плащания се дисконтират с лихвения процент, заложен в договора, ако той може да бъде непосредствено определен или с диференциален лихвен процент на съответното дружество от Групата, което то би плащало в случай, че заеме финансови средства, необходими за получаването на актив със сходна стойност на актива „право на ползване“, за сходен период от време, при сходно обезпечение и в сходна икономическа среда. Групата прилага като диференциален лихвен процент лихвените проценти по лихвена статистика на БНБ, коригирани така че да съответстват на срока и на контрагентите по лизинговите договори.

Лизинговите плащания (вноски) съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихва) и припадащата се част от лизинговото задължение (главница). Финансовите разходи се начисляват в консолидирания отчет за всеобхватния доход през периода на лизинга на периодична база, така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение, като се представят като „финансов разход - разход за лихва“.

Задълженията по лизинг се представя на отделен ред на лицевата страна на консолидирания отчет за финансово състояние.

Групата оценява последващо задължението по лизинг като:

- увеличава балансовата стойност, за да отрази лихвата по задълженията по лизинг;
- намалява балансовата стойност, за да отрази извършените лизингови плащания;
- преоценява балансовата стойност на задълженията по лизинг, за да отрази преоценките или измененията на лизинговия договор;
- гаранциите за остатъчна стойност се преразглеждат и коригират, ако е необходимо към края на всеки отчетен период.

Групата преоценява задълженията си по лизинг (при което извършва и кореспондиращи записвания към съответните активи „право на ползване“), когато:

- има промяна в срока на лизинга или е възникнало събитие или обстоятелство, което е довело до промяна в оценката на опцията за закупуване, при което коригираните задължения по лизинг се преизчисляват с коригиран дисконтов процент;
- има промяна в плащанията за лизинг, произтичаща от промяна в индекс или процент или има промяна в сумите, които се очаква да бъдат дължими по гаранции за остатъчна стойност, при което коригираните задължения по лизинг се преизчисляват с непроменения (оригиналния) дисконтов процент (освен когато промяната в лизинговите плащания, произтича от промяна в плаващите лихвени проценти, в този случай се използва коригиран дисконтов процент, който отразява промените в лихвения процент);
- лизинговият договор е изменен и това изменение не е отразено като отделен лизинг, в този случай задължението по лизинг се преизчислява като се базира на срока на променения лизингов договор, дисконтирайки променените лизингови плащания с коригиран дисконтов процент към датата на влизане в сила на изменението.

в) Краткосрочни лизингови договори и лизингови договори основният актив, по които е с ниска стойност

Групата прилага освобождаването по реда на МСФО 16 от изискването за признаване на актив „право на ползване“ и задължение по лизинг за лизинговите си договори на активи на ниска стойност, които Групата счита, че са на ниска стойност като нови и се използват самостоятелно в Групата, без да са зависими и тясно свързани с други активи.

Плащанията във връзка с краткосрочни лизингови договори и лизингови договори, по които основният актив е с ниска стойност се признават директно като текущ разход в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на база линеен метод за периода на лизинга.

2.18.2.Групата като лизингодател

Групата класифицира всеки от своите лизингови договори като договор за оперативен или договор за финансов лизинг. Когато с договора за лизинг се прехвърлят по същество всички съществени рискове и стопански изгоди от собствеността върху основния актив, той се класифицира като договор за финансов лизинг, всички останали договори се класифицират като договори за оперативен лизинг.

Когато Групата е междинен лизингодател, тя отчита основния лизинг и договорът за преотдаване като два отделни договора. Договорът за преотдаване се класифицира като финансов или оперативен в зависимост от актива „право на ползване“, възникнал по основния договор.

Оперативен лизинг

Приходите от наем от оперативните лизинги се признават от Групата на линейна база за периода на лизинговия договор. Първоначалните преки разходи, извършени във връзка с постигането на оперативния лизинг, се прибавят към балансовата стойност на основния актив и се признават като разход през срока на лизинговия договор на линейна база.

Основният актив, предмет на лизинговия договор, остава и се представя в консолидирания отчет за финансовото състояние.

2.19. Правителствени финансираня

Правителственото финансиране представлява различни форми на предоставяне на безвъзмездни средства от държавата (местни и централни органи и институции) и/или междуправителствени споразумения и организации.

Правителствените финансираня (общински, държавни и международни, вкл. по реда на използване на Европейските фондове и програми) се признават първоначално като отсрочен доход (финансиране), когато е налице разумна сигурност, че те ще бъде получени от Групата, и че последната е спазила и спазва условията и изискванията по дарението.

Правителствено финансиране, свързано с компенсиране на направени разходи, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати и разходите.

Правителствено финансиране, свързано с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за целия период на полезен живот на актива, пропорционално на размера на признатата в разходите амортизация.

Получените финансираня, свързани с амортизируеми дълготрайни материални активи се представят в консолидирания отчет за финансовото състояние като дългосрочни финансираня. Частта, която ще бъде призната като текущ приход през следващите 12 месеца се включва в текущите пасиви.

Признатата като приход част от финансиранята се представя в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към „други доходи от дейността“.

2.20. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в Групата се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство в България.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за наетия персонал под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми за уреждане в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналът е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив за периода, в който е положен трудът за тях и/или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума.

Към датата на всеки финансов отчет Групата прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за сумите на самите възнаграждения и на вноските по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Планове с дефинирани вноски

Основно задължение на Групата като работодател в България е да извършва задължително осигуряване на наетия си персонал за фонд "Пенсии", допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд "Общо заболяване и майчинство" (ОЗМ), фонд "Безработица", фонд "Трудова злополука и професионална болест" (ТЗПБ), фонд "Гарантиране вземания на работниците и служителите" (ГВРС) и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски се утвърждават всяка година със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от Групата в качеството ѝ на работодател, са планове с дефинирани вноски. При тях работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд "Пенсии", фонд "ОЗМ", фонд "Безработица", фонд "ТЗПБ", както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Към Групата няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Дължимите от Групата вноски по планове с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда дружеството в качеството му на работодател е задължено изплаща на персонала си обезщетение в размер на brutното трудово възнаграждение на съответния служител за два месеца при прекратяване на трудовото правоотношение с него поради пенсиониране. В случай, че служителят е придобил в предприятието или в същата група предприятия десет години трудов стаж през последните двадесет години, обезщетението е в размер на brutното трудово възнаграждение за шест месеца. По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на консолидирания финансов отчет, по която те се представят в консолидирания отчет за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им, се представя в консолидирания отчет за всеобхватния доход като: а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и урежданията се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят в текущата печалба или загуба, по статия „разходи за персонал“, а б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби, се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи. Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита.

Към датата на всеки годишен финансов отчет Групата назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котиращи в България, където функционира и самото дружество.

Доходи при напускане

Съгласно местните разпоредби на трудовото и осигурително законодателство в България, дружеството като работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор преди пенсиониране определени видове обезщетения.

Групата признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база публично анонсиран план, вкл. за реструктуриране, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими след повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.21. Акционерен капитал и резерви

Българска фондова борса АД (дружеството-майка) е акционерно дружество и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на акционерен капитал, който да служи като обезпечение на кредиторите на дружеството за изпълнение на техните вземания към него. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството-майка до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност. Дружеството-майка отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в съда акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и Устава, дружеството-майка е длъжно да формира и фонд Резервен (законови резерви), като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя, докато средствата във фонда достигнат една десета част от капитала или по-голяма част, предвидена в Устава;
- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв);
- други източници, предвидени с определено решение на Общото събрание.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в Устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на капитала.

Обратно изкупените собствени акции се приспадат от собствения капитал и са представени в консолидирания отчет за финансовото състояние по себестойност (цена на придобиване), като с брутната им покупна цена е намален собственият капитал на Групата. Не се признава нито печалба, нито загуба от покупката, продажбата, емитирането или обезсилването на инструменти на собствения капитал на Групата. Такива обратно изкупени акции могат да бъдат придобити и държани от предприятието или от други членове на консолидираната група. Платеното или

полученото възнаграждение се признава директно в собствения капитал. Разликата между покупната цена и продажната цена на акциите при последваща продажба на обратно изкупени собствени акции се отчита в статията „Резерв по обратно изкупени акции“.

Резервът по финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход е формиран от разликата между балансовата стойност на финансовите активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход и техните справедливи стойности към датата на извършване на преоценката. Този резерв се прехвърля към текущите печалби и загуби в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) – за дълговите ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, респ. в натрупани печалби – за капиталовите ценни книжа, в случаите когато финансовите активи се освободят (продадат) от Групата.

2.22. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата на дружествата в Групата са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка в България за 2023 г. е 10 % (2022 г.: 10%).

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия метод за определяне на задължението относно всички временни разлики на дружествата в Групата към датата на консолидирания финансов отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда към края на всеки отчетен период се редуцират до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени като други компоненти на всеобхватния доход или капиталова позиция в консолидирания отчет за финансовото състояние, също се отчитат директно към съответния компонент на всеобхватния доход или балансовата капиталова позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки и основи, които се очаква да се прилагат за периода и типа операции, през които активите се очаква да се реализират, а пасивите - да се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила, и по данъчни ставки на държавата (Република България), в чиято юрисдикция се очаква да се реализира съответният отсрочен актив или пасив.

Отсрочени данъчни активи на едно дружество от Групата се представят нетно срещу отсрочени данъчни пасиви на това дружество, когато то се явява за тях данъчният платец в съответната

юрисдикция, и то тогава и само тогава, когато дружеството има законно право да извършва или получава нетни плащания на текущи данъчни задължения или вземания по данък върху дохода.

Към 31.12.2023 г. отсрочените данъци върху печалбата на Групата са оценени при ставка, която е в размер на 10% (31.12.2022 г.: 10 %).

2.23. Финансови инструменти

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда едновременно както финансов актив в едно предприятие, така и финансов пасив или инструмент на собствения капитал в друго предприятие.

2.23.1. Финансови активи

Първоначално признаване, класификация и оценяване

При първоначалното им признаване финансовите активи се класифицират в три групи, според последващата им оценка: по амортизирана стойност; по справедлива стойност през другия всеобхватен доход; и по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Групата първоначално оценява финансовите активи по справедлива стойност, а в случаите на финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата, се добавят преките разходи по сделката. Изключение са търговските вземания, които не съдържат съществен компонент на финансиране - те се оценяват на база цената на сделката, определена съгласно МСФО 15 и издадената фактура (Приложение 2.15).

Покупките или продажбите на финансови активи, чиито условия изискват доставка на активите в рамките на даден период от време, установен обикновено с нормативна разпоредба или действаща практика на съответния пазар (редовни покупки), се признават на датата на търгуване (сделката), т.е. на датата, на която дружеството е поело ангажимент да закупи или продаде актива.

Класификацията на финансовите активи при първоначалното им признаване зависи от характеристиките на договорните парични потоци на съответния финансов актив и бизнес модела на дружеството за неговото управление. За да бъде класифициран и оценяван по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, условията на даден финансов актив трябва да породят парични потоци, които представляват "само плащания по главницата и лихвата (СПГЛ)" по неиздължената сума на главницата. За целта се извършва анализ чрез тест на СПГЛ на нивото на инструмент.

Бизнес моделът на Групата за управление на финансовите активи отразява начина, по който Групата управлява финансовите си активи за генериране на парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци произтичат от събирането на договорни парични потоци, на продажба на финансовите активи, или и двете.

Последващо оценяване

За целите на последващото оценяване финансовите активи са класифицирани в три категории:

- Финансови активи по амортизирана стойност;
- Финансови активи по справедлива стойност през другия всеобхватен доход с "рециклиране" на кумулативните печалби или загуби (дългови инструменти);
- Финансови активи по справедлива стойност през другия всеобхватен доход без "рециклиране" на кумулативните печалби и загуби (капиталови инструменти).

Класификационни групи

Финансови активи по амортизирана стойност

Групата оценява финансовите активи по амортизирана стойност когато са удовлетворени и двете условия по-долу:

- финансовият актив се държи и използва в рамките на бизнес модел, имащ за цел неговото държане с оглед получаване на договорните парични потоци от него, и
- условията на договора за финансовия актив пораждат парични потоци на конкретни дати, които представляват само плащания на главницата и лихвите върху неиздължената сума на главницата.

Финансовите активи по амортизирана стойност впоследствие се оценяват на база метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП). Те подлежат на обезценка. Печалбите и загубите се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато активът бъде отписан, модифициран или обезценен.

Финансовите активи по амортизирана стойност на Групата обичайно включват: парични средства и еквиваленти в банки, срочни депозити в банки, търговски и други вземания от контрагенти и трети лица и дългови ценни книжа (Приложение 2.14, Приложение 2.15 и Приложение 2.16).

Финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (дългови инструменти)

Групата оценява дълговите си инструменти по справедлива стойност през другия всеобхватен доход, когато са удовлетворени и двете условия по-долу:

- финансовият актив се държи и използва в рамките на бизнес модел с цел както за събиране на договорните парични потоци, така и за продажбата му, и
- условията на договора за финансовия актив пораждат парични потоци на конкретни дати, които представляват само плащания на главницата и лихвата върху неиздължената сума на главницата.

По отношение на дълговите инструменти по справедлива стойност през другия всеобхватен доход, приходите от лихви, валутната преоценка и загубите от обезценка вкл. и тяхното възстановяване, се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) и се изчисляват по същия начин както тези за финансовите активи по амортизирана стойност. Останалите промени в справедливата стойност се признават в другия всеобхватен доход и респ. в резерв по финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. При отписване, кумулативната промяна в справедливата стойност, призната в другия всеобхватен доход, се отчита (рециклира) през печалбата или загубата.

Дълговите инструменти по справедлива стойност през другия всеобхватен доход на дружеството обичайно включват: държавни ценни книжа, които са представени в статията “финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход” в консолидирания отчет за финансово състояние.

Финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (капиталови инструменти)

При първоначалното им признаване Групата може да направи неотменим избор да класифицира определени капиталови инструменти като такива, определени по справедлива стойност в другия всеобхватен доход, но само когато те отговарят на определението за собствен капитал съгласно

МСС 32 *Финансови инструменти: представяне* и не се държат с цел търгуване. Класификацията се определя на база индивидуално ниво, инструмент по инструмент.

При отписване на тези активи печалбите и загубите от оценка до справедлива стойност, отчетени в другия всеобхватен доход не се рециклират през печалбата или загубата. Дивидентите се признават като „финансови приходи“ в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато правото върху плащането бъде установено, с изключение на случаите, когато Групата извлича ползи от тези постъпления като възстановяване на част от цената на придобиване на финансовия актив, в който случай печалбите се отчитат в другия всеобхватен доход. Капиталовите инструменти, определени като такива по справедлива стойност в другия всеобхватен доход, не са обект на тест за обезценка.

Групата е направила неотменим избор да класифицира в тази категория малцинствените си капиталови инвестиции, които тя държи дългосрочно и във връзка със своите бизнес интереси в тези дружества. Те са представени в консолидирания отчет за финансово състояние към статията „финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“.

Прекласификация на финансови активи

Групата не прекласифицира финансовите си активи след първоначалното им признаване, освен при изключителни обстоятелства, свързани с промяна в бизнес модела за управлението им. Прекласификация на финансови активи се прилага перспективно, считано от датата на настъпване на промяната, която е породила като:

- а) при прекласификация на финансови активи по амортизирана стойност към финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, справедливата стойност се определя на датата на прекласификацията, и всяка печалба или загуба от разликата между амортизираната стойност и справедливата стойност, се признава в друг всеобхватен доход. Ефективният лихвен процент и оценяването на очакваните кредитни загуби не се коригира в резултат на прекласификацията.
- б) при прекласификация на финансови активи по амортизирана стойност към финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата, справедливата стойност се определя на датата на прекласификацията, и всяка печалба или загуба от разликата между амортизираната стойност и справедливата стойност, се признава в печалбата или загубата.
- в) при прекласификация на финансов актив по справедлива стойност през друг всеобхватен доход към финансови активи по амортизирана стойност, справедливата стойност на съответния актив на дата на прекласификацията се приема за негова „намерена“ амортизирана стойност. Кумулативната печалба или загуба, натрупана в друг всеобхватен доход, се изписва от собствения капитал (резерв от финансови активи, по справедлива стойност през друг всеобхватен доход) и се коригира за сметка на справедливата стойност на финансовия актив към датата на прекласификацията. Финансовият актив се оценява на датата на прекласификацията все едно винаги е бил отчитан по амортизирана стойност като корекцията засяга друг всеобхватен доход, но не засяга текущата печалба или загуба. Ефективният лихвен процент и оценяването на очакваните кредитни загуби не се коригира в резултат на прекласификацията.
- г) при прекласификация на финансов актив по справедлива стойност през друг всеобхватен доход към финансови активи по справедлива стойност през печалба или загубата, този актив продължава да се оценява по справедлива стойност. Натрупаната печалба или загуба в друг

всеобхватен доход се рециклира от собствения капитал (резерв от финансови активи, по справедлива стойност през друг всеобхватен доход) в текущата печалбата или загуба.

Обезценка на финансови активи

Групата признава коректив (провизия за обезценка) за очаквани кредитни загуби за всички дългови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата. Очакваните кредитни загуби се изчисляват като разлика между договорните парични потоци, дължими съгласно условията на договора, и всички парични потоци, които Групата очаква да получи, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент. Очакваните парични потоци включват и паричните потоци от продажбата на държаното обезпечение или други кредитни подобрения, които представляват неразделна част от условията на договора.

Търговски вземания

За изчисляване на очакваните кредитни загуби на *търговските вземания* Групата е избрала и прилага *опростен подход на база матрица за изчисление на очаквани кредитни загуби* и не проследява последващите промени в кредитния им риск. При този подход то признава коректив (провизия за обезценка) въз основа на очакваната кредитна загуба за целия срок на вземанията към всяка отчетна дата.

Съдебни и други вземания

За изчислението на очакваните кредитни загуби по *съдени и други вземания и предоставени заеми*, Групата прилага общия подход за обезценка, определен от МСФО 9. Съгласно този подход Групата прилага “тристепенен” модел за обезценка въз основа на промени спрямо първоначалното признаване на кредитното качество на финансовия инструмент (актив).

Очакваните кредитни загуби се признават на два етапа:

а. Финансов актив, който не е кредитно обезценен при първоначалното му възникване/придобиване, се класифицира в Етап (Stage) 1. Това са заеми, предоставени: на длъжници с нисък риск от неизпълнение и стабилни като тенденции добри ключови показатели (финансови и нефинансови), редовно обслужвани, и, и без наличие на дължими суми, които са в просрочие. От първоначалното му признаване неговият кредитен риск и качества са обект на непрекъснато наблюдение и анализи. Очакваните кредитни загуби на финансовите активи, класифицирани в Етап 1 се определят на база на кредитни загуби, които са резултат от възможни събития на неизпълнение, които биха могли да настъпят в рамките на следващите 12 месеца от живота на съответния актив (12-месечни очаквани кредитни загуби за инструмента).

б. В случаите, когато след първоначалното признаване на финансов актив, кредитният му риск нарасне значително и в резултат от това неговите качества се влошат, той се класифицира в Етап (Stage) 2. Очакваните кредитни загуби на финансовите активи, класифицирани в Етап 2 се определят за целия оставащ живот (срок) на съответния актив, независимо от момента на настъпването на неизпълнението (очаквани кредитни загуби за целия живот (срок) на инструмента).

В случаите, когато кредитният риск на финансов актив нарасне до ниво, което индикира, че има настъпило събитие на неизпълнение, финансовият актив се счита за обезценен и той се класифицира в Етап (Stage) 3. На този етап се установяват и изчисляват понесените загуби по съответния актив за целия му оставащ живот (срок).

Ръководството на Групата е извършило съответни анализи, на база на които е определило комплекс от критерии за събития на неизпълнение. Един от тях е просрочия на дължими договорни плащания

повече от 90 дни, освен ако за определен инструмент не са налице обстоятелства, които правят оборимо това твърдение. Наред с него, се наблюдават и други събития, въз основа на вътрешна и външна информация, които са индикатор, че длъжникът не е в състояние да заплати (възстанови) всички все още дължими от него суми по договор, вкл. като се вземат предвид и всички кредитни улеснения предоставени от Групата.

Парични средства и вземания по репо сделки

По отношение на паричните средства в банки и вземанията по репо сделки, Групата прилага общия подход за изчисление на очакваните кредитни загуби съгласно МСФО 9. Съгласно този подход Групата прилага “тристепенен” модел за обезценка въз основа на промени спрямо първоначалното признаване на кредитното качество на финансовия инструмент (актив).

Очакваните кредитни загуби се признават на два етапа:

- а. Финансов актив, който не е кредитно обезценен при първоначалното му възникване/придобиване, се класифицира в Етап (Stage) 1. Това са заеми, предоставени: на длъжници с нисък риск от неизпълнение и стабилни като тенденции добри ключови показатели (финансови и нефинансови), редовно обслужвани, и, и без наличие на дължими суми, които са в просрочие. От първоначалното му признаване неговият кредитен риск и качества са обект на непрекъснато наблюдение и анализи. Очакваните кредитни загуби на финансовите активи, класифицирани в Етап 1 се определят на база на кредитни загуби, които са резултат от възможни събития на неизпълнение, които биха могли да настъпят в рамките на следващите 12 месеца от живота на съответния актив (12-месечни очаквани кредитни загуби за инструмента).
- б. В случаите, когато след първоначалното признаване на финансов актив, кредитният му риск нарасне значително и в резултат от това неговите качества се влошат, той се класифицира в Етап (Stage) 2. Очакваните кредитни загуби на финансовите активи, класифицирани в Етап 2 се определят за целия оставащ живот (срок) на съответния актив, независимо от момента на настъпването на неизпълнението (очаквани кредитни загуби за целия живот (срок) на инструмента). В случаите, когато кредитният риск на финансов актив нарасне до ниво, което индикира, че има настъпило събитие на неизпълнение, финансовият актив се счита за обезценен и той се класифицира в Етап (Stage) 3. На този етап се установяват и изчисляват понесените загуби по съответния актив за целия му оставащ живот (срок).

За определяне на загубата от неизпълнение в параметрите на модела се използва кредитният рейтинг на финансовите институции, в които Групата е депозирала паричните си средства и с които е осъществили репо сделката. За целта се използват рейтингите на банките, определени от международно признати рейтингови фирми като Moody's, Fitch, S&P, BCRA и Bloomberg. На тази база, от една страна, се използват публични данни за PD (вероятности за неизпълнение), рефериращи към рейтинга на съответната банка, а от друга, от промяната на рейтинга на съответната банка, Групата оценява наличието на завишен кредитен риск. Загубите при неизпълнение се оценяват съобразно наличието на гарантирани и/или обезпечени суми по банковите сметки.

Дългови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

По отношение на дълговите инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход Групата прилага модел на обезценка на база нисък кредитен риск, базиран на общия подход за изчисление на очакваните кредитни загуби. Към всяка отчетна дата Групата определя дали дълговият инструмент продължава да бъде с нисък кредитен риск, като за целта използва цялата налична информация за съответния дългов инструмент. При тази оценка Групата оценява вътрешния кредитен рейтинг на дълговия инструмент. В определени случаи Групата може да преразгледа и определи даден финансов актив като такъв в неизпълнение, когато вътрешна и/или външна информация предоставя индикатори, че е малко вероятно Групата да получи пълния размер на неиздължените суми по договора, преди да се вземат каквито и да било кредитни подобрения, държани от нея.

Отписване

Финансов актив (или, когато е приложимо, част от финансов актив или част от група от сходни финансови активи) се отписва от консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата когато:

- правата за получаване на паричните потоци от актива са изтекли, или
- правата за получаване на парични потоци от актива са прехвърлени или Групата е поела задължението да плати напълно получените парични потоци, без съществена забава, към трета страна чрез споразумение за прехвърляне; при което: или а) Групата е прехвърлила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива; или б) Групата нито е прехвърлила, нито е запазила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива, но е прехвърлила контрола върху него.

Когато Групата е прехвърлила правата си за получаване на парични потоци от актива или е встъпила в споразумение за прехвърляне, тя прави оценка на това дали и до каква степен е запазила рисковете и ползите от собствеността. Когато Групата нито е прехвърлила нито е запазила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, нито е прехвърлила контрола върху него, тя продължава да признава прехвърления актив до степента на продължаващото си участие в него. В този случай Групата признава и свързаното с това задължение. Прехвърленият актив и свързаното задължение се оценяват на база, която отразява правата и задълженията, които Групата е запазила.

Продължаващо участие, което е под формата на гаранция върху прехвърления актив, се оценява по по-ниската от: първоначалната балансова стойност на актива и максималната сума на възнаграждението, което може да се изиска Групата да изплати.

2.23.2. Финансови пасиви

Първоначално признаване, класификация и оценяване

Финансовите пасиви на Групата включват търговски и други задължения. При първоначално им признаване обичайно те се класифицират като пасиви по амортизирана стойност.

Първоначално всички финансови пасиви се признават по справедлива стойност, а в случая на заеми и привлечени средства и търговски и други задължения, нетно от пряко свързаните разходи по сделката.

Последващо оценяване

Последващото оценяване на финансовите пасиви зависи от тяхната класификация. Обичайно те се класифицират и оценяват по амортизирана стойност, чрез метода на ефективния лихвен процент.

Отписване

Финансовите пасиви се отписват, когато задължението бъде погасено, или прекратено, или изтече. Когато съществуващ финансов пасив бъде заменен с друг от същия кредитор при по същество различни условия, или условията на съществуващ пасив бъдат съществено променени, тази размяна или модификация се третира като отписване на първоначалния пасив и признаване на нов. Разликата в съответните балансови суми се признава в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.23.3. Компенсиране (нетирание) на финансови инструменти

Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират (нетират) и в консолидирания отчет за финансовото състояние се отразява нетната сума, ако съществува приложимо законно право за компенсиране на признатите суми и ако е налице намерение за уреждане на нетна основа, или за едновременно реализиране на активите и уреждане на пасивите. Това изискване произтича от идеята на реалната стопанска същност на отношенията на Групата с даден контрагент, че при едновременното съществуване на тези две изисквания очакваният фактически бъдещ паричен поток и ползи от тези разчети за предприятието е нетният поток, т.е. нетната сума отразява реалното право или задължение на Групата от тези финансови инструменти - при всички обстоятелства да получи или плати единствено и само нетната сума.

Ако не са налице едновременно и двете условия се приема, че правата и задълженията на Групата по повод тези насрещни разчети (финансови инструменти) не се изчерпват при всички ситуации само и единствено с получаването или плащането на нетната сума.

Политиката за нетирането е свързана и с оценката, представянето и управлението на реалния кредитен и ликвиден риск, свързан с тези насрещни разчети.

Критериите, които се прилагат за установяване на "наличие на текущо и правно приложимо право за нетиране" са:

- да не зависи от бъдещо събитие, т.е да не е приложимо само при настъпване на някакво бъдещо събитие;
- да бъде възможно за упражняване и защитимо с правни способности в хода на (кумулятивно):
- обичайната дейност,
- в случай на неизпълнение/просрочие, и
- в случай на неплатежоспособност или несъстоятелност.

Приложимостта на критериите се оценява спрямо изискванията на българското законодателство и установените договорености между страните. Условието за "наличие на текущо и правно приложимо право за нетиране" винаги и задължително се оценява заедно с второ условие - за "задължително намерение за уреждане на тези разчети на нетна база".

2.24. Нетна печалба или загуба на акция

Основната нетна печалба или загуба на акция се изчислява като се раздели нетна печалба или загуба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите на дружеството-майка, притежатели на обикновени акции, на средно-претегления брой на държаните обикновени акции за периода.

Средно-претегленият брой акции представлява броят на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива през периода, умножен по средно-времевия фактор. Този фактор изразява броя на дните, през които конкретните акции са били държани, спрямо общия брой на дните през периода.

При капитализация, бонус емисия или разделяне, броят на обикновените акции, които са в обръщение до датата на това събитие, се коригира, за да се отрази пропорционалната промяна в броя на обикновените акции в обръщение така, сякаш събитието се е случило в началото на представения най-ранен период.

Нетна печалба или загуба на акции с намалена стойност не се изчисляват, тъй като няма издадени потенциални акции с намалена стойност.

2.25. Сегментно отчитане

Групата идентифицира своите отчетни сегменти и оповестява информация по сегменти в съответствие с организационната и отчетна структура за управление, използвана от ръководството на компанията-майка. Оперативните сегменти са компоненти на бизнеса, които се оценяват редовно от членовете на ръководството на компанията-майка, вземащи оперативни решения - като се използва финансова и оперативна информация, изготвена конкретно за сегмента, за целите на текущото наблюдение и оценяване на резултатите от дейността (изпълнението) и разпределението на ресурсите на Групата.

Оперативните сегменти на Групата текущо се наблюдават и направляват поотделно, като всеки оперативен сегмент представлява отделна бизнес област, която е носител на различни бизнес ползи и рискове. Оперативните сегменти, по които Групата наблюдава, измерва и контролира рисковете и възвръщаемостта за нея са обособени според основните бизнес дейности, извършвани от дружествата в Групата, а именно: а) търговия на финансови инструменти; б) информационно обслужване, в) регистрация и поддържане на емисии финансови инструменти за търговия и г) търговия с ел. енергия.

Информация по оперативни сегменти

Групата използва един измерител – брутен марж (печалба) при оценяването на резултатите в оперативните сегменти и за разпределянето на ресурси между тях. Тя се определя като разлика между сегментните приходи и сегментните разходи, пряко съотнесими към съответния сегмент.

Сегментните активи, пасиви, респективно приходи, разходи и резултати включват тези, които са и могат да бъдат директно относими към съответния сегмент, както и такива, които могат да бъдат разпределени на разумна база. Обичайно това са: а) за приходите – приходи от услуги; б) за разходите – разходите за материали и консумативи, разходите за външни услуги, разходите за амортизации и разходите за възнагражденията на персонала; в) за активите – нематериални активи, търговски вземания, задължения към доставчици, текущи задължения към персонала и за обществено осигуряване. Капиталовите разходи (инвестиции) по бизнес сегменти са отграничени

разходи, извършени през периода за придобиване или изграждане на секторни нетекущи активи, които се очаква да бъдат използвани през повече от един период.

Групата управлява имотите, машини и оборудване, нематериалните активи, инвестициите във финансови инструменти, както и данъците на ниво дружество и те не се разпределят на сегментно ниво.

Резултатите от дейности, които се считат за случайни спрямо основните типове операции (дейности) на Групата, както и неразпределяемите приходи, разходи, пасиви и активи, се отчитат отделно в позиция „неразпределени на ниво Група“. Тези суми по принцип включват: други доходи от дейността, освен ако не произтичат от дейността на конкретен сегмент, административни разходи, лихвени приходи и разходи, реализирани и нереализирани печалби и загуби от сделки с валута и инвестиции, инвестиции в други дружества, други вземания и разчети по данъци.

Прилаганата счетоводна политика за отчитането по сегменти, се основава на аналогични правила и принципи на тази, използвана от Групата за изготвяне на публичните ѝ отчети по закон.

2.26. Оценяване по справедлива стойност

Някои от активите и пасивите на Групата се оценяват и представят и/или само оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. На повтаряща се база, такива са: финансовите активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, финансови активи по амортизирана стойност, определени търговски и други вземания и задължения.

Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на даден актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между независими пазарни участници на датата на оценяването. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които Групата задължително има достъп.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници, когато те биха определяли цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях.

Групата прилага различни оценъчни техники, които биха били подходящи спрямо спецификата на съответните условия, и за които разполага с достатъчна база от входящи данни, като се стреми да използва в максимална степен наличната публично наблюдаема информация и респ. – да минимизира използването на ненаблюдаема информация. То използва основно приходния подход, като най-често прилаганата оценъчна техника е методът на дисконтираните парични потоци.

Справедливата стойност на всички активи и пасиви, които се оценяват и/или оповестяват в консолидираните финансови отчети по справедлива стойност, се категоризира в рамките на следната йерархия на справедливите стойности, а именно:

- Ниво 1 – Котирани (некоригирани) пазарни цени на активен пазар за идентични активи или пасиви;

- Ниво 2 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които са различни от директно котираните цени, но са пряко или косвено достъпни за наблюдение, вкл. когато котираните цени са обект на значителни корекции; и
- Ниво 3 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които в значителната си част са ненаблюдаеми.

Групата прилага основно справедлива стойност Ниво 1 и Ниво 3.

Притежаваните от Групата инвестиции, представляващи дългови ценни книжа с фиксирани или определяеми плащания и фиксирани матуритетни дати (държавните ценни книжа - облигации), класифицирани като финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, се оценяват и представят в консолидирания отчет за финансовото състояние по справедлива стойност (Ниво 1). Политиката на оценяване предвижда избор между по-ниската от двете стойности за съответния вид емисия облигации:

а) за глобалните емисии облигации:

- последна „цена купува“ на съответните емисии облигации, публикувана от международни информационни агенции в областта на финансовите инструменти (Reuters или Bloomberg) за последния работен ден от отчетния период (година) и
- „медианната стойност“ на поне три допълнителни котировки на последна „цена купува“ за последния работен ден от отчетния период (година), получени от активно търгуващи дилъри (български банки и инвестиционни посредници) на съответната емисия облигации.

б) емисии облигации, търгувани на вътрешен пазар:

- последна „цена купува“ на съответните емисии облигации, публикувана от международни информационни агенции в областта на финансовите инструменти (Reuters или Bloomberg) за последния работен ден от отчетния период (година) и
- „най-ниската стойност“ на поне три допълнителни котировки на последна „цена купува“ за последния работен ден от отчетния период (година), получени от активно търгуващи дилъри (български банки и инвестиционни посредници) на съответната емисия облигации.

Притежаваните от Групата капиталови инвестиции, представляващи акции или дялове в капитала на други дружества и предприятия (малцинствено участие), и които не са регистрирани за търговия на българска или чуждестранни борси и не се търгуват на капиталовия пазар (акции на Централен депозитар АД и в EuroSTP B.V.) се оценяват последващо по справедлива стойност, като политиката на оценяване предвижда използване предимно на значима ненаблюдаема изходна информация и данни дотолкова, доколкото релевантна за подобен тип дружества наблюдаема информация няма на разположение (Ниво 3).

За тези активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност във финансовите отчети на повтаряема база, Групата прави преценка към датата на всеки отчет дали е необходим трансфер в нивата на йерархия на справедливата стойност на даден актив или пасив в зависимост от разполагаемите и използваните към тази дата входящи данни.

В Групата са разработени вътрешни правила и процедури за измерването на справедливата стойност на различните видове активи и пасиви.

Групата използва външна консултантска експертиза за определяне на справедливата стойност на инвестициите в акциите и дяловете в капитала на други дружества и предприятия (малцинствено участие), класифицирани като финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен

доход. Приложението на оценъчните подходи и техники, както и използваните входящи данни за всеки случай на измерване на справедлива стойност, са обект на задължително обсъждане и координиране между ръководството на Групата и външните експерти, както и приемането на издаваните от тях външни оценителски доклади – особено по отношение на съществените предположения и крайните заключения и предложения за размера на справедливата стойност. Оценки на справедливата стойност подлежат на преглед и одобрение от ръководството на Групата.

За целите на финансовото управление ръководството текущо наблюдава и справедливата стойност (Ниво 1) на притежаваните от Групата финансови активи, като следи пазарната конюнктура на местните и международните пазари, общите лихвени нива, текущите пазарни цени на притежаваните емисии, доколкото има такива, както и съответната ликвидност по тях.

На датата на всеки финансов отчет съобразно счетоводната политика на Групата се прави от определено лице общ анализ на предварително събрана информация за движението в стойностите на активите и пасивите, които подлежат на оценка или оповестяване по справедлива стойност, за типа налични данни и възможните фактори за наблюдаваните промени, и се предлага за одобрение пред изпълнителните директори на дружеството -майка подхода за измерване на справедливите стойности на съответните активи и пасиви към тази дата. При необходимост това се консултира изрично с външни оценители.

Резултатите от оценъчния процес на измерване на справедливата стойност се представят на независимите одитори на дружествата в Групата.

За целите на оповестяванията на справедливата стойност, Групата е групирала съответните си активи и пасиви на база тяхната същност, основни характеристики и рискове, както и на йерархичното ниво на справедливата стойност.

2.27. Преценки от определящо значение при прилагане на счетоводната политика на дружеството. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност

При изготвяне на консолидирания годишен финансов отчет ръководството прави различни преценки, приблизителни оценки и предположения, които оказват влияние върху отчетените приходи, разходи, активи и пасиви по договори и съответстващите им оповестявания. В резултат на несигурността по отношение на тези предположения и приблизителни оценки, е възможно да възникнат съществени корекции в балансовата стойност на засегнатите активи и пасиви в бъдеще, и респ. отчетените разходи и приходи.

2.27.1. Признаване на приходи от годишни поддържащи такси

Дружеството-майка събира поддържаща такса за регистрирани емисии на финансови инструменти. Към края на всеки отчетен период, ръководството прави специално проучване и анализ на вероятността за събираемостта на този вид приходи, и за случаите, при които има първоначална висока несигурност за входящи парични потоци поради сериозни затруднения на фирмите-платци, особено когато са в ликвидация и/или процедура по несъстоятелност, признаването на прихода се отлага до датата на неговото евентуално реално събиране (плащане от съответната фирма-задължено лице).

Размерът на таксите, дължими по договори с клиенти, за които ръководството е преценило, че съществува вероятност от неплащане и съответно за които не се признава приход, с натрупване за последните три години възлиза на 64 х. лв., в т.ч. такси само към 31.12.2023 г. 45 х. лв. (31.12.2022 г.: 63 х. лв., в т.ч. такси за 2022 г.: 38 х. лв.).

Останалите ключовите преценки и предположения, които оказват съществено влияние върху размера и срока за признаване на приходите от договори с клиенти са оповестени в Приложение 2.7 и са свързани с идентифициране на задълженията за изпълнение, взаимоотношенията приципал – агент, начина на прехвърляне на контрола за всяко отделно задължение за изпълнение и определяне на цената на сделката, в т.ч. на променливите възнаграждения и техния размер.

2.27.2.Очаквани кредитни загуби

Измерването на очакваната кредитна загуба за финансови активи, отчитани по амортизирана стойност (вземания по договори с клиенти, други вземания, парични средства и еквиваленти и дългови ценни книжа) и за финансовите активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход (дългови инструменти) е област, която изисква съществени предположения за бъдещи икономически условия и кредитно поведение на клиенти и длъжници (например вероятността контрагентите да не изпълнят задълженията си и произтичащите от тях загуби).

За прилагането на тези изисквания ръководството прави редица важни преценки, като: а) определяне на критерии за идентифициране и оценка на значително увеличение на кредитния риск и наличие на кредитен рейтинг; б) избор на подходящи модели и предположения за измерване на очакваните кредитни загуби; в) формиране на групи от сходни финансови активи (портфейли) за целите на измерването на очакваните кредитни загуби, г) установяване и оценка за корелацията между историческите проценти на просрочие и поведението на определени макропоказатели, за да се отразят ефектите от прогнозите за тях в бъдеще при изчисленията на очакваните кредитни загуби.

Подход за обезценка на парични средства и еквиваленти и вземания по репо сделки

Групата прилага общия подход за изчисление на очакваните кредитни загуби на паричните средства и еквиваленти и вземанията по репо сделки. За целта тя прилага модел, базиран на кредитния рейтинг на финансовите институции, в които дружествата в Групата са депозирали паричните си средства или от която е придобило ценните книжа с клауза за обратно изкупуване. Тези кредитни рейтинги са присъдени основно от следните институции: Moody's, Standard and Poor's, Fitch, Българска Агенция за Кредитен рейтинг. На тази база, от една страна, се определят показателите за PD (вероятности за неизпълнение), като се използват публичните данни на PD рефериращи към рейтинга на съответната банка, а от друга, чрез промяната на рейтинга на съответната банка от период в период, Групата оценява наличието на завишен кредитен риск.

Загубите при неизпълнение се оценяват по формулата за изчисление на очакваните кредитни загуби е: $ECL = PD \times LGD \times EAD$, където:

- ECL е показателя за очаквани кредитни загуби,
- PD е показателя за вероятност за неизпълнение,
- LGD е показателя за загубата при неизпълнение и
- EAD е показателя на сума на експозицията при неизпълнение.

При определянето на LGD се взема предвид наличието на гарантирани и/или обезпечени суми по съответните банкови сметки.

На база на направените анализи, базирайки се на рейтингите на обслужващите банки и рефериращите на тях PD, към 31.12.2023 г. Групата е признала обезценка на парични средства и еквиваленти в размер на 11 х. лв. (31.12.2022 г. 36 х. лв.). (Приложение 25). По отношение на обезценката на вземанията по репо сделки анализът показва, че обезценката е незначителна, защото са обезпечени и събрани в кратък срок след отчетната дата и такава не е начислена.

Подход за обезценка на дългови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход и на дългови инструменти по амортизирана стойност

Очакваната кредитна загуба е част от негативната промяна в справедливата стойност, дължаща се на увеличен кредитен риск. При определяне на очакваните кредитни загуби от дългови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход групата прилага модел на база нисък кредитен риск и към края на всеки отчетен период. Групата определя дали дълговият инструмент може да бъде преценен като такъв с нисък кредитен риск като за целта преразглежда вътрешния или външния кредитен рейтинг на инструмента. Също така групата преценява дали съществува значително увеличение на кредитния риск, когато плащанията по договора са просрочени над 90 дни. Групата счита даден финансов инструмент като такъв в неизпълнение, когато договорените плащания са в просрочие в продължение на 180 дни.

Притежаваните от групата дългови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, представляват български държавни ценни книжа – облигации. При определяне на загубата от неизпълнение за кредитен рейтинг на тези книжа се използва кредитния рейтинг на Република България, присъден основно от следните институции: Moody's, Standard and Poor's, Fitch.

На база на направените анализи на кредитния рейтинг на притежаваните от групата дългови ценни книжа и съответстващите PD за тях, ръководството е определило, че размерът на очакваните кредитни загуби е с минимален размер и към 31.12.2023 г. и 31.12.2022 г. Групата не е признала обезценка на дългови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход и на дългови инструменти по амортизирана стойност (Приложение 17).

Подход за обезценка на краткосрочни търговски вземания, вкл. от свързани лица

Групата използва опростен подход и матрица за провизиране за изчисление на очакваните кредитни загуби (ОКЗ) за търговските вземания, вкл. вземания от свързани лица. Процентите на провизиране се базират на дните просрочие.

Матрицата за провизиране първоначално се основава на процентите на несъбираемост и крайна загуба, наблюдавани от Групата в исторически план и движението на вземанията по групи просрочия. Групата прецизира матрицата, за да коригира историческия опит с кредитните загуби чрез включване на прогнозна макроикономическа информация. Историческите проценти на просрочия се актуализират към всяка отчетна дата и промените в прогнозните приблизителни оценки се анализират.

Оценката на съотношението между наблюдаваните исторически проценти на неизпълнение, прогнозните икономически условия и очакваните кредитни загуби е съществена счетоводна оценка. Стойността на очакваните кредитни загуби е чувствителна към промени в обстоятелствата и прогнозните условия. Историческите кредитни загуби на дружествата в Групата и прогнозните икономически условия могат да се отклоняват спрямо действителната несъбираемост в бъдеще.

Направените анализи за историческото поведение на търговските вземания през последните три години показват 100% събираемост в рамките на кредитния период, поради което ръководството е определило, че очакваните кредитни загуби за търговските вземания, вкл. от свързани лица, които са и краткосрочни и обичайно събираеми за период от 30 дни, се доближават до нула. Също така не е установена конкретна корелация между поведението на определени макропоказатели и събираемостта на търговските вземания. На това основание Групата не е признала провизия за обезценка на търговски вземания, вкл. от свързани лица към 31.12.2023 г. и 31.12.2022 г.

Подход за обезценка на други индивидуални вземания

Групата е възприела общия подход за изчисляване на обезценката от очакваните бъдещи кредитни загуби за някои индивидуални вземания, съгласно МСФО 9. За целта Групата прилага модел на индивидуализирани вероятностно претеглени сценарии за събираемост и бъдещи парични потоци, с допускания за загуба при настъпване на събитие на загуба.

При определянето на загубата се вземат предвид всички гарантирани и/или обезпечени и/или застраховани вземания. По този начин, като последна стъпка, използвайки всички тези параметри, и след дисконтиране, се достига до калкулация на оценката на очакваната кредитна загуба за съответния период на съответния финансов актив.

В Етап 1 се включват вземания, които са класифицирани като „редовни“ съгласно вътрешно разработена рискова класификационна схема. Това са вземания от длъжници с нисък риск от неизпълнение, редовно обслужване, без значителни влошавания в ключови показатели (финансови и нефинансови), и не са налице дължими суми, които са в просрочие. Очакваната загуба от обезценка за тези вземания се изчислява за следващите 12 месеца и очакването на дружеството за размера на загуба при експозиция в неизпълнение в следващите 12 месеца.

В Етап 2 се включват вземания и предоставени гаранции, които са класифицирани като „съмнителни“. Това са вземания и предоставени гаранции, при които е налице установено (на база комплекс от показатели) съществено влошаване на кредитния риск, свързан с длъжника, спрямо първоначалното признаване на експозицията. Очакваната загуба от обезценка за тези вземания се изчислява за целия живот на вземането, които се счита за кредитно-необезценен и очакването на Групата за размера на загуба при експозиция в неизпълнение за целият ѝ жизнен цикъл.

В Етап 3 попадат предоставени вземания, които са класифицирани като „в неизпълнение“. Това са вземания, при които вече са налице доказателства, че вземането е вече кредитно-обезценено, т.е. настъпило е кредитно събитие (съгласно приетата политика за състав на събития за неизпълнение). За целта се извършва анализ на система от показатели, използвани като индикатори за настъпили кредитни загуби. Загубата от обезценка се изчислява за размера на загуба при кредитно-обезценена експозиция в неизпълнение за целия ѝ жизнен цикъл.

Обезценки на вземания от банка в несъстоятелност

Групата, чрез дружеството-майка има цедирано вземане по депозит в банка поставена първоначално под специален надзор през месец юни 2014 г. и в следствие обявена в несъстоятелност през м. април 2015 г. Вземането е с брутен размер 1,214 х. лв. (Приложение № 22). Ръководството на дружеството-майка, още в предходни периоди (преди 2022 г.), е взело решение, че това вземане е на Етап 3 и за признаване на 100% обезценка.

Съгласно договора за цесия от 2014 г. продажната цена за цедираното вземане се заплаща при условията на разсрочено плащане. През 2017 г. в СГС е заведено търговско дело по предявени от синдиците на банката срещу длъжника искове за обявяване за недействително спрямо кредиторите

на несъстоятелността на извършено от длъжника прихващане с придобитите по договора вземания. Допълнително, в договора за прехвърляне на вземането от 2014 г. длъжникът по вземането и дружеството изрично са се договорили, в случай че в който и да било момент след сключването на споразумението възникне спор относно действителността на прихващането, сроковете за заплащане от страна на цесионера на вноските от продажната цена и дължимата върху нея лихва спират да текат между страните до приключването на съответното съдебното производство по разрешаване на спора с влязло в сила съдебно решение.

Преценката за размера на признатата 100% обезценка в предходни години е направена от ръководството на дружеството-майка на база експертно юридическо мнение и на базата на решението по делото на Софийски градски съд от 2019 г. обявяващо за недействително по отношение на кредиторите на несъстоятелността на банката в несъстоятелност на прихващането на насрещни вземания между длъжника и дружество, което в последствие е обжалвано.

Със свое решение от 2021 г. Конституционният съд на РБ обявява за противоконституционни определени разпоредби на Закона за банковата несъстоятелност и на Закона за банковата несъстоятелност. Решението на Конституционния съд на РБ създава благоприятно условия за реализиране правата на Групата по договора за цесия от 2014 г. Съответно, с решение от 2021 г. на Апелативен съд - София е отменено решението на Софийски градски съд от 2019 г., с което на основание на Закона за банковата несъстоятелност (чл. 59, ал.5) е обявено за недействително по отношение на кредиторите на несъстоятелността на банката в несъстоятелност.

Решението на Апелативен съд - София е обжалвано пред Върховия касационен съд (ВКС), но с окончателно определение от 2022г. на ВКС касационната жалба не е допусната за разглеждане по същество и решението на Апелативен съд - София от 2021 г. е влязло в сила.

Съответното съдебното производство по спора е приключило с влязло в сила съдебно решение на Апелативния съд през 2022 г., което установява, че цесията не е недействителна и длъжникът следва, по силата на споразумението, да продължи плащанията.

Към 31.12.2023 г. ръководството отново е направило анализ и преценка за събираемостта на вземането, като е взело предвид и новонастъпили обстоятелства, възникнали към датата на съставяне на настоящия консолидиран финансов отчет и свързани с водени предварителни преговори за сключване на договор за продажба на обезцененото вземане. В резултат на този анализ, ръководството е отчело, че все още е налице значителна несигурност относно вероятността за частично събиране на вземането по договора за цесия и поради това не е отчетено частично възстановяване на обезценката от 100% в консолидирания финансов отчет към 31.12.2023 г.

Обезценки на съдебни вземания

Групата, чрез дъщерното си дружество БНЕБ ЕАД, има съдебно вземане (Приложение 22) от контрагент, в процедура по обявяване в несъстоятелност, с брутен размер 5,430 х. лв. и балансова стойност нула към 31.12.2023 г. (2022 г.: брутен размер 6,747 х. лв. и балансова стойност 1,082 х. лв.) Ръководството на Групата е направило подробен анализ и преценка за събираемостта на вземането и е взело решение за признаване на обезценка за кредитни загуби по него при прилагане на вероятностно-претеглен модел на конкретно разработени сценарии за погасяване на вземането. За целта то е използвало актуализирано експертно правно становище за статуса на казуса, както и правни и стопански документи относно длъжника, финансови данни и друга информация. На база на този анализ, ръководството е определило, че съдебното вземане е в Етап 3 и е признало обезценка за очаквани кредитни загуби към 31.12.2022 г. в размер на 2,965 х. лв. (Приложение 8).

През 2023 г. е събрана сумата от 1,082 х. лв., което представлява стойността на вземането нетно от обезценка в отчета за финансово състояние към 31.12.2022 г. и допълнителната сума от 235 х. лв. в резултат от постъпили допълнителни суми в масата на несъстоятелността на длъжника. В резултат на това е реинтегрирана съответната част от обезценката на несъбраното вземане. Към 31.12.2023 г. брутния размер на съдебното вземане е в размер на 5,430 х. лв. (2022 г. : 5,665 х. лв.), като за целия размер на вземането е призната обезценка (Приложение 22).

2.27.3. Оценка на справедливата стойност на капиталови инвестиции

Когато справедливата стойност на капиталовите инвестиции, отчетени в консолидирания отчет за финансовото състояние, не може да бъде измерена на база котирани цени на активни пазари, тогава тя (справедливата стойност) се определя чрез използване на други оценъчни модели и техники, включително чрез прилагане на модела на дисконтираните парични потоци. Използваната входяща информация в тези модели се събира от наблюдавани пазари, където това е възможно, но когато това не може да бъде направено, за определянето на справедливите стойности предполага приложението на определена степен на преценка. Такава преценка включва разглеждането, анализа и оценката за входящите данни като например, за ликвиден риск, кредитен риск и волатилност. Промените в предположенията за тези фактори могат да повлияят върху размера на отчетената справедлива стойност на финансовите инструменти.

Основните ключови предположения и компоненти на оценъчните модели, както и данни за самите справедливи стойности, определени към 31.12.2023 г. и 31.12.2022 г. са оповестени в Приложение 17.2.

2.27.4. Договори за лизинг

При идентифициране и класифициране на лизинг или на лизингов елемент в даден договор, ръководството на Групата прави редица важни преценки:

- налице ли е договор за лизинг, в т.ч. дали договорът съдържа идентифициран актив и дали по силата на него се прехвърля правото на контрол над използвания актив за съответния срок на договора;
- определяне срока на лизинга;
- определяне на диференциалния лихвен процент по договорите за лизинг.

Групата има три споразумения за оперативен лизинг съгласно отменения МСС 17. Тя е направила анализ и е определила, че: а) първото споразумение не отговаря на условията за признаване на актив "право на ползване", доколкото контролът върху идентифицирания актив е съвместен с трето лице, б) второто споразумение също съдържа лизинг, но на база очакванията и намеренията на ръководството за упражняване на опциите за подновяване/прекръстване, договорът е краткосрочен и в) третото споразумение съдържа лизинг, не е краткосрочно, а Групата има контрол над използвания идентифициран актив за съответния срок на договора. Идентифицираният актив по този договор е помещение за колокиране на оборудване на Групата.

При определяне на срока на лизинга ръководството е взело предвид неотменимия период на лизинга, заедно с периодите, по отношение на които съществува опция за удължаване, ако е сигурно, че тя ще бъде упражнена, както и периодите, по отношение на които съществува опция за прекръстване, ако е достатъчно сигурно, че тя ще бъде упражнена. По отношение на тези опции и

вероятността за тяхното упражняване или не, ръководството е взело предвид редица фактори като: важността на наетия актив за дейността на Групата, разходи, които биха били свързани с прекратяване на договора и определяне на нов актив за нуждите на предприятието, опита до момента с тези активи и с наемодателите и др.п.

Договорът за лизинг, идентифициран от ръководството като такъв, по който се прехвърля контрол над използвания идентифициран актив е сключен за неопределен време. На базата на предположенията, описани по-горе и на база намеренията на ръководството, то е определило, че срокът на договора е 5 години.

При настъпване на важно събитие, или съществено изменение в обстоятелствата, които са под контрола на Групата и засягат сигурността в упражняването на опциите за удължаване/прекратяване, тя прави повторна оценка на срока на договора.

В случаите, в които Групата е лизингополучател и не може непосредствено от договорите да определи лихвения процент, необходим ѝ за дисконтиране на задълженията по лизинг, тя използва диференциалния лихвен процент, който би плащала в случай, че заеме финансови средства, необходими за получаването на актив със сходна стойност на актива „право на ползване“, за сходен период от време, при сходно обезпечение и в сходна икономическа среда. За договори, за които Групата няма аналогично финансиране, тя търси наблюдаеми данни като пазарни нива на кредитите и банкова статистика, която е публично достъпна и прави специфични за нея изчисления и корекции, за да отрази собствения си кредитен рейтинг. На тази база, ръководството е приело, че диференциален лихвен процент за идентифицирания от него договор за лизинг е 3 %.

Към датата на всеки отчет ръководството на Групата извършва преглед за обезценка на активите „право на ползване“. Ако са налице индикатори, че възстановимата стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите.

2.27.5. Актюерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани изчисления на сертифицирани актюери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор, които предположения са преценени от ръководството като разумни и уместни за дружеството (Приложение 2.22 и Приложение 29).

2.27.6. Признание на активи по отсрочени данъци

При признаването на отсрочените данъчни активи от ръководството е оценена вероятността отделните намаляеми временни разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на дружествата в Групата те да генерират в перспектива достатъчно данъчни печалби за тяхното компенсиране срещу тези печалби и/или наличие за съответния период на облагаеми временни разлики.

Към 31.12.2023 г. натрупаните данъчни загуби са в размер на 4,402 х.лв., в т.ч. данъчна загуба, възникнала през 2023 г. – 839 х.лв., възникнала през 2022 г. – 862 х.лв., възникнала през 2021 г. – 650 х.лв., 2020 г. 1,073 х.лв. и данъчна загуба, възникнала през 2019 г. 978 х.лв. (31.12.2022 г.: 3,563 х.лв., в т.ч. данъчна загуба възникнала през 2022 г. – 862 х.лв., възникнала 2021 г. – 650 х.лв., възникнала през 2020 г.: 1,073 х.лв. и данъчна загуба, възникнала през 2019 г.: 978 х.лв.). Ръководството е преценило, че към датата на издаване на настоящия консолидиран финансов

отчет, съществува несигурност дали и доколко в рамките на законовия срок за пренасяне на данъчни загуби (5 години), дружествата от Групата ще генерират достатъчна облагаема печалба, поради което е приложен по-консервативен подход. Затова към 31.12.2023 г. не са признати активи по отсрочени данъци в размер на 440 х. лв. (31.12.2022 г. – 356 х. лв.), свързани с данъчни загуби.

Групата е признала активи по отсрочени данъци във връзка с останалите намаляеми временни разлики, възникващи основно от обезценка на други вземания и амортизации на дълготрайни материални и нематериални активи, доколкото е преценило, че в бъдеще те ще могат да бъдат приспаднати срещу бъдещи печалби или облагаеми временни разлики (Приложение № 2.24 и Приложение № 19).

2.27.7.Признаване на провизии при неизпълнение по договори

През 2022 г. е възникнал технически инцидент в ЕСТ-ДН на доставчика на услугата, довел до публикуване за кратък период от време на некоректни данни за цените в BGN на интернет страницата на борсовия оператор на електрическа енергия. Инцидентът се дължи изцяло на софтуерна грешка в ЕСТ-ДН от страна на доставчика на услугата и договорът с доставчика съдържа клаузи покриващи разходи, причинени от доказани преки вреди в резултат на небрежност или умисъл.

През 2023 г. все още няма развитие във връзка с инцидента.

Ръководството е направило анализ и оценка на евентуалните ефекти от възможни сценарии за потенциални задължения и вероятността за изходящи парични потоци за дружеството. Процесът на анализ и изчисления на евентуални ефекти от техническия инцидент с публикувани некоректни данни за цените на търгуваната електроенергия включва множество и различни допускания и параметри относно какви биха били действията и решенията на участниците на пазара, какви биха били пазарните и ценови сценарии при тази или липсата на тази ситуация. Допълнително усложнение за оценката идва от обстоятелството, че сделките се осъществяват по независим анонимен механизъм и цените, по които се търгува електроенергията, се изчисляват по специфичен алгоритъм на европейско ниво (EUPHEMIA), който се използва от всички енергийни борси в страните от ЕС от доставчика на софтуерната услуга, а самото дружеството няма контрол и не може да влияе на ценовите изчисления. Поради това изготвянето на симулационни сценарии за ефекти от техническия инцидент е свързано с висока степен на несигурности, субективни преценки и достигането на множество възможни изходи.

На база направения анализ и оценка на обстоятелствата, вкл. и за 2023 г. около техническия инцидент и разгледаните множество сценарии за възможни изходи от него и евентуални изходящи парични потоци, и свързаните с тях редица несигурности, ръководството е приело позиция, че към настоящия момент не може да се направи достатъчно надеждна и обоснована оценка на евентуални пропуснати ползи в случай, че такива бъдат доказани, и съответно - да не се признава както провизия за задължение, така и вземане за възстановяване (Приложение 38).

2.27.8. Преценки при представянето на разходите

През 2023 г. Групата чрез дъщерното дружество БНЕБ ЕАД активно инвестира свободни парични средства за постигане на по-добра доходност. За целта то има сключен договор за консултации по инвестирането на средствата за постигането на по-добри условия с банки-контрагенти. Поради това Групата е приела да представя разходите по този договор като част от финансовите разходи. Представянето на тези разходи като финансови кореспондира с приходите по договора, които са финансови по своята същност, реализирани са и са пряко свързани с договора (Приложение 11).

Това представяне има за цел постигане на по-добра проследимост и отграничаване на резултатите от основната дейност, която е свързана с организиране на борсов пазар за търговия в областта на енергетиката от инвестирането, управлението и генерирането на печалби или загуби от оперирането с наличните парични средства.

2.28. Провизии и условни задължения

Провизии се признават, когато Групата има сегашно задължение (правно или конструктивно) в резултат на минали събития; има вероятност за погасяване на задължението да бъде необходим поток от ресурси, съдържащ икономически ползи; и може да бъде направена надеждна оценка на стойността на задължението. Когато Групата очаква, че някои или всички необходими за уреждането на провизията разходи ще бъдат възстановени, например съгласно застрахователен договор, възстановяването се признава като отделен актив, но само тогава когато е практически сигурно, че тези разходи ще бъдат възстановени. Задължение, за което Групата е отговорна заедно и поотделно с други страни, е условно задължение, до степенята до която се очаква, че задължението ще бъде уредено от други страни. Разходите за провизии се представят в отчета за доходите, нетно от сумата на възстановените разходи. Когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е съществен, провизиите се дисконтират като се използва текуща норма на дисконтиране преди данъци, която отразява специфичните за задължението рискове. Когато се използва дисконтиране, увеличението на провизията в резултат на изминалото време, се представя като финансов разход. Условни задължения се оповестяват, когато Групата има значими възможни, но не и настоящи задължения или има настоящи задължения, за които не е вероятно да се появи необходимост от изходящ поток от ресурси или за които не може да се направи достатъчно надеждна оценка на задължението.

3. ПРИХОДИ ОТ ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ

3.1. Информация за видовете приходи

Приходите от договори с клиенти по оперативни сегменти и видове услуги включват:

	2023 BGN'000	2022 BGN'000
Оперативен сегмент "Търговия с електрическа енергия"	14,154	14,084
Такса за търговия с електрическа енергия	10,804	10,777
Годишна такса	2,003	1,929
Такса за докладване на данни	517	411
Такса участие	228	216
Такса обучение	178	161
Други такси	424	509
Неустойки	-	81
Оперативен сегмент "Регистрация и поддържане на емисии финансови инструменти за търговия"	1,456	1,061
Такса за регистрация на дружества	1,222	899
Такса за членство	160	132
Такса за промяна на параметри на емисии	40	22
Такса за неразкриване на информация и такса за временно спиране от търговия	28	8
Такса за присвояване на борсов код	3	-
Такса за преместване на емисия	2	-
Такса допускане на борсов посредник	1	-
Оперативен сегмент „Информационно обслужване“	1,034	866
Такса за информационно обслужване	930	786
Такса за докладване на данни ОМП	93	70
Такса право на ползване на търговска марка	11	10
Оперативен сегмент „Търговия с финансови инструмент“	1,067	1,247
Комисиони за сделки на Борсата	802	1,129
Месечни комисионни за достъп до търговия	209	94
Такса за поддържане неприсъствени работни станции	28	23
Месечна такса за свързаност	25	-
Финансови санкции на членовете на Борсата	2	1
Такса за изпитване на съвместимост на алгоритъм	1	-
Общо	17,711	17,258

Сделки от покупко-продажби на електрическа енергия на борсов пазар (Приложение 2.7)

	2023 BGN '000	2022 BGN '000
Приходи от продажби на електрическа енергия	6,577,566	14,877,525
Разходи за покупка на електрическа енергия	(6,577,566)	(14,877,525)

Суми, събирани от името на трети лица (Приложение 2.7)

Приходи от „Цена Задължение към обществото“	-	4,409
Разходи за „Цена Задължение към обществото“	-	(4,409)

Изплатени и получени суми, плащани от името на трети лица през периода (компенсации за крайни потребители) (Приложение 2.7)	2023 BGN '000	2022 BGN '000
Изплатени компенсации към крайни потребители на електрическа енергия	(48,525)	(288,983)
Получени средства от ФСЕС	48,525	263,555
Получени средства от Министерство на енергетиката	-	25,428
	-	-

3.2. Задължения за изпълнение по договори с клиенти

Задълженията за изпълнение като тип са подробно оповестени в Приложение 2.7.

3.3. Салда по договори с клиенти

Изменението на вземанията по договори с клиенти и пасивите по договори с клиенти е следното:

	31.12.2023 BGN'000	31.12.2022 BGN'000
Вземания по договори с клиенти (Приложение 20.1)	720	567
Пасиви по договори с клиенти (Приложение 32)	57	49

4. ДРУГИ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА

Другите доходи от дейността включват:

	2023 BGN'000	2022 BGN'000
Приходи от събрани обезценени съдебни вземания	235	-
Приходи от финансиране по програма Хоризонт 2020	154	247
Приходи от консултантски услуги	48	25
Приходи от наеми	34	30
Приходи от финансиране по програма BeamUpLab	17	25
Приходи от отписани задължения	5	3
Приходи от компенсиране за електрическа енергия на небитови крайни клиенти	2	12
Продажба на дълготрайни материали активи	1	22
Други	2	36
Общо	498	400

5. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ И КОНСУМАТИВИ

Разходите за материали и консумативи включват:

	2023 BGN'000	2022 BGN'000
Гориво и резервни части	29	24
Офис консумативи и хигиенни материали	25	46
Рекламни материали	15	4
Канцеларски материали	5	4
Общо	74	78

6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

Разходите за външни услуги включват:

	2023 BGN'000	2022 BGN'000
Лицензионни такси	2,802	2,287
Абонаменти, одит и други консултантски услуги	1,319	783
Счетоводно - административно и деловодно обслужване	735	780
Докладване на данни	426	353
Поддръжка офис	186	213
Такси за членство	112	77
Реклама	104	80
Комуникации	74	87
Наеми	51	43
Текущи ремонти	39	120
Застраховки	34	31
Данъци и такси	12	12
Други	181	154
Общо	6,075	5,020

Към 31.12.2023 г. са начислени разходи за задължителен одит на индивидуалните годишни финансови отчети на дружествата от Групата и на консолидирания годишен финансов отчет в размер на 58 х.лв. (2022 г.: 40 х.лв.). Не са предоставяни данъчни консултации и други услуги, несвързани с одита през 2023 г. от одиторите на отчета по закон.

7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

Разходите за персонала включват:

	2023 BGN'000	2022 BGN'000
Текущи възнаграждения	3,509	2,931
Вноски по социалното и здравно осигуряване върху текущи възнаграждения	363	318
Начислени суми за неизползван отпуск	191	153
Социални придобивки и плащания	65	54
Начислени суми за социално и здравно осигуряване за неизползван отпуск	28	23
Начислени суми за задължения към персонала при пенсиониране (Приложение 27)	25	16
Общо	4,181	3,495

8. РАЗХОДИ ЗА ОБЕЗЦЕНКА НА СЪДЕБНИ ВЗЕМАНИЯ

	2023 BGN'000	2022 BGN'000
Начислени провизии за очаквани кредитни загуби (обезценки) на други вземания (Приложение 22 и Приложение 2.29.2)	-	2,965
Общо	-	2,965

9. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

Другите разходи за дейността включват:

	2023 BGN'000	2022 BGN'000
Командировки	148	93
Представителни мероприятия	75	83
Спонсорство и финансиране	58	11
Обучения и семинари	46	86
Такси търговски марки и лицензи	1	1
(Възстановени)/начислени провизии за очаквани кредитни загуби по парични средства (Приложение 25)	(25)	(59)
Други	66	64
Общо	369	279

10. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ

Финансовите приходи включват:

	2023 BGN'000	2022 BGN'000
Приходи от лихви по депозити в банки	4,799	353
Приходи от лихви по споразумения с клауза за обратно изкупуване	3,469	-
Приходи от лихви по дългови ценни книжа по амортизирана стойност	252	244
Приходи от лихви по дългови ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	40	51
Приходи от дивиденди	1	9
Общо	8,561	657

11. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

Финансовите разходи включват:

	2023 BGN'000	2022 BGN'000
Разходи по консултантски договор по управление на парични средства	1,105	-
Банкови такси по предоставени овърдрафти	206	54
Разходи за лихви по договори за лизинг	11	-
Разходи за лихви по договор за овърдрафт	3	-
Разходи по валутни операции	3	51
Такса съхранение на парични средства	-	467
Общо	1,328	572

12. РАЗХОД ЗА ДАНЪК ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА

Основните компоненти на разхода за данък в печалбата или загубата за отчетните периоди, завършващи на 31 декември, са както следва:

Консолидиран отчет за всеобхватния доход (печалба или загуба за годината)	2023 BGN'000	2022 BGN'000
Данъчна печалба за годината на дружествата от Групата, нетно	14,093	8,421
Текущ разход за данък	(1,493)	(924)
Отсрочени данъци върху печалбата от:		
Възникване и обратно проявление на временни разлики	17	329
Общо разход за данък върху печалбата, отчетен в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за периода)	(1,476)	(595)

Равнение на разхода за данък върху печалбата, определена спрямо счетоводния резултат	2023 BGN'000	2022 BGN'000
Консолидирана счетоводна печалба за годината	13,997	5,128
Данък върху печалбата: 10% (2022 г.: 10%)	(1,392)	(513)
От непризнати суми по данъчни декларации	-	(1)
Ефект от непризнати отсрочени данъчни активи върху данъчна загуба (Приложение 19)	(84)	(81)
Общо разход за данък върху печалбата, отчетен в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината)	(1,476)	(595)

Данъчните ефекти, свързани с другите компоненти от всеобхватния доход са както следва:

	2023 BGN'000			2022 BGN'000		
	Стойност преди данък	Икономия от/(Разход за) данък	Стойност нетно от данък	Стойност преди данък	Икономия от/(Разход за) данък	Стойност нетно от данък
Компоненти, които няма да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата						
Последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи	(26)	-	(26)	59	-	59
Нетна промяна в справедливата стойност на капиталови инвестиции по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	54	(5)	49	(43)	4	(39)
Компоненти, които могат да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата						
Нетна промяна в справедливата стойност на дългови ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	(1)	-	(1)	(148)	16	(132)
Общо друг всеобхватен доход за годината	27	(5)	22	(132)	20	(112)

13. ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

Другият всеобхватен доход включва:

	2023 BGN '000	2022 BGN '000
Компоненти, които няма да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата		
Последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи	(26)	59
Нетна промяна в справедливата стойност на капиталови финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	54	(43)
Данък върху доходите, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход	(5)	4
	23	20
Компоненти, които могат да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата		
Нетна промяна в справедливата стойност на дългови ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	(1)	(148)
Данък върху доходите, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход	-	16
	(1)	(132)
Общо друг всеобхватен доход за годината	22	(112)

14. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ

	Сгради		Компютри и офис оборудване		Транспортни средства		Други		Аванси за придобиване на ДМА		Общо	
	2023 BGN'000	2022 BGN'000	2023 BGN'000	2022 BGN'000	2023 BGN'000	2022 BGN'000	2023 BGN'000	2022 BGN'000	2023 BGN'000	2022 BGN'000	2023 BGN'000	2022 BGN'000
Отчетна стойност												
Салдо на 1 януари	1,928	1,920	893	846	307	353	400	368	9	76	3,537	3,563
Придобити	325	8	36	36	2	1	9	5	37	163	409	213
Трансфер от аванси за придобиване на ДМА	-	-	23	40	-	-	23	190	(46)	(230)	-	-
Отписани	(277)	-	(44)	(29)	(3)	(47)	-	(163)	-	-	(324)	(239)
Салдо на 31 декември	1,976	1,928	908	893	306	307	432	400	-	9	3,622	3,537
Натрупана амортизация												
Салдо на 1 януари	(838)	(720)	(662)	(566)	(140)	(111)	(147)	(247)	-	-	(1,787)	(1,644)
Начислена амортизация	(136)	(118)	(104)	(125)	(75)	(76)	(59)	(42)	-	-	(374)	(361)
Отписана амортизация	278	-	44	29	3	47	-	142	-	-	325	218
Салдо на 31 декември	(696)	(838)	(722)	(662)	(212)	(140)	(206)	(147)	-	-	(1,836)	(1,787)
Балансова стойност на 31 декември	1,280	1,090	186	231	94	167	226	253	-	9	1,786	1,750
В т.ч. балансова стойност на активите „право на ползване 31 декември (Приложение 33)	242	20	-	-	12	17	-	-	-	-	254	37
Балансова стойност на 1 януари	1,090	1,200	231	280	167	242	253	121	9	76	1,750	1,919

Отчетната стойност на напълно амортизираните машини и оборудване, представени в консолидирания отчет за финансовото състояние, ползвани в дейността на Групата към 31.12.2023 г. е 579 х. лв. (31.12.2022 г.: 700 х. лв.).

15. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Лицензии		Програмни продукти		Сайт за интернет търговия		В процес на придобиване		Общо	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Отчетна стойност										
Салдо на 1 януари	5,316	5,316	873	868	11	11	181	81	6,381	6,276
Придобити	-	-	117	5	-	-	153	100	270	105
Отписани	-	-	(6)	-	-	-	(113)	-	(119)	-
Салдо на 31 декември	5,316	5,316	984	873	11	11	221	181	6,532	6,381
Натрупана амортизация										
Салдо на 1 януари	(1,624)	(1,295)	(536)	(438)	(11)	(11)	-	-	(2,171)	(1,744)
Начислена амортизация	(330)	(329)	(118)	(98)	-	-	-	-	(448)	(427)
Отписана амортизация	-	-	6	-	-	-	-	-	6	-
Салдо на 31 декември	(1,954)	(1,624)	(648)	(536)	(11)	(11)	-	-	(2,613)	(2,171)
Балансова стойност на 31 декември	3,362	3,692	336	337	-	-	221	181	3,919	4,210
Балансова стойност на 1 януари	3,692	4,021	337	430	-	-	181	81	4,210	4,532

Отчетната стойност на напълно амортизираните нематериални активи, ползвани в дейността на Групата към 31.12.2023 г. е 206 х. лв. (31.12.2022г.: 223 х. лв.). Към края на годината са отписани напълно амортизирани нематериални активи с отчетна стойност в размер на 6 х.лв. (31.12.2022 г.: нула).

Лицензите включват придобит в резултат на бизнес-комбинация лиценз за извършване на дейността „организиране на борсов пазар на електрическа енергия“, издаден с решение № Л-422 от 31.03.2014 г. на ДКЕВР за срок от 10 години. С Решение № И1-Л-422 от 11.05.2023 г., ДКЕВР продължава срока на лиценз № Л-422-11 от 31.03.2014 г., издаден за дейността „организиране на борсов пазар на електрическа енергия“ на „Българска независима енергийна борса“ ЕАД с 10 (десет) години, считано от 01.04.2024 г.

Справедливата стойност на разграничимите активи и пасиви при придобиването на Българска независима енергийна борса ЕАД (бизнес-комбинация) от Групата са определени от лицензиран оценител към датата на придобиване на дружествата през 2019 г. Идентифицираните при бизнес комбинациите нематериални активи включват лиценз и програмни продукти. Тяхната балансова стойност към 31 декември 2023 г. е 3,362 х. лв. (31.12.2022г.: 3,692 х. лв.).

Разходите за придобиване на нематериални активи в размер на 221 х. лв. (31.12.2022 г.: 181 х. лв.) включват разходи за регистрация на търговски марки на ЕС и марки по Мадридската спогодба за територията на Сърбия, Македония, Турция, Албания, Босна и Херцеговина и Черна гора, част от които се регистрират за индекси като наименование на търговско наименование (марка) с оглед предстояща търговия с енергийни фючърси с финансова доставка и придобиване

на разходи за софтуер. Всички те все още не са активни и ще бъдат използвани с оглед предстояща търговия с енергийни фючърси с финансова доставка.

16. ИНВЕСТИЦИИ В СЪВМЕСТНИ И АСОЦИИРАНИ ДРУЖЕСТВА

16.1. Инвестиции в съвместни дружества

Към 31 декември балансовата стойност на участията на Групата в съвместни дружества, оценена по метода на собствения капитал, е както следва:

31.12.2023 г.

Съвместно дружество	Държава	Балансова стойност към 31.12.2023 BGN'000	Дял на участието в собствеността (%)
СЕЕ Линк ДОО	Македония	28	33.33
Колективно финансиране АД	България	123	49.00

31.12.2022г.

Съвместно дружество	Държава	Балансова стойност към 31.12.2022 BGN'000	Дял на участието в собствеността (%)
СЕЕ Линк ДОО	Македония	36	33.33

СЕЕ ЛИНК ДОО, СКОПИЕ

На 15.04.2014 г. по силата на сключено съвместно споразумение между Българска фондова борса АД, Македонска Борса за ценни книжа АД, Скопие и Загребска Борса АД е учредено съвместно дружество СЕЕ Линк ДОО, Скопие със седалище ул. Орце Николов 75, Скопие, Македония, с предмет на дейност предоставяне на компютърни услуги и информационни технологии. Съгласно условията на споразумението всяка една от страните притежава 33,33 % от капитала на учреденото дружество. Дяловото участие на Българска фондова борса АД в дружеството, оценено по историческа цена на придобиване е в размер на 53 х.лв.

КОЛЕКТИВНО ФИНАНСИРАНЕ АД

На 19.06.2023 Българска фондова борса АД, Централен депозитар АД и Клиър Екс АД правят набирателна вноска по създаването на дружеството Колективно финансиране АД, с предмет на дейност - предоставяне на услуги за колективно финансиране чрез организиране, управление и експлоатация на платформа за колективно финансиране по чл.164, т.9 от ЗППЦК. На 03.11.2023 г. с решение № 993 - ДУКФ дружеството получи лиценз от Комисията по финансов надзор за осъществяване на дейността си, а на 13.11.2023г. е вписано и в Търговския Регистър. Капиталът на дружеството е 150 х.лв., разпределен в 150,000 дяла с номинална стойност 1 (един) лев. Участието в капитала на дружеството от страна на Българска фондова борса АД е 49%, от Централен депозитар АД – 32% и от Клиър Екс АД е 19%.

Движението на инвестициите в съвместни дружества е представено по-долу:

	2023 BGN'000	2022 BGN'000
Салдо на 1 януари	36	39
Придобиване на акции и дялове	125	-
Дял в загубата за годината	(10)	(3)
Салдо към 31 декември	151	36

Таблицата по-долу представя обобщена финансова информация на съвместните дружества в Групата:

	СЕЕ Линк ДОО 31.12.2023 BGN'000	Колективно финансиране АД 31.12.2023 BGN'000
Обобщена информация от отчета за финансовото състояние		
Текущи активи, в т. ч.	87	199
<i>Краткосрочни и други вземания</i>	37	-
<i>Парични средства и парични еквиваленти</i>	50	199
Нетекущи активи	25	-
Текущи задължения	(29)	(3)
Финансиране	(4)	-
Нетни активи	79	196
Обобщена информация от отчета за всеобхватния доход	2023 BGN'000	2023 BGN'000
Нетна загуба за годината	(23)	(4)
Общ всеобхватен доход за годината	(23)	(4)

През 2023 г. и 2022 г. Групата няма получени дивиденди от участия в съвместни дружества.

Равнението между обобщената финансова информация за участието на Групата в съвместните дружества и тяхната балансова стойност към 31 декември включена в настоящия консолидиран финансов отчет е представено в таблицата по-долу:

	СЕЕ Линк ДОО 31.12.2023 BGN'000	Колективно финансиране АД 31.12.2023 BGN'000
Нетни активи	79	196
Дял на Групата (%)	33.33%	49.00%
Други капитализирани разходи	-	27
Балансова стойност на инвестицията	28	123

	СЕЕ Линк ДОО	Колективно финансиране АД
	31.12.2022 BGN'000	31.12.2022 BGN'000
Нетни активи	103	-
Дял на Групата (%)	33.33%	-
Балансова стойност на инвестицията	36	-

16.2. Инвестиции в асоциирани дружества

Към 31.12.2023 г. стойността на инвестициите в асоциирани дружества, оценени по метода на собствения капитал, включва:

Дружество	31.12.2023 BGN '000	% Участие	31.12.2022 BGN '000	% Участие
Клиър Екс АД	210	40.00%	202	40.00%
БД Консулти АД	120	24.50%	42	24.50%
Общо	330		244	

КЛИЪР ЕКС АД

На 21.04.2020 г. Българска фондова борса АД и Централен депозитар АД са учредили Клиър Екс АД (Clear EX) с капитал 100 х. лв. Предметът на дейност на дружеството е извършване на услуги като клирингова къща, във връзка със сделки с електрическа енергия, природен газ и стоки, сключени на организиран пазар, както и други дейности разрешени от закона. Първоначално регистрираният капитал е 100 х. лв., разпределен в 100 000 броя безналични поименни акции с право на глас и с номинална стойност 1 (един) лев. Участията в капитала на дружеството от страна на Централен депозитар АД и Българска фондова борса АД са съответно 60% и 40%.

През м. декември 2020 г. по решение на акционерите на Извънредното Общо събрание на акционерите на Клиър Екс АД от 16.12.2020 г., и в съответствие с решение и протокол на Съвета на директорите на Българска фондова борса АД № 78 от 15.12.2020 г., в качеството си на притежател на 40,000 броя акции, Българска фондова борса АД участва в предложеното увеличение в капитала на Клиър Екс АД, чрез издаване на нови 400 000 броя обикновени, поименни, безналични акции, при следните условия: Българска фондова борса АД записва и придобива, част от новите акции, които съответстват на дела преди увеличението на капитала 40%, а именно 160,000 броя нови акции, при спазване на предвидените в действащото законодателство изисквания и ограничения.

Срещу записаните акции Борсата е направила вноски в общ размер, равен на номиналната стойност на 160 хил. лева чрез:

- Парична вноска в размер 140 х.лв.;
- Непарична вноска (апорт) на притежаваните от Българска фондова борса АД 40 броя акции от капитала на Централен депозитар АД на стойност 20 х.лв. в съответствие със заключението с тройна оценителска експертиза от 08.09.2020 г.;

Допълнително инвестицията е увеличена с преките разходи за юридически консултации, свързани с инвестицията, в размер на 6 хил. лева. Участията в капитала на дружеството се запазва от страна на Централен депозитар АД и Българска фондова борса АД са съответно 60% и 40%.

На 14.09.2023г. Клиър Екс АД получава лиценз с № КК-01 за извършване на дейност като клирингова къща с Решение № 38/ 14.09.2023г. на основание чл.8, ал.1 от ЗСБТ.

БД КОНСУЛТИ АД

На 21.04.2020 г. Българска фондова борса АД и Централен депозитар АД учредяват БД Консулти ООД. Предметът на дейност на БД Консулти ООД включва административно, финансово и деловодно обслужване, както и други дейности разрешени от закона. Капиталът на дружеството е 5 х. лв., разпределен в 5 000 дяла с номинална стойност 1 (един) лев. Участията в капитала на дружеството от страна на Централен депозитар АД и Българска фондова борса АД са съответно 50.02% и 49.98%.

През 2022 капиталът на дружеството е увеличен на 100 х.лв., като капиталът е разпределен в следното отношение – Централен депозитар АД 42.5%, Клиър Екс АД 33% и Българска фондова борса АД 24.5%.

На 07.09.2023г. дружеството БД Консулти е преобразувано в Акционерно дружество.

Движението на инвестициите в асоциирани дружества е представено по-долу:

	2023 BGN '000	2022 BGN '000
Салдо на 1 януари	244	209
Придобиване на акции и дялове	-	22
Дял в текущата печалба за годината	86	13
Салдо на 31 декември	330	244

Делът на Групата в активите, пасивите, приходите и резултатите, изчислени на база годишните финансови отчети на асоциираните дружества е както следва:

31.12.2023 г.	Дял в активите BGN'000	Дял в пасивите BGN'000	Дял в приходите BGN'000	Дял в резултата BGN'000	Участие %
Клиър Екс АД	211	8	24	8	40.00 %
БД Консулти АД	228	100	535	78	24.50 %

31.12.2022 г.	Дял в активите BGN'000	Дял в пасивите BGN'000	Дял в Приходите BGN'000	Дял в резултата BGN'000	Участие %
Клиър Екс АД	196	1	-	(2)	40.00 %
БД Консулти АД	182	142	230	15	24.50 %

Инвестицията в асоциирани дружества към 31.12.2023 г. и 31.12.2022 г. не съдържа репутация от придобиването.

Обща информация за асоциираните дружества

Таблицата по-долу представя обобщена финансова информация на асоциираните дружества на Групата.

Финансови показатели	<i>Клиър Екс АД</i>	<i>БД Консулти АД</i>
<i>Обобщена информация от отчета за финансовото състояние</i>	31.12.2023	31.12.2023
	BGN'000	BGN'000
Активи	528	929
Пасиви	20	440
Нетни активи	508	489
<i>Обобщена информация от отчета за всеобхватния доход</i>	31.12.2023	31.12.2023
	BGN'000	BGN'000
Приходи	60	2,183
Нетна печалба за годината	21	318
Общо всеобхватен доход за годината	8	78

Равнението между обобщената финансова информация за съществените участия в асоциирани дружества и тяхната балансова стойност към 31 декември 2023 г. и към 31 декември 2022 г., включена в настоящия консолидиран финансов отчет, е представено в таблицата по-долу:

	<i>Клиър Екс АД</i>	<i>БД Консулти АД</i>
	31.12.2023	31.12.2023
	BGN'000	BGN'000
Нетни активи	508	489
Дял на Групата (%)	40.00%	24.50%
Дял на Групата в нетните активи	204	120
Други корекции	6	-
Балансова стойност на инвестицията	210	120

	<i>Клиър Екс АД</i>	<i>БД Консулти АД</i>
	31.12.2022	31.12.2022
	BGN'000	BGN'000
Нетни активи	487	164
Дял на Групата (%)	40.00%	24.50%
Дял на Групата в нетните активи	196	42
Други корекции	6	-
Балансова стойност на инвестицията	202	42

17. ФИНАНСОВИ АКТИВИ

17.1. Дългови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Дълговите инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход включват две емисии държавни ценни книжа - облигации, закупени с премия, издадени от Министерство на финансите на Република България, както следва:

31.12.2023 г.

Емисия	Валута	Дата на издаване	Дата на падеж	Лихва по купон %	Номинал '000	Справедлива стойност '000	Справедлива стойност BGN '000
BG2040210218	Евро	29.10.2010	29.09.2025	5.75%	500 EUR	525 EUR	1,026
							1,026

31.12.2022 г.

Емисия	Валута	Дата на издаване	Дата на падеж	Лихва по купон %	Номинал '000	Справедлива стойност '000	Справедлива стойност BGN '000
BG2040210218	Евро	29.10.2010	29.09.2025	5.75%	500 EUR	533 EUR	1,043
							1,043

Годишният ефективен лихвен процент по облигациите в евро е 3.86 %. Падежът на купонните плащания на облигациите е два пъти в годината, на 29 март и на 29 септември, до датата на падежа.

17.2. Капиталови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Инвестициите в капиталови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, представляват акции и дялове в капитала на други дружества и предприятия (малцинствено участие), както следва:

Дружество	31.12.2023	%	31.12.2022	%
	BGN '000	Участие	BGN '000	Участие
EuroCTP B.V.	442	2.80	-	-
Аванс за придобиване на инвестиция в EuroCTP B.V.	-	-	27	-
Централен депозитар АД	414	4.51	360	4.51
Сдружение Български икономически форум	5		5	
Общо	861		392	

EuroCTP B.V.

На 23 август 2023 г. е учредено дружеството EuroCTP B.V. в Амстердам, Нидерландия, а Българска фондова борса АД е сред 26-те участници от страните членки на ЕС в това дружество (от които четиринадесет европейски борси). Организацията има за цел да насърчи прозрачността и достъпа на пазарни данни за всички инвеститори, като предостави напълно консолидиран поглед върху европейския капиталов пазар. Сред нейните цели са създаване на консолидирани данни, предполагащи цялостна и стандартизирана картина върху търговията в Европейския съюз в интерес на всички участници на пазара и предоставяне на добре управлявани, стабилни и

устойчиви данни, които са икономически обосновани и в съответствие с приложимите закони и разпоредби.

Към 31.12.2023 г. Българска фондова борса АД е направила вноски в общ размер на 442 х.лв. (31.12.2022 г.: 27 х.лв.) във връзка с учредяването на дружеството. Предстоят законодателни промени, касаещи новоучреденото дружество и увеличение на капитала му с набиране на финална вноска. Дружеството ще действа независимо и самостоятелно в бъдещия процес за подбор на доставчик на консолидирани данни в Европейския съюз. Българската фондова борса АД ще представлява малките борси в Надзорния съвет на дружеството.

ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР АД

Централен депозитар АД е търговски дружество, създадено през 1996 г. за поддържане на националната регистрационна система и система за сетълмент корпоративни безналични ценни книжа. Държавата чрез Министерство на финансите притежава 43.70 % от акциите в основния акционерен капитал на Централен депозитар АД. Българска фондова борса АД е акционер в Централен депозитар АД с 4.51 % акционерно участие към 31.12.2023 г.

СДРУЖЕНИЕ БЪЛГАРСКИ ИКОНОМИЧЕСКИ ФОРУМ

Сдружение Български икономически форум е неправителствена организация, основана през 1998г., чиито основни цели са да популяризира бизнес климата в България и Югоизточна Европа пред потенциални чуждестранни инвеститори и да улесни диалога между правителството и бизнеса. Негови членове са ключови индустриални камари и асоциации, значими компании, финансови институции, обществени организации и др.

Таблицата по-долу представя дълговите и капиталови инструменти на Групата през друг всеобхватен доход, които се оценяват на повтаряема база по справедлива стойност в консолидирания отчет за финансовото състояние:

Йерархия на справедливите стойности

	Справедлива стойност 31.12.2023 BGN'000	Ниво 1 BGN'000	Ниво 3 BGN'000
Дългови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	1,026	1,026	-
Капиталови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	861	-	861
Общо	1,887	1,026	861
	Справедлива стойност 31.12.2022 BGN'000	Ниво 1 BGN'000	Ниво 3 BGN'000
Дългови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	1,043	1,043	-
Капиталови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	392	-	392
Общо	1,435	1,043	392

Таблицата по-долу представя равнение между началните и крайните салда на справедливите стойности на Ниво 1 и Ниво 3:

	Ниво 1 BGN'000	Ниво 3 BGN'000	Общо BGN'000
Салдо към 1 януари 2022 година	1,775	402	2,177
Начислен приход от лихва по ефективен лихвен процент, включен в текущата печалба за годината	51	-	51
Получена купонна лихва	(84)	-	(84)
Падеж на дългови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	(551)	-	(551)
Увеличение на капитала	-	6	6
Придобиване на капиталови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	-	27	27
Нереализирана (загуба), включена в друг всеобхватен доход (Приложение 12)	(148)	(43)	(191)
Салдо към 31 декември 2022 година	1,043	392	1,435
Начислен приход от лихва по ефективен лихвен процент, включен в текущата печалба за годината	40	-	40
Получена купонна лихва	(56)	-	(56)
Придобиване на капиталови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	-	415	415
Нереализирана печалба, включена в друг всеобхватен доход (Приложение 12)	(1)	54	53
Салдо към 31 декември 2023 година	1,026	861	1,887

Техники за оценяване и значими ненаблюдаеми входящи данни

Таблицата по-долу показва техниките за оценяване към 31.12.2023 г., използвани при оценките по справедлива стойност на Ниво 3, както и използваните значими ненаблюдаеми входящи данни:

Инвестиции в акции и дялове в капитала на други дружества и предприятия (малцинствено участие)	Подходи и техники за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни
Ниво 3	а. Приходен подход Оценъчна техника: Метод на дисконтирани парични потоци (FCFE)	* прогнозен годишен темп на изменение на свободните парични потоци/приходи * терминален ръст * дисконтова норма

Количествена информация за оценките по справедлива стойност (Ниво 3)

Таблицата по-долу представя количествена информация относно оценките по справедлива стойност, при които са използвани значими ненаблюдаеми входящи данни (Ниво 3):

Техника на оценяване	Ненаблюдаеми входящи данни	Диапазон средно претеглена величина	Взаимовръзка между значимите ненаблюдаеми входящи данни и оценяването по справедлива стойност – чувствителност спрямо ключовите предположения
Дисконтирани парични потоци			Приблизително оценената справедлива стойност би се увеличила (намалила), ако:
	* прогнозен годишен темп на изменение на свободните парични потоци/приходите	* 31.12.2023 г.: 2.00% – 2.80% (31.12.2023 г.: средно претеглен: 2.40%) (31.12.2022 г.: 2.00% – 3.00%) (31.12.2022 г.: средно претеглен: 2.50%)	* прогнозният годишен темп на нарастване на свободните парични потоци е по-висок (по-нисък);
	* терминален ръст	* 31.12.2023 г.: 2.00% – 3.00% (31.12.2023 г.: средно претеглен: 2.40%) (31.12.2022 г.: 2.00% - 3.00%) (31.12.2022 г.: средно претеглен: 2.50%)	* терминалният ръст е по-висок (по-нисък);
	* дисконтова норма	* 31.12.2023 г.: 9.01% (31.12.2023 г.: средно претеглен: 9.01%) (31.12.2022 г.: 10.05%) (31.12.2022 г.: средно претеглен: 10.05 %)	* дисконтовата норма е по-ниска (по-висока).

Анализ на чувствителността

Анализът на чувствителността на справедливата стойност на инвестициите в акции и дялове в капитала на други дружества и предприятия (малцинствено участие) Ниво 3 по отношение на значимите ненаблюдаеми входящи данни, се основава на разумно възможните промени (увеличение или намаление) на всеки отделен от посочените показатели: а) прогнозен годишен темп на изменение на свободните парични потоци; б) терминален ръст; в) дисконтова норма като се приема, че останалите остават непроменени.

17.3. Дългови инструменти по амортизирана стойност

Инвестициите на Групата в дългови инструменти, отчитани по амортизирана стойност, включват две емисии облигации - емисия еврооблигации, придобити от Български Енергиен Холдинг ЕАД и левови облигации, закупени със скonto, издадени от Министерство на финансите на Република България, както следва:

31.12.2023 г.

Емисия	Валута	Дата на издаване	Дата на падеж	Лихва по купон %	Номинал '000	Справедлива стойност '000	Амортизирана стойност BGN'000
BG2030022219	Лева	13.10.2022	28.03.2028	3.20%	200 BGN	196 BGN	194
XS2367164576	Евро	22.07.2021	22.07.2028	2.45%	5,100 EUR	4,394 EUR	10,077
							10,271

31.12.2022 г.

Емисия	Валута	Дата на издаване	Дата на падеж	Лихва по купон %	Номинал '000	Справедлива стойност '000	Амортизирана стойност BGN'000
BG2030022219	лева	13.10.2022	28.03.2028	3.20%	200 BGN	185 BGN	192
XS2367164576	евро	22.07.2021	22.07.2028	2.45%	5,100 EUR	3,925 EUR	10,077
							10,269

Инвестициите в посочените по-горе дългови ценни книжа са представени по амортизирана стойност.

Годишният лихвен процент по облигациите в лева е 3.20 %. Падежът на купонното плащане на левовите облигации е два пъти в годината, на 28 март и 28 септември, до датата на падежа 28.03.2028 г.

Годишният лихвен процент по облигациите в евро е 2.45 %. Падежът на купонното плащане на еврооблигациите е един път в годината на 22 юли, до датата на падежа 22.07.2028 г. с матуритет седем години.

Справедливата стойност на облигациите е оценена на база Ниво 1 и представлява текущата пазарна стойност на притежаваните емисии към 31.12.2023г. на база борсово търгуеми цени.

18. ДЪЛГОСРОЧНО ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ

Към 31 декември дългосрочно предплатените разходи включват разходи, платени на външни доставчици за настройване и осигуряване на достъп до платформи за търговия и интеграция към системите на партньори във връзка с пазарните сегменти и услугите, предоставяни от дъщерното дружество БНЕБ ЕАД са както следва:

	31.12.2023 BGN'000	31.12.2022 BGN'000
Нетекуща част	295	522
Текуща част (Приложение 22)	282	252
Общо	577	774

19. АКТИВИ И ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

Отсрочените данъци към 31.12.2023 г. са свързани със следните обекти в консолидирания отчет за финансовото състояние:

Описание на обектите	временна разлика 31.12.2023 BGN'000	данък 10% 31.12.2023 BGN'000	временна разлика 31.12.2022 BGN'000	данък 10% 31.12.2022 BGN'000
Обезценка за очаквани кредитни загуби на финансови активи и парични средства (Приложение 22 и Приложение 25)	6,655	666	6,915	693
Имоти, машини, оборудване	213	21	203	20
Неизплатени доходи на физически лица, вкл. неизползвани отпуски	415	42	353	35
Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	170	17	141	14
Общо активи по отсрочени данъци:	7,453	746	7,612	762
Нематериални активи при бизнес комбинация	(3,362)	(335)	(3,690)	(368)
Преоценки на финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	(294)	(29)	(237)	(24)
Общо пасиви по отсрочени данъци:	(3,656)	(364)	(3,927)	(392)
Активи/(пасиви) по отсрочени данъци, нетно, в т.ч.:	3,797	382	3,685	370
Активи по отсрочени данъци (консолидирани)		717		738
Пасиви по отсрочени данъци (консолидирани)		(335)		(368)

При признаване на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на дружествата в Групата да генерира достатъчна данъчна печалба.

Общото изменение на активите и пасивите по отсрочени данъци на Групата през съответната финансова година е както следва:

	31.12.2023 BGN'000	31.12.2022 BGN'000
<i>в т.ч. Активи по отсрочени данъци (консолидирани)</i>	738	422
<i>в т.ч. Пасиви по отсрочени данъци (консолидирани)</i>	(368)	(401)
Активи/(пасиви) по отсрочени данъци на 1 януари	370	21
Признати в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината)	17	330
Признати в други компоненти на всеобхватния доход	(5)	19
Активи/(пасиви) по отсрочени данъци на 31 декември	382	370
<i>в т.ч. Активи по отсрочени данъци (консолидирани)</i>	717	738
<i>в т.ч. Пасиви по отсрочени данъци (консолидирани)</i>	(335)	(368)

Изменението в салдото на активите/(пасивите) по отсрочени данъци е както следва:

Отсрочени данъчни активи/(пасиви), нетно	Салдо на 01.01.2023 BGN'000	Признати в печалбата или загубата за годината BGN'000	Признати в други компоненти на всеобхватния доход BGN'000	Салдо на 31.12.2023 BGN'000
Обезценка за очаквани кредитни загуби на финансови активи и парични средства	691	(27)	-	664
Имоти, машини, оборудване	20	1	-	21
Неизплатени доходи на физически лица, вкл. неизползвани отпуски	36	7	-	43
Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	15	3	-	18
Нематериални активи при бизнес комбинация	(368)	33	-	(335)
Преоценки на финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	(24)	-	(5)	(29)
Общо, в т.ч.:	370	17	(5)	382
Активи по отсрочени данъци (консолидирани)	738	(16)	(5)	717
Пасиви по отсрочени данъци (консолидирани)	(368)	33	-	(335)

Отсрочени данъчни активи/(пасиви), нетно	Салдо на 01.01.2022 BGN'000	Признати в печалбата или загубата за годината BGN'000	Признати в други компоненти на всеобхватния доход BGN'000	Салдо на 31.12.2022 BGN'000
Обезценка за очаквани кредитни загуби на финансови активи и парични средства	400	291	-	691
Имоти, машини, оборудване	19	1	-	20
Неизплатени доходи на физически лица, вкл. неизползвани отпуски	31	5	-	36
Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	15	-	-	15
Нематериални активи при бизнес комбинация	(401)	33	-	(368)
Преоценки на финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	(43)	-	19	(24)
Общо, в т.ч.:	21	330	19	370
Активи по отсрочени данъци (консолидирани)	422	297	19	738
Пасиви по отсрочени данъци (консолидирани)	(401)	33	-	(368)

В консолидирания отчет за финансовото състояние към 31.12.2023 г. не са признати отсрочени данъчни активи, свързани с данъчни загуба за пренасяне на дружествата в Групата в размер на 440 х. лв. (31.12.2022 г.: 356 х. лв.). Законовият срок за пренасяне на намаляемите данъчни разлики, възникнали в резултат на данъчни загуби е пет годишен от годината на възникването им и изтича, както следва:

Общ размер на данъчна загуба за пренасяне BGN '000	Година на възникване	Срок
839	2023 г.	2028 г.
862	2022 г.	2027 г.
650	2021 г.	2026 г.
1,073	2020 г.	2025 г.
978	2019 г.	2024 г.
4,402		

20. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ

20.1. Вземания от клиенти

Вземанията от клиенти в размер на 720 х.лв. (31.12.2022 г.: 567 х. лв.) включват вземания за дължими такси за оказани услуги съгласно правилника на Българска фондова борса и Тарифата за таксите на БНЕБ ЕАД (комисиони за сделки, такси за: търговия, регистрация, интернет и онлайн търговия и информационно обслужване и други), които се заплащат обичайно при получаване на услугата и/или в рамките на 1-15 дни след издаване на фактурата (вземания по договори с клиенти).

Обичайният кредитен период (обичайната обращаемост на вземанията) е до 30 дни. Вземанията са безлихвени.

Вземанията от клиенти са деноминирани в следните валути:

	31.12.2023 BGN'000	31.12.2022 BGN'000
В лева	512	443
В евро	208	124
Общо	720	567

20.2. Вземания от контрагенти за електрическа енергия

Вземанията от контрагенти за електрическа енергия включват:

	31.12.2023 BGN'000	31.12.2022 BGN'000
Търговски вземания от сделки за покупко-продажба на електрическа енергия (Приложение 2.7), брутен размер	20,035	58,478
Провизия за обезценка за очаквани кредитни загуби	-	-
Търговски вземания от сделки за покупко-продажба на електрическа енергия, нетно	20,035	58,478

Вземанията от контрагенти за електрическа енергия са възникнали от сделки за продажба на електрическа енергия на организирания борсов пазар на електрическа енергия, за които дъщерно дружество БНЕБ ЕАД като оператор на борсовия пазар се явява посредник (агент) (Приложение 2.7), но носи отговорността за тяхната събираемост и кредитен риск.

Обичайната обръщаемост на вземанията е 1-2 дни. Вземанията са безлихвени, в левове и в евро. Вземанията са събрани в началото на м.януари 2024 г.

Групата прилага опростения подход на МСФО 9 за измерване на очаквани кредитни загуби по вземанията от контрагенти за електрическа енергия, като признава очаквани загуби за целия срок на инструмента за всички вземания от контрагенти за електрическа енергия (Приложение 2.27).

21. ДАНЪЦИ ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ

	31.12.2023 BGN'000	31.12.2022 BGN'000
<i>Данъците за възстановяване</i> включват:		
ДДС	-	51,668
Корпоративен данък	-	114
Общо	-	51,782

Към 31.12.2023г. Групата няма вземания, свързани с данъци за възстановяване (31.12.2022 г.: 51,782 х. лв.).

22. ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ

Другите вземания и предплатени разходи включват:

	31.12.2023 BGN'000	31.12.2022 BGN'000
Платени аванси	379	339
Предплатени разходи	320	309
Разчети за гаранции и предоставени депозити	67	16
Съдебни вземания	5,430	6,747
Провизия за обезценка по очаквани кредитни загуби на съдебни вземания (Приложение 2.27)	(5,430)	(5,665)
Съдебни вземания, нетно	-	1,082
Вземане по цесия на депозит от банка в несъстоятелност (Приложение 2.27)	1,214	1,214
Провизия за обезценка по очаквани кредитни загуби на вземане по цесия на депозит от банка в несъстоятелност	(1,214)	(1,214)
Вземане по цесия, нетно	-	-
Предплатени такси управление по договори за овърдрафти	-	206
Други вземания	77	45
Други вземания, нетно	843	1,997

	31.12.2023 BGN'000	31.12.2022 BGN'000
<u>Предплатените разходи</u> включват:		
Текуща част на дългосрочно предплатени разходи (Приложение 18)	282	252
Аванси за услуги	21	20
Застраховки	8	9
Абонамент	6	26
Допълнително здравно застраховане	3	2
Общо	320	309

Съдебни вземания

Съдебните вземания са с първоначална брутна отчетна стойност 6,747 х. лв. Към 31 декември 2023 г. тези вземания имат съответно брутна отчетна стойност в размер на 5,430 х. лв. (2022: 6,747 х. лв.) и балансова стойност нула (2022: 1,082 х. лв.). Първоначално вземанията са възникнали през периода м. септември – м. октомври 2018 г. съгласно договор за участие на борсов базар на електрическа енергия и не са били уредени в срок и съгласно Правилата за работа на организиран борсов пазар, Правилата за поведение на борсов пазар и Правилата за сетълмент, приети от оператора на борсовия пазар на електрическа енергия. На 14.11.2018 г. длъжникът е подал молба в Търговския регистър за откриване производство по несъстоятелност. Поради това обстоятелство и на база на наличната към края на всеки съответен отчетен период информация относно длъжника и неговите възможности за посрещане на задълженията си, в консолидирания финансов отчет Групата е отчитала загуби от обезценка за очаквани кредитни загуби.

Към 31 декември 2023 г. , както и към 31 декември на предходните две години дъщерното дружество БНЕБ ЕАД е включено в масата на несъстоятелността на клиента-длъжник като кредитор с безспорно установено и прието вземане. За всяка отчетна година ръководството е формирало своята преценка за събираемостта на това вземане и респ. решение за признаване на обезценка на база експертно правно становище по казуса.

Към 31 декември 2022 г. във връзка с актуалното развитие и наличието на нова информация по делото за несъстоятелност на длъжника, вкл. наличие на информация за списъка на приети вземания и масата на несъстоятелността, ръководството на БНЕБ ЕАД е направило подробен анализ и преценка за събираемостта на вземането и е взело решение за признаване на обезценка за кредитни загуби по него за 2022 г. За целта то е приложило вероятностно-претеглен модел на конкретно разработени сценарии за възможни изходи по погасяване на вземането. При анализа дружеството е използвало актуализирано експертно правно становище за статуса на казуса, както и правни и стопански документи, финансови данни и друга информация. На база на този анализ, ръководството е признало обезценка в консолидирания отчет за всеобхватния доход в размер на 2,965 х. лв. за 2022 г. (Приложение 8). Към 31 декември 2021 г. признатата загуба от обезценка е 675 х. лв.

Към 30 юни 2023 г. е изготвена и обявена по партидата на длъжника в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (ТРРЮЛНЦ) частична сметка за разпределение на суми в полза на кредиторите на длъжника, като в полза на БНЕБ ефективно е постъпила сума в размер на 1,317 х. лв., което е с 235 х. лв. повече от първоначално очакваното.

В резултат на това в консолидирания финансов отчет вземането от длъжника и респективно, начислената обезценка са намалени и е реинтегрирана обезценка на стойност 235 х. лв. (Приложение 4).

Към 31.12.2023 г. това вземане е обезценено 100% като са взети предвид всички събития и развития по делото, вкл. и тези след отчетната дата, до датата на одобрение на настоящия отчет.

Вземане по цесия

Към 31.12.2023 г. другите вземания включват вземане по договор за цедиране на вземане по депозит в банка, поставена първоначално под специален надзор през месец юни 2014 г. и в следствие обявена в несъстоятелност през м. април 2015 г. с брутен размер 1,214 х. лв. Вземането е 100% обезценено (31.12.2022 г.: 100 % обезценено) (Приложение № 2.27.2).

Първоначалната стойност на придобитите вземания по договор за цесия е в размер на 1,314 х. лв. и номинал – 1,752 х. лв. Получените от Групата плащания по договора за цесия са в размер на 178 х. лв., а начислената лихва за периода 2014 г. - 2016 г. е в размер на 78 х. лв.

Вземането по договора за цесия е било обект на множество съдебни спорове и дела, окончателно приключили през 2022 г.

Към датата на настоящия консолидиран отчет Дружеството-майка е в процес на начални предварителни преговори за евентуално реализиране на цедираното вземане.

Коректив за обезценка по очаквани кредитни загуби

Движението на коректива за обезценка по очаквани кредитни загуби на другите вземания е представен в таблицата по-долу:

	31.12.2023 BGN'000	31.12.2022 BGN'000
Салдо в началото на годината	(6,879)	(3,914)
Реинтегрирана/ (начислена обезценка) през годината	235	(2,965)
Салдо в края на годината	(6,644)	(6,879)

23. ВЗЕМАНИЯ ПО СПОРАЗУМЕНИЯ С КЛАУЗА ЗА ОБРАТНО ИЗКУПУВАНЕ

През 2023 г. Групата чрез дъщерното дружество БНЕБ ЕАД сключва сделки с банка с висок кредитен рейтинг за покупка на финансови инструменти (корпоративни ценни книжа с висок кредитен рейтинг) по силата на споразумения с клауза за обратна продажба. Закупените инструменти подлежащи на обратна продажба по силата на тези споразумения не се признават в отчета за финансово състояние, тъй като по същество те се явяват обезпечение по тези сделки. Платените суми по тези споразумения са представени като Вземания по споразумения с клауза за обратно изкупуване. Разликата в договорената стойност между покупката и обратната продажба е третирана и се е признавала текущо за срока на сделката като приход от лихви (Приложение 10).

Към 31 декември 2023 г. Групата има вземания по споразумения с клауза за обратно изкупуване на стойност 196,117 х. лв. от чуждестранна банка, с висок кредитен рейтинг (31 декември 2022 г: нула). Средният лихвен процент по тези споразумения е 3.7%, а матуритетът им е до 3 месеца.

Вземанията по споразумения с клауза за обратно изкупуване са обезпечени с чуждестранни корпоративни облигации с висок кредитен рейтинг.

Към дата на изготвяне на финансовия отчет падежът на тези споразумения е настъпил и Групата чрез дъщерното дружество БНЕБ ЕАД е получила вземанията си, свързани с тях заедно със съответните лихви.

24. ВЗЕМАНИЯ ОТ БАНКИ ПО ОБЕЗПЕЧЕНИЯ

Към 31.12.2022 г. Групата, чрез дружеството-майка е предоставила финансово обезпечение по ЗДФО с прехвърляне на собствеността върху парични средства в размер на 400 х. лв. по кредит, предоставен от банка на асоциираното дружество БД Консулти АД. Сроктът на ангажимента е до 20.12.2023 г. или до пълното погасяване на всички задължения на кредитната експозиция на асоциираното дружество в банката.

Към 31.12.2023 г. вземането по предоставеното финансово обезпечение е погасено.

25. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

Паричните средства и паричните еквиваленти включват:

	31.12.2023 BGN'000	31.12.2022 BGN'000
Парични средства по текущи разплащателни сметки	41,986	252,762
Депозити с оригинален матуритет до 12 месеца	88,399	993
Разплащателна сметка със специално предназначение	259	-
Парични средства в каса	8	8
Общо парични средства, брутен размер	130,652	253,763
Провизия за обезценка за очаквани кредитни загуби	(11)	(36)
Паричните средства и паричните еквиваленти, нетно:	130,641	253,727

Паричните средства и еквиваленти са деноминирани в следните валути:

	31.12.2023 BGN'000	31.12.2022 BGN'000
Парични средства и парични еквиваленти, нетно от обезценка		
в лева	75,256	110,543
във валута	55,385	143,184
Общо	130,641	253,727

Лихвените равнища по депозитните сметки са от 0.014 % до 3.30 % (2022 г.: от 0 до 2.50 %) в зависимост от сумите по депозитните сметки, вида на валутата и пазарните условия.

Движението на коректива за обезценка по очаквани кредитни загуби на паричните средства е представен в таблицата по-долу:

	31.12.2023 BGN'000	31.12.2022 BGN'000
Салдо в началото на годината	(36)	(95)
Реинтегрирана обезценка	25	59
Салдо в края на годината	(11)	(36)

26. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

	31.12.2023 BGN'000	31.12.2022 BGN'000
Основен акционерен капитал	6,583	6,583
Обратно изкупени акции	(719)	(719)
Резерв по обратно изкупени акции	186	186
Резерв по финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	260	212
Други резерви	6,949	6,949
Неразпределена печалба	19,144	13,369
Общо	32,403	26,580

Основен капитал

Към 31.12.2023 г. регистрираният акционерен капитал на Българска фондова борса АД възлиза на 6,583 х. лв. (31.12.2022г.: 6,583 х. лв.), разпределен в 6,582,860 напълно платени обикновени поименни акции с право на глас с номинална стойност на акция: 1 лев, регистрирани за търговия на Българска фондова борса АД.

Акциите на дружеството-майка са регистрирани за търговия на Българска фондова борса АД.

Към 31.12.2023 г. основният капитал на Българска фондова борса АД е в размер на 6,582,860 лв., като от тях 3,295,000 лв. се притежават от Министерство на финансите.

На проведено годишно общо събрание на акционерите на Българска фондова борса АД на 29.06.2023 г. е взето решение реализираната печалба за 2022 г., след облагане с данъци, в размер на 6,868,500.67 лева да се разпредели в пълен размер (100 %) за изплащане на дивидент на акционерите. Изплатеният дивидент съгласно решението от общото събрание на акционерите от 29.06.2023 г. е в размер на 6,720 х.лв., като разликата в размер на 149 х.лв. се дължи на дивидентът, свързан с обратно изкупените акции от Българска независима енергийна борса ЕАД. Този дивидент е включен към неразпределената печалба, тъй като по закон не е дължим.

На проведено годишното общо събрание на акционерите на Борсата на 30.07.2020 г. е взето решение за обратно изкупуване на акции от капитала на Българска фондова борса АД от страна на Българска независима енергийна борса ЕАД (еднолично контролирано дружество от Българска фондова борса АД), считано от 15.12.2020 г. Това изкупуване е приравнено, съгласно Търговския закон, на придобиване на собствени акции.

Обратно изкупени собствени акции от дъщерното дружество Българска Независима Енергийна Борса ЕАД към 31.12.2023 г. са в размер на 142,219 броя (31.12.2022 г.: 142,219 броя) с

номинална стойност 1 лев за акция или общо номинална стойност в размер на 142 х. лева (31.12.2022 г.: 142 х. лв.) и цена на придобиване в размер на 719 х. лева. (31.12.2022 г.: 719 х. лв.).

Резервите включват:

	31.12.2023 BGN'000	31.12.2022 BGN'000
Резерв по обратно изкупени акции	186	186
Законови резерви	658	658
Допълнителни резерви	6,291	6,291
Резерв по финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	260	212
Общо	7,395	7,347

Резервът по обратно изкупени акции в размер на 186 х. лв. (31.12.2022 г.: 186 х. лв.) включва ефектите от продажба на обратно изкупени акции.

Законовите резерви в размер на 658 х. лв. (31.12.2022 г.: 658 х. лв.) включват изцяло сумите за фонд „Резервен“, формирани от разпределение на печалбата на дружеството-майка.

Допълнителните резерви в размер на 6,291 х. лв. (31.12.2022 г.: 6,291 х. лв.) са формирани от разпределение на печалбите по решение на акционерите и/или по решение на дружеството-майка. Те могат да бъдат използвани за разпределение на дивиденди, както и за увеличение на основния капитал и/или за покриване на загуби.

Дружеството-майка разпределя и изплаща дивиденди на основание отмяна на забраната за разпределяне на дивидент от отменения чл.21, ал.2 от ЗППЦК (ДВ бр.86 от 2006 г.) и промяна в Устава на дружеството-майка и по решение на Общото събрание.

Движението на допълнителните резерви е както следва:

Допълнителни резерви	31.12.2023 BGN'000	31.12.2022 BGN'000
Салдо на 1 януари	6,291	3,378
Разпределение на печалбата на компанията-майка	-	2,913
Салдо на 31 декември	6,291	6,291

Резервът по финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход към 31.12.2023 г. в размер на 260 х. лв. (31.12.2022 г.: 212 х. лв.) е формиран от ефектите от последваща оценка на финансовите активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

Движението на резерва по финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход е както следва:

	31.12.2023 BGN'000	31.12.2022 BGN'000
Салдо на 1 януари	212	383
Нетен доход от преоценки на финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	53	(191)
Данък върху дохода по преоценките на финансови активи, оценявани по справедлива стойности през друг всеобхватен доход	(5)	20
Салдо на 31 декември	260	212

Движението на компонента „неразпределена печалба“ е както следва:

Неразпределена печалба	31.12.2023 BGN'000	31.12.2022 BGN'000
Салдо на 1 януари	13,369	14,799
в т.ч. актюерски загуби от последващи оценки на планове с дефинирани доходи	59	44
Разпределение за допълнителните резерви	-	(2,913)
Разпределение на печалбата за дивидент	(6,720)	(3,109)
Нетна печалба за годината	12,521	4,533
Актюерски печалби/(загуби) от последващи оценки	(26)	59
Салдо на 31 декември	19,144	13,369
в т.ч. актюерски печалби/ (загуби) от последващи оценки на планове с дефинирани доходи	(26)	59

Неразпределената печалба към 31.12.2023 г. включват призната актюерска загуба, отчетена при последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи в съответствие с МСС 19 в размер на 26 х. лв. (31.12.2022 г.: печалба в размер на 59 х. лв.).

Основна нетна печалба на акция	31.12.2023 BGN'000	31.12.2022 BGN'000
Средно претеглен брой акции	6,440,641	6,440,641
Нетна печалба за годината	12,521	4,533
Основна нетна печалба на акция	1.94	0.70

Групата не изчислява показателя „основна нетна печалба на акция с намалена стойност“, тъй като няма емитирани акции с намалена стойност.

27. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ

Дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране включват сегашната стойност на задължението на дружествата в Групата за изплащане на обезщетения на лица от наетия персонал към датата на консолидирания отчет за финансово състояние при настъпване на пенсионна възраст.

Съгласно Кодекса на труда в България, Групата в качеството ѝ на работодател е задължена да изплаща на персонала си обезщетение в размер на brutното трудово възнаграждение на съответния служител за два месеца при прекратяване на трудовото правоотношение с него поради пенсиониране. В случай, че служителят е придобил в предприятие от Групата десет години трудов стаж през последните двадесет години, обезщетението е в размер на brutното трудово възнаграждение за шест месеца. Това е план с дефинирани доходи (Приложение 2.22).

За определяне на тези задължения Групата е направила актюерска оценка, като е ползвала услугите на сертифицирани актюери.

Изменението в сегашната стойност на задълженията към персонала при пенсиониране е както следва:

	31.12.2023 BGN '000	31.12.2022 BGN '000
Сегашна стойност на задълженията на 1 януари	94	137
Разход за лихви за годината	6	1
Разход за текущ стаж за годината	19	15
Извършени плащания по задължения за пенсиониране	-	-
Ефекти от последващи оценки за годината, в т.ч.:	26	(59)
<i>Актьюерски загуби от корекции, дължащи се на минал опит</i>	8	17
<i>Актьюерски (печалби) от промени в демографските предположения</i>	(1)	(1)
<i>Актьюерски (печалби)/загуби от промени във финансовите предположения</i>	19	(75)
Сегашна стойност на задължението на 31 декември	145	94

Начислените суми в консолидирания отчет за всеобхватния доход по дългосрочни доходи на персонала при пенсиониране са както следва:

	31.12.2023 BGN'000	31.12.2022 BGN'000
Разход за текущ стаж	17	15
Разход за лихви	6	1
Нетна актьюерска загуба, призната през годината	2	-
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в печалбата или загубата (Приложение 7)	25	16
Ефекти от последващи оценки на задълженията към персонала при пенсиониране:		
Загуби, възникнали от корекции, дължащи се на опита	8	17
(Печалби), възникнали от промени в демографските предположения	(1)	(1)
(Печалби)/загуби, възникнали от промени във финансовите предположения	19	(75)
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в други компоненти на всеобхватния доход (Приложение 13)	26	(59)
Общо:	51	(43)

При определяне на настоящата стойност към 31.12.2023 г. са направени следните актьюерски предположения:

- за определяне на дисконтовия фактор е използвана норма на база годишен лихвен процент в размер на 4.03 % за компанията-майка и 4.5 % за дъщерните дружества (2022 г.: 6 %). Направеното предположение се базира на данните за доходността на емисиите на дългосрочните ДЦК с 10-годишен матуритет;
- предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на дружествата от групата и е в размер от 1 % годишен ръст спрямо предходния отчетен период за компанията майка и 10 % годишен ръст спрямо предходния отчетен период за дружествата (2022 г.: от 1 % годишен ръст за компанията майка и 10 % годишен ръст за дружествата);

- смъртност – по таблицата за смъртност на НСИ за общата смъртност на населението на България за периода 2020 г. - 2022 г. (2022 г.: по таблицата за смъртност на НСИ за периода 2019 г. - 2021 г.);
- темп на текучество – между 2 и 12 % за компанията – майка и между 0 и 16 % за дъщерни дружества в зависимост от пет обособени възрастови групи (2022 г.: между 0 и 12 % за компанията майка и между 0 и 16% за дъщерните дружества в зависимост от пет обособени възрастови групи).

Този план с дефинирани доходи създава експозиция на Групата към следните рискове: инвестиционен, лихвен, риск свързан с дълголетие и риск свързан с нарастването на работните заплати. Ръководството на Групата ги определя по следния начин:

- за инвестиционния – доколкото това е нефондиран план, Групата следва да наблюдава и текущо балансира предстоящите плащания по него с осигуряването на достатъчен паричен ресурс. Историческият опит, а и структурата на задължението, показват, че необходимият по години ресурс не е съществен спрямо обичайно поддържаните ликвидни средства;
- за лихвения - всяко намаление на доходността на ДЦК с подобна срочност води до увеличение на задължението по плана;
- за риска, свързан с дълголетие - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка и актуална информация за смъртността на участниците в плана;
- Увеличението на продължителността на живота би повлияло за евентуално увеличение на задължението. През последните години се наблюдава относителна устойчивост на този показател; и
- за риска, свързан с нарастването на работните заплати - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка за бъдещото нарастване на работните заплати на участниците в плана. Такова увеличение би довело до увеличение на задължението на плана.

Анализът на чувствителността на основните актюерски предположения се основава на разумно възможните промени в тези предположения към края на отчетния период като се приема, че останалите остават непроменени.

Ефекти от изменението (увеличение или намаление) на:

- ръста на заплатите – 1 % за компанията майка и 10 % за дружествата;
- дисконтовата норма – 0.50 %;
- текучество – 4 бр.

Ефекти върху размера на отчетеното задължение от промяна на основните предположения:

	31.12.2023		31.12.2022	
	Увеличение BGN '000	Намаление BGN '000	Увеличение BGN '000	Намаление BGN '000
Изменение на ръста на заплатите	7	(7)	3	(3)
Изменение на дисконтовата норма	(6)	7	(3)	4
Изменение в текучеството	(8)	8	(3)	3

Средно претеглената дюрация на задълженията за изплащане на дефинирани доходи на персонала е от 19.04 г. за компанията майка и 16 г. за дъщерните дружества. (2022 г.: от 10.1 г. за компанията майка; 2022 г.: 17.02 г. за дъщерните дружества).

Очакваните плащания на обезщетения при пенсиониране по плана с дефинирани доходи за следващите пет години са както следва:

Прогнозни плащания	Пенсиониране по възраст и стаж BGN '000
Плащания през 2024 г.	-
Плащания през 2025 г.	-
Плащания през 2026 г.	30
Плащания през 2027 г.	-
Плащания през 2028 г.	-
Общо	30

Няма очаквани плащания на обезщетения при пенсиониране, свързани с болест през следващите пет години.

28. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

28.1. Получени гаранционни депозити от контрагенти

Получените гаранционни депозити от контрагенти в размер на 270,274 х. лв. (31.12.2022 г.: 252,593 х. лв.) представляват депозити за участие на борсов пазар за гарантиране изпълнение на задълженията на всеки търговски участник при сделките за покупко-продажба на електрическа енергия, по които дъщерното дружество БНЕБ ЕАД е посредник (агент) и за които то носи финансовия риск. Депозитите се възстановяват при прекратяване на регистрацията на борсовия пазар и при условие че търговският участник няма финансови задължения към него. При наличие на изискуеми финансови задължения на търговския участник към БНЕБ ЕАД, наличното обезпечение се усвоява до размера на дължимото.

28.2. Задължения към доставчици и други кредитори

Задълженията към доставчици в размер на 1,685 х. лв. (31.12.2022 г. 822 х. лв.) са текущи и са за получени услуги за 2023 г.

28.3. Задължения към контрагенти за електрическа енергия

Задълженията към контрагенти за електрическа енергия включват:

	31.12.2023 BGN'000	31.12.2022 BGN'000
Търговски задължения за покупко-продажба на електрическа енергия (Приложение 2.7)	39,420	104,473
Общо	39,420	104,473

Съгласно Решение № Ц-19 от 01.07.2022 г. на Комисията за енергийно и водно регулиране считано 01.07.2022 г. цена за задължения към обществото е в размер на 0,00 лв./MWh, без ДДС.

С оглед на тази промяна към 31.12.2022 г. няма задължения към Фонд „Сигурност на енергийната система“. С последната промяна в Правилата за работа на организиран борсов пазар в сила от 01.11.2022 г. отпадна възможността търговските участници да извършват разплащания на седмична база. В резултат на това няма авансово платени суми по покупка на електроенергия към 31.12.2022 г. и към 31.12.2023 г.

29. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ

Задълженията към персонала и социалното осигуряване включват:

	31.12.2023 BGN'000	31.12.2022 BGN'000
Задължения за неизползвани компенсирани отпуски	277	217
Текущи възнаграждения	162	127
Задължения към социално и здравно осигуряване, свързани с текущи задължения	59	54
Задължения към социално и здравно осигуряване за компенсирани отпуски	38	31
Общо	536	429

30. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ

Задълженията за данъци включват:

	31.12.2023 BGN'000	31.12.2022 BGN'000
Данък върху добавена стойност	21,585	27
Акциз	282	167
Данъци върху доходите на физическите лица	43	38
Данъци върху разходите	17	18
Корпоративен данък	12	-
Общо	21,939	250

Данъчните задължения на дружествата от Групата са текущи.

До датата на издаване на настоящия консолидиран финансов отчет в дружествата от Групата са извършени ревизии и проверки, както следва:

Дружество-майка

- по ДДС – извършена данъчна проверка до 30.10.2022 г.
- пълна данъчна ревизия – към 31.12.2002 г.
- от Национален осигурителен институт – до 30.06.1999 г.

Дъщерни дружества

Българска независима енергийна борса ЕАД

- по ДДС – до 31.03.2023 г.
- пълна данъчна ревизия – няма

- от Национален осигурителен институт – няма

Файненшъл Маркет Сървисиз ЕООД

- по ДДС – няма
- пълна данъчна ревизия – към няма
- от Национален осигурителен институт – няма

Данъчна ревизия се извършва в петгодишен срок от изтичане на годината, през която е подадена данъчната декларация за съответното задължение. Ревизията потвърждава окончателно данъчното задължение на съответното дружество-данъчно задължено лице, освен в изрично предвидените от законодателството случаи.

31. ПРАВИТЕЛСТВЕНИ ФИНАНСИРАНИЯ

Към 31 декември получените финансираия са както следва:

	31.12.2023 BGN'000	31.12.2022 BGN'000
Дългосрочна част	-	116
Краткосрочна част	43	151
Общо	43	267

Групата, чрез своето дъщерно дружество БНЕБ ЕАД е бенефициент по Програма Хоризонт 2020. Програмата представлява финансов инструмент за научни изследвания и иновации в рамките на инициативата на ЕС Европейски съвет по иновации. Програмата се управлява от Генерална дирекция научни изследвания и иновации на Европейската комисия.

Проектите, в които дъщерното дружество БНЕБ ЕАД е участник и получава финансиране в размер на направените разходи, са следните:

- INTERRFACE - Проектът разработва и експлоатира интегрирана паневропейска архитектура за мрежови услуги, която ще е интерфейс, който да позволява безпроблемна и координирана работа на всички заинтересовани страни, период ноември 2018 – ноември 2022 г.
- FARCROSS – програма улесняваща регионалното трансгранично предаване на електрическа енергия чрез иновации, период октомври 2019 – октомври 2023.
- TRINITY – трансмисионна система, подобряваща регионалните граници, чрез пазар на интелигентни технологии, период октомври 2019 – октомври 2023.

Таблицата по-долу показва получените и усвоени средства за финансирани проекти за покриване на текущи разходи:

	31.12.2023 BGN'000	31.12.2022 BGN'000
1 януари	267	375
Получени средства	-	139
Възстановени неусвоени финансираия	(70)	-
Признат приход от финансиране за текуща дейност по програма Хоризонт 2020 (Приложение 4)	(154)	(247)
31 декември	43	267

Краткосрочната част от финансиранята ще бъде призната като текущ приход през следващите 12 месеца от датата на консолидирания отчет за финансовото състояние.

32. ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Другите задължения включват:

	31.12.2023 BGN'000	31.12.2022 BGN'000
Задължения за дивиденди	581	191
Пасиви по договори с клиенти (Приложение № 3)	57	49
Други задължения	35	-
Общо	673	240

Пасивите по договори с клиенти включват основно предплатени услуги за информационно обслужване за 2024 г. (респ. 2023 г.).

Задълженията за дивиденди в размер на 581 х. лв. (31.12.2022 г.: 191 х. лв.) представляват неизплатени дивиденди на акционери от разпределение на печалбата на дружеството-майка за 2022 г., 2021 г., 2020 г., 2019 г. и 2018 г.

33. ЛИЗИНГ

Активи и пасиви, признати в консолидирания отчет за финансовото състояние

В консолидирания отчет за финансовото състояние са представени следните обекти и суми, свързани с договори за лизинг:

Активите „право на ползване“ са включени в консолидирания отчет за финансово състояние към имоти, машини и оборудване (Приложение 14).

Сгради и транспортни средства	31.12.2023 BGN '000	31.12.2022 BGN '000
<i>Отчетна стойност</i>		
Салдо на 1 януари	306	297
Увеличения/придобити	327	9
Намаления/отписани	(277)	-
Салдо на 31 декември	356	306
<i>Натрупана амортизация</i>		
Салдо на 1 януари	(269)	(178)
Начислена амортизация	(111)	(91)
Отписана амортизация	278	-
Салдо на 31 декември	(102)	(269)
Балансова стойност на 1 януари (Приложение 14)	37	119
Балансова стойност на 31 декември (Приложение 14)	254	37

Задълженията по лизинг към 31 декември са както следва:

	31.12.2023 BGN'000	31.12.2022 BGN'000
1 януари	39	61
Увеличения	326	9
Отписани	-	-
Начислена лихва	11	1
Плащания	(117)	(32)
31 декември, в т.ч.:	259	39
Дългосрочна част	128	18
Краткосрочна част	131	21

Разходи, признати в консолидирания отчет за всеобхватния доход:

	Приложения	31.12.2023 BGN'000	31.12.2022 BGN'000
Разходи за амортизации на активи „право на ползване“ (МСФО 16)	14	217	81
Разходи за лихви по задължения за лизинг – МСФО 16 (включени във финансовите разходи)	11	11	-
Разходи, свързани с краткосрочни лизингови договори (отчитани по МСФО 16)	6	34	20
Приходи от отдаване под наем на движимо и недвижимо имущество	4	34	30

Общият изходящ паричен поток по договори за лизинг към 31.12.2023 г. свързани с краткосрочни лизингови договори е в размер на 117 х.лева (2022 г.: 32 х. лева).

34. БАНКОВИ ЗАЕМИ

Необезпечен овърдрафт, предоставен от банки

Към 31.12.2023 г. едногодишните договори за овърдрафт с четири банкови институции на обща стойност 100 000 х. лв., сключени през 2022 г. от Групата, са приключили и не са подновени. През 2023 г. са усвоени и върнати общо 9,731 х. лв. (2022 г.: 9,731 х. лв.) по договори за овърдрафт.

Предплатените такси за управление до изтичането на договорите за овърдрафт се отнасят линейно на разход на месечна база. Таблицата по-долу показва платените и признати като разход такси за управление по договорените овърдрафти:

	31.12.2023 BGN'000	31.12.2022 BGN'000
Разходи за бъдещи периоди към 1 януари	206	-
Платени такси за управление	-	260
Признат разход за такси управление (Приложение 11)	(206)	(54)
Разходи за бъдещи периоди към 31 декември (Приложение 22)	-	206

35. СЕГМЕНТНО ОТЧИТАНЕ

Сегментното отчитане в Групата е организирано на база основните бизнес дейности, извършвани от дружествата в Групата: а) търговия с финансови инструменти; б) информационно обслужване, в) регистрация и поддържане на емисии ценни книжа за търговия и г) търговия с електрическа енергия.

Статиите на приходите, разходите и резултата на бизнес сегментите, определени в дружеството включват:

	Търговия с финансови инструменти		Информационно обслужване		Регистрация и поддържане на емисии финансови инструменти за търговия		Търговия с електрическа енергия		Общо	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Приходи по сегменти	1,067	1,247	1,034	866	1,456	1,061	14,154	14,084	17,711	17,258
Разходи за материали и консумативи	(12)	(15)	(9)	(9)	(15)	(13)	(38)	(35)	(74)	(72)
Разходи за външни услуги	(1,007)	(905)	(432)	(172)	(618)	(336)	(3,989)	(3,150)	(6,046)	(4,563)
Разхода за амортизации	(161)	(169)	(85)	(51)	(90)	(63)	(455)	(471)	(791)	(754)
Разходи за персонал	(533)	(464)	(517)	(491)	(617)	(539)	(2,015)	(1,523)	(3,682)	(3,017)
Други разходи	(39)	(72)	(38)	(49)	(54)	(61)	(189)	(3,033)	(320)	(3,215)
Общо оперативни разходи	(1,752)	(1,625)	(1,081)	(772)	(1,394)	(1,012)	(6,686)	(8,212)	(10,913)	(11,621)
Резултат на сегмента	(685)	(378)	(47)	94	62	49	7,468	5,872	6,798	5,637
Неразпределени оперативни приходи от дейността									498	400
Неразпределени оперативни разходи от дейността									(608)	(1,004)
Печалба от оперативна дейност									6,688	5,033
Финансови приходи									8,561	657
Финансови разходи									(1,328)	(572)
Дял в печалбата от участия в съвместни и асоциирани дружества									76	10
Печалба преди данък върху печалбата									13,997	5,128
Разход за данък върху печалбата									(1,476)	(595)
Нетна печалба за годината									12,521	4,533

Активите и пасивите на бизнес сегментите включват:

	Търговия с финансови инструменти		Информационно обслужване		Регистрация и поддържане на емисии финансови инструменти за търговия		Търговия с електрическа енергия		Общо	
	2023 BGN'000	2022 BGN'000	2023 BGN'000	2022 BGN'000	2023 BGN'000	2022 BGN'000	2023 BGN'000	2022 BGN'000	2023 BGN'000	2022 BGN'000
Активи по бизнес сегменти										
Търговски вземания	25	13	284	124	-	-	20,427	58,478	20,736	58,615
Други вземания	-	-	-	-	-	-	-	1,082	-	1,082
Активи на сегмента	25	13	284	124	-	-	20,427	59,560	20,736	59,697
Неразпределени активи									346,976	326,458
Общо активи									367,712	386,155
Пасиви по бизнес сегменти										
Търговски и други задължения	390	-	57	-	-	-	310,868	357,066	311,315	357,066
Задължения към персонала и социалното осигуряване	57	51	57	42	73	50	279	217	466	360
Пасиви на сегмента	447	51	114	42	73	50	311,147	357,283	311,781	357,426
Неразпределени пасиви									23,528	2,149
Общо пасиви									335,309	359,575

Групата има капиталови разходи, свързани с бизнес сегмент „Търговия с финансови инструменти“, като покупката на софтуер от DBAG във връзка с преминаването към новата системата за търговия Т 7 и закупеният софтуер за надзор Scila.

Към 31.12.2023г. има отчетени разходи за амортизация, свързани с бизнес сегменти на дружеството – майка, в размер на 336 х.лв. (2022 г.: 283 х.лв.).

Към 31.12.2023 г. има отчетени разходи за амортизация, свързани с бизнес сегмента на дъщерното дружество БНЕБ ЕАД, в размер на 455 х. лв. (31.12.2022 г. 471 х. лв.).

Към 31.12.2023 г. няма отчетени непарични разходи, различни от амортизации, свързани с бизнес сегменти (31.12.2022г.: няма).

Групата управлява имотите, машините и оборудването, инвестициите, оценявани по справедлива стойност и инвестициите, оценявани по амортизирана стойност, както и данъците на групово ниво и те не се разпределят на сегментно ниво.

Дружеството-майка и дъщерните дружества от Групата извършват своята дейност само на територията на Република България, а съвместното дружество СЕЕ Линк ДОО оперира на територията на Република Македония.

Към 31.12.2023 г. Групата е реализирала приходи от български клиенти в размер на 14,130 х. лв. (31.12.2022 г.: 14,737 х. лв.), а приходите от чуждестранни клиенти са в размер на 3,581 х. лв. (31.12.2022 г.: 2,521 х. лв.).

Общите приходи от сделки с най-големите клиенти на дружествата от Групата и съответния бизнес сегмент са както следва:

		31.12.2023 BGN'000	%	бизнес сегмент
Клиент 1	български клиент	1,545	9%	търговия с електрическа енергия
Клиент 2	български клиент	754	4%	търговия с електрическа енергия
Клиент 3	чуждестранен клиент	736	4%	информационно обслужване
Клиент 4	български клиент	615	3%	търговия с електрическа енергия
Клиент 5	български клиент	140	1%	търговия с финансови инструменти
Клиент 6	български клиент	125	1%	търговия с финансови инструменти
Клиент 7	български клиент	102	1%	търговия с финансови инструменти

		31.12.2022 BGN'000	%	бизнес сегмент
Клиент 1	български клиент	1,957	11%	търговия с електрическа енергия
Клиент 2	български клиент	954	6%	търговия с електрическа енергия
Клиент 3	български клиент	823	5%	Търговия с електрическа енергия
Клиент 4	чуждестранен клиент	652	4%	информационно обслужване
Клиент 5	български клиент	194	1%	търговия с финансови инструменти
Клиент 6	български клиент	136	1%	търговия с финансови инструменти
Клиент 7	български клиент	127	1%	търговия с финансови инструменти

36. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си дейност Групата може да бъде изложена на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързаните парични потоци. Общото управление на риска е фокусирано върху прогнозиране на резултатите от определени области на финансовите пазари за постигане на минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които биха могли да се отразят върху финансовите резултати и състояние на дружеството. Политиката в тази област е свързана с извършването на оценки на пазарните обстоятелства във връзка с направените инвестиции и формите за поддържане на ликвидните средства. Част от прилаганите механизми са свързани и с анализ и търсене на приложими решения по отношение определянето на адекватни цени на услугите, предлагани от Групата. Основният стремеж при управлението на рисковете е недопускането на неоправданата им концентрация.

Управлението на риска в Групата се осъществява текущо от оперативното ръководство на всяко от дружествата съгласно политиката, определена от Съвета на директорите на дружеството-майка. Съветът на директорите е приел основни принципи на общото управление на финансовия риск, на базата на които са разработени конкретните процедури за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден, и за риска при използването на недеривативни инструменти.

Категории финансови инструменти:

Финансови активи	31.12.2023 BGN '000	31.12.2022 BGN '000
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	1,887	1,435
Дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	1,026	1,043
Капиталови инструменти оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	861	392
Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност	357,851	324,539
Дългови инструменти по амортизирана стойност	10,271	10,269
Вземания от контрагенти за електрическа енергия	20,035	58,478
Вземания от клиенти	720	567
Съдебни вземания	-	1,082
Вземания от банки по обезпечения	-	400
Разчети за гаранции и предоставени депозити	67	16
Вземания по споразумения с клауза за обратно изкупуване	196,117	-
Парични средства и парични еквиваленти	130,641	253,727
Общо	359,738	325,947

Финансови пасиви	31.12.2023 BGN '000	31.12.2022 BGN '000
Финансови пасиви, оценявани по амортизирана стойност	312,219	358,118
Получени гаранционни депозити от контрагенти за електрическа енергия	270,274	252,593
Задължения към контрагенти за електрическа енергия	39,420	104,473
Задължения към доставчици	1,685	822
Задължения за дивиденди	581	191
Задължения по лизинг	259	39
Общо	312,219	358,118

36.1. Пазарен риск

а. Валутен риск

Групата не е изложена на валутен риск, защото почти всички нейни операции и сделки са деноминирани в български лева и/или евро, доколкото последното е с фиксиран курс спрямо лева по закон.

б. Ценови риск

Групата е изложена на ценови риск по отношение на притежаваните от нея ценни книжа, най-вече класифицирани като финансови активи по справедлива стойност през другия всеобхватен доход, и респ. по амортизирана стойност, вкл. и поради концентрация в определен тип книжа. Ръководството оценява като цяло този риск като нисък поради консервативния характер на инвестициите - основно в български държавни ценни книжа. Ръководството е установило

процедури за текущо наблюдение на промените в цените, доходността и матуритетната структура на притежаваните държавни ценни книжа, и респ. предприемане на своевременни мерки и действия при наличие на индикатори за по-трайни негативни тенденции, особено сега в обстановката на световната икономическа криза, респ. текущи и задълбочени анализи на обслужването на вътрешния дълг и възможностите за обслужване в бъдеще от страна на българската държава.

Ръководството на Групата разглежда ограничено и с особена предпазливост възможността за инвестиции в корпоративни дългови инструменти поради неприемливия кредитен риск и ниската ликвидност.

На база оценката за оптимално посрещане на бизнес потребностите на Групата, по-ефективното управление, дългия срок до падежа и потенциалната възможност през следващите 5 години да се наложи ползване на средствата инвестирани в дългосрочни ДЦК, ръководството е приело те да се класифицират като „финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (дългови инструменти)“, което налага периодична преоценка на тези активи и съответно отчитане на ефектите от нея в отделен преоценъчен резерв (през друг всеобхватен доход) към капитала на дружествата в Групата.

Към датата на изготвяне на консолидирания отчет ръководството оценява, че средствата, инвестирани в дългосрочни ДЦК на този етап не са непосредствено необходими за извършването на оперативната дейност на дружествата в Групата.

36.2. Кредитен риск

Финансовите активи на Групата са концентрирани в следните групи: парични средства (текущи сметки и срочни депозити), дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност, дългови и капиталови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (държавни ценни книжа и малцинствено участие в други предприятия), търговски и други вземания.

Кредитният риск е свързан с риска някой от контрагентите на Групата да не бъде в състояние да изпълни изцяло и в обичайно предвидените срокове задълженията си към него. Търговските вземания са представени в консолидирания отчет за финансовото състояние в нетен размер, след приспадане на начислените обезценки по очаквани кредитни загуби. Обезценки са направени където и когато са били налице събития, идентифициращи загуби от несъбираемост съгласно предишен опит.

Групата няма значителна концентрация на кредитен риск, тъй като дружествата в Групата извършва специализиран вид услуги на своите клиенти, които са основно инвестиционни посредници, банки и търговци на ел. енергия в България.

Допълнително, клиентите имат добро финансово състояние, дълга история и търговско сътрудничество с дружествата в Групата и не допускат нарушения при спазването на кредитните условия съгласно правилника за дейността ѝ по отношение изплащането на дължимите такси за услугите, предоставени от дружествата в Групата.

При държаните дългосрочни дългови инструменти с емитент Република България или собственик на емитента е държавата, съществува кредитен риск, но се приема, че поради високия кредитен рейтинг на суверена на този етап кредитният риск е нисък.

Политиката на Групата е да извършва продажбите си при условията на незабавно плащане – основно такси за борсовата търговия, които се заплащат в срок от два до пет дни при сепълмента на сделката. Събираемостта на вземанията се контролира текущо и стриктно от отделите за регистрации, търговия и финансовите отдели на дружествата в Групата, съгласно установената политика на съответното дружество. За целта ежедневно се прави преглед на откритите позиции по клиенти, както и получените постъпления, като се извършва равнение и анализ. Таксите за първоначална регистрация и поддържане на регистрацията от страна на клиентите се заплащат преди да бъдат допуснати до активна търговия.

За ограничаване на риска относно паричните средства и предоставени депозити политика на Групата е да ги разпределя по текущи и депозитни сметки с различен срок в различни финансови институции в България.

Паричните, включително разплащателни операции, са ограничени до банки с добра репутация и ликвидност.

Кредитното качество на финансовите активи е посочено в таблицата по-долу:

Финансови активи	Просрочени	С ненастъпил падеж	Без матуритет	Общо
31.12.2023	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	-	1,026	861	1,887
Дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	-	1,026	-	1,026
Капиталови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	-	-	861	861
Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност	-	315,801	42,050	357,851
Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	-	10,271	-	10,271
Търговски и други вземания	-	20,755	67	20,822
Вземания по споразумения за обратно изкупуване	-	196,117	-	196,117
Парични средства и парични еквиваленти	-	88,658	41,983	130,641
Общо	-	316,827	42,911	359,738

Финансови активи	Просрочени	С ненастъпил падеж	Без матуритет	Общо
31.12.2022	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Финансови активи оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	-	1,043	392	1,435
Дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	-	1,043	-	1,043
Капиталови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	-	-	392	392
Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност	1,082	70,707	252,750	324,539
Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	-	10,269	-	10,269
Търговски и други вземания	1,082	59,045	16	60,143
Вземания от банки по обезпечения	-	400	-	400
Парични средства и парични еквиваленти	-	993	252,734	253,727
Общо	1,082	71,750	253,142	325,974

36.3. Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация Групата да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж. Тя провежда консервативна политика по управление на ликвидността, чрез която постоянно поддържа оптимален ликвиден запас парични средства, добра способност на финансиране на стопанската си дейност, осъществява постоянно контролно наблюдение на фактическите и прогнозни парични потоци по периоди напред и поддържане на равновесие между матуритетните граници на активите и пасивите на дружеството. Групата генерира и разполага с достатъчно собствени оборотни средства и няма необходимост от привлечени средства за извършване на оперативната си дейност. Текущо матуритетът и своевременното осъществяване на плащанията се следи от финансовите отдели на дружествата в Групата, като се поддържа ежедневна информация за наличните парични средства и предстоящите плащания. Свободните средства се инвестират в срочни депозити при банки, с обичаен оригинален матуритет от 1-12 месеца, считани за сравнително нискорискови инструменти, при относително висока доходност.

Към 31.12.2023 г. и 31.12.2022 г. финансовите недеривативни пасиви на дружествата в Групата и към двете дати на консолидирания отчет за финансовото състояние основно са с до един месец остатъчен матуритет спрямо договорения.

36.4. Риск на лихвоносните парични потоци

Като цяло Групата има значителна част лихвоносни активи. Приходите и оперативните парични потоци са стабилни, предвидими и относително слабо зависими от промените в пазарните лихвени равнища, доколкото основната част от лихвоносните активи са с фиксиран лихвен процент – инвестиции, държани до падеж - облигации (деноминирани в евро), инвестиции по

справедлива стойност през друг всеобхватен доход (държавни ценни книжа в лева и евро) и предоставени срочни депозити в банки (в лева и в евро).

31.12.2023	Фиксиран лихвен % BGN '000	Плаващ лихвен % BGN '000	Безлихвени BGN '000	Общо BGN'000
Финансови активи				
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през ДВД	1,026	-	861	1,887
Дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	1,026	-	-	1,026
Капиталови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	-	-	861	861
Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност	98,929	41,975	216,947	357,851
Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	10,271	-	-	10,271
Търговски и други вземания	-	-	20,822	20,822
Вземания по споразумения за обратно изкупуване	-	-	196,117	196,117
Парични средства и парични еквиваленти	88,658	41,975	8	130,641
	99,955	41,975	217,808	359,738
Финансови пасиви				
Финансови пасиви, оценявани по амортизирана стойност	259	-	311,960	312,219
	259	-	311,960	312,219
31.12.2022	Фиксиран лихвен % BGN '000	Плаващ лихвен % BGN '000	Безлихвени BGN '000	Общо BGN'000
Финансови активи				
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	1,043	-	392	1,435
Дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през ДВД	1,043	-	-	1,043
Капиталови инструменти, оценявани по справедлива стойност през ДВД	-	-	392	392
Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност	11,262	252,726	60,551	324,539
Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	10,269	-	-	10,269
Търговски и други вземания	-	-	60,143	60,143
Вземания от банки по обезпечения	-	-	400	400
Парични средства и парични еквиваленти	993	252,726	8	253,727
	12,305	252,726	60,943	325,974
Финансови пасиви				
Финансови пасиви, оценявани по амортизирана стойност	39	-	358,079	358,118
	39	-	358,079	358,118

36.5. Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала Групата цели да създава и поддържа възможности то да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвръщаемост на инвестираните средства на акционерите и стопански ползи на другите заинтересовани лица от и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура.

И през 2023 г. както през 2022 г., стратегията на ръководството на Групата е да се работи изцяло със собствени средства, генерирани от стопанската ѝ дейност, без да ползва привлечени заемни средства.

Групата текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала си. Характерното за нея е, че тя традиционно финансира дейността си от собствените си генерирани печалби и чрез вноски от своите акционери, без използване на дългов капитал.

	31.12.2023	31.12.2022
	BGN '000	BGN '000
Общо пасиви: в т.ч.	335,309	359,575
Търговски и други задължения	41,105	105,295
Паричните средства и парични еквиваленти	130,641	253,727
Общо собствен капитал	32,403	26,580
Съотношение на пасиви: собствен капитал	10.35	13.53
Съотношение на парични средства: пасиви	0.39	0.71

Справедлива стойност

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба, на база позицията, предположенията и преценките на независими пазарни участници на основен или най-изгоден за даден актив или пасив пазар. За своите финансови активи и пасиви Групата приема като основен пазар финансовите пазари в България – Българска фондова борса, големите търговски банки – дилъри и за определени специфични инструменти – директни сделки между страните. В повечето случаи, обаче, особено по отношение на финансовите активи, държани дългосрочно, вземания по репо сделки, търговските вземания, търговските задължения и депозитите, Групата очаква да реализира тези финансови активи чрез тяхното цялостно обратно изплащане или респ. погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната амортизирана стойност във финансовия отчет.

Справедливата стойност на финансовите инструменти по справедлива стойност през другия всеобхватен доход, търгувани на активни фондови пазари се базира на котирувани „цени купува“, оповестена от пазарния оператор посредством официални средства към края на отчетния период. Справедливата стойност на финансовите инструменти, които не се търгуват на достатъчно активни пазари се определя и/или потвърждават чрез оценъчни методи, които се базират на различни оценъчни техники и предположения на ръководството, направени на база пазарните условия към края на отчетния период, вкл. котировки на фондови пазари (дневни и усреднени).

Също така голямата част от финансовите активи и пасиви са или краткосрочни по своята същност (търговски вземания, търговски задължения и краткосрочни задължения към други контрагенти), или са отразени в консолидирания отчет за финансовото състояние по пазарна стойност (предоставени безсрочни и срочни банкови депозити) и поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност.

Ръководството на Групата счита, че при съществуващите обстоятелства представените в консолидирания отчет за финансовото състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

37. СВЪРЗАНИ ЛИЦА И СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Основен собственик

Държавата чрез Министерство на финансите притежава 50.05 % от акциите в основния акционерен капитал на Борсата и упражнява контрол върху финансовата и оперативната политика на дружеството-майка.

Съвместно дружество

Дружеството-майка притежава 33.33 % от капитала на СЕЕ Линк ДОО, Скопие, което е съвместно дружество, считано от 15.04.2014 г. като осъществява съвместен контрол върху финансовата и оперативната му политика заедно със Загребската и Македонската борса.

Дружеството-майка притежава 49.00 % от капитала на Колективно финансиране АД, което е съвместно дружество, считано от 13.11.2023г като осъществява съвместен контрол върху финансовата и оперативната му политика заедно с Централен депозитар АД и Клиър Екс АД.

Асоциирани дружества

Дружеството-майка притежава 40.00 % от капитала на Клиър Екс АД, което е асоциирано дружество, считано от 21.04.2020 г.

Дружеството-майка притежава 24.50 % от капитала на БД Консулти АД, което е асоциирано дружество, считано от 21.04.2020 г.

Предприятие с квалифицирано участие от страна на държавата

Държавата чрез Министерство на финансите притежава пряко 43.70 % от акциите в основния акционерен капитал на Централен депозитар АД и притежава значително влияние. Последното е свързано лице с дружеството-майка и съответно с дружествата от Групата, доколкото и в двете дружества държавата има квалифицирано участие. През 2022 г. Българска фондова борса АД е закупила акции от увеличението на капитала на Централен депозитар Д – 10 броя акции за стойност 6 х.лв. Към 31.12.2023 г. акционерното участие е 4.51 % (31.12.2022 г.: 4.51 %) (Приложение 17).

Предприятия, в които лице от ключовия управленски персонал на дружеството-майка едновременно взема участие в ръководството му като изпълнителен директор/управител, т.е има управленска власт в това предприятие.

Към 31.12.2023 г. предприятия, които имат подобна свързаност са: „Юробанк България“ АД, „Булстрад Живот Виена Иншурънс Груп“, „Дайк-Имоти“ ООД, „СИПКА“ ЕООД, „Импакт Оценители“ ООД, „Ви Ем Пропърти“ ООД, „БД Консулти“ АД, „СЕЕ Линк“ ДОО, „Колективно финансиране“ АД, EuroSTR B.V. Амстердам, Нидерландия, „Централен депозитар“ АД.

Към 31.12.2022 г. предприятия, които имат подобна свързаност са: „Юробанк България“ АД, „Булстрад Живот Виена Иншурънс Груп“, Сдружение СК „ДФС-Локомотив София“, „Дайк-Имоти“ ООД, „СФБ Капиталов пазар“ АД, „СИПКА“ ЕООД, „Импакт Оценители“ ООД, „СЕЕ Линк“ ДОО, „Иизи Трейд“ ЕООД, „Елана Трейдинг“ АД, „Елана Финансов Холдинг“ АД, „Централен депозитар“ АД.

Сделки със свързани лица

Общият размер на сделките със свързани лица са, както следва:

Продажби на свързани лица	Свързано лице	2023 BGN '000	2022 BGN '000
Такса сделки, членство, интернет търговия	Елана Трейдинг АД	101	88
Наем на офис и оборудване	Централен депозитар АД	29	25
Такса сделки, членство, такса интернет търговия	Юробанк България АД	13	15
Продажба на услуги	БД Консулти АД	8	6
Такса интернет търговия	Елана Финансов Холдинг АД	4	2
Такса поддържане на ЦК	Министерство на Финансите	2	2
Продажба на услуги	Централен депозитар АД	-	2
Получен дивидент	Централен депозитар АД	-	8
Общо		157	148

Доставки от свързани лица	Свързано лице	2023 BGN '000	2022 BGN '000
Услуги по управление на парични средства	БД Консулти АД	1,105	-
Счетоводно и административно обслужване, консултантски услуги и поддръжка на офис	БД Консулти АД	921	825
Консултантски услуги	Клиър Екс АД	60	-
Годишна такса администриране BSE International	Централен депозитар АД	40	30
Информационно обслужване	Централен депозитар АД	6	5
Такси за съхранение на парични средства и попечителски услуги	Юробанк България АД	4	7
Общо		2,136	867

Закупуване, падеж и открити разчети с облигации, издадени от основния собственик (Министерство на финансите)

През 2022 г. дружеството-майка е закупило държавни ценни книжа – левови облигации, закупени със скonto в размер на 190 х.лв., издадени от Министерство на финансите на Република България (Приложение 17.3) и е падежирила емисия държавни ценни книжа – левови облигации в размер на 550 х.лв., издадени от Министерство на финансите на Република България (Приложение 17.2).

Получената лихва по емисиите ценни книжа за 2023 г. е в размер на 56 х.лв (31.12.2022 г.: 84 х.лв.).

Откритите разчети с Министерство на финансите по отношение на дългови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – ДЦК, издадени от Министерство на финансите към 31.12.2023 г. са в размер на 1,026 х.лв. (31.12.2022 г.: 1,043 х.лв.) (Приложение 17.1).

Откритите разчети с Министерство на финансите по отношение на дългови инструменти по амортизирана стойност – ДЦК, издадени от Министерство на финансите към 31.12.2023 г. са в размер на 194 х.лв. (31.12.2022 г.: 192 х.лв.) (Приложение 17.3).

Разчети със свързани лица

Разчетните взаимоотношения със свързани лица включват вземания по продажби към 31.12.2023 г.: 4 х.лв. (31.12.2022г.: 7 х.лв.) и задължения за доставки в размер на 195 х. лв. (31.12.2022 г.: 70 х.лв.).

Групата има открити разплащателни сметки в „Юробанк България“ АД. Наличните към 31.12.2023 г. парични средства по сметки в банката са 20,239 х. лв. (31.12.2022 г. 61,882 х. лв.).

Възнаграждения на ключовия управленски персонал

Съставът на ключовия управленски персонал на Групата е оповестен в *Приложение 1.1*.

Заплатите и другите краткосрочни доходи на ключовия управленски персонал на дружествата от Групата към 31.12.2023 г. възлизат на 724 х. лв. (31.12.2022 г.: 630 х. лв.), в т.ч.:

Текущи възнаграждения	705 х. лв.	(31.12.2022 г.: 618 х. лв.)
-----------------------	------------	-----------------------------

Осигуровки	19 х. лв.	(31.12.2022 г.: 12 х. лв.)
------------	-----------	----------------------------

38. АНГАЖИМЕНТИ, УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ПОЛУЧЕНИ ОБЕЗПЕЧЕНИЯ

Технически инцидент

В началото на 2022 г. е възникнал технически инцидент в ЕСТ-ДН на доставчика на услугата, довел до публикуване за кратък период от време на некоректни данни за цените в BGN на интернет страницата на борсовия оператор на електрическа енергия. Инцидентът се дължи изцяло на софтуерна грешка в ЕСТ-ДН от страна на доставчика на услугата. Договорът с доставчика съдържа клаузи, покриващи разходи, причинени от доказани преки вреди в резултат

на небрежност или умисъл, което условие осигурява минимизиране на понасяне на загуби при такъв тип инциденти.

През 2023 г. все още не е настъпило развитие във връзка с инцидента.

Позицията на ръководството е, че продължават да не са налице необходимите условия за признаване на провизия към 31.12.2023 г. (Приложение 2.27.7).

Получени обезпечения

Във връзка с Правилата за работа на организиран борсов пазар БНЕБ ЕАД е получило банкови гаранции в размер на 165,620 х. лв. (2022 г.: 168,913 х. лв.).

39. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

През февруари 2024 г. дъщерното дружество БНЕБ ЕАД е сключило договор за кредит за овърдрафт с ангажимент за 25 млн. лв. с банка с висок кредитен рейтинг със срок за една година. Към датата на подписване на настоящия консолидиран отчет няма усвоени суми по този договор.

Не са настъпили други събития след 31 декември 2023 година, които да налагат допълнителни корекции и/или оповестявания в консолидирания финансов отчет на Групата за периода, завършващ на 31 декември 2023 г.

Тел. +359 2 943 37 00
E-mail: office@bdoafa.bg
www.bdoafa.bg

БДО АФА ООД
гр. София 1504
ул. Оборище №38
България

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

ДО АКЦИОНЕРИТЕ НА БЪЛГАРСКА ФОНДОВА БОРСА АД

Доклад относно одита на консолидирания финансов отчет

Квалифицирано мнение

Ние извършихме одит на консолидирания финансов отчет на БЪЛГАРСКА ФОНДОВА БОРСА АД („Дружество-майка“) и неговите дъщерни дружества („Групата“), съдържащ консолидирания отчет за финансовото състояние към 31 декември 2023 година и консолидирания отчет за всеобхватния доход, консолидирания отчет за промените в собствения капитал и консолидирания отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет, съдържащи и съществена информация за счетоводната политика.

По наше мнение, с изключение на възможните ефекти от въпросите, описани в раздела от нашия доклад „База за изразяване на квалифицирано мнение“, приложеният консолидиран финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Групата към 31 декември 2023 година и нейните финансови резултати от дейността и паричните й потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

БДО АФА ООД е одиторско дружество, регистрирано в Търговския регистър при Агенцията по вписванията с ЕИК 030278596, ДДС № BG030278596
Банкови сметки: BGN IBAN BG61 UBB5 8002 1017 5456 50, EUR IBAN BG10 UBB5 8002 1461 3202 10, BIC UBB5BGSF, Банка ОББ АД

БДО АФА ООД, българско дружество с ограничена отговорност, е член на БДО Интернешънъл Лимитид, дружество, регистрирано в Обединеното Кралство, и представлява част от международната мрежа на БДО от независими дружества

База за изразяване на квалифицирано мнение

Към 31 декември 2023 година в консолидирания отчет за финансовото състояние Групата отчита в състава на вземанията си и следните вземания общо с брутна стойност 6,644 х. лв. (31 декември 2022 година: 7,961 х. лв.), и общо с балансова стойност нула лв. (31 декември 2022 година: 1,082 х. лв.), и съответно, в консолидирания отчет за всеобхватния доход - загуби от обезценки, свързани с тях в размер на нула лв. (2022 година: 2,965 х. лв.). С тези вземания са свързани следните факти и обстоятелства, както е описано по-долу:

А. Съдебно вземане на дъщерно дружество от Групата, с брутна стойност 5,430 х. лв. и балансова стойност нула лв. (31 декември 2022 година: брутна стойност 6,747 х. лв. и балансова стойност 1,082 х. лв.) *(Приложение № 22 Други вземания и предплатени разходи)*.

Вземането първоначално е възникнало от клиент по продажба на електрическа енергия на организиран борсов пазар през периода м. септември - м. октомври 2018 година и не е било уредено в срока и в съответствие с действащите на този пазар правила за работа, поведение и сетълмент. Допълнително, през м. ноември 2018 година клиентът - длъжник е подал молба в Търговския регистър за откриване на производство по несъстоятелност. Към 31 декември 2022 година и към 31 декември 2021 година дъщерното дружество е включено в масата на несъстоятелността на клиента-длъжник като кредитор с безспорно установено и прието вземане.

В консолидирания отчет за всеобхватния доход на Групата за 2022 година е отчетена загуба от обезценка по отношение на това вземане в размер на 2,965 х. лв. *(Приложение № 8 Разходи за обезценка на съдебни вземания)*. Признатата загуба от обезценка с натрупване към 31 декември 2022 година е в размер на 5,665 х. лв.

През 2023 г. е открита частична сметка за разпределение на суми в полза на кредиторите на длъжника, като в полза на Групата, чрез дъщерното й дружество, ефективно е постъпила сума в размер на 1,317 х. лв., която сума не е съществено различна спрямо оцененото от ръководството към 31 декември 2022 година. *(Приложение 4)*.

Към 31 декември 2023 година ръководството на дъщерното дружество, респ. на Групата отново е направило подробен анализ и преценка за събираемостта на горепосоченото вземане. За целта то е използвало актуализирано експертно правно становище за статуса на казуса, други правни и стопански документи и информация относно длъжника, като са взети предвид новите, през 2023 година, събития и направените плащания от сметката за разплащане с кредиторите, вкл. и към самото дружество, респ. Групата. Подобен анализ е направен и към 31 декември 2022 година.

За всяка отчетна година до края на 31 декември 2021 година ръководството на дружеството, респ. на Групата е формирало своята преценка за събираемостта на горепосоченото вземане и респ. решение за признаване на обезценка за кредитни загуби по него на база експертно правно становище по казуса. На нас, обаче, не ни бяха предоставени достатъчни и конкретни подкрепящи документи, данни и информация както относно използваните методи за оценка на вземането към 31 декември 2021 година, така и за направените предположения, преценки, анализи и изчисления на отчетените суми за признатата обезценка на вземането за самата 2022 година и за всяка от предходните години назад. Поради това, тогава, ние не бяхме в състояние да се убедим в разумна степен на сигурност чрез прилагането на алтернативни одиторски процедури, дали не биха били необходими и в какъв размер някакви корекции по отношение на балансовата стойност на вземането към 31 декември 2021 година, както и за началното салдо на неразпределената печалба за 2022 година и на отчетената печалба за самата 2022 година, вкл. на отчетените за 2022 година разходи за обезценка по очаквани кредитни загуби и на данъци върху печалбата, включени в консолидирания отчет за всеобхватния доход. Съответно, нашето одиторско мнение в издадения от нас одиторски доклад с дата 27 април 2023 година относно консолидирания финансов отчет за периода, завършващ на 31 декември 2022 година, беше модифицирано по този въпрос.

Нашето мнение върху консолидирания финансов отчет за текущата 2023 година също е модифицирано поради възможния ефект на този въпрос върху сравнителната информация за 2022 година в консолидирания отчет за всеобхватния доход и консолидирания отчет за промените в собствения капитал.

Б. Вземане на дружеството-майка с брутна стойност 1,214 х. лв. и балансова стойност - нула лв. (31 декември 2022 година: брутна стойност 1,214 х. лв. и балансова стойност - нула лв.) по сключен от него Договор за прехвърляне на вземане (цесия) от 2014 година, по силата на който то е цедент и е прехвърлило свое вземане по депозит в банка, обявена в несъстоятелност през 2015 година, на трето лице - цесионер (Приложение № 22 *Други вземания и предплатени разходи*). С допълнително споразумение към Договора за прехвърляне на вземане, между страните са уговорени прекратителни условия с обратно действие в случай на бъдещи събития, независещи от дружеството-майка, в т.ч. обявяване на недействителност на извършено от цесионера прихващане на негови задължения към банката срещу придобитото от дружеството-майка вземане. Прекратителното условие с обратно действие предполага, че при настъпването му дружеството-майка дължи на третата страна - цесионер връщане на получените плащания от продажната цена на прехвърленото вземане, а цесионерът дължи обратно прехвърляне на вземането.

През 2017 година срещу цесионера е предявен съдебен иск от страна на синдиците на банката за обявяване на прихващането по силата на договора за прехвърляне на вземане за недействително. Поради това дружеството-майка, респ. и Групата, са отчели загуби от обезценка по отношение на това вземане в предходни години и към 31 декември 2022 година балансовата стойност на въпросното вземане в консолидирания отчет за финансовото състояние вече е нула (31 декември 2021 година: нула лв.).

Съгласно оповестеното в Приложение № 2.27.2 *Очаквани кредитни загуби* и Приложение № 22 *Други вземания и предплатени разходи* в свое решение от 2021 година Конституционният съд на Р България обявява за противоконституционни определени разпоредби от Закона за банковата несъстоятелност, които имат пряко отношение към гореописаното съдебно дело. През 2022 година, на база на влязло в сила съдебно решение на Апелативен съд - София, предявените от синдиците иски са окончателно отхвърлени като неоснователни.

Независимо от посочените благоприятни събития, настъпили през изминалите три години (2021-2023 г.), имащи отношение към възможностите за реализиране на правата на дружеството-майка по това вземане в бъдеще, в дружеството-майка

продължава да няма на разположение конкретна и детайлна информация относно възможностите и намеренията на длъжника, както и анализи и прогнози, потвърждаващи отчетената степен на събираемостта на вземането към 31 декември 2023 година. Съответно, на нас не ни бяха предоставени достатъчни и конкретни подкрепящи документи, данни и информация относно направените предположения, преценки и анализи за възможната бъдеща събираемост на това вземане и съответно - за отчетената обезценка. Поради това, ние не бяхме в състояние да се убедим в разумна степен на сигурност чрез прилагането на алтернативни одиторски процедури, дали не биха били необходими и в какъв размер някакви корекции по отношение на балансовата стойност на вземането и респективно върху консолидираната неразпределена печалба в консолидирания отчет за финансовото състояние към 31 декември 2023 година, както и за същите показатели в съпоставимата информация за 2022 година.

Одиторският доклад върху консолидирания финансов отчет на Групата за годината, завършваща на 31 декември 2022 година е квалифициран също относно този въпрос.

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет“. Ние сме независими от Групата в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на консолидирания финансов отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето квалифицирано мнение.

Обръщане на внимание

Обръщаме внимание на *Приложение № 38 Ангажименти, условни задължения и получени обезпечения* на консолидирания финансов отчет, което описва възникнал технически инцидент през 2022 година. Нашето мнение не е модифицирано по отношение на този въпрос.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на консолидирания финансов отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси. За всеки въпрос, включен по-долу в таблицата, описанието на това как този въпрос е бил адресиран при проведения от нас одит, е направено в този контекст.

С изключение на въпроса, описан в раздела „База за изразяване на квалифицирано мнение“ по-горе, ние не сме определили други ключови одиторски въпроса, които да бъдат комуникирани в нашия доклад.

Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от консолидиран доклад за дейността, в т.ч. декларация за корпоративно управление и нефинансова декларация на Групата, изготвени от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва консолидирания финансов отчет и нашия одиторски доклад, върху него, която получихме преди датата на нашия одиторски доклад.

Нашето мнение относно консолидирания финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност

относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на консолидирания финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с консолидирания финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Както е описано в раздела „База за изразяване на квалифицирано мнение“ по-горе, ние не бяхме в състояние да получим достатъчни и уместни одиторски доказателства дали биха били необходими корекции по отношение на:

А. сравнителната информация, представяща консолидираната печалба, консолидираните разходи за обезценка по очаквани кредитни загуби и консолидираните данъци върху печалбата за 2022 година, относно оценката на описаното по-горе съдебно вземане на дъщерното дружество с брутна стойност и балансова стойност към 31 декември 2022 година, съответно в размер на 6,747 х. лв. и 1,082 х. лв. Съответно, ние не бяхме в състояние да достигнем до заключение дали другата информация не съдържа във връзка с този въпрос съществено неправилно докладване на финансовите показатели и съпътстващите оповестявания за този обект за 2022 година; и

Б. балансовата стойност на описаното по-горе напълно обезцененото вземане по цесия на дружеството-майка с брутна балансова стойност 1,214 х. лв., и консолидираната неразпределена печалба към 31 декември 2023 година, както и за същите показатели в съпоставимата информация към 31 декември 2022 година. Съответно, ние не бяхме в състояние да достигнем до заключение дали другата информация не съдържа във връзка с този въпрос съществено неправилно докладване на финансовите показатели и съпътстващите оповестявания за тези обекти.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с МСФО, приложими в ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Групата или да преустанови дейността ѝ, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Групата (Одитният комитет).

Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Групата.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаем до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания

финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Групата да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.
- получаваме достатъчни и уместни одиторски доказателства относно финансовата информация на предприятията или стопанските дейности в рамките на Групата, за да изразим мнение относно консолидирания финансов отчет. Ние носим отговорност за инструктирането, надзора и изпълнението на одита на Групата. Ние носим изключителната отговорност за нашето одиторско мнение.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване

на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на общественения интерес от тази комуникация.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

Допълнителни въпроси, които поставят за докладване Законът за счетоводството и Законът за публичното предлагане на ценни книжа

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на консолидирания доклад за дейността и декларацията за корпоративно управление, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС)“. Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството и в Закона за публичното предлагане на ценни книжа (чл. 100н, ал. 10 от ЗППЦК във връзка с чл. 100н, ал. 8, т. 3 и 4 от ЗППЦК), приложими в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- а) Информацията, включена в консолидирания доклад за дейността за финансовата година, за която е изготвен консолидирания финансов отчет, съответства на финансовия отчет, върху който сме изразили квалифицирано мнение в „Доклад относно одита на консолидирания финансов отчет“ по-горе.

- б) Консолидираният доклад за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството и на чл. 100(н), ал. 7 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа.
- в) В декларацията за корпоративно управление на Групата за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, е представена изискваната съгласно Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 100 (н), ал. 8 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа информация.
- г) Нефинансовата декларация на Групата за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, е представена и изготвена в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Становище във връзка с чл. 100(н), ал. 10 във връзка с чл. 100 н, ал. 8, т. 3 и 4 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа

На база на извършените процедури и на придобитото познаване и разбиране на дейността на Групата и средата, в която тя работи, по наше мнение, описанието на основните характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска на Групата във връзка с процеса на финансово отчитане, което е част от консолидирания доклад за дейността (като елемент от съдържанието на декларацията за корпоративно управление на Групата) и информацията по чл. 10, параграф 1, букви "в", "г", "е", "з" и "и" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 година относно предложенията за поглъщане, не съдържат случаи на съществено неправилно докладване.

Докладване за съответствие на електронния формат на консолидирания финансов отчет, включен в годишния консолидиран финансов отчет за дейността по чл. 100н, ал.5 от ЗППЦК с изискванията на Регламента за ЕЕЕФ

Ние извършихме ангажимент за изразяване на разумна степен на сигурност по отношение на съответствието на електронния формат на консолидирания финансов отчет на БЪЛГАРСКА ФОНДОВА БОРСА АД за годината, завършваща на 31 декември 2023 година, приложен в електронния файл „747800W0XA9OV4MSRW74-20231231-BG-CON.zip“, с изискванията на Делегиран Регламент (ЕС) 2019/815 на Комисията от 17 декември 2018 година за допълнение на Директива 2004/109/ЕО на Европейския парламент и на Съвета чрез регулаторни технически стандарти за определянето на единния електронен формат за отчитане („Регламент за ЕЕЕФ“). Нашето становище е само по отношение на електронния формат на консолидирания финансов отчет и не обхваща другата информация, включена в годишния консолидиран финансов отчет за дейността по чл. 100н, ал. 5 от ЗППЦК.

Описание на предмета и приложимите критерии

Ръководството е изготвило електронен формат на консолидирания финансов отчет на Групата за годината, завършваща на 31 декември 2023 година по реда на Регламента за ЕЕЕФ с цел спазване на изискванията на ЗППЦК. Правилата за изготвяне на консолидирани финансови отчети в този електронен формат са посочени в Регламента за ЕЕЕФ и те по наше мнение притежават характеристиките на подходящи критерии за формиране на становище за разумна степен на сигурност.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление

Ръководството на Групата е отговорно за прилагането на изискванията на Регламента за ЕЕЕФ при изготвяне на електронния формат на консолидирания финансов отчет в XHTML. Тези отговорности включват избора и прилагането на подходящи iXBRL маркировки, използвайки таксономията на Регламента за ЕЕЕФ, както и въвеждането и прилагането на такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството счита за необходима за изготвянето на електронния формат на годишния консолидирания финансов отчет на Групата, който да не съдържа съществени несъответствия с изискванията на Регламента за ЕЕЕФ. Лицата, натоварени с общо управление, носят

отговорност за осъществяването на надзор над процеса по изготвянето на годишния консолидиран финансов отчет на Групата, включително прилагането на Регламента за ЕЕЕФ.

Отговорности на одитора

Нашата отговорност се състои в изразяване на становище за разумна степен на сигурност относно това дали електронният формат на консолидирания финансов отчет е в съответствие с изискванията на Регламента за ЕЕЕФ. За тази цел ние изпълнихме „Указания относно изразяване на одиторско мнение във връзка с прилагането на единния европейски електронен формат (ЕЕЕФ) за финансовите отчети на дружества, чиито ценни книжа са допуснати за търгуване на регулиран пазар в Европейския съюз (ЕС)“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт счетоводители (ИДЕС)“ и извършихме ангажимент за изразяване на разумна степен на сигурност съгласно МСАИС 3000 (преработен) „Ангажименти за изразяване на сигурност, различни от одити и прегледи на историческа финансова информация“ (МСАИС 3000 (преработен)). Този стандарт изисква от нас да спазваме етичните изисквания, да планираме и изпълним подходящи процедури, за да получим разумна степен на сигурност дали електронният формат на консолидирания финансов отчет на Групата е изготвен във всички съществени аспекти в съответствие с приложимите критерии, посочени по-горе. Характерът, времето и обхвата на избраните процедури зависят от нашата професионална преценка, включително оценката на риска от съществени несъответствия с изискванията на Регламента за ЕЕЕФ, независимо дали дължащи се на измама или грешка. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че ангажимент, извършен в съответствие с МСАИС 3000 (преработен), винаги ще разкрива съществено несъответствие с изискванията, когато такова съществува.

Изисквания за контрол върху качеството

Ние прилагаме изискванията на Международен стандарт за управление на качеството (МСУК) 1, който изисква да разработим, внедрим и поддържаме система за управление на качеството, включително документиран политики и процедури относно спазването на етичните изисквания, професионалните стандарти и приложимите законови и регулаторни изисквания към регистрираните одитори в България. Ние

отговаряме на етичните и изискванията за независимост на Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), приет от ИДЕС чрез ЗНФО.

Обобщение на извършената работа

Целта на планираните и извършени от нас процедури беше получаването на разумна степен на сигурност, че електронният формат на консолидирания финансов отчет е изготвен, във всички съществени аспекти в съответствие с изискванията на Регламента ЕЕЕФ. Като част от оценяване на спазването на изискванията на Регламента за ЕЕЕФ по отношение на електронния (XHTML) формат за отчитане на консолидирания отчет на Групата, ние запазахме професионален скептицизъм и използвахме професионална преценка. Ние също така:

- получихме разбиране за вътрешния контрол и процесите, свързани с прилагането на Регламента за ЕЕЕФ по отношение на консолидирания финансов отчет на Групата и включващи изготвянето на консолидирания финансов отчет на Групата в XHTML формат и маркирането му в машинно четим език (iXBRL);
- проверихме дали приложеният XHTML формат е валиден;
- проверихме дали четимата от човек част на електронния формат на консолидирания финансов отчет съответства на одитирания консолидиран финансов отчет;
- оценихме пълнотата на маркировките в консолидирания финансов отчет на Групата при използването на машинно четим език (iXBRL) съобразно изискванията на Регламента за ЕЕЕФ;
- оценихме уместността на използваните iXBRL маркировки, избрани от основната таксономия, както и създаването на елемент от разширената таксономия в съответствие с Регламента за ЕЕЕФ, когато липсва подходящ елемент в основната таксономия;

- оценяваме уместността на съотнасянето (фиксиране) на елементите от разширената таксономия в съответствие с Регламента за ЕЕЕФ.

Ние считаме, че доказателствата, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето становище.

Становище за съответствие на електронния формат на консолидирания финансов отчет с изискванията на Регламента за ЕЕЕФ

По наше мнение, на база на извършените от нас процедури, електронният формат на консолидирания финансов отчет на Групата за годината, завършваща на 31 декември 2023 година, върху който консолидиран финансов отчет изразяваме квалифицирано одиторско мнение в „Доклад относно одита на консолидирания финансов отчет“ по-горе, съдържащ се в приложения електронен файл „747800W0XA9OV4MSRW74-20231231-BG-CON.zip“, е изготвен във всички съществени аспекти в съответствие с изискванията на Регламента за ЕЕЕФ.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- БДО АФА ООД е назначено за задължителен одитор на консолидирания финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2023 година на БЪЛГАРСКА ФОНДОВА БОРСА АД от общото събрание на акционерите, проведено на 29 юни 2023 година за период от една година.
- Одитът на консолидирания финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2023 година на Групата представлява пети пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на тази група, извършен от нас.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на Дружеството-майка, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.

- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо дружествата от Групата.

БДО АФА ООД

Одиторско дружество, рег. №015

VALIA
IORDANOVA
IORDANOVA
IORDANOVA
Digitally signed by VALIA
IORDANOVA
IORDANOVA
Date: 2024.04.24
10:44:31 +03'00'

VALIA
IORDANOVA
IORDANOVA
IORDANOVA
Digitally signed by VALIA
IORDANOVA
IORDANOVA
Date: 2024.04.24
10:45:27 +03'00'

Валя Йорданова Йорданова

Управител

Регистриран одитор, отговорен за одита

24 април 2024 година

ул. "Оборище" 38

гр. София 1504, България

БДО АФА ООД, българско дружество с ограничена отговорност, е член на БДО Интернешънъл Лимитид, дружество, регистрирано в Обединеното Кралство, и представлява част от международната мрежа на БДО от независими дружества

БДО е търговска марка за мрежата БДО и за всяко от дружествата - членки на БДО